

A glowing lightbulb is shown in a white socket, set against a soft pink background. The lightbulb's filament is illuminated, casting a warm glow. The overall image has a clean, modern aesthetic with a monochromatic color palette.

ÅRSREDOVISNING 2020

Länsstyrelsen – en samlande kraft

Sverige är indelat i 21 län och varje län har en länsstyrelse och en landshövding. Länsstyrelsen är regeringens ombud i länet och ska både förverkliga den nationella politiken och samtidigt ta hänsyn till regionala förhållanden och förutsättningar. Länsstyrelsen är alltså en viktig länk mellan länets kommuner och dess invånare å ena sidan och regeringen, riksdagen och de centrala myndigheterna å den andra sidan.

Titel: Länsstyrelsen i Kronobergs län Årsredovisning 2020

Diarienummer: 106-1020-2021

INNEHÅLL

Landshövdingen har ordet	4
Årsredovisningens innehåll	6
Resultatredovisning.....	8
Om länsstyrelsen.....	8
Läget i länet.....	23
Redovisning av verksamhetsområden	26
Övrig förvaltning och trafikföreskrifter (20–21, 25)	27
Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor (28)	30
Regional tillväxt och infrastrukturplanering (30, 34).....	35
Hållbar samhällsplanering och boende (40–41).....	43
Energi och klimat (42)	51
Kulturmiljö (43)	54
Krishantering och skydd mot olyckor (45)	61
Naturvård, miljöskydd och vattenverksamhet (50–58).....	64
Arcella näringar (60–62)	81
Folkhälsa, jämställdhet, integration med mera (70, 80–85).....	94
Året i siffror.....	104
Övrig rapportering.....	120
Avgiftsbelagd verksamhet	127
Finansiell redovisning	128
Resultaträkning.....	128
Balansräkning	129
Anslagsredovisning.....	130
Tilläggsupplysningar och noter.....	131
Landshövdingens underskrift av årsredovisningen	149
Bilagor	150

LANDSHÖVDINGEN HAR ORDET

Mitt första år som landshövding har präglats av kraften och möjligheterna i att arbeta och samverka inom länsstyrelsen, mellan länsstyrelserna och med många av länets aktörer för att hantera en unik situation. Det har varit ett år som vi aldrig kommer att glömma. Först drabbades södra Sverige av höga vattenflöden och inte långt därefter blev vi varse att vi drabbats av en global pandemi, vars konsekvenser vi ännu inte kan greppa fullt ut. Det fanns en god beredskap i länet med god samverkan, gemensamma planer, överenskommelser och genomförda övningar som redan hade lagt grunden för ett konstruktivt och framgångsrikt samarbete i en svår tid.

Vi har blivit konstruktiva och kreativa av att inte kunna träffas. Vår organisation har snabbt ställt om till att hitta nya arbetsformer och arbeta mer digitalt, vilket har stärkt vår samverkan både internt och med externa aktörer. Samverkan med regioner och kommuner har varit särskilt viktig när det gäller coronapandemin.

Länsstyrelsen riggade i ett tidigt skede en intern stabsorganisation för att kunna hantera sitt uppdrag på bästa sätt. Som landshövding har jag lett samverkan med länets aktörer men också tagit en mycket aktiv del i det dagliga stabsarbetet. Som mest alternerade ett sjuttioital av våra medarbetare för att bemanna krisstaben. Vi har rapporterat lägesbilder till regeringen, samordnat länets aktörer och genomfört de uppdrag som vi har fått av regeringen, ett exempel handlade om skyddsutrustning. Att vi tidigt etablerade en god samverkan med Region Kronoberg har varit ytterst värdefullt.

Höga vattenflöden blev före pandemin ett skarpt test av vår stabsorganisation. Flera av länets vattendrag svämmade över, vilket gav effekter även utanför länet. Stabsorganisationen förstärktes med vattenkompetens och organisationen utvecklades, vilket kom till stor nytta i den mer omfattande pandemikrisen.

I tider av kris är det samtidigt viktigt att upprätthålla vår kärnverksamhet. Förtroendet för myndigheter utsätts för påfrestningar när viktiga besked av nödvändighet blir oklara och drar ut på tiden. Vi har därför varit extra noga med att se till att vi har försett våra invånare och de vi är till för med beslut.

Något jag är extra stolt över är att länsstyrelsen genom ett målmedvetet arbete har minskat antalet äldre ärenden och flera enheters ärendebalanser. Som exempel kan nämnas jordbrukarstöden, där betydande insatser har gjorts för att kunna betala ut stöd för gamla ärenden.

Kronobergs län ansvarar för två viktiga gemensamma verksamheter som servar nästan alla länsstyrelser, löneservice och telefonistorganisationen. Länsstyrelsernas löneservice har betalat ut löner under hela året med gott resultat trots extra påfrestningar på grund av corona.

Länsstyrelsernas gemensamma telefonväxel servar nitton av tjugo länsstyrelser. I år har antalet samtal ökat kraftigt. Telefonsamtal med anknytning till corona, skyddsutrustning och regionala föreskrifter är några anledningar till ökningen. Även detta arbete har vi lyckats genomföra på ett sätt som jag är mycket nöjd med.

Ännu en coronaanpassning är den MAT-runda som genomfördes i september. I vanliga fall har vi haft ett stort mattält på Stortorget, fullt med lokala matproducenter och tusentals

besökare. I år flyttades aktiviteten ut till ett femtiotal matföretag i länet, något som uppskattades av såväl producenter som konsumenter. Tusentals människor besökte MAT-rundan, som har kommit för att stanna.

Vi har fått ett nytt nationellt uppdrag inom vildsvinsuppdraget, vilket vi är både stolta och tacksamma för. Uppdraget innebär att vi ska leda och samordna landets länsstyrelser, med målet att förenkla försäljningen av vildsvinskött med bibehållen livsmedelssäkerhet. Vi kom snabbt igång med uppdraget som sträcker sig över tre år.

Länsstyrelsen i Kronoberg leder länsstyrelsernas arbete att bli fossilfria. Själva har vi satt målet att klara det till år 2025. Vi har fokuserat och arbetat målmedvetet med detta under året eftersom vi vill vara ett gott exempel och föredöme för andra länsstyrelser.

Sedan december finns ett nytt länsråd på plats och därmed har vi en komplett och permanent länsledning. Det ger stabilitet under de kommande åren och är en förutsättning för det visions- och utvecklingsarbete som ska göra länsstyrelsens roll tydlig i länet framöver.

Med denna årsredovisning visar vi att länsstyrelsen, coronapandemin till trots, har kunnat arbeta och leverera inom sina vanliga uppdrag men också hittat nya arbetsformer och sätt att mötas. Visst finns det uppdrag vi inte har slutfört men i stället har vi på ett positivt sätt utvecklat samverkan mellan länets aktörer, vår egen handläggning och tillsyn och till sist men inte minst har det här året varit kunskapsfrämjande – vi har lärt oss väldigt mycket.

ÅRSREDOVISNINGENS INNEHÅLL

Syftet med detta avsnitt är att informera om årsredovisningens upplägg och disposition samt att beskriva de huvudsakliga begrepp, mät- och värderingsmetoder som vi använder. Redovisningsprinciper avseende finansiella delar, tabeller och ärendestatistik redovisas under rubriken Tilläggsupplysningar och noter i avsnittet Finansiell redovisning.

Årsredovisningens kapitelindelning

Länsstyrelsens årsredovisning är uppbyggd för att motsvara kraven i förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Den består av delarna:

- Landshövdingen har ordet
- Årsredovisningens innehåll
- Resultatredovisning
- Övriga återrapporteringskrav
- Finansiell redovisning
- Landshövdingens underskrift av årsredovisningen
- Bilagor

Resultatredovisningen inleds med ett avsnitt som vi kallar *Om Länsstyrelsen*. Här beskrivs länsstyrelsens övergripande mål och uppdrag, hur vi jobbar med den strategiska styrningen samt verksamhets- och organisationsutveckling. Sedan följer *Läget i länet*, där en regional lägesbild med utgångspunkt i hållbarhetsbegreppen; de miljömässiga, sociala och ekonomiska perspektiven, presenteras. Efter detta följer avsnittet *Redovisning av verksamhetsområden*, där återrapporteringskrav och uppdrag redovisas uppdelat på verksamhetsområden som utgår från den länsstyrelsegemensamma verksamhets- och ärendestrukturen.

Redovisning av återrapportering och uppdrag i årsredovisningen

Resultatredovisningen utgår från den länsstyrelsegemensamma strukturen med verksamhetsområden, som också ligger till grund för verksamhets- och ärenderedovisningen. I inledningen av varje avsnitt anges vilka instruktionsuppgifter, regleringsbrevsuppdrag eller andra återrapporteringsgrunder som besvaras i avsnittet. Redovisningen lämnas dock samlat för verksamhetsområdet, och specificeras inte per uppdrag.

Därefter följer en redogörelse för områdets mål och uppdrag samt en beskrivning av verksamhetens huvudprocesser, det vill säga genom vilket eller vilka arbetssätt verksamheten huvudsakligen bedrivs.

Resultatet återges genom att uppnådda prestationer och effekter beskrivs och slutligen bedöms, med bland annat stöd av indikatorer. Avsnittet innehåller även en tabell med verksamheten i siffror som visar årsarbetskrafter, viss ärendestatistik och uppgifter om kostnader, finansiering och transfereringar.

Förklaring av begrepp

Här följer förklaringar och definitioner på några av de begrepp som vi använder oss av i resultatbeskrivningarna.

Huvudprocesser. Vi har valt att använda oss av ett antal huvudprocesser för att beskriva vilken typ av arbetsinsatser vi bedriver inom de olika verksamhetsområdena. Skiljelinjerna mellan processerna är inte i alla delar uppenbar och indelningen ger inte en hundra procentigt heltäckande kategorisering, men bidrar till att ge en tydligare bild av verksamheten som bedrivs och underlättar i resonemang kring vilka resultat som uppnåtts och vilka bedömningar vi gör av dessa.

De huvudprocesser vi utgår från är:

- Tillstånd och prövning
- Tillsyn och kontroll
- Förvaltning och skydd
- Samverkan, samordning och kunskapsfrämjande

I enlighet med förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag har länsstyrelsen tagit fram *resultatindikatorer* som ska användas som stöd för bedömningar av resultaten inom respektive verksamhetsområde. Under året har ett särskilt uppdrag genomförts som syftar till att ta fram länsstyrelsegemensamma indikatorer.

Länsstyrelsens verksamhet styrs av verksamhetsnära mål som har en tydlig koppling till de egna arbetsinsatserna, men också av nationella och mer övergripande mål för länet där länsstyrelsens insatser som enskild myndighet ingår som en del i påverkan på måluppfyllelsen. I uppdraget att ta fram gemensamma indikatorer har fokus legat på prestationer/leveranser och sådana effekter i länet som till relativt hög grad beror på länsstyrelsens eget arbete.

Resultatbedömningen är den samlade bedömningen av resultatet av myndighetens insatser inom verksamheten, i förhållande till verksamhetens mål och uppdrag.

Grunder för bedömningar

För varje verksamhetsområde bedöms resultatet av genomförda insatser i förhållande till verksamhetsområdets mål, syfte och inriktning. Bedömningarna motiveras med stöd av indikatorer och övriga resultatbeskrivningar. De bedömningsnivåer som används är:

- *Otillfredsställande:* Resultaten når inte upp till målen eller endast i begränsad omfattning når de uppsatta målen.
- *Utvecklingsbehov:* Resultaten når delvis upp till de uppsatta målen men inte i tillräcklig omfattning.
- *Gott:* Resultaten i all väsentlighet uppnår de uppsatta målen.
- *Utmärkt:* Resultaten i alla delar uppnår de uppsatta målen med god marginal.

RESULTATREDOVISNING

Om länsstyrelsen

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Länsstyrelseinstruktion	Regleringsbrev 2020	Övriga uppdrag, förordningar m.m.
5 § p 1–7	1A1 1A13-1A14 1C4	3 kap. 3§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag 7 kap. 3§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Mål och uppdrag

Länsstyrelsen arbetar för det hållbara samhället. Utifrån de tre dimensionerna social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet arbetar vi för en hållbar utveckling i länet.

Länsstyrelsen ansvarar för att beslut från riksdagen och regeringen genomförs i länet och vi samordnar den statliga verksamheten. När det gäller länets utveckling ska vi tillvarata och arbeta för både enskilda människors och samhällets intressen. Våra uppdrag och arbetsuppgifter spänner över flera samhällsområden, vilket också framgår i resultatredovisningen. Regeringen beslutar huvudsakligen om våra uppgifter och uppdrag i länsstyrelseinstruktionen och i vårt regleringsbrev.

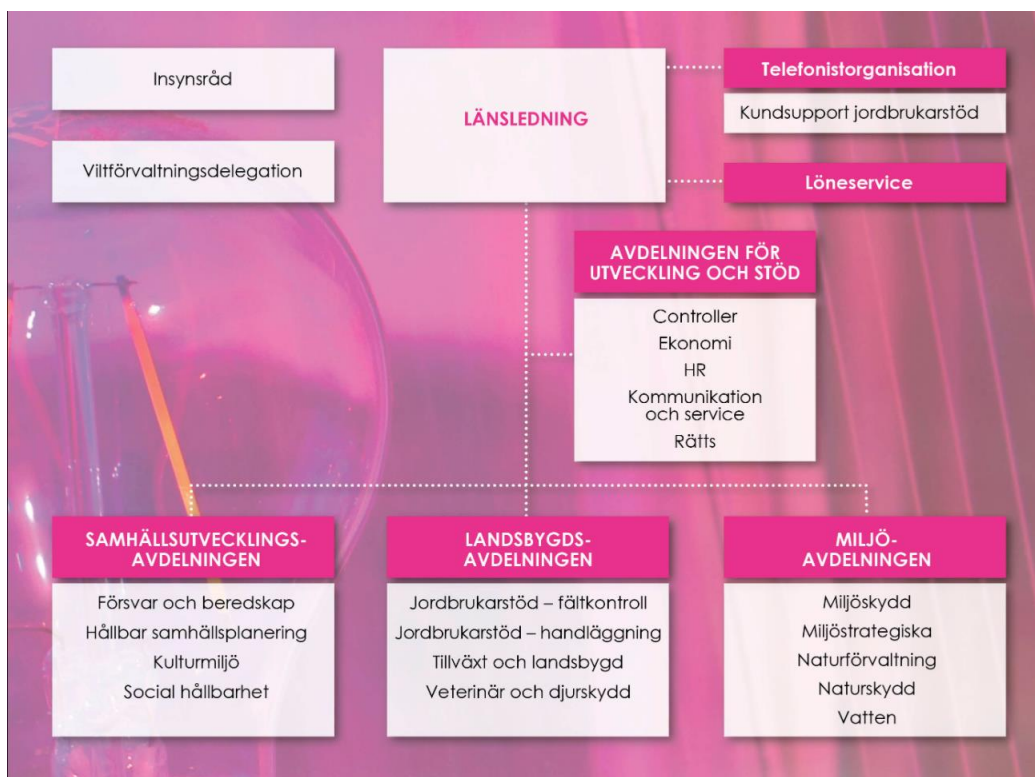
Utifrån det breda och komplexa uppdraget ställs krav på att länsstyrelsen ska fungera som en kunskapsorganisation som har förmågan att arbeta tvärsektorielt med många olika sakfrågor.

Organisation och medarbetare

Organisation

Länsstyrelsen i Kronobergs läns organisation den 1 januari 2021.

Länsstyrelsegemensamma verksamheter

Länsstyrelserna har sedan 2009 successivt etablerat gemensamma funktioner för ett antal stödverksamheter. Dessa är:

- Länsstyrelsernas gemensamma IT-avdelning (Västra Götaland)
- Telefonistorganisation (Kronoberg)
- Samordnad löneservice (Kronoberg)
- Ekonomiadministration (Örebro)
- Organisation för dataskydd och informationssäkerhet (Stockholm)

För att åstadkomma en effektiv utveckling och förvaltning av IT-systemen har länsstyrelserna sedan 2015 en etablerad portföljstyrning som hålls ihop via ett gemensamt kansli placerat vid Länsstyrelsen i Västmanland. Kansliets roll, utöver funktionen för portföljhantering, är också att fungera som kansli åt länsrådsmötet och den länsrådsgrupp som tillsammans med IT-organisationens chef utgör styrgrupp för utvecklings- och förvaltningsportföljen.

Styrningen av den gemensamma verksamheten sker i olika led. Ytterst står landshövdingar och länsråd för övergripande strategiska ställningstaganden. Landshövdingemötet beslutar om årlig rambudget för den gemensamma utvecklings- och förvaltningsportföljen och länsrådsmötet beslutar om utvecklingsprojekt som ska ingå i utvecklingsportföljen. Varje förvaltningsobjekt i portföljen har i sin tur en styrgrupp sammansatt av medarbetare både från den aktuella verksamheten och från IT-avdelningen. Förvaltningsobjektet är också knutet till den gruppering av länsråd som samordnar frågor inom det aktuella verksamhetsområdet.

Kopplat till varje sådan länsrådsgrupp finns ett eller flera nätverk av chefer och/eller handläggare som jobbar operativt på uppdrag av länsråden. Dessa saknätverk med företrädare för samtliga länsstyrelser är viktiga referensgrupper till förvaltningsobjekten, och påverkar förvaltningsinriktning och systemutveckling genom att förmedla verksamhetens behov.

Behovet av utvecklingsinsatser kopplas också till en gemensam digital strategi samt en gemensam målkarta som bland annat omfattar nedanstående strategiska mål. Under 2019–2020 har en nyttorealiseringsprocess tagits fram som implementeras i samma takt som nya utvecklingsprojekt startas.

- Kontakten med länsstyrelserna är enkel och effektiv
- Länsstyrelserna främjar samarbete och innovation
- Länsstyrelsernas gemensamma förvaltning och utveckling är effektiv
- Förtroendet för länsstyrelserna är stort

För att effektivt driva länsstyrelsernas digitaliseringsarbete startades programmet Nationell digital samordning 2020. Programmet omfattar flera parallella spår inom arbetssätt/processer, ledning/styrning, användare, information/data samt förutsättningsteknik. Exempel på programmets innehåll är projektet för en digitaliserad samhällsbyggnadsprocess samt arbetet med att ta fram metodik och verktyg för att ensa handläggningsprocesser vilket är en grundförutsättning för att kunna använda digitala verktyg.

Utöver ovanstående har länsstyrelserna alltid ett antal initiativ som måste genomföras på grund av beroenden till andra myndigheters uppdrag. För 2020 är det exempelvis anpassningar till Boverkets nya handläggningssystem och olika uppdrag samordnat av Myndigheten för digital förvaltning (DIGG).

Länsstyrelsegemensamt arbete med Agenda 2030

Länsstyrelserna ska enligt regleringsbrevsuppdrag 1.1 ”med utgångspunkt inom respektive myndighets ansvarsområde redovisa hur de har utvecklat sitt arbete med att bidra till att genomföra de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030”.

Länsstyrelserna har sedan hösten 2017 ett gemensamt arbete kring Agenda 2030. Under 2018 och 2019 utvecklades och förtydligades arbetet och en tydlig verksamhetsplan togs fram. Inom ramen för det gemensamma arbetet finns en styrgrupp, en referensgrupp där länsstyrelsernas chefsnätverk är representerade samt ett arbetsutskott som utför det operativa arbetet. Förutom dessa grupper finns utsedda kontaktpersoner vid alla 21 länsstyrelser.

Det länsstyrelsegemensamma arbetet med Agenda 2030 har som syfte att stödja länsstyrelserna i arbetet med regleringsbrevsuppdraget avseende Agenda 2030 och fylla rollen som en regional huvudaktör i arbetet med de Globala målen.

Under 2020 har flera aktiviteter anordnats utifrån den handlingsplan som lades fast inför året. Aktiviteterna har bland annat handlat om kompetensutveckling, erfarenhetsutbyte, omvärldsbevakning och externa dialoger i syfte att vidareutveckla och fördjupa länsstyrelsernas arbete med Agenda 2030. Konkreta exempel på gemensamma aktiviteter är:

- Framtagande och introduktion av ett processtöd för länsstyrelsernas arbete som innehåller bland annat GD-forums hållbarhetsbarometer och som är ett stöd för länsstyrelsernas interna och externa arbete med Agenda 2030. Länsstyrelsen i Jönköpings län är pilotlän för

att testa verktyget som kommer att utvärderas efter årsskiftet 2020/2021. Flera länsstyrelser har under året arbetat med GD-forums hållbarhetsbarometer i syfte att kartlägga angelägna utvecklingsområden för att ytterligare integrera Agenda 2030 i myndighetens interna och externa verksamhet.

- Länsstyrelsegemensam konferens för länsledningar, länsstyrelsernas kontaktpersoner för Agenda 2030, chefer och strateger som berörs av arbetet med Agenda 2030. Syftet med konferensen var att förmedla kunskap och bidra till erfarenhetsutbyte och samordning mellan länsstyrelserna i arbetet med Agendan samt synliggörande av hur länsstyrelsernas verksamhet kan bidra till att uppnå de Globala målen.
- Tematiska föreläsningar utifrån fokusområdena i regeringens handlingsplan för Agenda 2030 med syfte att stärka kompetensen inom länsstyrelserna.
- Kommunikationsinsatser, exempelvis nyhetsbrev om Agenda 2030.
- Samverkan och dialog med andra aktörer såsom FN-förbundet, Statskontoret, SCB och RKA1. Länsstyrelserna finns även representerade i GD-forum, där svenska myndigheter samverkar för att uppnå de globala målen, och dess operativa arbetsgrupp.

Det länsstyrelsegemensamma arbetet har resulterat i fördjupad kunskap om de globala målens koppling till länsstyrelsernas verksamhet, spridning av goda exempel och metoder länsstyrelserna emellan och en bättre omvärldsbevakning. Den nationella samordningen har även bidragit till att länsstyrelserna på ett samlat sätt kunnat möta och föra dialog med olika aktörer och till ökad förmåga att göra avvägningar mellan de tre dimensionerna ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Bedömningen är att resultaten i allt väsentligt uppnår målen för det länsstyrelsegemensamma arbetet.

Länsstyrelsegemensamt arbete med informationssäkerhet

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med informationssäkerhet redovisades den 15 september 2020 i regleringsbrevsuppdraget 3B27. Här följer en sammanfattning och kortare komplettering.

Under 2020 har den länsstyrelsegemensamma funktionen för informationssäkerhet (GFIS) blivit operativ i nära samarbete med den befintliga nationella organisationen för dataskydd (NOD). Ett samarbete som har sina givna förutsättningar i att de båda organisationernas mål och verksamhet sammanfaller inom ramen för informationssäkerhet. Detta medför att resurser och kompetens kan samutnyttjas i syfte att verkställa uppdragen som är utvecklade från landshövdingebeslutet den 11 oktober 2018.

Under 2020 har verksamheten särskilt inriktats på att analysera och skapa förutsättningar för ett systematiskt informationssäkerhetsarbete. Syftet är att skapa ett ledningssystem för informationssäkerhet som ensar och enar de 21 länsstyrelserna och dess gemensamma IT-förvaltning såväl internt som externt. Under året har flera insatser initierats för detta av den gemensamma funktionen, tillsammans med länens informationssäkerhets- och dataskyddsamordnare, bland annat avseende kravställning, ansvarsfördelning, utvecklingsarbete, och uppföljning. På grund av att merparten av informationssäkerhetssamordnarna med anledning av den rådande pandemin har avdelats för arbete med krisberedskap har många av dessa insatser bromsats eller helt avstannat.

Ett stort arbete har bedrivits med att producera och implementera *Användarriktlinjer för informationssäkerhet*. Syftet med användarriktlinjerna är att skapa nytta och öka möjligheterna för

både medarbetarna och förvaltningsorganisationen att göra rätt. En viktig del av informationssäkerheten är dataskyddsfrågorna, det vill säga reglerna som styr hur myndigheten behandlar personuppgifter. I likhet med många organisationer har dataskyddet haft ett stort fokus sedan ikraftträdandet av EU:s nya dataskyddsförordning våren 2018, och länsstyrelserna har sedan dess en nationell organisation som leder och stödjer de 21 myndigheterna att följa regelverket. Arbetet under 2020 har i hög grad gått ut på att integrera de frågor och de resurser som avsatts nationellt med det ordinarie informationssäkerhetsarbetet som sker regionalt.

Som stöd för förvaltningsobjekten har NOD/GFIS varit mycket aktiva i arbetet med informationsklassning och riskanalyser inom de olika förvaltningsobjekten. Utgångspunkten i detta arbete är länsstyrelsernas gemensamma modell för informationsklassning som utarbetades och beslutades under 2019.

Under januari-november 2020 har den gemensamma funktionen hanterat 189 personuppgiftsincidenter, varav 19 rapporterats till Datainspektionen i enlighet med bestämmelserna i dataskyddsförordningen.

Program för kontinuitet och resiliens (PKR)

Länsstyrelsen i Uppsala län har under perioden 2018–2020 lett ett länsstyrelsegemensamt treårigt utvecklingsprogram (PKR) i syfte att utveckla delar av länsstyrelsernas samlade förmåga inom krisberedskap och totalförsvaret. PKR omfattar ett antal olika projekt och har utifrån fem effektmål och femton mer konkreta program mål utvecklat förmågor inom områdena informationssäkerhet, kontinuitetsplanering, hantering av lägesbilder, delning av information med hög säkerhetsskyddsklass samt förmåga till regional ledning från en alternativ ledningsplats.

Strävan inom PKR har varit att både stärka förutsättningarna för digitaliseringen av länsstyrelsernas verksamhet, samtidigt som det civila försvarets behov av tekniskt stöd tillgodoses. PKR har bidragit till att stärka länsstyrelsernas samlade förmåga avseende informations- och IT-säkerhet, signalskydd samt säkerhetsskydd, den administrativa hanteringen av skyddsvärd information och metoderna för att ackreditera och införa tekniska system som densamma. PKR har dessutom bidragit till att stärka signalskydds- och säkerhetsskyddsförmågan i landets kommuner och regioner. Bedömningen är att 13 av PKR:s 15 mål i olika grad har uppnåtts.

Strategin inom PKR har varit att, i samverkan med verksamhetsföreträdare och vår gemensamma IT-avdelning, utveckla lösningar som sedan införs regionalt av varje länsstyrelse. Samtliga länsstyrelser har i olika grad deltagit i arbetet och samråd har hållits med andra berörda statliga myndigheter såsom MSB, SÄPO, FRA samt delar av Försvarsmakten. Resultatet blir länsstyrelsegemensamma arbetssätt och säkerhetstekniska lösningar. PKR har också bidragit till anpassningar av den länsstyrelsegemensamma organisationen samt tydliggjort ansvarsförhållanden i densamma. Även kommuner och regioner är mottagare av resultat från PKR:s utvecklingsarbete. Dialog har förts med SKR och samverkan har skett med stöd av den överenskommelse om arbetet med civilt försvar som slutits mellan MSB och Sveriges kommuner och regioner (SKR).

En omfattande informationsklassning har inletts under året. Den hanteras inom myndigheternas gemensamma verksamhetssystem utifrån en gemensam klassningsmodell som fastställts inom ramen för PKR. Klassningsarbetet har letts av Länsstyrelsen i Stockholms län. Tekniska investeringar och systemstöd som del i att uppnå kontinuitet och resiliens är också nödvändiga komponenter för uppbyggnaden av länsstyrelsernas totalförsvarsförmåga, men framförallt grundförutsättningar för digitaliseringen av länsstyrelsernas övriga verksamheter. Arbetet drivs

i ett särskilt projekt och under 2020 har tekniska lösningar för säker mobiltelefoni och säker inloggning börjat införas på länsstyrelserna i syfte att underlätta för länsstyrelsernas medarbetare att följa olika säkerhetskrav.

Utökat ansvar för signalskydd i det egna länet

Projektet Säkra kommunikationer (SKOM) har omhändertagit flera delar av länsstyrelsernas uppdrag i regleringsbrevet 2018 med att inom arbetet med civilt försvar prioritera stärkta arbetsformer, inklusive utrustning och tekniska system, för att i samverkan med andra möta de höga krav på sekretess och robusthet som ställs vid höjd beredskap.

Informationssystemet Signe kryptodator är ett tekniskt verktyg utvecklat inom PKR, som möjliggör ett utbyte av begränsat hemlig information mellan länsstyrelser och andra civila regionala totalförvarsaktörer i det egna länet. Signe kryptodator har varit en viktig katalysator för att stärka den samlade regionala säkerhetsskyddsförmågan bland länsstyrelser, kommuner och regioner. Merparten av dessa organisationer har under 2020 infört Signe. För att bli föremål för tilldelning av Signe måste mottagaren uppfylla särskilda säkerhetsskydds krav som har tagits fram i samråd med SKR. I organisationer som inledningsvis saknar godkänd signalskyddschef, har länsstyrelsen även tagit signalskyddschefsansvaret och aktörerna har då blivit en del av respektive länsstyrelses signalskyddsorganisation. Ett 50-tal personer har utbildats för att regionalt kunna utbilda i handhavandet av signalskyddsutrustning, däribland Signe.

Den samlade målgruppen för Signe har omfattat verksamhetsutövare med varierad erfarenhet av att hantera säkerhetsskyddsklassificerade handlingar. För att uppnå en gemensam lägstanivå har länsstyrelserna med stöd av projektet genomfört regionala säkerhetsskyddsutbildningar för olika personalgrupper inom kommuner och regioner.

Även medarbetarna på länsstyrelserna som arbetar med registraturfrågor har i flera omgångar utbildats i hantering av säkerhetsskyddsklassificerade handlingar enligt metodik för delning som tagits fram inom projektet Säkra kommunikationer. Utbildningarna innehöll moment kopplade till nya verksamhetsstöd för dokumentation och digital spårning. Länsstyrelsernas gemensamma IT-avdelning har infört en särskild kvalitetsprocess (ackreditering) som väsentligt stärkt den egna förmågan att utveckla och förvalta IT-stöd för skyddsvärd information.

Mottagarorganisation för att vidmakthålla förmågor från PKR

En viktig uppgift för PKR har varit att säkerställa att förmågeökningarna kan vidmakthållas över tid. Ett särskilt fokus har därför varit på att identifiera eller skapa mottagarorganisationer för leveranserna och att hitta finansiering för de förvaltningskostnader varje förmågeförändring medför. Under 2019 etablerades ett förvaltningsobjekt för samhällsskydd och beredskap inom länsstyrelsernas gemensamma förvaltningsorganisation. Nya gemensamma nätverk för verksamhetsområden kopplade till säkerhet och totalförvarsrelaterade frågor har inrättats, till exempel frågor kopplade till samband och ledning. Några av de befintliga har också anpassat sina arbetsformer för att kunna utgöra stöd till förvaltningsorganisationen.

Påverkan från coronapandemin

Utvecklingsprogrammets genomförande har påverkats både negativt och positivt av coronapandemin. Införande på länsstyrelser och andra regionala aktörer har fått lägre prioritet och planerna har omarbetats i flera fall, vilket betyder att införandet av flera av de centrala leveranserna kommer att pågå under 2021. PKR som ramverk är därför planerat att i viss omfattning fortsätta under 2021. Pandemin har dock varit en viktig drivkraft i att öka förmågan inom några av utvecklingsområdena, bland annat hur samhällsviktig verksamhet på länsstyrelsen ska

identifieras och prioriteras, hur bortfall av personal ska hanteras samt arbetet med att ta fram och dela lägesbilder i händelse av samhällsstörning. I vissa län har kryptodatorn Signe använts för att dela känslig information mellan de regionala aktörerna, vilket påskyndat införandet. Även Socialstyrelsen har tillkommit som nationell användare av Signe.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Länsstyrelsen har arbetat utifrån vårt årshjul för det systematiska arbetsmiljöarbetet med arbetsmiljöronder och uppföljningar. De två särskilda händelserna Höga flöden och Covid-19 har påverkat våra uppdrag och arbetsmiljö. Från och till har upp till 70 medarbetare arbetat i krisorganisationen med stabsarbete, alltså uppgifter som de normalt inte arbetar med. Kraven på hög flexibilitet och nya uppgifter har upplevts olika, både positivt och negativt. För medarbetare i staben gjordes en daglig temperaturmätning av arbetsmiljön. Arbetsgivaren fick utifrån det snabbt en bild av läget och kunde fånga upp och åtgärda det som behövdes.

En medarbetarundersökning genomfördes i oktober (svarsfrekvens 96 procent). Resultatet var bra inom de flesta undersökta områdena, framförallt inom ledar- och medarbetarskap och förtroende för ledningen. Handlingsplaner har upprättats för varje enhet och för hela myndigheten. Nästa undersökning görs i april 2021.

Pandemin har inneburit att flertalet arbetar hemifrån. Den fysiska, organisatoriska och sociala arbetsmiljön har varit i fokus. Cheferna har fått stöd och råd från HR om att leda på distans och hur de kan följa upp hur medarbetarna upplever att arbeta hemifrån. Före semestrarna genomförde cheferna uppföljande samtal med alla medarbetare utifrån ett antal framtagna frågor från HR kring arbetsmiljön och även upplevelser av att arbeta hemifrån. De visade att många uppskattade att kunna arbeta hemifrån men att man saknar kollegor och rör på sig mindre.

Arbetsgivare, arbetstagarorganisationerna och huvudskyddsombud tog i november fram en gemensam enkät med syfte att undersöka hur den förändrade arbetssituationen och arbetssätt påverkar oss och vad vi kan förbättra. Resultatet ska användas som underlag i diskussioner om hur vi ska anpassa vår arbetsplats till en situation efter coronapandemin.

En arbetsmiljöutbildning har genomförts för nya chefer och skyddsombud.

Kompetensförsörjning

Länsstyrelsen vill vara en attraktiv arbetsgivare där arbetsmiljön präglas av hållbarhet och arbetsglädje. Vi vill ha motiverade medarbetare och modiga ledare. För att använda våra resurser på bästa sätt och klara kompetensförsörjningen tar vi till vara befintlig personal genom att utveckla deras kompetens, arbetar med rekryteringar och verksamhetsförändringar.

En stor del av myndigheten fick ställa om för att stärka upp arbetet i krisorganisationen. Vissa aktiviteter och utbildningar ställdes in. Krisorganisationen hade upp till 70 medarbetare från olika verksamheter schemalagda. Många hade inte arbetat med dessa uppgifter tidigare. Prioriteringar och omfördelning av uppgifter fick göras i den ordinarie verksamheten. Länsstyrelsen har klarat av många av uppdragen och stabsarbetet tack vare att organisationen snabbt har kunnat ställa om. Positiva effekter har varit att medarbetarna har arbetat sektorsövergripande och med kompetensöverföring vilket också har inneburit kompetensutveckling. Det är något som vi får ta till vara i vårt framtida arbete efter coronapandemin.

Många planerade utbildningsinsatser har ställts in under året. Några har dock genomförts digitalt och det har varit fler informationsträffar för chefer och medarbetare med koppling till

effekterna av coronapandemin med hemarbete och att leda på distans. En digital medarbetardag om Tillit - en ledningsfilosofi och ett förhållningssätt genomfördes i september med Louise Bringselius som föreläsare. Chefsgruppen har också påbörjat ett arbete med omvärldsbevakning inför vårt visionsarbete. Alla medarbetare ska göra samma arbete under 2021.

Kommunikation och HR fortsätter arbetet med att utveckla länsstyrelsen som en attraktiv arbetsgivare, vilket är grunden för en bra kompetensförsörjning. En av länsstyrelsens utmaningar är att öka mångfalden bland våra medarbetare.

Personalomsättning

Personalomsättning (%)	2020	2019	2018
	86,5	82,4	89,8

Ovan redovisas länsstyrelsens personalomsättning de senaste tre åren.

Personalomsättningen = Summan av antal nyanställda och avgångna, delat med antalet anställda.

Källa: Länsstyrelsernas gemensamma system LISA

Kommentar till personalomsättning

Siffrorna för år 2018 och 2019 är inte samma som de vi har redovisat tidigare år. I LISA beräknas personalomsättningen på ett annat sätt idag. Länsstyrelsen har en ganska hög personalomsättning. Det gäller framförallt det nationella uppdraget Telefonistorganisationen, som är placerat i Kronoberg. Vi har många visstidsanställningar under året beroende på säsongsvariationer.

Sjukfrånvaro

Kön	Ålder	2020			2019		
		Antal anställda*	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)	Antal anställda*	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)
Män	≤29	3,8	1,2	0	2,1	0,8	0
	30–49	30,0	4,9	44,6	29,4	5,0	72,6
	50≥	23,6	2,4	65,9	24,1	1,9	0
	Alla	57,4	3,6	51,2	55,5	3,4	57,1
Kvinnor	≤29	18,2	4,0	0	12,7	5,3	42,2
	30–49	74,9	4,9	64,3	74,2	5,8	71,5
	50≥	50,7	5,9	72,5	51,7	7,4	77,6
	Alla	143,8	5,1	63,3	138,6	6,4	72,3
Samtliga	≤29	22,1	3,5	0	14,8	4,6	41,5
	30–49	104,9	4,9	60,1	103,5	5,6	71,7
	50≥	74,3	4,8	71,5	75,7	5,6	72,0
Summa		201,2	4,7	61,6	194,1	5,5	70,3

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem UNIT 4 Business World

*1) Antal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100%. Därutöver räknas fimanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

Kommentar till tabellen sjukfrånvaro

Både korttids- och långtidssjukfrånvaron har minskat väsentligt i jämförelse med 2019. Den totala sjukfrånvaron var år 2019 5,5 procent och år 2020 4,7 procent. Målet är 4 procent. Det är kvinnorna som står för den högsta sjukfrånvaron. Långtidssjukskrivningarna är i flertalet fall inte arbetsrelaterade.

Strategisk styrning och planering

Samverkan

Samverkan är en av länsstyrelsens viktigaste uppgifter. Inom uppdraget enligt länsstyrelseinstruktionen att främja samverkan i länet har landshövdingen under året samlat insynsrådet, statliga myndigheter och länets riksdagsledamöter till ordinarie möten. För att upprätthålla dialogen och informera dem om länsstyrelsens arbete med coronapandemin har även ett tiotal speciella coronamöten anordnats.

Under året har vi, trots problem att mötas fysiskt, samverkat med samma aktörer som vi brukar. I vissa fall har samverkan inte gått att genomföra, då på grund av resursbrist eller på grund av att samverkansformen kräver fysiskt möte. Vi samverkar med andra myndigheter, regionen, kommunerna, näringslivet, universitetet och en mängd organisationer inom civilsamhället. Exempel på resultat är planering inför friluftslivets år och demokratiåret, genomförande av MAT-rundan och inte minst samverkan kring hanteringen av coronapandemin och de uppdrag länsstyrelsen fått där.

Länsstyrelsen, Region Kronoberg och Arbetsförmedlingen har i samverkan organiserat möten inom Tillsammans när vi längre. Målgrupp har varit alla som arbetar med näringslivsutveckling. Syftet med mötena har varit att möta de problem som näringslivet möter i och med coronapandemin. Mötena, som letts av regionen har varit viktiga, inte minst för att skapa en gemensam bild av läget.

I samverkan med Region Kronoberg och inom deras uppdrag om hållbar utveckling i det regionala utvecklingsarbetet, har en metod för att göra expeditioner använts. Med stöd av Chalmers har organisationerna påbörjat arbetet med att ta fram områden som länet behöver utveckla särskilt, där de tre hållbarhetsdimensionerna ska balanseras. Arbetet fortsätter under 2021.

Internt arbete

Länsstyrelsens visionsdokument Vägen till visionen löpte ut under 2020. Därför har ett arbete med att ta fram en ny vision med mål och strategier inletts under året. Visionen ska utgå från vår omvärld. Alla chefer har deltagit i ett omvärldsseminarium som förberedelse för att själva leda diskussioner som ska utmynna i en vision. Tanken är att alla medarbetare ska delta i arbetet och arbeta med utgångspunkt från ett likadant omvärldsseminarium senare i vår.

Sedan 2020 görs tre tertialuppföljningar varje år, även efter tertial 3. Vid tertialuppföljningarna rapporteras budget, verksamhetens resultat, eventuella avvikelser och HR-frågor som sjukfrånvaro och arbetsmiljö. Länsledningen deltar vid uppföljningen och resultatet används för eventuella omprioriteringar av verksamheten och för förbättringsarbete.

Varje år beslutar länsledningen om prioriterade områden för året. Under 2020 har de tre prioriterade områdena varit

- Civilt försvar och säkerhet (inkl. informationssäkerhet)
- Vattentillgång
- Jämställdhet

Dessa områden följs upp särskilt vid tertialuppföljningarna, då avdelningarna får rapportera vad de har utfört som särskilt bidrar till utveckling inom de prioriterade områdena. Prioriteringen jämställdhet, som har funnits i sex år, har lett till förbättringar, se detta område.

Länsledningen har under året arrangerat medarbetardagar med särskilda teman. En av dessa handlade om tillit, då Louise Bringselius från tillsitsdelegationen medverkade.

Landshövdingen har under coronapandemin särskilt uppmärksammat chefernas viktiga roll för att leda och hålla ihop verksamheten. För att stärka dem som informationsbärare hade landshövdingen veckovisa möten med alla chefer under våren. Då redovisades läget i länet samtidigt som nationell information förmedlades. Chefernas roll i att leda på distans uppmärksammades och staben informerades om hur arbetet fortlöpte. Även under hösten hölls regelbundna informationsmöten för att cheferna skulle få stöd i en ovanlig situation.

Länsstyrelsen i Kronobergs län leder länsstyrelsernas nationella arbete med att bli fossilfria. Vi har därför tagit ett beslut om att arbeta för att bli fossilfri länsstyrelse redan 2025. Arbetet har följts kontinuerligt av ledningsgruppen.

Agenda 2030 lyftes särskilt i verksamhetsplaneringen för 2020 och har även lyfts inför 2021. Alla enheter har kartlagt sina verksamheter mot de globala målen och använt detta i verksamhetsplaneringen för 2021. En intern arbetsgrupp ansvarar för samordningen av arbetet men

det utförs integrerat på enheterna. Ledningsgruppen har diskuterat Agenda 2030 övergripande vid ett tillfälle för att sedan göra GD-forums hållbarhetsbarometer i januari 2021.

I samverkan med Region Kronoberg och inom deras uppdrag om hållbar utveckling i det regionala utvecklingsarbetet, har en metod för att göra expeditioner använts. Med stöd av Chalmers har organisationerna påbörjat arbetet med att ta fram områden som länet behöver utveckla särskilt, där de tre hållbarhetsdimensionerna ska balanseras. Arbetet fortsätter under 2021.

Under 2020 har länsstyrelsen särskilt fokuserat på att minska verksamheternas ärendebalanser. Vårt övergripande mål är att ärendena ska hanteras snabbt och rättssäkert. Under 2020 har vi i ett särskilt projekt arbetat med att minska antalet gamla ärenden, hålla låga ärendebalanser och korta handläggningstider.

Integrering av sektorsövergripande områden

Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion (länsstyrelseinstruktionen) 5 § tar upp ett antal sektorsövergripande områden som ska hanteras i vårt myndighetsarbete. Dessa gäller jämställdhet, könsuppdelad statistik, barnperspektiv, tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mänskliga rättigheter, förenkla för företag och folkhälsa. I detta avsnitt lyfts även övriga sektorsövergripande områden som ska beaktas i all verksamhet.

Jämställdhet

Länsstyrelsen har under flera år haft jämställdhet som ett av tre övergripande prioriterade områden för myndighetens verksamhet. Denna prioritering tillsammans med jämställdhetsstrategin är grunden för länsstyrelsens hantering kopplad till arbetet med jämställdhet. Prioriteringen skickar ett tydligt budskap till alla sakområden om vikten av att integrera jämställdhet i verksamheten och har lett till att arbetet med jämställdhetsintegrering har stärkts. Vi vill här särskilt framhålla arbetet med fördelning av bidrag inom integrationsområdet som under ett flertal år har utvecklats och förstärkts. Även arbetet med totalförsvarsövningen (TFÖ 2020) har präglats av ett jämställdhetsperspektiv.

Arbetet har självklart påverkats av den pågående pandemin. Tidigt i stabsarbetet identifierades vikten av att integrera ett jämställdhetsperspektiv i arbetet. Denna insikt har stärkts under hela krisen och bland annat hanterats i en särskild organisation kopplad till linjeverksamheten. Under året har länsstyrelsen varit en del av den länsstyrelsegemensamma samverkan som funnits främst kopplad till hanteringen av pandemin.

Mänskliga rättigheter och folkhälsa

Länsstyrelsen arbetar efter styrdokumentet *Program för mänskliga rättigheter, 2019 - 2021*. Med anledning av den pågående pandemin har dock arbetet till viss del fått ställas om för att mer fokusera på risker och konsekvenser kopplade till coronapandemin. Redan tidigt i stabsarbetet identifierades risker och utmaningar kopplade till mänskliga rättigheter i arbetet med hanteringen av coronapandemin. Under året har länsstyrelsen varit en del av den länsstyrelsegemensamma samverkan som funnits för hanteringen av pandemin. Detta arbete har varit dynamiskt och förändrats under krisens förlopp. Frågorna har hanterats dels i det akuta stabsarbetet, dels i en särskild organisation kopplad till linjeverksamheten.

Arbetet med integrering av mänskliga rättigheter har trots pandemin fortsatt under året. Aktuella verksamheter redovisar detta under respektive sakområde. Länsstyrelsen vill särskilt peka på det arbete som gjorts med att koppla mänskliga rättigheter till arbetet med världsarvsansökan Linnés Råshult, se vidare under Kulturmiljö, Kulturreseptatet komministerbostället Råshult.

När det gäller funktionshinderpolitiken har länsstyrelsen arbetat sektorsövergripande med strategier och program gällande tillgänglighet. Syftet har varit att alla, inklusive barn, äldre och personer med funktionsvariation ska få bättre tillgänglighet och service i kulturreseptatet Råshult, nationalparken Åsnen och länets naturreservat. Länsstyrelsens tillgänglighetsråd har fått information om arbetet som pågår och vi har bjudit in rådet till dialog för att förbättra tillgängligheten i dessa områden. Länsstyrelsen har också under året påbörjat ett skyltprogram i Råshult för att förbättra tillgänglighet och service för alla. Vi har också tagit fram ett tillgänglighetsprogram som syftar till att styra prioriteringar och ambitionsnivåer för friluftslivsåtgärder i länets skyddade områden.

I kommunernas översiktsplaner och i Växjö kommuns samrådshandling om byggnationen av ett nytt sjukhus har flera sociala hållbarhetsfrågor lyfts fram såsom funktionshinder, barnens rättigheter, folkhälsa och jämställdhet. Syftet har varit att beakta de sociala hållbarhetsfrågorna i samhällsplaneringen så att alla dessa perspektiv resulterar i ett bättre samhälle för alla.

Länsstyrelsen bedömer att tillgänglighetsarbetet har stärkts under året. Genom Tillgänglighetsrådet, med representanter från olika funktionshinderorganisationer, kan vi sprida erfarenheterna vidare till rådets medlemmar. Länsstyrelsen har även fört dialog med rådet om hur Coronapandemin påverkar personer med funktionshinder. Dessa synpunkter har beaktats i stabsarbetet, bland annat beträffande hörselnedsattas möjligheter att ta del av information.

Länsstyrelsens handlingsplan för tillgänglighet ur funktionshinderperspektiv har aktualiserats och vissa åtaganden gällande våra lokaler har följts upp. Bland annat har vi sett över ljussättning i köket och tillhandahållit mikrovägsugnar i rullstolshöjd. Under 2021 kommer fler åtgärder att sättas in.

Folkhälsa

Eftersom pandemin riskerar att försämra människors levnadsvillkor och förutsättningar för en god hälsa, förstärktes länsstyrelsens hantering av pandemin i staben med kompetens inom social hållbarhet. Detta har ökat förståelsen för vikten av att arbeta sektorsövergripande och stärkt samverkan internt och med regionala aktörer.

Risk- och konsekvensanalyser av coronapandemin utifrån social hållbarhet, både kort och långsiktiga, har gjorts. Länsstyrelsen har genomfört insatser i syfte att öka kunskap och föra dialog om sociala risker och oro med anledning av pandemin. Vi har fört samtal om hur vi i Kronobergs län ska arbeta för att förebygga och hantera dessa. Länsstyrelsen har samordnat och rapporterat lägesbilder om social problematik och utsatthet, ett regeringsuppdrag i två steg, enligt rapport med dnr 706-3588-2020. Avstämningsmöten för att fånga upp behov av stöd samt för att följa länets utveckling har genomförts, särskilt inför sommarperioden. Kommunerna uttryckte oro inför att framförallt ungas psykiska ohälsa kan öka, till följd av ökad isolering, eventuell missbruksproblematik och en prognostiserad ökad arbetslöshet för denna grupp. Länsstyrelsen följer utveckling och tendenserna som pekar på en ökad ohälsa hos denna grupp och finns som stöd för länets aktörer som arbetar med att främja hälsa.

Vidare har länsstyrelsen genomfört insatser med fokus på att rätt information går till rätt målgrupper. Vi har gjort särskilda insatser för att nå asylsökande och nyanlända, dels genom anpassat språk, dels via befintliga nätverk och genom operation dörrknackning. Detta har främjat utsatta gruppers rätt till information och förhoppningsvis i förlängningen minskat smittspridningen. En undersökning av självmordsproblematik har genomförts i juni och december 2020, i samverkan med Region Kronoberg. Resultaten visar på ökad problematik. Rekommendationer utifrån resultaten kommer att göras under början av 2021.

Länsstyrelsen har under året bedrivit ett analysarbete inom social hållbarhet, där kontinuerlig information har lämnats till stabsorganisationen. Vi har sammanställt ett informationsblad med uppgifter om var allmänheten kan få hjälp i form av till exempel samtalsstöd, praktisk assistans och sociala aktiviteter. Informationen uppdateras löpande och finns tillgänglig på länsstyrelsens webbsida. Den kommuniceras även ut via lägesbilder, nyhetsbrev och nätverksmöten. Länsstyrelsen har tillsammans med Region Kronoberg sammanställt uppgifter om självmordsproblematiken i länet. Det gjordes utifrån befarad ökning av psykisk ohälsa och risk för självmord till följd av pandemin. Under 2021 fortsätter arbetet med att utveckla strategier för att bevaka, stödja och utveckla arbetet med att förebygga och hantera sociala konsekvenser av coronapandemin i samverkan med länets aktörer.

En annan insats är Gör små saker med stor kärlek, regionala kompetensutvecklingsdagar rörande unga och psykisk hälsa gemensamt arrangerade av Linnéuniversitetet, Länsstyrelsen i Kronoberg, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Region Kronoberg, Samarbetsförbundet Sunnerbo, Samarbetsförbundet Varend och Växjö kommun. 2020 planerades två kompetensutvecklingsdagar under våren, men på grund av coronapandemin omvandlades dessa till en digital satsning i november. En plattform skapades med domännamnet samman.se där intresserade kunde välja bland 18 inspelade valbara seminarier. Intresset var stort, drygt 850 deltagare från Österlen i söder till Sollefteå i norr deltog. Det sporrar oss till fortsatt samverkan och nya gemensamma satsningar 2021.

Barnrätt

Länsstyrelsen har utbildat kommunernas tjänstepersoner och förtroendevalda om lagen om barnkonventionen. I syfte att ta tillvara och beakta barnens bästa i kommunala beslut och styrdokument genomfördes en basutbildning och en fördjupning. Vår förhoppning är att kommunala besluts konsekvenser för barn kommer att lyftas och analyseras på ett mer strategiskt plan framgent. Länsstyrelsen har också utbildat sina egna medarbetare om barnkonventionen, så att myndigheten bättre ska beakta barnens rättigheter enligt den nya lagstiftningen. Vi har identifierat behov av att arbeta mer samlat och strategiskt när det gäller barnkonsekvensanalyser, och kommer att implementera arbetssätt som belyser barnkonsekvenser av olika beslut och prioriteringar.

Barnens rättigheter har beaktats i länsstyrelsens arbete med kommunala översiktsplaner och samrådshandlingar. Det har resulterat i att konsekvenser för barn lyfts fram och tydliggjorts i samhällsplaneringen. När det gäller det nya sjukhusbygget i länet har länsstyrelsen arbetat sektorsövergripande och deltagit med synpunkter kring att särskilt beakta barnperspektivet och barnens rättigheter i planeringen.

Förenkla för företag

Länsstyrelsen i Kronobergs län hade 2020 uppdraget att samordna de nationella redovisningarna av länsstyrelsernas uppdrag enligt regleringsbrevet att förenkla för företag. Det samlade arbetet för 2019 har redovisats särskilt till Finansdepartementet.

Förenkla för företag lyftes i verksamhetsplaneringen för 2020, då alla chefer läste den samordnade rapporten. Syftet var att öka medvetenheten om vilka typer av insatser som andra länsstyrelser gör och att inspirera till insatser i verksamheten 2020. Ett särskilt avsnitt i verksamhetsplanen fokuserade på insatser för att förenkla för företag. Årets uppföljningar har visat att vi levererat service till dem som söker oss via kundsupporten En väg in och att tillsyns- och kontrollbesök samordnas och förannmäls i så stor utsträckning som möjligt. Vi har också försökt förhindra onödiga ansökningar från verksamhetsutövare genom att informera om i vilka fall en anmälan för samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken inte behöver lämnas in och i vilka fall en åtgärd inte betraktas som skada på biotopskyddade miljöer. Vidare publicerar länsstyrelsen numera aktuella handläggningstider på webben.

Länsstyrelsen arbetar aktivt med att uppdatera information och tillhandahålla aktuella blanketter via webbplatsen för att underlätta för företag och andra att göra rätt. Vi sprider också riktad information i olika situationer som kan uppstå, till exempel torka och översvämningar, vid ändringar i lagstiftning eller när det finns möjligheter att söka bidrag. Under coronapandemin lade vi ut särskild information till företag på webben, med information om olika stöd och vart man kan vända sig med frågor. Länsstyrelsen har bland annat erbjudit möjlighet att skjuta på tillsynsbesök, prioriterat utbetalningar och informerat entreprenörer om att vi avser att genomföra beställda entreprenader.

Vidare arbetar länsstyrelsen med att ge god telefonsupport inför anmälningar och ansökningar av olika former av bidrag. Länsstyrelsernas gemensamma Telefonistorganisation, som är lokaliserad i Kronoberg, har haft en nära dialog med staben för att snabbt fånga upp information som de behöver för att kunna besvara frågor från allmänheten och företag. Allt detta är positivt för dem vi är till för, inklusive företag. Vårt samlade arbete med att sänka verksamheternas ärendebalanser förväntas resultera i kortare handläggningstider, även för företag.

Övriga insatser för att förenkla för företag redovisas integrerat i denna årsredovisning.

Informationssäkerhet

Informationssäkerhets- och dataskyddsarbetet har påverkats av hanteringen av coronapandemin, bland annat genom att nya frågor dykt upp med anledning av pandemin samt att resurser har tagits i anspråk. Det har inneburit att länsstyrelsen framförallt har fokuserat på förvaltning och hantering av incidenter samt hantering av rättigheter med anledning av dataskyddsförordningen. De utvecklingsåtgärder som var planerade har blivit framskjutna till 2021.

En genomförd åtgärd är ett stöd för medarbetare vid incidentrapportering som ligger lättåtkomligt på intranätet. Det inkluderar även informationssäkerhets- och personuppgiftsincidenter och syftet är att öka benägenheten att anmäla incidenter. Den årliga städveckan då alla på länsstyrelsen rensar onödiga personuppgifter genomfördes. I år med fokus att rensa i e-posten.

Länsstyrelsen har påbörjat en översyn av de interna rutinerna för dataskydd och informations-säkerhet. Den utgår ifrån det länsstyrelsegemensamma arbetet och då särskilt länsstyrelsernas gemensamma användarriktlinjer.

Miljöledning

Det interna miljöarbetet har bedrivits enligt beslutad handlingsplan, redovisning sker separat enligt miljöledningsförordningen till Naturvårdsverket och ansvarigt departement, dnr. 106-861-2021. Årliga mål sätts utifrån de områden som ger upphov till störst miljöpåverkan.

Under året har länsledningen beslutat att verksamheten ska bli fossilbränslefri till 2025, en målsättning som satts i samverkan med flera andra länsstyrelser. Länsstyrelsen i Kronobergs län är även projektledare för satsningen nationellt. Den största utsläppskällan är våra tjänsteresor med bil. Under året har kommunikationsinsatser inletts, bland annat vid en medarbetardag och med en film, för att alla medarbetare ska få vetskap och tips om hur vi kan minska våra utsläpp.

Verksamhetsöversikt

Länsstyrelsen i Kronobergs län	2020	2019	2018
Medarbetardata			
Antal anställda*	201,2	194,1	188,2
Antal årsarbetskrafter	181,9	173,0	170,7
- varav årsarbetskrafter män	52,4	50,4	53,8
- varav årsarbetskrafter kvinnor	129,5	122,6	116,9
Verksamhetsdata			
Antal ärenden, inkomna och upprättade	15 534	15 935	15 411
Antal beslutade ärenden	17 284	17 215	14 909
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1960	2 463	2 746
Ekonomidata (tkr)			
Verksamhetskostnad exkl. resurssamverkan inkl. OH	163 582	158 526	159 435
- varav verksamhetskostnad – förvaltningsanslag exkl. OH	59 817	57 752	56 448
- varav verksamhetskostnad – Andra anslag (sakanslag) exkl. OH	563	237	203
- varav verksamhetskostnad – bidragsfinansierad verksamhet exkl. OH	63 241	60 499	62 959
- varav verksamhetskostnad – avgiftsfinansierad verksamhet exkl. OH	1 500	1 628	1 300
- varav OH	38 461	38 410	38 525
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen	64 334	71 592	62 684

* Antal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100%. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

Ärendedata 2019 och 2018 har hämtats från tidigare årsredovisningar.

Kommentar till tabellen medarbetar-, verksamhets- och ekonomidata

Antal ej beslutade ärenden äldre än två år har minskat de senaste åren. Minskningen kan delvis förklaras med att vi under flera år medvetet arbetat för att minska antalet gamla ärenden.

Under 2020 påbörjade vi ett särskilt projekt inriktat på minskade ärendebalanser.

Läget i länet

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Länsstyrelseinstruktion	Regleringsbrev 2020	Övriga uppdrag, förordningar m.m.
2§ p 3		

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Inledning

Kronoberg är ett landsbygds-län där 64 procent av arealen är skog. Lantbruken är små med utspridda skiften. Markerna är svårskötta och har ofta höga naturvärden, vilket innebär utmaningar för både lönsamheten och för uppfyllande av miljömål.

Industrisektorn är omfattande, särskilt när det gäller den tunga industrin. IT-sektorn har utvecklats och länet ligger nu långt fram. BRP per capita uppskattas till 444 000 kronor per invånare, vilket är bland de högsta i landet. Länets största arbetsgivare är IKEA.

Befolkningen har ökat under hela 2000-talet. Under år 2019 ökade antalet invånare med 1583 personer i länet och uppgick den 31 december till 201 469 personer. Ökningen är störst i Växjö kommun, medan befolkningen minskar i fyra kommuner.

Coronapandemin har inneburit en ökad arbetslöshet och vid årsskiftet hade över 10 000 personer korttidspermitterats. De finns främst inom hotell och restaurang, tillverknings-, företags-tjänster och i kultursektorn.

Viktiga större frågor i länet

Kronobergs län har de senaste åren präglats av ett högt planerings- och byggtryck. Växjö som är den stora och växande staden sticker ut i detta avseende men även övriga kommuner har haft högt tempo. En av de frågor som tagit stort utrymme under 2020 är planeringen av ett nytt regionsjukhus i utkanten av Växjö.

Vindkraftens utveckling är under utveckling. Än så länge har vi väldigt lite vindkraft men stora etableringar är på gång.

Vildsvinsstammarna har ökat i länet under senare år och de ställer till med stor skada i jordbruket. Skiftena är här i regel små och många åkrar ligger utspridda i skogen, en stor del av jordbruket drivs på arrendjord vilket gör att många markägare med skilda intressen är inblandade. En undersökning från SLU visar att kostnaderna för vildsvin per jordbruksföretag är högst i landet i Kronoberg. Samtidigt kan vildsvin fungera som lokal mat och ge möjlighet till jakt. Utmaningen består i att hålla rätt nivå på stammarna och skapa en fungerande marknad för vildsvinskött. Länsstyrelsen i Kronoberg är sedan 2020 nod för länsstyrelsernas samlade arbete i vildsvinsfrågor.

Skogen är viktig för Kronoberg. Skador av barkborrar innebär stor påverkan på skogsbruket, främst i länets östra delar. Nya torrår kan få stora ekonomiska konsekvenser för skogsnäringen. Viltbetesskador, särskilt på tall gör att markägare väljer att plantera gran istället. Detta kommer på sikt att påverka sammansättningen av trädslag och därmed både vad som kan levereras till industrin och tillgång till foder för viltet.

I Kronoberg finns viktiga dricksvattenresurser för hela Sydsverige. Skyddet av dessa är angeläget och strategiskt viktigt. I samband med utbyggnaden av E4 har skyddet av grundvattnet förstärkts.

Socialt perspektiv

Allt fler kronobergare bor i städer, allt färre i mindre orter eller på landsbygden. Sedan nittio-talet har länets befolkningstillväxt främst skett i Växjö, samtidigt som de minsta kommunerna haft en påtaglig befolkningsminskning. För en landsbygdsregion som Kronoberg sätter det tydliga spår. Idag bor 46,7 procent av länets befolkning i Växjö kommun.

Befolkningsökningen beror främst på ett positivt netto av utrikes födda, men även på ett litet positivt födelsenetto. Detta parallellt med att inrikes flyttnetto länge varit negativt. Intresse för boende på landsbygden har ökat och här är tillgång till fiber viktigt. Barnfamiljer undviker fortfarande landsbygd som saknar kollektivtrafik. Redan idag är det stora skillnader i åldersstruktur mellan stad och land och prognoserna tyder på att de kommer att öka.

Den genomsnittliga årsinkomsten i Kronobergs län var 295 400 kronor år 2018 (riket: 318 200). Skillnaderna mellan män och kvinnor var markanta, en kvinnas medelinkomst var cirka 77 procent av en mans. Detta mönster återfinns i alla länets kommuner, såväl som i riket.

Tillverkning och utvinning sysselsätter flest personer i Kronobergs län, runt 18 procent. Inom vård och omsorg arbetar 17 procent medan handeln sysselsätter runt 12 procent av de förvärvsarbetande. Skillnaderna mellan könen är stor. Männerna arbetar främst inom tillverkning, handel och byggverksamhet. Ungefär hälften av männen i Kronobergs län är sysselsatta inom dessa tre sektorer. Kvinnorna arbetar främst inom vård och omsorg, utbildning och handel. Under den senaste femårsperioden har arbetslöshetsnivån och den minskade sysselsättningsgraden varit bland de högsta i riket. I slutet av december var arbetslösheten 9,3 procent.

Arbetsgivare både inom privat och offentlig sektor har svårt att hitta personer att anställa, trots att utbudet på arbetskraft har ökat. Detta visar på en matchningsproblematik som måste lösas. Personer utan gymnasial utbildning har svårt att komma in på den regionala arbetsmarknaden jämfört med övriga utbildningsgrupper. Det råder även stora skillnader i sysselsättning mellan inrikes och utrikes födda. Det är en stor utmaning, eftersom utlandsfödda stått för tillväxten av arbetskraften i länet samtidigt som antalet inrikes födda i arbetsför ålder minskat. Utan invandring till länet hade arbetskraften under 2000-talet minskat, men istället har den ökat. Ett annat problem är att de med endast förgymnasial utbildning har långt fler ohälsodagar än de med en eftergymnasial utbildning.

Ekonomiskt perspektiv

Tillväxten i länet har under de senaste decennierna varit god. Förmågan till omställning inom industrisektorn är hög och nya näringar, exempelvis IT-sektorn, har haft en god tillväxt. Kronobergs höga internationaliseringsgrad beror på den omfattande industrisektorn i länet. Industrin är dock i en rationaliseringsprocess vilket innebär att enklare yrken ersätts med maskiner eller outsourcas till lågkostnadsländer. Kvarvarande yrken blir istället mer kunskapskrävande. I Kronobergs län drabbar omställningen främst de mindre kommunerna, som har en hög andel anställda inom industrin.

Tillväxten har de senaste åren primärt skett inom service, turism och den privata tjänstesektorn. Tjänstesektorn är till stor del lokaliserad till folktäta områden eller till områden där

tjänsterna finns sedan tidigare. Exempelvis har länets IT-sektor främst växt fram i Älmhults och Växjö kommun. En utmaning är att utveckla sådana näringar i fler kommuner.

Länet är väldigt beroende av en god infrastruktur av vägar. Råvaruindustrin för vår produktion är samlad vid kusterna. Utveckling av kust till kustbanan och att rusta riksvägarna står högt på agendan, även i samverkan med våra grannlän.

Strukturrationaliseringen i lantbruket är nödvändig, men fastigheterna i skogsbygden är små. Det är svårt att få till rationella och konkurrenskraftiga jordbruksföretag med mer samlad jordbruksmark där man vågar investera i mark och byggnader. Vildsvinens ökning gör detta mer accentuerat i vårt län eftersom de innebär stora kostnader. Problemen med vildsvin, kostar enligt en undersökning från SLU allra mest för lantbrukarna i vårt län. Intresset för mat och matlagning ökar vilket är en möjlighet, även för att få bukt med vildsvinen. Länet som har bäst förutsättningar för vall och betesmarker är mest lämpat för animalieproduktion. Brist på småskaliga anläggningar för slakt av vilt och lamm begränsar lokal förädling.

Över 90 procent av hushållen har tillgång, eller absolut närhet, till bredband med en hastighet på minst 100 Mbit/s. Nivån är något över riksgenomsnittet men under målet om att 98 procent av regionens befolkning ska ha tillgång till höghastighetsbredband. Endast 76,5 procent av hushållen i glesbebyggda områden har tillgång till höghastighetsbredband medan 95 procent har det i tätbebyggda delar.

Miljömässigt perspektiv

Sedan nittiotalet har minskningen av klimatpåverkande utsläpp i Kronoberg varit bland de största i riket. Det beror främst på en omställning inom energisektorn, där tillgång till och högt kunnande om skog och biobränsle varit en avgörande faktor. Däremot har nedgången inom transportsektorn varit betydligt sämre. Luftkvaliteten i länet är god. Problem med luftkvalitet, partiklar, organiska miljögifter och buller finns men är relativt begränsade.

Vi ser allt större och återkommande vattenbrist, särskilt i östra länsdelen. Grundvattnet har varierat från kraftiga översvämningar i februari månad till rekordlåga grundvattennivåer i östra delen i slutet av sommaren. Arbetet med att förbättra länets vatten ger resultat. Växjösjöarna är åter badbara och vi har fått tillbaka laxen i Mörrumsån.

Länet har många förorenade områden och ett aktivt arbete att sanera dem. Detta gäller särskilt tidigare glasbruksområden men även kemiska industrier och sågverk.

Läget är särskilt kritiskt för de miljömål som berör den biologiska mångfalden och klimatet. Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt och djurliv ligger långt från måluppfyllelse och utvecklingen är negativ. Igenväxning av jordbruksmark påverkar den biologiska mångfalden negativt.

Redovisning av verksamhetsområden

Länsstyrelsen i Kronobergs län bedriver följande verksamheter:

Verksamhet	Benämning
20–21, 25	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor
30, 34	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
40–41	Hållbar samhällsplanering och boende
42	Energi och klimat
43	Kulturmiljö
45	Krishantering och skydd mot olyckor
50–58	Naturvård, miljöskydd och vattenverksamhet
60–62	Areella näringar
70, 80–85	Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.

Övrig förvaltning och trafikföreskrifter (20–21, 25)

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Länsstyrelseinstruktion	Regleringsbrev 2020	Övriga uppdrag, förordningar m.m.
3§ p 1	1B1 1D10	

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens mål och uppdrag

Området innehåller en mängd olika typer av förvaltningsärenden. Det rör sig till exempel om delgivningar, olika förordnanden, val och auktorisation av bilskrot. Jakt och viltvård är ett stort område inom övrig förvaltning.

När det gäller val är länsstyrelsen den regionala valmyndigheten med utbildningsansvar för kommunerna. Vi ansvarar för den slutliga rösträkningen när allmänna val genomförs. Länsstyrelsen ska ha en beredskap att kunna anordna extra val inom tre månader från beslut.

Under året har en ny uppgift tillkommit som rör föreskrifter med koppling till pandemin. Målet med föreskrifter med anledning av pandemin är att bidra till att minska smittspridningen i samhället och i detta arbete följa nationellt framtagna råd och rekommendationer.

Verksamhetens huvudsakliga processer

Länsstyrelsen handlägger en mängd olika typer av förvaltningsärenden inom val, trafikföreskrifter och skyltar. Vi förordnar och entledigar vigsselförrättare, notarius publicus och syne män vid arrende. Viss tillsyn bedrivs också.

Inom viltförvaltningen beslutar länsstyrelsen om ledamöter i viltförvaltningsdelegationen (VFD). Vi bereder frågor om övergripande viltförvaltning som beslutas i VFD.

Länsstyrelsen administrerar länets älgjakt genom att tillsätta ledamöter i länets sju älgförvaltningsgrupper samt utbildar och stöttar dem. Vi granskar och godkänner älgförvaltnings- och älgskötselplaner samt beslutar om tilldelning av hur många älgar som får skjutas i licensområdena. Vidare hanterar vi frågor om registrering av jaktområden och administrerar Älgvårdsfondens ekonomi.

Länsstyrelsen beslutar om ersättning för skador orsakade av vilt, skydds jakt, licensjakt samt förändringar av viltvårdsområden.

Verksamhetens resultat

Med anledning av införandet av den nya förvaltningslagen har länsstyrelserna enats om en ny rättslig hantering av trafikföreskrifter. Vi har tillsammans kommit fram till att vare sig enskilda individer eller myndigheter kan ansöka om att få frågan om behov av trafikföreskrifter prövad. Det är myndigheten som självständigt har att besluta om det finns anledning att inleda ett ärende. Detta kommer leda till en mer effektiv och rättssäker hantering av ärendegruppen. Länsstyrelserna har samverkat med andra myndigheter i frågan och har uppmärksammat regeringen på behov av förtydligande om normföreskrifters eventuella överklagbarhet.

Verksamheten i siffror	2020	2019	2018
Övrig förvaltning och trafikföreskrifter (20–21, 25)			
Medarbetardata			
Årsarbetskrafter män	1,3	1,7	1,6
Årsarbetskrafter kvinnor	2,9	3,1	3,4
Verksamhetsdata			
Antal ärenden, inkomna och upprättade	497	646	595
Antal beslutade ärenden	518	655	463
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	0
Ekonomidata (tkr)			
Verksamhetskostnad inkl. OH	5 272	6 252	6 681
varav verksamhetskostnad – förvaltningsanslag exkl. OH	2 600	2 746	3 255
varav verksamhetskostnad – Andra anslag (sakanslag) exkl. OH	56	0	0
varav verksamhetskostnad – bidragsfinansierad verksamhet exkl. OH	143	638	609
varav verksamhetskostnad – avgiftsfinansierad verksamhet exkl. OH	1 063	1 162	899
varav OH	1 409	1 706	1 918
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen	679	325	564

Länsstyrelsens insatser har minskat något sedan föregående år. Det visar sig i en minskning både i nedlagda resurser och antal hanterade ärenden. En anledning är att vi istället arbetat med frågor kopplade till pandemin. Att det är ett år mellan valår påverkar antalet ärenden inom det området.

Älgskötselområdenas förvaltningsplaner är treåriga. 2019 beslutades i stort sett samtliga, cirka 60 planer. Det bidrar substantiellt till minskningen i antal ärenden jämfört med 2019.

Resultatindikatorer	Källa	2020	2019	2018
Tillstånd och prövning				
Antal ärenden om efterträdarval	Platina ¹⁾	34	52	44

1) Länsstyrelsens ärendehanteringssystem

Antalet inkomna ärenden om efterträdarval visar i vilken utsträckning förtroendevalda lämnat sina poster under året. Under 2020 har det kommit in färre ärenden än året innan. Det har troligtvis att göra med att många förtroendevalda lämnade sina poster 2019 som en effekt av valet hösten 2018.

Prestationer och effekter

Val

Länsstyrelsen har arbetat för att framöver kunna medverka till att de allmänna valen blir säkra och demokratiska. Under året har vi arbetat med löpande ärenden om efterträdarval samt förberett oss inför kommande val. Säkerhetsfrågorna för val har varit i fokus den senaste tiden och vi har därför arbetat med att uppdatera risk- och sårbarhetsanalysen och rutiner för val.

Trafik

Inom området trafik har länsstyrelsen handlagt föreskrifter som hastighet, stopplikt, cirkulationsplats med mera, tillstånd till skyltar, andra anordningar vid väg och tillstånd till tävling på väg. Vi har även handlagt ärenden om sjötrafikföreskrifter och överklagade parkeringstillstånd.

Vi har fortsatt arbeta med att höja och sprida vår kompetens inom området trafik. En av juristerna deltar i det nationella nätverket för trafikfrågor. Detta ger oss bra och tidig information om ärendegruppen och möjlighet att påverka praxis och rutiner.

Länsstyrelsen har under året prioriterat handläggning av ärenden och har i stort sett kunnat ha låga ärendebalanser och korta handläggningstider.

Viltförvaltning

Länsstyrelsen har under året samverkat med de lokala aktörerna inom viltförvaltning, till exempel Svenska Jägareförbundet och Skogsstyrelsen. Inom projektet Viltstammar i balans 2.0, som leds av Lantbrukarnas riksförbund, har länsstyrelsen medverkat vid flera utbildningsträffar för ledamöter i älgskötselområden och älgförvaltningsgrupper. Tillsammans med markägarorganisationer, Svenska Jägareförbundet och Skogsstyrelsen har länsstyrelsen tagit fram en gemensam manual för ledamöterna i våra älgförvaltningsgrupper. Effekten blir att alla får samma information och att vi arbetar mot samma mål samt att älgförvaltningen blir mer jämställd. Vi har löpande hanterat älgjaksadministrationen i länet.

Vi har fattat flera beslut om skydds jakt på tranor. I samverkan med Skåne län har vi beslutat om skydds jakt på en varg. Någon varg sköts aldrig. I samverkan med övriga delar av södra rovdjursförvaltningsområdet har vi beslutat om skydds jakt på fyra lodjur som ska genomföras under mars 2021.

Viltförvaltningsdelegationen har hållit en sammankomst på våren och en på hösten. En handlingsplan för viltskador på gröda orsakade av fredade fåglar har fastställts.

Under året har arbetet med att uppdatera förvaltningsplanen för vildsvin inletts. Länsstyrelsen i Kronoberg samordnar länsstyrelsernas arbete med detta i enlighet med särskilt regeringsuppdrag inom ramen för vildsvinspaketet.

Resultatbedömning

Den sammanfattande bedömningen av resultatet är gott. Vi har kunnat hålla bra handläggningstider och låga balanser samtidigt som vi gjort vissa insatser med rutiner, analyser och kompetenshöjning. Inom viltförvaltningen har en satsning på manual för utbildning av älgförvaltningsgrupperna gjorts. Insatserna inom området har dock påverkats av pandemin.

Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor (28)

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Länsstyrelseinstruktion	Regleringsbrev 2020	Övriga uppdrag, förordningar m.m.
3§ p 2	1D2-1D3	

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens mål och uppdrag

I verksamhetens kontrolluppdrag ingår att arbeta med:

- de övergripande och operativa målen i livsmedelskedjan inom de olika kontrollområdena som återges i nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP) 2018–2021,
- tilldelade primärproduktionskontroller genom nationell kontrollplanering för kontroll i primärproduktion av livsmedel och foder 2020–2023,
- länsstyrelsegemensamma handläggningstider för vissa ärendegrupper rörande att hantera olika tillstånd för djurhållning och
- egna kvantitativa mål för antal kontroller per år av läkemedelshantering på gård.

Länsstyrelsens kontrolluppdrag inom livsmedelskedjan innebär att verifiera att företag och djurhållare följer den lagstiftning som de berörs av, upptäcka och bedöma avvikelser och ställa krav på att avvikelserna åtgärdas. I uppdraget ingår också att förbättra kontrollverksamheten.

Verksamhetens huvudsakliga processer

Verksamheten genomför kontroller inom hela livsmedelskedjan, bland annat inom primärproduktion av livsmedel och foder, djurskydd, smittskydd, djurhälsopersonal samt läkemedelshantering på gård. Länsstyrelsen handlägger även ärenden inom lagen om tillsyn över hundar och katter, främst gällande aggressiva hundar för att förebygga att de orsakar skador. Länsstyrelsen kan också meddela olika typer av djurförbud. Samtliga dessa uppgifter hör till processen tillsyn och kontroll.

Länsstyrelsen handlägger ansökningar om tillstånd för sällskapsdjur, hästar och pälsdjur, offentlig förevisning, besiktigar djurtransporter och förprövar djurstallar.

Länsstyrelsen har även under året samordnat kommunernas tillsyn gällande tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen på grund av coronapandemin.

Verksamhetens resultat

Länsstyrelsernas livsmedelskontroll

Inför verksamhetsåren 2020–2022 har länsstyrelserna tilldelats 10 mnkr per år i riktade medel för kontroll inom området primärproduktion av livsmedel och foder. Utöver detta har ytterligare 5 mnkr tillförts år 2020 för finansiering av gemensamma utvecklingsinsatser inom området. Nationellt har målet satts att kontrollera 1 000 företag inom primärproduktionen.

Kontrollerna innebär att företagare inom primärproduktionen blir uppmärksammade på krav som ställs inom produktionen, en viktig insats för att upprätthålla en produktion som ger säkra livsmedel. Utvecklingsinsatsen syftar till att länsstyrelserna ska kunna ta över foderregistret från Jordbruksverket.

Länsstyrelsernas kontroller i primärproduktionen av livsmedel utgår från Livsmedelsverkets riskbaserade urval. Verket gör urvalet utifrån branscher och fördelar ut antalet kontroller per län. Respektive länsstyrelse i sin tur gör, utifrån tilldelningen, ett riskbaserat urval av företag inom respektive bransch för sitt län och utför kontroller utifrån branschspecifika checklistor. Kontrollresultaten registreras i Primör och vid foderkontroll även i Jordbruksverket system, Konrad.

Länsstyrelserna har utfört 793 (81 procent) av de planerade kontrollerna inom primärproduktion-livsmedel och 566 kontroller av primärproduktion-foder. Den pågående pandemin har inneburit att målet 1000 utförda kontroller på nationell nivå inte uppnåtts. Flera län har fått omprioritera resurser till stabsarbetet och likaså har län undvikit kontrollbesök med hänsyn till rekommendationer om social distans.

Även utvecklingsinsatserna har påverkats av den rådande pandemisituationen. Överföring av kontrollsystemet tillsammans med utveckling av detsamma, ger förutsättningar för en nationell likabehandling av primärproducenterna i registrering och kontroll. Utbildningar från Livsmedelsverket har spelats in på länsstyrelsernas initiativ, men på grund av rådande pandemi har inga övriga utbildningsinsatser kunnat genomföras.

Länsstyrelsen i Kronobergs län

Några kontrollområden har behövt nedprioriteras på grund av begränsade resurser. Coronapandemin har medfört att de två planerade revisionerna av kommunal livsmedelskontroll har fått skjutas upp till 2021. De egna uppsatta målen och målen i den nationella kontrollplanen för kontrollområdena djurskydd, primärproduktion livsmedel och foder, har dock uppnåtts. Indikatorerna i de operativa målen i NKP avseende djurskyddet har i stort sett uppnåtts.

Verksamheten i siffror	2020	2019	2018
Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor (28)			
Medarbetardata			
Årsarbetskrafter män	2,2	3,1	3,0
Årsarbetskrafter kvinnor	6,3	6,6	6,0
Verksamhetsdata			
Antal ärenden, inkomna och upprättade	1483	1 538	1 415
Antal beslutade ärenden	1530	1 531	1 382
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	1
Ekonomidata (tkr)			
Verksamhetskostnad inkl. OH	10 447	12 370	10 039
• varav verksamhetskostnad – förvaltningsanslag exkl. OH	7 226	9 054	6 848
• varav verksamhetskostnad – Andra anslag (sakanslag) exkl. OH	344	0	0
• varav verksamhetskostnad – bidragsfinansierad verksamhet exkl. OH	2	0	0
• varav verksamhetskostnad – avgiftsfinansierad verksamhet exkl. OH	326	406	395
• varav OH	2 549	2 909	2 795
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen	929	0	0

Verksamhetsområdet har haft begränsade tillgängliga personalresurser på grund av sjukskrivningar och vakanta tjänster för djurskyddshandläggare och veterinär.

Länsstyrelsen fick under året ett regeringsuppdrag i vildsvinspaketet. Det ska på sikt förenkla för att få ut fler skjutna vildsvin på marknaden direkt till konsument och detaljhandel. Under 2020 har vi samordnat en inventering av uppsamlingscentraler av vilt i Sverige. De verksamhetskostnader på andra anslag som anges är arbetet med detta och bidraget är en utbetalning till andra länsstyrelser för arbetet med inventeringen.

Resultatindikatorer	Källa	2020	2019	2018
Tillsyn och kontroll				
Andel utförda av tilldelade primärproduktionskontroller (Mål 100 %)	System PRIMÖR	100 %	100 %	100 %
Andel kontrollobjekt med livsmedelsproducerande djur som ingått i planerad normalkontroll	System DUS (Jordbruksverket)	7,0 %	11,6 %	4,5 %
Andel anmälningsärenden avslutade inom tre månader (90 dagar)	Ärendehanteringssystem Platina, LISA ¹⁾	93	89	95
Andel kontrollrapporter för djurskyddskontroller som är meddelade inom 21 dagar	Ärendehanteringssystem Platina	92	93	80

1) Länsstyrelsernas gemensamma system LISA

Målet om antal genomförda kontroller inom livsmedel primärproduktion har uppnåtts. Målet att kontrollera tio procent av kontrollobjekten med livsmedelsproducerande djur som ingått i planerad normalkontroll djurskydd har inte uppnåtts under 2020. Det beror på sjukskrivningar, stabsarbete och vakanta handläggartjänster. Målen för handläggningstider har uppnåtts.

Prestationer och effekter

Kontroll av livsmedel i primärproduktionen

För 2020 var målet för Kronoberg att genomföra minst 35 riskbaserade normalkontroller av livsmedel i primärproduktionen genom nationellt tilldelade primärproduktionskontroller. Länsstyrelsen genomförde 35 sådana kontroller samt ytterligare en riktad kontroll. Ytterligare åtta slumpmässiga primärproduktionskontroller har genomförts i samband med tvärvillkorskontrollerna. Det är främst olika typer av journalföring som brister hos primärproducenterna. Bristerna följs upp och att de åtgärdas.

Det operativa målet nr 20 (till och med 2022 enligt NKP), att verifiera att primärproducenter vidtar åtgärder för att förhindra eller reducera bildning av ochratoxin A i spannmålen för livsmedelsändamål, är att utföra offentlig kontroll av primärproducenter som torkar spannmål. Länsstyrelsen har, i samband med registrering och riskklassificering av primärproducenter, vid telefonkontakt särskilt frågat om de torkar sin spannmål på gården när de uppger att de producerar spannmål för livsmedelsändamål. De två primärproducenter som själva torkar sin spannmål har kontrollerats tidigare år. De övriga producenterna i länet skickar iväg spannmålen för torkning utanför länet.

Kontroll av foder i primärproduktionen

Länsstyrelsen har följt framtagen nationell planering av kontrollen i primärproduktionen av foder och livsmedel. Vi har genomfört 34 fullständiga och riskbaserade normalkontroller av

foder i primärproduktionen, främst av grovfoder och spannmål för foderproduktion, vilka är de vanligaste i Kronoberg. Länet har inga foderföretagare som har godkännande för inblandning av läkemedel eller tillsatser i foder. Det uppsatta målet var att kontrollera minst 30 foderföretagare. Enstaka mindre avvikelser har konstaterats vid kontroller hos foderföretagare gällande bristande journalföring, vilka följs upp så att de åtgärdas. Länsstyrelsen bedömer att företagarna har den medvetenhet som krävs för en säker hantering av foder. Vi har så långt det har varit möjligt genomfört kontroll av foder, kontroll av livsmedelsproduktion och tvärvillkorskontroller hos samma företagare vid ett och samma tillfälle.

Inget salmonellaprov från foderspannmål har tagits ut under året. Inga prover för analys av mykotoxiner har tagits ut eftersom de foderföretagare som har kontrollerats ensilerade sin spannmål med endast propionsyra.

Kontroll av djurskydd

Länsstyrelsen har totalt genomfört 476 djurskyddskontroller under året. Det är 129 kontroller färre än under 2019. Anledningen är att antalet tillgängliga årsarbetskrafter för djurskyddet har minskat. Av årets kontroller genomfördes 163 normalkontroller, främst riskbaserade, inom animalieproduktionen och djurtransporter men även riktade och slumpmässigt utvalda. 151 anmälningskontroller genomfördes. Vi nådde därmed upp till målet att antalet normalkontroller ska vara minst lika många som antalet anmälningskontroller (kvot 1,1). Länsstyrelsen har kontrollerat 7 procent (målet är 10 procent) av kontrollobjekten med livsmedelsproducerande djur under 2020. Andelen anmälningskontroller utan anmärkning uppgick till 24 procent (mål högst 25 procent). I syfte att verifiera djurskyddskontroll och kompetens har parallellkontroller samt dokumentationskontroller genomförts.

Även om antalet kontroller minskat under 2020 jämfört med 2019 bedömer länsstyrelsen att djurskyddet inte på lång sikt påverkas av detta. Djur har inte fått lida i onödan. Samarbetet med Länsstyrelsen Kalmar har fungerat väl avseende handläggning av verkställighetsärenden gällande omhändertagna djur.

Tillsynslagen hund och katt

Samarbetet med Länsstyrelsen Kalmar för handläggning av tillsynsärenden har fungerat väl. De har handlagt 134 ärenden, varav 18 beslut har fattats av Länsstyrelsen Kronoberg. De gäller främst munkorgs- och koppeltvång och omhändertagande av aggressiva hundar.

Djurhälsa och smittskydd

Ett konstaterat humanfall med EHEC/VTEC 0157 har efter utredning och provtagning kunnat kopplas till en gårds lantbruksdjur som hade bakterien. Inga kontroller inom seminverksamheter har genomförts.

Kontroll av animaliska biprodukter (ABP)

Inga kontroller av transporter av ABP har genomförts. En verksamhetsutövare, som har majoriteten av transporter i länet, har sitt huvudsäte i Kalmar län och har kontrollerats tidigare år. Länsstyrelsen har tidigare år bidragit till att verksamhetsutövare inom ABP har den medvetenhet som krävs för en säker hantering av ABP. Inga allvarliga brister har då kunnat konstateras.

Veterinärmedicinska preparat, restsubstanser och djurhälsopersonal

Länsstyrelsen har inte genomfört kontroll på gårdar och deras läkemedelshantering eller kontroll av djurhälsopersonal på grund av begränsade veterinärresurser. Länsstyrelsen bedömer att det inte medför några långsiktiga effekter.

51 hästpass har kontrollerats. Inga avvikelser har kunnat konstateras.

Revisioner och samordning av kommunernas livsmedelskontroller

Länsstyrelsen har skjutit upp årets två planerade revisioner på grund av coronapandemin och det är planerat att de genomförs under 2021. Länets åtta kommuner ska revideras under en femårsperiod. Länsstyrelsen har bedömt att förseningen inte får en långsiktig negativ effekt. Vi har anordnat två samordningsmöten för kommunernas livsmedelsinspektörer i Kronoberg och Blekinge län, vilket långsiktigt förväntas leda till mer enhetliga kontroller.

Samtliga länsstyrelser har fått i uppdrag att kartlägga, analysera och bedöma hur samverkan såg ut och fungerade mellan kommunerna inom livsmedelskontrollen och om det fanns ett behov av ytterligare samverkan. Vår bedömning var att länets kommuner inte har tagit tillvara samverkansmöjligheter för att minska sårbarheten samt öka effektiviteten och likvärdigheten i livsmedelskontrollen. Behov finns därför att öka den kommunala samverkan. Uppdraget har redovisats i särskild ordning.

Samordning av tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen

Länsveterinären har hållit månadsvisa samordningsmöten med kommunerna i länet och regelbundet svarat på frågor avseende trängsel tillsynen på serveringsställen. Länsstyrelsen bedömer att det har lett till att tillsynen har blivit effektiv, prioriterad hos kommunerna med enhetligare bedömningar samt att brister har åtgärdats för att förhindra smittspridning på serveringsställen.

Andra prestationer

Länsstyrelsen har meddelat 46 tillstånd för djurverksamhet enligt 6 kap. 4 § djurskyddslagen, främst gällande hund, katt och häst, samt handlagt 43 förprövningsärenden.

Resultatbedömning

Länsstyrelsens samlade bedömning är att vi genomfört årets verksamhet med ett gott resultat. Insatserna är viktiga för förtroendet för svenska livsmedel och i linje med målen i den nationella livsmedelsstrategin. Vi har arbetat intensivt med årets kontrollverksamhet och har klarat flera av målen. Coronapandemin med stabsarbete och en period med vakanta tjänster har lett till att några kontrollområden behövt nedprioriteras till förmån för andra områden. Länsstyrelsen bedömer att det inte medför några långsiktiga negativa effekter. De egna uppsatta målen och målen i den nationella kontrollplanen (NKP) och kontrollplaneringen för de prioriterade kontrollområdena djurskydd, primärproduktion livsmedel och foder, har uppnåtts.

Regional tillväxt och infrastrukturplanering (30, 34)

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Länsstyrelseinstruktion	Regleringsbrev 2020	Övriga uppdrag, förordningar m.m.
3§ p 3–4	1C1-1C2	

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens mål och uppdrag

Regional tillväxt

Länsstyrelsens främsta uppdrag är att främja regionala tillväxtåtgärder, bredbandsutbyggnad och betaltjänster. Vi ska även medverka i Tillväxtverkets uppdrag att säkerställa den nationella uppföljningen av det regionala tillväxtarbetet och följa upp användningen av medel från nämnda anslag. Sakområdet verkar övergripande för hållbar utveckling enligt Agenda 2030.

För arbetet finns följande mål:

- Att redovisning av beställningsbemyndigande avseende 1:1-anslaget är lämnad till Tillväxtverket efter anmodan.
- Ett strategiskt nyttjande av länsstyrelsens regionala utvecklingsmedel från anslaget 1:1 har bidragit till genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin och till tillväxten i länet.
- Att kartlägga statlig närvaro och service i länen och sådana beslut om lokalisering som avses i Förordningen (2019:202) om statliga myndigheters lokalisering, vidareutveckla myndighetssamverkan och redovisa statlig närvaro samt service i länen.
- Tillgängligheten till betaltjänster bibehålls på minst oförändrad nivå med syfte att attraktiviteten och förutsättningarna för näringslivets utveckling på landsbygden främjas.
- Att utvecklingen av andelen av befolkning och företag med snabbt bredband följer rikets utveckling mot målet 95 procent 2020.

Infrastruktur

Det övergripande transportpolitiska målet syftar till en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgare och näringsliv i hela landet. Till detta finns funktionsmål (tillgänglighet, trafiksäkerhet) och hänsynsmål som länsstyrelsen tillsammans med andra aktörer har att beakta i infrastrukturplaneringen. I det enskilda projektet kan tillgänglighet vara att se olika gruppers behov såsom oskyddade trafikanter, barn, äldre och personer med funktionsvariation samt trygga och säkra miljöer. I ett större perspektiv kan tillgänglighet bidra till regional utveckling i länet, stärkt näringsliv och underlätta bostadsbyggande.

Målen i Agenda 2030 är utgångspunkten för vårt arbete. Infrastruktur bidrar till mål 9 om en väl fungerande och hållbar infrastruktur. Även de nationella klimatmålen för transportsektorn är vägledande för det strategiska arbetet. En omställning till ett mer hållbart samhälle innebär behov av att öka resandet i kollektivtrafik och underlätta för cyklande och gående. En ökad samverkan mellan bebyggelseplanering och infrastruktur är nödvändig för att utveckla hållbara strukturer, vilket är en viktig del i miljömålet God bebyggd miljö.

Väg- och järnvägslagen har en koppling till miljöbalken som ställer krav på att hänsynsregler, hushållningsbestämmelser, miljökvalitetsnormer och miljömålen ska tillämpas. Det blir därmed ett uppdrag för länsstyrelsen att bevaka att hänsyn tas i de enskilda väg- och järnvägsprojekten till vattenfrågor, natur- och kulturvärden, biologisk mångfald och människors hälsa.

Länsstyrelsen ska bidra till regional utveckling och regional samverkan. Infrastruktur är en viktig mellankommunal fråga.

Verksamhetens huvudsakliga processer

Arbetet med stöd till projekt och företag hör till processen *tillstånd och prövning*. Länsstyrelsen arbetar även med stöd till betaltjänster.

Länsstyrelsen arbetar i processen *samverkan, samordning och kunskapsfrämjande* för att i nära samverkan med Region Kronoberg främja den regionala utvecklingen i länet. Vi arbetar även tillsammans med olika andra regionala aktörer i länet, exempelvis i arbetet runt livsmedelsstrategin som, även om den finansierats via landsbygdsprogrammet, är en viktig del i den regionala utvecklingen mot ett hållbart samhälle. Länsstyrelsen arbetar även i processen *samverkan, samordning och kunskapsfrämjande* inom områdena betaltjänster och bredbandsutbyggnad.

Länsstyrelsen har lagstadgade arbetsuppgifter i enskilda projekt enligt Väglagen och Järnvägslagen med tillhörande förordningar samt Miljöbalken. Vi ska tillhandahålla planeringsunderlag, medverka i samråd, besluta om betydande miljöpåverkan, granska miljökonsekvensbeskrivningar och planhandlingar, godkänna fastställelse av planer och samordna tillstånd enligt annan lagstiftning som berör projektet. Detta innebär att vårt arbete är kunskapsfrämjande och bidrar till samordning mellan olika sakområden och processer. Länsstyrelsen utövar även tillsyn genom sin granskning och godkännande av väg- och järnvägsplaner.

Verksamhetens resultat

Verksamheten i siffror	2020	2019	2018
Regional tillväxt och infrastrukturplanering (30, 34)			
Medarbetardata			
Årsarbetskrafter män	0,5	0,4	0,4
Årsarbetskrafter kvinnor	0,4	0,5	0,8
Verksamhetsdata			
Antal ärenden, inkomna och upprättade	39	49	44
Antal beslutade ärenden	39	53	45
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1	0	0
Ekonomidata (tkr)			
Verksamhetskostnad inkl. OH	1 071	1 339	3 187
varav verksamhetskostnad – förvaltningsanslag exkl. OH	191	423	472
varav verksamhetskostnad – Andra anslag (sakanslag) exkl. OH	135	237	203
varav verksamhetskostnad – bidragsfinansierad verksamhet exkl. OH	486	360	2 070
varav verksamhetskostnad – avgiftsfinansierad verksamhet exkl. OH	0	0	0
varav OH	258	319	442
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen	834	1 167	1 206

Arbetad tid inom regional tillväxt har minskat påtagligt under senare år. Vi har inte finansiella

möjligheter att arbeta i egna eller externa projekt. Länsstyrelsens anslag för regionala tillväxtåtgärder har minskat successivt och tog helt slut inför 2020.

Under 2020 har antalet ärenden avseende väg- och järnvägsprojekt varit färre och vi har därmed kunnat arbeta mer med strategiska frågor och utvecklat samverkan regionalt och nationellt.

Resultatindikatorer	Källa	2020	2019	2018
Tillstånd och prövning				
Andel hushåll med fast bredband om minst 100 Mbit/s	Post- och telestyrelsen	1)	77,1	72,4
Andel arbetsställen med fast bredband om minst 100 Mbit/s	Post- och telestyrelsen	1)	73,1	67,5
Antal serviceutförare för dagskassainsättning	PIPOS-Tillväxtverkets plattform för geografiska analyser	21	23	32
Medelavstånd till närmaste dagskassahantering/ dagskassainsättning (km)	PIPOS-Tillväxtverkets plattform för geografiska analyser	6,2	2)	2)
Samverkan, samordning och kunskapsfrämjande 3)				
Antal genomförda insatser i förhållande till plan (Innovation och företagande)	Egen dokumentation	3	4	6
Antal genomförda insatser i förhållande till plan (Attraktiva miljöer och tillgänglighet)	Egen dokumentation	0	1	0
Antal genomförda insatser i förhållande till plan (Kompetensförsörjning)	Egen dokumentation	2	1	2
Antal genomförda insatser i förhållande till plan (Internationellt samarbete)	Egen dokumentation	0	0	0
Antal genomförda insatser i förhållande till plan (Övriga insatser)	Egen dokumentation	0	0	0

1) Statistik för 2020 finns inte framtagen av PTS ännu utan kommer först i mars.

2) Värderna för 2018 – 2019 finns inte och kommer inte heller vara möjliga att ta fram enligt meddelande från Tillväxtverket.

Andel hushåll och arbetsställen med fast bredband om minst 100 Mbit/s ökar årligen. Stöd-givningen via landsbygdsprogrammet har varit ett viktigt verktyg för att försörja landsbygden med bredband.

Trenden om minskning av antalet serviceutförare för dagskassainsättning fortsätter tyvärr. Det beror på minskad kontanthantering i samhället. Länsstyrelsen försöker på olika sätt stimulera antalet serviceutförare.

I tabellen anges antal av utbetalade projektstöd fördelat på prioriteringar i den nationella strategin. Eftersom 1.1-anslaget för regional utveckling håller på att fasas ut för länsstyrelsens del är det nu väldigt få projekt, fem 2020, kvar som fått utbetalning under året.

Prestationer och effekter

Formaliserad samverkan med Region Kronoberg

Det finns en skriftlig överenskommelse mellan Länsstyrelsen och Region Kronoberg för arbetet med regional utveckling. Syftet med överenskommelsen är att befintliga resurser ska användas optimalt. Två ledningsforum har etablerats. I det ena förs dialog om strategiska

utvecklingsfrågor i regionen. Där deltar regionstyrelsens ordförande, regiondirektören, landshövdningen och länsrådet. I det andra är syftet, utöver dialog kring strategiska regionala utvecklingsfrågor, att tillsammans genomföra RUS och dess prioriteringar. I det forumet deltar regionala utvecklingsnämndens ordförande, regionala utvecklingsdirektören samt tre av länsstyrelsens avdelningschefer.

Samfinansiering av projekt

Länsstyrelsen och Region Kronoberg har under årens lopp vid ett flertal tillfällen samfinansierat projekt för att markera projektens dignitet och betydelse för den regionala utvecklingen. Detta har tyvärr små möjligheter sedan regeringens beslut om att dra in anslaget 1.1 för regional utveckling från och med 2020.

Projektet Innovativ sanering, är det enda projekt som bedrivits under 2020 med dessa medel. Projektet MAT 2020 har på grund av pandemin fått anstånd att genomföras 2021.

IT-infrastruktur

Länets bredbandsstrategi har tagits fram av länsstyrelsen och Region Kronoberg i samverkan. De ekonomiska verktygen för att stödja bredbandsutbyggnad ligger i allt väsentligt hos länsstyrelsen. Detta ställer krav på nära samverkan. Länsstyrelsen har under året deltagit i ett möte som bredbandskoordinatör har hållit med de kommunala bredbandssamordnarna. Bredbandskoordinatör har deltagit i ett möte med partnerskapet för landsbygdsprogrammet. Vi informerade då om läget i Landsbygdsprogrammet när det gäller medeltillgång, ansökningar och regelförändringar. Länsstyrelsen och regionen har återkommande informella möten och kontakter. Under 2020 har målet ändå, för länsstyrelsens del, varit att fördela det sista av landsbygdsprogramsmidlen för bredband för att ytterligare stärka landsbygdens attraktivitet på sikt. För att verka mer strategiskt och långsiktigt inväntar vi ett initiativ från Region Kronoberg att starta ett arbete med en ny bredbandsstrategi.

Strukturfondsprogrammen 2014–2020 och 2021–2027.

Länsstyrelsen deltar i den beredningsgrupp som behandlar ärenden inför beslut i strukturfonderna. Här ges även tillfälle för informationsutbyte mellan aktuella fonder, vilket gagnar ett effektivt genomförande av såväl strukturfondsprogram som landsbygdsprogram. Region Kronoberg deltar regelmässigt i de partnerskapsmöten som länsstyrelsen kallar till inom ramen för Landsbygdsprogrammet. Där deltar även representanter för de båda Leaderområdena. Partnerskapet är ett viktigt forum för att utveckla landsbygden. Mötena ger möjlighet att samverka och bygga nätverk, något som på sikt kan ge synergier för landsbygdens utveckling.

Länsstyrelsen har genom möten och remissvar deltagit i arbetet med att utforma strukturfonderna utifrån länets förutsättningar inför den kommande programperioden 2021–2027.

Service på landsbygden

Länsstyrelsen och Region Kronoberg har möjlighet att bevilja investeringsstöd till kommersiell service på landsbygden enligt skilda regelverk. Att servicefrågorna finns i två olika program och att olika stöd till samma målgrupp handläggs av två olika organisationer ställer särskilda krav på väl fungerande samverkan. Länsstyrelsen och regionen har fortlöpande kontakter och informationsutbyte i stödfrågor liksom avstämning i enskilda ärenden. En informell överenskommelse mellan organisationerna innebär att ansökningar lämnas till oss då vi har tillgängliga

medel. Vid brist på medel eller om en ansökan inte ryms inom Landsbygdsprogrammets regelverk övervägs om ansökan istället kan flyttas över till regionen.

Länsstyrelsens uppdrag om grundläggande betaltjänster ingår som en åtgärd i det regionala serviceprogrammet, som Region Kronoberg ansvarar för. På det sättet kommer betaltjänstfrågorna på ett naturligt sätt in i det övergripande strategiska arbetet för service på landsbygden. Samordning mellan landsbygdsprogram och serviceprogram är viktig och den sker kontinuerligt. Målet är att arbetet för en god service görs ändamålsenligt och effektivt och att tillgängliga ekonomiska resurser fördelas på ett optimalt sätt.

Övrig samverkan

I övrigt har samverkan med regionen skett vid genomförandet av länets livsmedelsstrategi liksom i arbetet med Agenda 2030 i regionens uppdrag för hållbar utveckling inom det regionala tillväxtarbetet.

Länsstyrelserna och regionerna i Småland samverkar för att genomföra de regionala skogs- och trästrategierna för Småland och dess handlingsplaner. Samordnaren är placerad på Region Kronoberg.

Länsstyrelsens 1.1-medel och hur de bidragit till målen i regionala utvecklingsstrategin och strukturfondsprogrammet

Prioriterade områden i tillväxtarbetet har länge varit förnyelse av näringslivet, arbetskrafts- och kompetensförsörjning samt attraktivitet. Dessa områden är framträdande inom de prioriteringarna i RUS. Ökad konkurrenskraft hos små och medelstora företag är ett av insatsområdena i det regionala strukturfondsprogrammet för Småland och öarna. Frånsett de större orterna råder en likartad utveckling och struktur över länet varför det inte har funnits behov av att göra någon medveten geografisk prioritering av insatserna. Under senare år har det etablerats en informell uppdelning mellan regionen och länsstyrelsen som innebär att länsstyrelsen ofta har finansierat projekt med landsbygdsinriktning.

Förnyelse av näringslivet

Fyra projekt har slutbetalats under året. Smart Housing 2 är en Vinnväx-miljö med det långsiktiga målet att befästa positionen som internationellt ledande nod gällande boende och hållbar byggd miljö med bas i glas och trä. Glasrikesmiljonen 2 innebär ett företagsstöd på en miljon kronor, för att åstadkomma fler nyinvesteringar och tillväxt i Glasriket. Det har kunnat betalas ut till sammanlagt 24 företag i Glasriket. Mot nya höjder lab har syftet att stimulera ungas intresse för teknik, naturvetenskap och matematik. Målet är att fler ska söka tekniska utbildningar. Vi har också finansierat en arbetsmarknadsdag för gröna näringar med syftet att på bred front informera om de möjligheter som finns i Kronobergs län att arbeta inom de gröna näringarna.

Projektet Innovativ sanering, verifiering av ny metod för återvinning av blyglas från glasdeponier, är det enda projekt som bedrivits under 2020. I projektet som leds av RISE samarbetar länsstyrelserna i Kronoberg och Kalmar med de fyra glasrikekommunerna. Syftet är att sanera Glasriket samtidigt som glaskross tillvaratas istället för att läggas på deponi. Under året har kommunerna anställt en gemensam samordnare för sanering av Glasriket, vilket är ett direkt resultat av det långsiktiga arbete som har utförts med Länsstyrelsen i Kronoberg som samordnare av samverkan. I detta arbete är Sveriges geologiska undersökningar (SGU) en viktig

samarbetspart. Tack vare SGUs nära samarbete med kommunerna har en ny modell för upphandling med tillvaratagande av glaskross kunnat genomföras.

Övriga prestationer

Bredbandsutbyggnad

Länsstyrelsen har, i samverkan med Region Kronoberg, bistått Post- och telestyrelsen i uppföljningen av bredbandsutbyggnaden i länet, dnr. 341-6307-2020. Länsstyrelsen har då redovisat hur Region Kronoberg har verkat för att det riksdagsbundna målet för bredband nås, inklusive hur de har verkat för regional samverkan mellan kommuner, statliga myndigheter och andra relevanta aktörer, och vilka andra faktorer som har påverkat utvecklingen inom infrastruktur i länet. Vi samverkar med regionen och kommunerna för genomförandet av den regionala bredbandsstrategin. Vi har informerat berörda målgrupper om regler för stöd till bredbandsutbyggnad i enlighet med Jordbruksverkets riktlinjer.

Förra året gjorde länsstyrelsen en utlysning inom landsbygdsprogrammet med en budget på 5,9 miljoner kronor. De sista medlen beslutades upp dagarna före årsskiftet, vilket innebär att ytterligare runt 200 hushåll på landsbygden kommer att få fiber.

Grundläggande betaltjänster

Årets bevakningsarbete har genomförts genom omvärldsbevakning, intervjuer och genom samtal med olika aktörer i länet såsom kommuner, regionen, småföretagare och banker. Inför bevakningsrapporten har särskilda kontakter tagits med kommunala tjänstepersoner, intresseorganisationer och föreningar. För att kunna göra en samlad bedömning har vi kompletterat den bild statistiken ger oss med berättelser från människors verklighet. Detta har redovisats i särskild ordning. En konkret insats som gjorts under året är att, i samverkan med Länsstyrelsen i Dalarnas län, översätta manualer för digitala betalningar till tretton olika språk.

Länsstyrelsen deltog under året i stödgruppen som bland annat ansvarar för sammanställningen av den nationella rapporten Bevakning av grundläggande betaltjänster (rapportnummer: 2020:11). En medarbetare på Länsstyrelsen i Kronobergs län var med och presenterade rapporten för Infrastrukturdepartementet.

Tillgången till grundläggande betaltjänster i länet är tillfredsställande för de flesta människor, företag och föreningar. Kontantinfrastrukturen har inte förändrats nämnvärt sedan förra året. I länet finns tre statligt finansierade betaltjänstombud i de områden där tillgången på kontanter bedömts som otillräcklig. Länsstyrelsen har under 2020 finansierat tre befintliga betaltjänstutbud, en komplett Clearon lösning samt två uttagsautomater. De grupper som av olika anledningar inte kan använda den nya tekniken riskerar att hamna utanför samhället. Bevakningsuppdraget spelar därför en viktig roll i att följa och rapportera situationen för att ge beslutsfattare underlag att motverka dessa risker.

I mars 2020 bjöd landshövdingen in till en krisberedskapsövning på residenset i Växjö i samarbete med Högskolan i Skövde. Den simulerade krisen var ett långvarigt stopp i systemet för kortbetalningar. Ett tiotal lokala och regionala aktörer i betaltjänstkedjan samlades kring ett spel där olika kombinationer av åtgärder påverkade resultatet. Att samla aktörer som polis, bank, värdetransportörer, lanthandlare, LRF och tjänstepersoner som arbetar med krisberedskap gav en intressant bredd i samverkan och ledde till flera nya insikter. Den viktigaste slutsatsen var att det är nödvändigt att samverka. För att kunna göra det effektivt måste aktörerna

känna till varandra, vara överens om vilka olika roller de har och vilka åtgärder som ska vidtas för att få bästa möjliga nytta för hela samhället. Övningen ska förhoppningsvis leda till en högre beredskap och insikt som gör samhället mindre sårbart för den här typen av händelser.

Infrastruktur

Pågående vägplaner och vägbyggen

I arbetet med vägplaner bjuds Trafikverket in till en tidig dialog vilket gör att planeringsförutsättningarna uppmärksammas i ett tidigt skede.

Vägplaner har färdigställts för väg 23, Huseby-Marklanda, och för deletapp på väg 120 Göteryd – Älmhult. Ombyggnaderna kommer att påbörjas i början av 2021. Väg 23 är en viktig förbindelse för näringsliv och arbetspendling mellan Växjö och Malmö/Öresundsregionen. Den byggs om till 2+1 väg vilket kommer att ge ökad framkomlighet och säkerhet. Viltolyckor begränsas genom viltstängsel. Busshållplatser ses över och får bättre tillgänglighet. Väg 120 har betydelse för näringslivets transporter och kopplar bland annat ihop IKEA:s stora lager i Älmhult med E4. Vägen breddas, rätas och förstärks för att klara dessa transporter. Även gång- och cykelvägar görs för ökad trygghet för oskyddade trafikanter och skolbarn.

Vägplanen för ombyggnad väg 25 Österleden med trafikplats Fagrabäck vid östra infarten till Växjö har fastställts men inväntar laga kraft. Planeringen inför ombyggnaden av väg 25 Österleden med trafikplats Fagrabäck har tagit tid. Det beror på långa ledtider för tillstånd och dispenser vid överklaganden kring bland annat artskyddsförordningen. Länsstyrelsen har arbetat för ett bra bullerskydd för boende i närområdet men också för en god tillgänglighet till det närliggande naturreservatet och att intrånget ska begränsas.

Väg 25 utgör en viktig nationell väg i öst-västlig riktning genom Kronobergs län och vägen sammanbinder de båda kusterna. Samråd har inletts om faunapassager och viltstängsel på sträckan Växjö-Eriksmåla för att öka trafiksäkerhet och minska barriäreffekter. Samtal har även påbörjats rörande ombyggnad av ytterligare en delsträcka på väg 25 till en 2+1 väg i västra delen av länet, för att öka framkomlighet och säkerhet.

Ombyggnaden av E4 mellan Ljungby och Toftanäs till motorväg pågår och beräknas vara klar 2022. Det kommer att bidra till ökad framkomlighet och säkerhet på en viktig europaväg. Samtidigt förbättras skyddet för befintliga vattentäkter och för Bergaåsen som är en grundvattenresurs av betydelse för södra Sverige.

Samverkan infrastruktur

Länsstyrelsen i Kronobergs län har bidragit i det för länsstyrelserna gemensamma uppdraget att föreslå *Gemensamma arbetsmetoder vid omfattande transportinfrastrukturinvesteringar* vilket redovisats av Länsstyrelsen i Skåne. Det har varit ett värdefullt arbete som syftar till att länsstyrelserna ska kunna arbeta mer effektivt, rättssäkert och enhetligt. Inom länsstyrelsernas gemensamma samhällsbyggnadsnätverk finns även ett nätverk för infrastrukturplanerare där fortsatt samverkan kring dessa frågor möjliggörs.

Genom samhällsbyggnadsnätverkets översiktsplanegrupp har länsstyrelsen medverkat till att anordna en nationell konferens om det Transporteffektiva samhället tillsammans med LEKS (länsstyrelsernas energi- och klimatsamordnare) för dessa båda länsstyrelsenätverk. Boverket, Naturvårdverket, Trafikverket, Riksarkitekten och några kommuner medverkade. Seminariet

var betydelsefullt för att lyfta hur samhällsplaneringen samverkar med transportplaneringen och planeringen av tillgängligheten i våra städer och län men också påverkan på klimatet.

Trafikverket och länsstyrelserna i södra Sverige har tillsammans startat ett Myndighetsforum och avser att träffas två gånger om året. Syftet är att öka samverkan med Trafikverket och underlätta i våra gemensamma processer. Vi ska också få en gemensam kunskapshöjande dialog mellan länsstyrelserna. Ett inledande möte hölls i Kronoberg. Därefter ett digitalt möte med fokus på vatten- och tillståndsfrågor.

Länsstyrelsen har även deltagit i Region Kronobergs mötesforum om infrastrukturfrågor tillsammans med länets kommuner. Planering för ett nytt regionsjukhus pågår och regional tillgänglighet till detta har varit i fokus. Även utvecklingen av Kust till kustbanan har studerats av Trafikverket i en åtgärdsvalsstudie med nya tågstopp, bland annat vid nya sjukhuset. Mötena bidrar till att få en aktuell och gemensam lägesbild kring regionala frågor och möjliggör en dialog kring pågående projekt.

Vi har en god samverkan med Trafikverkets regionala samhällsplanerare. Dessa deltar regelbundet vid våra beredningar av planärenden. De redovisar då pågående arbeten på Trafikverket och fungerar som en länk till Trafikverkets olika projektledare och projekt.

Resultatbedömning

Vår samlade bedömning är att vi utifrån förutsättningar genomfört årets verksamhet med ett gott resultat.

Samarbetet med Region Kronoberg har fungerat väl och goda resultat har nåtts, mycket tack vare organisationernas samlade kompetenser, nätverk och erfarenheter. Konkret samverkan med regionen gällande stöd till kommersiell service innebär att butiker kan få stöd även om ansökningar inte ryms inom Landsbygdsprogrammets regelverk eller budget.

Länsstyrelsen har gjort ett utmärkt arbete inom infrastruktur. Vår främsta insats under året har varit att bidra till en ökad regional och nationell samverkan. Denna samverkan har lett till ökad kunskap i sakfrågor och om nationella mål liksom samsyn om arbetssätt och processer. Den tvärssektoriella samverkan vid hanteringen av Trafikverkets ärenden har inneburit att länsstyrelsen bidragit med kompetens från olika sakområden och inom olika aspekter på hållbarhet. Vi har därmed kunnat genomföra de uppgifter vi har enligt lagstiftningen.

Hållbar samhällsplanering och boende (40–41)

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Länsstyrelseinstruktion	Regleringsbrev 2020	Övriga uppdrag, förordningar m.m.
3§ p 5 5§ p 9		Uppdrag att bistå Rådet för hållbara städer i dess arbete (M2017/03235/Mm)

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens mål och uppdrag

Det övergripande målet för planläggning av mark och vatten och om byggande anges i Plan- och bygglagen 1 kap. 1§ och ”syftar till att, med hänsyn till den enskilda människans frihet, främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.”

I Kronobergs län utgör målen i Agenda 2030 utgångspunkten för länsstyrelsens arbete. Den fysiska samhällsplaneringen berörs av i stort sett alla målen men har särskilt bäring på mål 11, Hållbara städer. Den fysiska planeringen påverkas även av ett hundratal nationella mål enligt Boverkets sammanställning. Detta kan innebära målkonflikter som måste avvägas i enskilda ärenden och i kommunens översiktsplan. Länsstyrelsen arbetar särskilt med miljömålen där God bebyggd miljö har betydelse för hållbara strukturer av bebyggelse, infrastruktur och grönstråk men även att hänsyn tas till olika aspekter som kulturmiljö och hälsa. Plan- och bygglagen har en tydlig koppling till miljöbalken med bland annat krav på att beakta hushållningsbestämmelser, riksintressen, miljö kvalitetsnormer och hur miljökonsekvensbeskrivningar ska utformas liksom ansvar att tillhandahålla planeringsunderlag till kommunernas planering.

Varje kommun ska planera med riktlinjer för bostadsförsörjningen i kommunen. Syftet med planeringen är att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs. Samråd ska ske med länsstyrelsen. Länsstyrelsen ska i en årlig rapport analysera bostadsmarknaden i länet och hur kommunerna lever upp till kraven enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Länsstyrelsen ska i sin verksamhet enligt instruktionen verka för att behovet av bostäder tillgodoses.

Länsstyrelserna samverkar nationellt inom samhällsbyggnadsnätverket. Nätverkets syfte är att arbeta för nationell likvärdighet och likabehandling, struktur och tydlighet i externa dialoger, nyttjande av skalfördelar, effektivitet, tvärsektorielt samarbete och verksamhetsutveckling.

Verksamhetens huvudsakliga processer

Länsstyrelsen har enligt Plan- och bygglagen med tillhörande förordningar samt Miljöbalken lagstadgade arbetsuppgifter. Det är bland annat att tillhandahålla planeringsunderlag, besvara samråd och granska kommunernas detalj- och översiktsplaner. Länsstyrelsen har även möjligheten att överpröva och upphäva kommunens beslut om antagande av detaljplan. Länsstyrelsen ska ge tillsynsvägledning med råd och stöd till byggnadsnämndens tillsynsarbete. Samråd sker för bygglöv, rivningslov och marklov som är avsedda för totalförsvaret och som är av

hemlig natur. Vi besvarar remisser från olika myndigheter, departement, regionen och deltar i samverkan nationellt, regionalt och lokalt kring samhällsplanering.

Länsstyrelsen genomför sin årliga bostadsmarknadsanalys utifrån kommunala enkätsvar och statistik från SCB. Dialog sker med kommunerna och i nationella nätverk. Sammanställningen och läget i länet presenteras på kommunträff.

Länsstyrelsen hanterar bostads- och energistöd enligt förordningar till de olika stöden.

Länsstyrelsen bidrar till att tillhandahålla information om planeringsunderlag i den för alla länsstyrelser gemensamma Planeringskatalogen. Regionala planeringsunderlag och länsövergripande sammanställningar tas fram. Länsstyrelsen genomför även samråd enligt Ellagen inför nya elkoncessioner. Samråd om lantmäteri-förrättningar besvaras till Lantmäteriet.

Verksamhetens resultat

Verksamheten i siffror	2020	2019	2018
Hållbar samhällsplanering och boende (40–41)			
Medarbetardata			
Årsarbetskrafter män	1,8	2,0	1,6
Årsarbetskrafter kvinnor	5,4	5,7	5,0
Verksamhetsdata			
Antal ärenden, inkomna och upprättade	921	960	938
Antal beslutade ärenden	1 125	794	855
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	0
Ekonomidata (tkr)			
Verksamhetskostnad inkl. OH	7 588	8 457	7 188
• varav verksamhetskostnad – förvaltningsanslag exkl. OH	3 664	3 972	3 610
• varav verksamhetskostnad – Andra anslag (sakanslag) exkl. OH	0	0	0
• varav verksamhetskostnad – bidragsfinansierad verksamhet exkl. OH	1 755	2 007	1 508
• varav verksamhetskostnad – avgiftsfinansierad verksamhet exkl. OH	0	0	0
• varav OH	2 169	2 478	2 070
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen	30	30	29

I slutet av 2018 anställdes två nya handläggare för att hantera bostads- och energistöden. De kunde under 2019 arbeta tillsammans med en erfaren handläggare som nu har gått i pension. Arbetstempot har varit högt men kunniga handläggare har bidragit till hög ärendetakt.

Resultatindikatorer	Källa	2020	2019	2018
Tillstånd och prövning				
Antal överprövade detaljplaner som hävts	Platina ¹⁾	2 (varav 1 delvis)	1 (del av planen)	0
Förvaltning och skydd				
Antal antagna översiktsplaner samt ändringar och tillägg till ÖP	Platina ¹⁾ och Plan- och byggenkäten	0	0	2 ÖP 1 FÖP
Samverkan, samordning och kunskapsfrämjande				
Antal underlag som skickas till kommuner enligt plan- och bygglagen 3 kap. 26 §	Platina ¹⁾	0	-	-
Antal antagna detaljplaner	Platina ¹⁾	36	38	42

1) Länsstyrelsens ärendehanteringssystem

Prestationer och effekter

Verka för att behovet av bostäder tillgodoses

Samverkan och tidig dialog

Länsstyrelsen har arbetat tvärsektoriellt så att olika hållbarhetsperspektiv bevakats i planeringen. Det bidrar till en helhetssyn på boendemiljö och en god livsmiljö i enlighet med miljömålet God bebyggd miljö. Kommunerna bjuds in till tidiga dialoger, vilket bidrar till att förutsättningarna för planeringen klargörs i ett tidigt skede.

För att stötta arbetet med hållbara bostäder för alla kommuner har länsstyrelsen också lagt extra stort fokus på arkeologiärenden knutna till detaljplaner. Beslutstakten inom överklagade PBL-ärenden är god. Kopplat till landsbygdsfrågor har länsstyrelsen tagit fram en vägledning för kommunernas och länsstyrelsens arbete med jordbruksmark i planering och byggande. Ett strategiskt samtal om hanteringen av jordbruksmarken har genomförts med politiker och tjänstepersoner.

Bostadsmarknadsanalysen

Länsstyrelsens årliga bostadsmarknadsanalys ger en god lägesbild över situationen i länet. Den belyser bland annat behovet av bostäder och hur mycket bostäder som planeras och har påbörjats. Detta är ett mycket bra stöd för kommunerna i deras planering. Analysen bygger bland annat på kommunernas svar i bostadsmarknadsenkäten och statistik från SCB.

Länsstyrelsens ambition är att i samband med kvalitetssäkringen av kommunernas enkätsvar, besöka en del av dem för att diskutera enkäten, bostadsmarknadsläget och andra relevanta frågor. I år har kommunbesök inte genomförts på grund av att vi prioriterat att arbeta med stabsarbete för coronapandemin. Vi tog i stället fram en folder med en kort sammanfattning av läget i Kronobergs län.

Åren 2016 och 2017 påbörjades rekordmånga bostäder i länet, 1584 respektive 1500. Trots att antalet påbörjade bostäder sedan halverades år 2018, låg länet kvar på en historiskt sett hög byggnadstakt. År 2019 påbörjades drygt 1100 bostäder, vilket var cirka 350 fler än året innan. Majoriteten av de påbörjade bostäderna byggdes i flerbostadshus. Antalet färdigställda bostäder sjönk däremot 2019, som en följd av det lägre påbörjandet som skedde 2018. Drygt 75 procent av länets totala antal färdigställda bostäder i nybyggda hus år 2019 byggdes i den största kommunen, Växjö. I årets bostadsmarknadsenkät uppger sju av länets åtta kommuner att de i dagsläget har ett underskott av bostäder.

I bostadsmarknadsanalysen redovisas könsuppdelad statistik samt olika gruppers bostads-situation som boende för äldre, unga, nyanlända och personer med funktionsnedsättning. Länsstyrelsen har varit till stöd i kommunernas planering av bostadsförsörjningen och i dialogen med kommunerna betonat de sociala aspekterna och resurssvaga gruppers behov. Samtliga kommuner i länet har antagit riktlinjer för bostadsförsörjningen.

Bostads- och energistöden

Det stora behovet av bostäder och klimatanpassade energilösningar har inneburit att intresset för stöden fortsatt varit högt.

Den 1 februari 2020 började nya regler gälla för investeringsstödet för hyresbostäder och bostäder för studerande. Länsstyrelsen har bara kunnat besluta om tre ärenden sedan de nya reglerna började gälla. Stödet har då gått till mindre kommuner i länet, Lessebo, Uppvidinge och Alvesta. Intresset för stödet har varit högt. Vi har noterat en frustration hos de mindre kommunerna över att det tar lång tid innan beslut kan tas och av att en stor del av pengarna går till storstadsregionerna. Många små kommuner är beroende av stödet för att kunna bygga hyresrätter och hålla en lägre månadshyra. Länsstyrelsen ser att investeringsstödet har betydelse för bostadsbyggandet och utvecklingen i de mindre kommunerna i länet. En större tilldelning av medel till bostadsstöden skulle bidra till en ökad utveckling och bostadsbyggande i länet.

Antalet ärenden för att anordna bostäder för äldre har ökat i år. Kön är fortsatt långt i landet. Det innebär att flera sökanden fått vänta på sina stöd.

Intresset för solcellsbidraget har varit stort fram till det att regeringen beslutade om ansökningsstopp i juli. Kön med ansökningar är långt på grund av medelsbrist. Ansökningarna om bidrag till energilagring har ökat stadigt sedan införandet. Ansökningar om stöd för att sanera radon i småhus har inte ökat märkbart trots Boverkets informationskampanj.

Under 2020 har 1414 beslut fattats i ärenden som berör energi- och bostadsstöd. Huvuddelen av dessa är i ärenden för solceller. Totalt togs 1286 beslut i solcellsärenden, varav 539 utbetalningsbeslut om totalt 22,8 miljoner kronor. Vid utgången av 2020 fanns 310 nya ansökningar, varav 270 inom solcellsstödet, att hantera samt 260 beslutade ansökningar som väntar på utbetalningsbegäran från sökanden. Med den nya förordningen för solcellsstöd kommer ansökningar från privatpersoner som är kvar i kön från 2020 att behöva avslås.

Under 2020 har vi betalat ut nästan 62 miljoner kronor till 570 sökande.

Tack vare en handläggare med lång erfarenhet har vi kunnat bidra med kunskap om stödhantering i nationell samverkan och hjälpt andra län.

Hållbar samhällsplanering

De olika hållbarhetsperspektiven hanteras i det dagliga arbetet genom den tvärspektoriella samverkan i planärenden. De behandlas i våra yttranden över detaljplaner och översiktsplaner. Klimatfrågan tas upp vid lokalisering av bebyggelse utifrån en hållbar infrastruktur och i bevakning av översvämning och geotekniska risker. Länsstyrelsen ser det som viktigt att lyfta de olika perspektiven för att få en bättre helhetsbild dels av det enskilda planområdet men även av hur det ingår i en större helhet i samhällsutvecklingen. De sociala perspektiven som barnperspektiv, tillgänglighet, delaktighet har blivit allt viktigare att belysa för att bidra till socialt goda livsmiljöer.

Flera frågor som påverkar planeringen av bebyggelse har uppmärksammats i våra ärenden. Det är buller och riskhänsyn, dagvattenhantering, strandskydd liksom tidkrävande processer som rör arkeologi. Ekosystemtjänsternas hantering och inte minst hur hänsyn ska tas till jordbruksmarken vid planering och byggande är aktuella frågor. Artskydd och biotopskyddade träd, liksom stenmurar är andra exempel på hur olika lagstiftningar möts och problem kan uppstå. Hanteringen av kulturmiljöer i planprocessen har uppmärksammats alltmer liksom arkitektur

och gestaltad livsmiljö. Den tvärsektoriella samverkan i planärenden bidrar till kunskap och hur dessa sakfrågor ska lösas i de enskilda ärenden.

Detaljplaner

Komplexiteten och svårighetsgraden i detaljplaneärenden har ökat med åren, inte minst beroende på förtätningar och ökad konkurrens om mark. Länsstyrelsen arbetar med tidiga dialoger med kommunerna och en tvärsektoriell samverkan inom och med andra myndigheter. Det är oerhört viktigt för att underlätta processerna. Kommunerna i länet bjuds in till dialoger om aktuella ärenden. Behovet av planläggning för såväl bostäder som verksamheter är stort, inte minst i Växjö och Älmhult.

Antalet detaljplaneärenden har minskat något, totalt 122 i år. Vi har yttrat oss över 81 samråds- och granskningshandlingar och lämnat beslut till 41 antaganden. Två planeringsbesked har avvisats på grund av formaliafel. Planeringsbesked, som är förhållandevis nytt planinstrument, har inte använts särskilt mycket och flera kommuner har ännu inte kunskap om den formella hanteringen som lagstiftningen ställer krav på. Länsstyrelsen har fått lägga mycket tid på planeringsbeskeden och att höja kompetensen hos berörda kommuner.

En detaljplan inom Växjö stads centrala kärna har upphävts utifrån risken att riksintresset för kulturmiljö Växjö stad kan skadas påtagligt. Länsstyrelsens beslut har överklagats av kommunen till regeringen. I Älmhults kommun har del av en detaljplan upphävts på grund av att detaljplanen inte säkerställt att bullernivåerna kan hållas i planerad bostadsbebyggelse. I detta fall har en god dialog med kommunen lett till att inte hela detaljplanen behövt upphävas. Ärendena innebär att länsstyrelsen utövar sin tillsyn enligt lagstiftningen.

Översiktsplaner

Arbetet med en ny översiktsplan pågår i flera av länets åtta kommuner. Dialoger har först med flera av kommunerna om deras pågående arbete. Dock har endast ett samrådsyttrande lämnats under året, till Växjö kommuns digitala översiktsplan. Länsstyrelsens sammanfattande redogörelse av statliga intressen har varit till stor hjälp för kommunerna i deras planering. Vi har även bidragit med underlag som den regionala bostadsmarknadsanalysen och samtal om aktuella planeringsfrågor genom kvartalssamtal gemensamt för alla kommunerna.

Ny lagstiftning om översiktsplanering trädde i kraft den 1 april 2020. Länsstyrelsen påbörjade under året planeringen inför att lämna underlag till kommunerna för deras planeringsstrategier. Detta kommer att vara ett stöd i kommunernas fortsatta planering och ge vägledning om flera allmänna intressen. Länsstyrelsens arbete med den länsstyrelsegemensamma Planeringskatalogen kommer också att vara en del i att förmedla planeringsunderlag.

Vi har bidragit i nationell samverkan genom att länsarkitekten i Samhällsbyggnadsnätverket varit kontaktchef mellan chefsnätverket och nätverket för Översiktsplanering och planeringsunderlag. Det har inneburit en nära kontakt och samverkan med såväl expertgruppen som nätverket. Två nationella handläggarträffar anordnats liksom en särskild informationsträff med utredare för den nya lagstiftningen. En god kontakt har etablerats med Boverket som medverkat på handläggarträffar och informerat om viktiga uppdrag. Expertgruppen har medverkat i Boverkets webbseminarium om översiktsplaner. Detta har bidragit till god samverkan mellan länsstyrelserna, ökad kunskap för en likartad hantering av sakfrågor och ensade processer.

Digitalisering

Länsstyrelserna har i samarbete med Lantmäteriet drivit kompetenssatsningen Våga vara digital! – Digitaliseringens möjligheter i plan- och byggprocessen. Projektet startade efter ett regeringsbeslut i december 2017 (N2017/07544/PBB). Målet var att ledande personer i samhällsbyggnadsprocessen både skulle få kunskap om varför en ökad digitalisering i processen är nödvändig och att de skulle känna ett eget ansvar för att bidra till målet. Satsningen mynnade ut i fyra webbsända utbildningstillfällen i oktober.

Kvartalssamtal och kunskapshöjande seminarier

Länsstyrelsen anordnar så kallade kvartalssamtal om aktuella planeringsfrågor och tillämpning av lagstiftningen för länets planerare. Årets första kvartalssamtal tog upp den nya lagstiftningen för översiktlig planering. Boverket presenterade modellen för översiktsplanering inför en enhetlig digital tillämpning och Höörs kommun presenterade sitt arbete med en digital översiktsplan. Vi har också tagit upp regeringens handlingsplan för klimatomställning och infrastrukturplan för förnybara drivmedel och elfordon där kommunernas planering också är en viktig del.

Årets kulturmiljödag var en dag för kompetensutveckling kring PBL och kulturvärden. Vi utgick från Boverkets utbildningsansats som är ett steg på vägen för att skapa en bättre gestaltad livsmiljö. Länets kommuner bidrog med olika fallstudier. Syfte var att visa hur man kan arbeta med kulturmiljöfrågor i olika skeden av plan- och lovprocessen. Länsstyrelsen har också anordnat ett seminarium om trygga och säkra livsmiljöer.

Övrig regional samverkan

Länsstyrelsen har deltagit i möten om Samplanering Kronoberg som anordnas av Region Kronoberg för länets kommuner. Syftet är att öka samverkan och skapa smidigare processer mellan kommunal, regional och statlig nivå i planeringen. Avsikten är också att ta fram gemensamma kunskapsunderlag om länet för diskussion om nuvarande och framtida utveckling.

Energimyndigheten och Naturvårdsverket anordnade under hösten en seminariedag om den nationella vindkraftsstrategin för Länsstyrelsen i Kronoberg. Ett gemensamt vindkraftsprojekt har startat under hösten för de tre länen i sydost. Det hålls samman av Energikontor Sydost. Ett av delprojekten, där vi deltar, syftar till att se hur planeringsförutsättningarna är ur ett regionalt perspektiv och hur de nationella målen ska kunna uppnås.

Resultatbedömning

Länsstyrelsen har gjort ett utmärkt arbete inom hållbar samhällsplanering både i länet och i den nationella samverkan. Bostadsmarknadsanalysen kommer att utgöra ett bra underlag för kommunernas arbete med bostadsförsörjning. Bostadsstöden har hanterats på ett effektivt sätt utifrån tilldelade medel och bidragit till bostadsbyggande och goda energilösningar.

I planarbetet har kommunernas begärda svarstider kunnat hållas, vilket har varit positivt för länets utveckling. Länsstyrelsens arbete har både varit vägledande och tillsynande. Länsstyrelsen har därmed kunnat genomföra de uppgifter vi har enligt lagstiftningen. Uppdraget med ökad digitalisering inom samhällsbyggnadsprocessen har genomförts.

Länsstyrelsen i Kronoberg har bidragit till ökad nationell samverkan främst inom nätverket för översiktlig planering och inom bostadsstöden. Denna samverkan har lett till ökad kunskap i såväl sakfrågor och nationella mål som samsyn vad gäller arbetssätt och processer.

Rådet för hållbara städer

(Annat beslut från regeringen Uppdrag att bistå Rådet för hållbara städer i dess arbete (M2017/03235/Mm), 2017-12-18)

I december 2017 inrättade regeringen Rådet för hållbara städer, ett forum bestående av elva statliga myndigheter samt SKL och länsstyrelserna. Rådet har i uppgift att stötta kommunerna i arbetet med mål 11 i Agenda 2030, som behandlar långsiktigt hållbar stads- och samhällsutveckling. Rådet ska verka till maj 2022. Fram till dess ska en samlad åtgärdslista bestående av genomförda och planerade åtgärder som främjar en hållbar stadsutveckling presenteras på webbplatsen Hållbar Stad varje år.

Uppdraget från regeringen till Rådet för hållbara städer är att stärka kommunernas förutsättningar att utveckla levande och hållbara städer och samhällen. Utgångspunkterna utgörs av mål 11 i FN:s hållbarhetsmål Agenda 2030, Strategi för levande städer – politik för en hållbar stadsutveckling och propositionen Politik för gestaltad livsmiljö. I dessa mål och strategier lyfts behovet av att se till helheten och hur sociala, ekologiska och ekonomiska frågor hänger ihop. Hur vi planerar, bygger och utvecklar våra städer och samhällen påverkar i princip samtliga delmål i Agenda 2030.

Varje år ska Rådet dessutom redovisa vilka åtgärder man ser som strategiskt viktiga för arbetet med hållbara städer, men som helt eller delvis ligger utanför de deltagande myndigheternas ansvarsområden. Det ska även lämnas förslag på eventuella stadsutvecklingsfrågor som behöver utredas.

Den 26 februari 2020 lämnade Rådet sin rapportering av uppdraget till Regeringskansliet.

Rådets medlemmar har under år 2020 samverkat kring ett trettiotal åtgärder. Sex samverkansåtgärder har avslutats under året och övriga fortsätter under 2021. Flera möten har hållits med Rådets referensgrupper: Kommungruppen, Forsknings- och innovationsgruppen och Näringslivsgruppen. Rådet har också initierat respektive diskuterat samverkan med bland annat satsningarna Viable Cities och Horisont Europa. Länsstyrelserna leder tre av rådets åtgärder och är deltagare i ett flertal av övriga genomförda åtgärder.

Rådet har även arrangerat ett antal gemensamma konferenser. I januari 2020 arrangerade Vinnova och Rådet konferensen Hur mobiliserar vi för ett hållbart samhälle? på ArkDes. Vid konferensen medverkade bland annat internationella experter. En övning i arbetsmetoden Mission genomfördes. I oktober 2020 genomförde Formas och Rådet en digital mål 11-vecka, Så når vi Agenda 2030-målen om hållbara städer och samhällen. Totalt hölls 19 sessioner, 19 organisationer medverkade och cirka 2000 personer deltog varav många från kommuner. I december 2020 anordnade Länsstyrelsen i Uppsala län och Rådet en digital regional konferens på temat omställningskraft. Länsstyrelserna planerar att genomföra liknande konferenser i samarbete med Rådet under 2021.

Rådets gemensamma webbplats www.hallbarstad.se har under året utvecklats i syfte att få en mer ändamålsenlig sida där kommunerna och andra aktörer lättare ska hitta aktuellt material inom hållbar stadsutveckling. Den nya webbplatsen lanserades i december 2020.

Länsstyrelserna har i Rådets arbete med god framgång poängterat vikten av att få en samlad och tydlig stat gentemot kommunerna samt betonat vikten av att Agenda 2030, i synnerhet mål 11, står i fokus för rådets arbete. Utifrån uppdraget och uppsatta mål bedömer länsstyrelserna resultatet som utmärkt.

Energi och klimat (42)

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Länsstyrelseinstruktion	Regleringsbrev 2020	Övriga uppdrag, förordningar m.m.
3§ p 6 5§ p 8		

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens mål och uppdrag

Klimat- och energiarbetet bidrar främst till mål 7 och 13 inom Agenda 2030. Det bidrar även till det nationella miljömålsarbetet, främst inom Begränsad klimatpåverkan.

Verksamhetens huvudsakliga processer

Verksamhetens uppdrag består till stor del av samverkan, samordning och kunskapsfrämjande insatser. En del är prövning och utbetalning av klimatinvesteringsstöd samt att bidra till att åtgärder genomförs genom att driva eller delta i projekt för riktade insatser i länet. Projektinriktat arbete har blivit ett allt viktigare verktyg för att genomföra och växla upp insatser, samt för att bidra till ökad samverkan.

Verksamhetens resultat

Verksamheten i siffror	2020	2019	2018
Energi och klimat (42)			
Medarbetardata			
Årsarbetskrafter män	0,5	0,4	1,3
Årsarbetskrafter kvinnor	2,8	3,2	2,4
Verksamhetsdata			
Antal ärenden, inkomna och upprättade	36	39	89
Antal beslutade ärenden	43	60	63
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	9	8	5
Ekonomidata (tkr)			
Verksamhetskostnad inkl. OH	3 694	4 489	4 141
• varav verksamhetskostnad – förvaltningsanslag exkl. OH	516	618	-6
• varav verksamhetskostnad – Andra anslag (sakanslag) exkl. OH	0	0	0
• varav verksamhetskostnad – bidragsfinansierad verksamhet exkl. OH	2 159	2 628	3 064
• varav verksamhetskostnad – avgiftsfinansierad verksamhet exkl. OH	0	0	0
• varav OH	1 019	1 243	1 084
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen	87	0	110

Antalet ärenden påverkas av mängden egeninitierade insatser och av antalet ansökningar från externa aktörer inom Klimatklivet. Båda har troligtvis påverkats av pandemin. Vi har beslutat fler ärenden än vad som inkommit, Klimatklivet har prioriterats. De äldre öppna ärendena är av typen att de sträcker sig över mer än två år.

Resultatindikatorer	Källa	2020	2019	2018
Tillstånd och prövning				
Antal inlämnade ansökningar under året inom Klimatklivet per 10 000 invånare	Naturvårdsverket	0,94	1,19	3,27

Antalet ansökningar har minskat ganska kraftigt från 2018 då det högsta antalet hittills registrerades. Det finns flera anledningar till detta. Icke-publika laddningsstationer ökade kraftigt 2016-2018 och flyttades 2019 ur Klimatklivet till ett eget stödsystem, vilket minskade antalet ansökningar. Under första halvåret 2019 var Klimatklivet stängt för nya ansökningar på grund av den då gällande statsbudgeten. De olika politiska beskeden skapade osäkerhet för de aktörer som kunde söka. Två omgångar genomfördes under hösten 2019. Under 2020 genomfördes också bara två ansökningsomgångar eftersom en fick ställas in på grund av begränsningar i Naturvårdverkets bemyndiganderam. Detta bidrog till ökad osäkerhet om möjligheten att söka investeringsstödet.

Prestationer och effekter

Stora delar av arbetet inom energi och klimat redovisas i särskild ordning. Arbetet integreras med miljömålsarbetet för att uppnå synergieffekter och ta vara på mervärden inom åtgärdsarbetet. Vi har därför inga separata strategidokument för detta arbetsområde. Klimat- och energifrågorna ingår i dokument för regionala miljömål och i åtgärdsprogrammet Vägen framåt. Nedan följer en sammanfattning av årets insatser inom sakområdet.

Länsstyrelsens uppdrag att leda och samordna energi- och klimatarbetet i länet sker till stor del via GreenAct Kronoberg, en plattform med bred representation från länets aktörer. Arbetet leds av länsstyrelsen, med landshövdingen som ordförande. Under året har en översyn av organisation och sammansättning av representanter påbörjats, för att dels skapa effektivare arbetssätt, dels stärka näringslivets deltagande i plattformen.

Samverkan för ökad efterfrågan av förnybara drivmedel har påverkats av att planerade fysiska möten och kampanjer endast till viss del har gått att ersätta med digitala. Detta gör att det blir svårare att möta aktörer som vi inte samverkat med tidigare. Informationsmaterial, i form av visualiseringsmetoder som Panoramakronoberg.se, har en pedagogisk fördel om den kan användas på papper och diskuteras på plats i grupp. Coronapandemin gör att målgrupperna inte får insikt i behovet av klimatomställningen. Beslut om inköp av fordon med lägre klimatpåverkan genomförs inte och klimatsomställningen i länet försenas.

Flera av de åtgärder som planerats att utföras under året har inte blivit utförda på grund av att resurser avsatts till stabsarbete. Planerade fysiska möten och kampanjer har endast till viss del gått att ersätta med digitala arbetsformer.

Projektinriktat arbete

Att upprätthålla arbetet inom pågående projekt för energieffektivisering, upphandling och transporteffektivitet har prioriterats.

- Resolve, projekt med inriktning mot näringsliv för att minska CO₂-utsläppen i stadskärnan för Växjö
- EE-net, nationellt projekt om energieffektivisering i industrin

- EKOU, länsprojekt med finansiering från Energimyndigheten riktat till länets kommuner och region för att lyfta energi- och klimataspekterna i offentlig upphandling.

Länsstyrelsen har även involverats i nya projektsamarbeten, exempelvis Fånga vinden som syftar till att främja förnybar energiproduktion från vindkraft i sydostlänen.

Den kampanj som planerats med utåtriktade insatser för länets infrastrukturplan för förnybara drivmedel och elfordon har inte varit möjlig att genomföra på grund av pandemin. Insatser har istället lagts på att utveckla samverkan med Region Kronoberg och Energikontor sydost inom projektansökan Transporteffektivt Kronoberg, som beviljades medel från ERUF i slutet av året.

Klimatanpassning

Arbetet rapporteras i särskild ordning till SMHI enligt Förordning (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete, dnr. 424-1137-2021.

Året inleddes med höga flöden i många av länets vattendrag. Det understryker behovet av ett aktivt klimatanpassningsarbete, inom länsstyrelsen men inte minst externt hos lokala aktörer. Regeringens satsning inom våtmarksområdet är särskilt viktig för att motverka såväl översvämningar som torka.

Det interna arbetet med att utveckla en klimat- och sårbarhetsanalys av länsstyrelsens egen verksamhet har fortsatt. Effekterna är ökad medvetenhet, kunskapshöjning och ökade insikter om behovet av beredskap för att anpassa verksamheten till ett förändrat klimat. Ökad samverkan mellan olika verksamheter i ärendehandläggningen är ytterligare en effekt.

Arbetet med att ta fram en regional vattenförsörjningsplan har fortsatt. Bidrag för vattenushållning har delats ut till olika projekt inom länet. Exempel på projekt som fått pengar är *Lokal vattenförsörjningsplan för Tingsryds kommun* och *Utredning av gemensam vattenförsörjning för Alvesta, Lessebo, Ljungby och Växjö kommuner*.

Grundvattennivåmätningarna i länet har utökats för bättre övervakning i ett framtida klimat med större förväntade nivåvariationer.

Ansökningar har handlagts inom vattenskyddsområden. En del handlar om att anpassa nya vattenskyddsområdets gränsdragningar så att de klarar ett förändrat klimat. Under året har arbete pågått med fyra nya vattenskyddsområden i länet. Vattenmyndigheten har tagit fram ett åtgärdsprogram för torka och vattenbrist riktat till myndigheter och kommuner. Vi kommer att genomföra dessa åtgärder under kommande sexårsperiod.

Resultatbedömning

Coronapandemin har haft stor påverkan på arbetsområdet. En otillfredsställande nivå av samverkan inom GreenAct Kronoberg gör att årets gemensamma arbetsinsatser har begränsats. På grund av vakans har klimatanpassningsarbetet inte kunnat utföras enligt plan. Det finns därmed ett utvecklingsbehov.

Kulturmiljö (43)

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Länsstyrelseinstruktion	Regleringsbrev 2020	Övriga uppdrag, förordningar m.m.
3§ p 7	1A12	

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens mål och uppdrag

Kulturmiljöarbete utgår från fyra prioriterade globala mål inom Agenda 2030 och fyra miljökvalitetsmål. Uppdraget tar sin utgångspunkt i den samlade visionen 2030 inom kulturmiljöarbetet att ”Alla, oavsett bakgrund, upplever att de kan göra anspråk på det kulturarv som format Sverige” och de fyra nationella kulturmiljömålen.

Verksamhetens huvudsakliga processer

Kärnverksamheten består av ärendehandläggning, tillsyn och tillstånd enligt Kulturmiljölagen och Miljöbalken samt handläggning av kulturmiljöbidrag till vård, information, kunskapsuppbyggnad och tillgänglighetsåtgärder. Kulturmiljöhänsyn tas till stor del i annan lagstiftning än kulturmiljölagen. Tvärsektoriell samverkan upptar därmed en betydande del av verksamheten både internt och externt i samrådsärenden, framförallt enligt Miljöbalken och Plan- och bygglagen.

Länets prioriterade inriktning anges i Kulturmiljöstrategin 2016–2020, som nu aktualiseras för en förnyad femårsperiod. Strategin har tre målbilder:

- breddad syn på småländskt kulturarv
- kulturmiljöer utvecklas hållbart
- upprätthålla levande dialog mellan aktörer

Verksamhetens resultat

Verksamheten i siffror	2020	2019	2018
Kulturmiljö (43)			
Medarbetardata			
Årsarbetskrafter män	1,8	1,4	2,0
Årsarbetskrafter kvinnor	5,3	5,6	4,5
Verksamhetsdata			
Antal ärenden, inkomna och upprättade	988	983	1 082
Antal beslutade ärenden	948	1 080	975
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	27	45	33
Ekonomidata (tkr)			
Verksamhetskostnad inkl. OH	9 393	8 288	7 237
• varav verksamhetskostnad – förvaltningsanslag exkl. OH	3 938	3 916	3 520
• varav verksamhetskostnad – Andra anslag (sakanslag) exkl. OH	0	0	0
• varav verksamhetskostnad – bidragsfinansierad verksamhet exkl. OH	3 468	2 337	1 872
• varav verksamhetskostnad – avgiftsfinansierad verksamhet exkl. OH	0	0	0
• varav OH	1 987	2 035	1 844
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen	6 013	6 331	0

Ärendemängden är hög i förhållande till resurser. Förklaringen är hög exploateringstakt i tätorter och inom skogsbruket. Flera äldre ärenden har kunnat avslutas och ärenden äldre än två år har minskat med arton stycken.

Resultatindikatorer	Källa	2020	2019	2018
Tillstånd och prövning				
Antal internremisser med kulturmiljöperspektiv	Ärendehanteringssystem Platina och egen dokumentation	193	184	-
Antal egeninitierade tillsynsinsatser (byggnadsminnen)	Ärendehanteringssystem Platina	0	0	0
Antal beslut om fornlämningsförklaringar	Ärendehanteringssystem Platina och egen dokumentation	0	0	1
Tillsyn och kontroll				
Antal egeninitierade tillsynsinsatser (avverkningsärenden)	Ärendehanteringssystem Platina	0	0	0

En stor del av kulturmiljöverksamheten består av tvärsektoriell samverkan med handläggning av samrådsärenden enligt Miljöbalken och Plan- och bygglagen. De två senaste åren har närmare 200 internremisser som rör annan lagstiftning än Kulturmiljölagen handlagts årligen. Ett större planärende för internremiss har varit planeringen för nytt akutsjukhus i Växjö stad inom riksintresset Bergkvara godsmiljö, där den storskaliga etableringen och utformningen kan innebära påtaglig skada. Internremisser räknades inte 2018, därför saknas jämförelsedata.

Prestationer och effekter

Nationell samverkan i Kulturmiljöforum

Under året har länsstyrelsen bidragit till det gemensamma nationella arbetet genom att ordförandeskapet i nätverket för länsstyrelsernas Kulturmiljöforum under hösten övertagits av länsantikvarien i Kronoberg. Därför redovisas nationell samverkan här.

Digitala handläggarsystemet ASK (allmänt handläggarsstöd inom kulturmiljöområdet) för handläggning av arkeologijärenden och bidragsärenden är nu i förvaltning och utvecklas kontinuerligt. Exempelvis planeras för e-tjänster för att minska administrationen och underlätta för sökanden.

Sedan 2019, när Skogsstyrelsen förde över arbetsuppgifter till länsstyrelserna via det digitala systemet Gemensam inlämningsfunktion för skog, har en stor del av handläggningstiden fått avsättas till support och felsökning. En bättre digital lösning har ännu inte presenterats.

I kompetenssatsningen för kommuner inom PBL Kulturvärden lanserades webbutbildningar under året och länsstyrelserna har arrangerat regionala utbildningsträffar med kommunerna. Stärkt kompetens hos kommunerna förväntas resultera i att kulturvärden tas tillvara i planeringen.

I nätverket för södra länsgruppen (Kronoberg, Kalmar, Östergötland, Jönköping, Blekinge, Skåne) arrangerades det årliga mötet som en digital utbildningsdag, del 1 av 2, i samverkan med försvarsdirektörsnätverket och Länsstyrelsen på Gotland. Årets tema var Haagkonventionen. Utbildningen har stärkt kompetensen hos länsstyrelserna. En genomgång av lagstiftning och konventioner samt en orientering i länsstyrelsens uppgifter inom kulturmiljöområdet i händelse av väpnad konflikt ingick i utbildningen.

Länsstyrelserna har under våren initierat samverkan om implementering av tio myndigheters kulturmiljöstrategier i TVÅRS-uppdraget. En arbetsgrupp har utsetts inom Kulturmiljöforum. Under hösten har samverkan etablerats med Riksantikvarieämbetet för en gemensam planering av workshop med de tio myndigheterna våren 2021. Kulturmiljöforum bedömer att arbetet med att främja den regionala implementeringen är långsiktigt och på basis av detta tas en handlingsplan fram under våren 2021.

Tillsynsinsatser inom kulturmiljöområdet

Tillsynsinsatser enligt tillsynsplanen har som tidigare år begränsats till händelsestyrd tillsyn efter anmälan. Exempelvis har anmälda skador på fornlämningar i skogsbruket ökat. Flera tillsynsärenden av byggnadsminnen har avslutats och Halmhyddorna på Kronobergshed har flyttats till ny plats. Inom kyrkliga kulturminnen har tillsyn som rör nedtagning av träd i trädkrans med föreläggande om återplantering, genomförts på ett antal kyrkogårdar.

Höga vattenflöden i länet under våren påverkade flera fornlämningsmiljöer med stenvalvsbroar, vilket resulterade i omfattande tillsynsinsatser. Vi deltog i arbetet att ta fram en enkät och analysera enkätsvar efter uppdraget från MSB om översvämningsrisker med anledning av de kraftiga nederbördsområden och höga flöden. Arbetet ska leda till förebyggande åtgärder som ger bättre beredskap att hantera kulturmiljöfrågor vid höga vattenflöden i framtiden.

Tillsynsaktiviteter med fältbesök har nedprioriterats med anledning av pandemin. En särskild insats har varit ett informationsbrev till avtalade uppdragstagare med kulturmiljöbidrag om att länsstyrelsen tänker fullfölja sina åtaganden.

Planerad tillsyn har enbart omfattat kulturreseptatet komministerbostället Råshult. Förebyggande och vägledande tillsyn har inneburit aktualisering av länets Kulturmiljöstrategi och kompetenssatsningen PBL Kulturvärden på länets Kulturmiljödag.

Ärendehantering i kärnverksamheten och att upprätthålla rimliga handläggningstider

Arkeologi

I länets tätorter finns ett högt tryck på exploateringar. Det påverkar våra möjligheter att upprätthålla rimliga handläggningstider. Samrådsärenden handläggs i regel inom målsatt handläggningstid på 30 dagar. Inom uppdragsarkeologi har fokus legat på större infrastrukturprojekt med vägar och industriområden. Två större upphandlade slutundersökningar har avslutats under året, Öjabymotet söder om Växjö flygplats och sträckan Sjöatorp-Forsa på riksväg 25. Antalet skogsärenden har minskat sedan Skogsstyrelsens rutinförändring 2019. Länsstyrelsen bedömer att det sannolikt finns ett mörkertal gällande ansökningar om tillstånd som inte inkommer till länsstyrelsen. Det kan medföra ökade skador i skogsbruket och behov av framtida tillsynsinsatser.

Byggnadsminnen

Ändring av byggnadsminnen och tillsyn har prioriterats framför fråga väckt om byggnadsminnesförklaringar och sju ändringsärenden har hanterats under året. Ett äldre ärende från 2008 gällande ett torp som nytt byggnadsminne har även kunnat avslutas. Länsstyrelsen har överklagat ett ärende gällande modernisering av byggnadsminne hos Kammarrätten.

Kyrkliga kulturminnen

Förenklingsinsatser med enklare beslutsmallar och en plan för systematisk handläggning av äldre ärenden har resulterat i en handläggning i balans. Mot bakgrund av pandemin har ärenden kopplade till begravningsverksamhet och större kyrkoinvesteringar som genererar arbetstillfällen prioriterats. Länsstyrelsens kostnadsansvar för arkeologi på kyrkogårdar har förtydligats efter förfrågan från Växjö pastorat. Riksantikvarieämbetet har uppmärksammat på att lagstiftning och tillämpning är föråldrad när det gäller kostnadsansvar för mindre exploateringar än ett hektar, som även dessa borde tas av exploatören och inte belasta kulturmiljöanslaget. Det nya fördelningssystemet för kyrkoantikvarisk ersättning har inneburit förenklningar i vår handläggning generellt och av den årliga remissen från Växjö stift.

Kulturreseptatet komministerbostället Råshult

Besök i naturen på egen hand har varit efterfrågat under pandemin och besökssäsongen i kulturreseptatet har i stort kunnat upprätthållas.

Arrendatorerna i kulturreseptatet erhöLL Nordiska museets medalj för hembygdsvårdande gärning 2020 efter nominering från länsstyrelsen. Arrendatorerna har varit verksamma i 30 år och avslutar sitt uppdrag. Stiftelsen Linnés Råshult har annonserat efter nya arrendatorer som tillträder 2021.

I världsarvsarbetet har de problematiska delarna av klassificering och Linnés indelning av människor i olika raser och konsekvenser av rasism fram till idag, uppmärksammat under året när Black lives matter-rörelsen tog förnyad fart. Landshövdingarna i Kronoberg och Uppsala tog därför initiativ till ett samarbete med Linnéuniversitetet att utveckla världsarvsansökan. Syftet är att medvetandegöra betydelsen av mänskliga rättigheter och verka för att historien

inte upprepar sig. Samarbetet innebär även att initiera en mer grundlig jämförande analys av mest lämpliga platser att bygga nomineringen kring.

Vård, information, kunskapsuppbyggnad och tillgängliggörande

Kulturmiljöbidraget är betydelsefullt för att upprätthålla vård och tillgänglighet till både vardagliga och skyddade kulturmiljöer i länet. Ny kunskap ger bättre möjligheter att informera om och tillvarata kulturmiljövärden i vård och förvaltning men också i besöksmålsutveckling.

Ett större projekt som länsstyrelsen initierat är satsningen på vård av milstenar. Insatsen har samfinansierats med Trafikverket och fått stor uppmärksamhet från allmänheten. Andra exempel är föreningar som erhållit vårdbidrag till kulturhistorisk bebyggelse, däribland Musikhuset i Kosta, ladugårdar inom Virestads hembygdspark, Snörhultsstugan vid Lidhults hembygdsgård samt utredning inför tillgänglighetsanpassning med en hiss vid Dädesjö prästgård. Stödet är avgörande för genomförandet eftersom föreningarna har begränsad ekonomi. Några exempel på informations- och kunskapsprojektet är dokumentation innan rivning av Alsterfors glasbruk och bränneriet i Grimslöv och kommunalt kunskapsunderlag för framtagandet av fördjupad översiktsplan för riksintresset Växjö stad under 2020-2021.

En redovisning av kulturmiljöbidragets användning under 2020 är lämnad till Riksantikvarieämbetet den 16 december 2020, dnr: 434-1079-20.

Nationella kulturmiljömål och gestaltning

Mål 1 - ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas

Länsstyrelsen arbetar strategiskt tillsammans med länets aktörer för att kulturmiljöer ska kunna utvecklas hållbart. Kulturmiljöstrategin har följts upp och aktualiserats för en ny femårsperiod 2021-2025. Uppföljningen visar att det behövs fortsatt förankring av strategin, särskilt i kommunerna, så att deras aktiviteter tydligare utgår från strategins tre målbilder. Effekten är en förbättrad förankring av strategin som stödjer såväl kommunernas arbete som implementeringen av de nationella kulturmiljömålen i länet.

Mål 2 - människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön

Vi har liksom tidigare verkat för att öka delaktigheten i kulturmiljöarbetet genom att kulturmiljödialoger och externa utbildningsinsatser har genomförts med ett jämställdhetsintegrerat perspektiv i inbjudan och i redovisning av deltagare. Länsstyrelsen har exempelvis publicerat fem nya riksintresseskrifter, gjort nytryck av glasbruksskrifter, översatt dessa till engelska samt tillgänglighetsanpassat materialet. Glasbruksskrifterna har använts i en gemensam satsning med Region Kronoberg med syfte att synliggöra och stötta småföretagare i glasbruksorter. Pandemin har bidragit till ökad efterfrågan på lokala turistmål.

Mål 3 - ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser

I kulturresevatet har åtgärder enligt tillgänglighetsplanen varit i fokus såsom planering för nya vandringsleder i den utökade delen och upphandlingen av nya skyltar, taktill modell för synskadade, anpassade bänkar med mera. Förutom prioriteringen kring fysisk tillgänglighet arbetar länsstyrelsen med kravställning i upphandlingar för att vidga rättighetsperspektiven.

Tingsryds kommun har restaurerat och skyltat ålfiskeanläggningen vid Blidingsholmsbron, vilket möjliggjorts genom samfinansiering med kulturmiljöbidrag. Fler kan nu ta del av och uppleva platsens historia.

Mål 4 – en helhetsyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas till vara i samhällsutvecklingen

Kunskapsuppbyggnad i projektet Kulturmiljö och vattenförvaltning i den fleråriga samverkan mellan länsstyrelserna i Kronoberg, Blekinge och Skåne län har avslutats under året. Rapporterna uppskattas av allmänheten och bidrar till förståelsen och viljan att bevara dessa kulturmiljöer. De ger ny kunskap som syftar till att kulturmiljövärden tillvaratas vid åtgärder i vattendragen och i de kommande vattenprovningarna. I år har fokus främst varit Mörrumsåns avrinningsområde samt olika platser i Blekinge.

Utredningen om Glasriket som möjligt riksintresse har varit på samråd hos berörda kommuner. De ser rapporten som ett bra kunskapsunderlag för kommunernas arbete, men synen på förslaget om att eventuellt peka ut området som riksintresse varierar. Länsstyrelsen tar inte ställning till förslaget om ett eventuellt riksintresse förrän den pågående riksintresseutredningen att minska anspråken färdigställts och förutsättningarna med nya kriterier klargjorts.

Länsstyrelsen har låtit utreda möjliga riksintressen i Markaryds kommun. Utredningen sker i god samverkan med kommunen och omfattar 38 miljöer. I Markaryd finns för närvarande inga riksintressen eller byggnadsminnen och ett kommunalt kulturmiljöprogram saknas. Utredningsmaterialet förväntas även fungera som aktuellt kunskapsunderlag som stöd för hanteringen av kulturmiljövärden i planering och lovhantering samt besöksmålsutveckling.

Gestaltad livsmiljö

I projektet kring att främja kommunalt kulturmiljöarbete genomfördes den årliga Kulturmiljödagen i samverkan med länets åtta kommuner. Temat var PBL Kulturvärden med utgångspunkt i Boverkets webbutbildning. Målgruppen var politiker, plan- bygg- och kulturmiljöhandläggare på kommuner och länsstyrelsen, olika kulturvårdande institutioner och konsulter. Vi nådde 79 personer från 24 organisationer. Fallstudier kopplade till översiktsplan, detaljplan, lovhantering och byggprocess presenterades av Kulturparken Småland samt Växjö, Älmhults och Ljungby kommuner. I fokus var både särskilt utpekade miljöer och vardagsmiljöer. Effekten är stärkt kompetens hos kommunerna för att hantera gestaltungsfrågor och kulturvärden i planeringen.

Utvecklingsbehov

Ett återkommande utvecklingsbehov är kompetenshöjande insatser om kulturmiljö som ett allmänt intresse och gestaltungsfrågorna. Roller och ansvar behöver vara tydliggjorda. Kunskapsunderlag underlättar i kommunernas planering men även kontinuitet eftersträvas så att inte kulturmiljöfrågorna tappar fart och försvinner bland alla de områden som en kommun har att hantera. Kulturmiljöarbetets innehåll har förändrats över tid, vilket kräver större samverkan, dialog och att stötta och främja länets aktörer i kulturmiljöarbetet.

Resultatbedömning

Länsstyrelsens bedömning är att uppdrag inom kulturmiljöområdet fullföljts med gott resultat. Vi utgår ifrån länets förutsättningar och uppnår i all väsentlighet de uppsatta målen för verksamheten. Pandemin har inneburit en större efterfrågan på tillgängliga besöksmål och information om kulturmiljöer. Planering och genomförande av investeringar och exploateringar har fortsatt med hög intensitet i länet.

Det strategiska arbetet tillsammans med länets aktörer är en viktig grund för att kulturmiljöer ska kunna utvecklas hållbart. De nationella kulturmiljömålen är därigenom en gemensam utgångspunkt i länets kulturmiljöarbete. Länsstyrelsens långsiktiga och systematiska arbete med förmedling av kulturmiljöernas innehåll och att kontinuerligt ta fram ny kunskap har bidragit till en ökad tillgänglighet till kulturhistoriskt värdefulla miljöer. Kompetenshöjande insatser riktade mot kommunerna gör att både gestaltungsfrågor och kulturhistoriska värden på ett bättre sätt kan tas tillvara i planeringen.

Länsstyrelsen saknar tillräcklig kapacitet i handläggningen och har uppnått en kritisk nivå framförallt gällande tillsynsinsatser och handläggning av arkeologi- och skogsbruksärenden. Detta upplevs som ett hinder i planering och byggande och i skogsbruket.

Krishantering och skydd mot olyckor (45)

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Länsstyrelseinstruktion	Regleringsbrev 2020	Övriga uppdrag, förordningar m.m.
3§ p 8 7§	3B7 3B9	

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens mål och uppdrag

Länsstyrelsen har i uppdrag att agera geografiskt områdesansvarig myndighet vid en kris-situation i länet samt att vara högsta civila totalförsvarsmyndighet vid höjd beredskap.

Länsstyrelsen ska genom sitt dagliga arbete förbereda och rusta länets aktörer genom att utbildna, öva och samordna på både krisberedskaps- och totalförvarsområdet samt verka för att länet är väl rustat. Länsstyrelsens uppgifter på krishanteringsområdet bidrar till målen om fredliga och inkluderande samhällen och samhällen med hög motståndskraft inom Agenda 2030.

Länsstyrelsen har även en aktiv roll i de överenskommelser som är upprättade mellan staten och landets regioner och kommuner rörande utvecklingen av landets krisberedskap och det civila försvaret. Myndigheten ska stötta utvecklingen i länet inom områden som risk- och sårbarhetsanalyser, säkerhetskydd, krigsorganisation och krigsplacering, kompetenshöjning inom totalförsvaret och övningsverksamhet.

Verksamhetens huvudsakliga processer

Verksamheten bedrivs i normalläge inom samtliga processer tillstånd och prövning, tillsyn och kontroll, förvaltning och skydd samt samverkan, samordning och kunskapsfrämjande. En stor del av arbetet är samverkan, samordning och kunskapsfrämjande för att öka förmåga, kunskap och kapacitet inom krisberedskaps- och totalförsvarsarbetet. Arbetet bedrivs i samverkan med länets krisaktörer i olika nätverk och arbetsgrupper, och genom kunskapshöjande aktiviteter. Länsstyrelsen bedriver även tillstånds- och prövningsverksamhet av skyddsobjekt samt tillsyn och kontroll enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor och Lag (2002:833) om extraordina händelser i fredstid hos kommuner och landsting.

I kris, krigsfara eller höjd beredskap ställs merparten av arbetet inom sakområdet om till direkt och operativ samordning och ledning i länet i enlighet med gällande lag och förordning.

Verksamhetens resultat

Verksamheten i siffror	2020	2019	2018
Krishantering och skydd mot olyckor (45)			
Medarbetardata			
Årsarbetskrafter män	5,2	3,5	4,3
Årsarbetskrafter kvinnor	12,1	5,7	3,9
Verksamhetsdata			
Antal ärenden, inkomna och upprättade	222	198	160
Antal beslutade ärenden	216	145	125
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1	16	6
Ekonomidata (tkr)			
Verksamhetskostnad inkl. OH	23 310	13 769	12 364
• varav verksamhetskostnad – förvaltningsanslag exkl.	10 819	4 588	5 567
• varav verksamhetskostnad – Andra anslag (sakanslag) exkl. OH	0	0	0
• varav verksamhetskostnad – bidragsfinansierad verksamhet exkl. OH	6 850	6 093	3 957
• varav verksamhetskostnad – avgiftsfinansierad verksamhet exkl. OH	0	0	0
• varav OH	5 640	3 089	2 840
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen	0	0	0

Antalet årsarbetskrafter och enhetens kostnader har ökat kraftigt under 2020. Orsaken är hanteringen av höga vattenflöden som drabbade länet i början av 2020 samt den pågående hanteringen av coronapandemin. Hanteringen av ärenden har förbättrats genom en tillfällig insats under året och detta arbete kommer att fortsätta i linjearbetet framöver.

Prestationer och effekter

Länsstyrelserna arbetar aktivt med uppbyggnaden av Sveriges totalförsvaret och krisberedskap. En stor del av arbetet handlar om att bygga upp den egna förmågan för att stärka myndigheten som högsta civila totalförsvarsmyndighet. Under 2020 har mycket av den planerade verksamheten på totalförvarsområdet fått stå tillbaka till följd av coronapandemin. Det innebär emellertid inte att utvecklingen av totalförsvaret och krisberedskapen har stått stilla. Länsstyrelsernas anseende och förtroende som samordnande regional myndighet har stärkts i samband med coronapandemin.

På regional nivå har länsstyrelsen under året arbetat operativt med sitt geografiska områdesansvar i två stora händelser, Höga flöden i februari och mars samt hanteringen av Covid-19. Vi har varit ett stöd till och samverkat med regionen, länets kommuner och andra samhällsaktörer. Det operativa arbetet i bägge händelserna har gjorts i stabsorganisationen som involverat ett sjuttiofem medarbetare under året. Arbetet har utförts enligt de regionala rutinerna för samverkan och ledning. Det innebär samverkan både på högsta ledningsnivå och på tjänstepersonsnivå inom flera områden som varit berörda av kriserna. Länsstyrelsens stabsorganisation har även samverkat med länsstyrelsernas gemensamma samordningskansli. Det har möjliggjort en länsövergripande koordinering som bidragit till snabba beslutsvägar och ett effektivt informationsflöde mellan länsstyrelserna och andra aktörer.

En utvärdering gällande årets höga flöden och översvämningar har gjorts och ett första arbete med att ta hand om erfarenheter från hanteringen av coronapandemin i länet har påbörjats. Utvärderingen som planeras att vara klar i början av nästa år kommer bland annat att användas i utvecklingen av länets krisaktörers ledningsorganisationer, såväl som de gemensamma

rutinerna och arbetet med dessa. Länsstyrelsens och länets gemensamma förmåga att hantera en kris och störda förhållanden har stärkts av årets händelser. Den omfattande samverkan under kriserna och den organisationsinterna hanteringen har utvecklat såväl krishanteringsförmågan som kunskapen inom området. Kunskapen kommer att användas framöver, för att stärka den egna men också länets förmåga att hantera kriser. Erfarenheterna från 2020 års krishantering kommer ha en stödjande effekt på utvecklingen av totalförsvarsförmågan i länet.

Under 2020 har vi arbetat med vår egen krigsorganisation och krigsplacering samt med stöd i dessa frågor till länets kommuner och Region Kronoberg. Det stödjande arbetet har, trots behovet att hantera pandemin, prioriterats och bedrivits i en länsgemensam arbetsgrupp. Övriga områden som prioriterats har varit risk- och sårbarhetsanalysen samt arbetet med Totalförsvarsövning 2020.

För att öka robustheten har samtliga länsstyrelser samordnat sig i att stärka tillgången till utrustning och tekniska system. Etableringen av Signe är ett viktigt steg i återuppbyggnaden av det civila försvaret. I Kronoberg har samtliga kommuner samt regionen anslutit sig till systemet. Det regionala arbetet leds av länsstyrelsen.

Länsstyrelsen har deltagit i arbetet med en ny högre regional grundsyn inom totalförsvarsutvecklingen inom södra militärregionen och anslutit sig dess målsättningar.

Nya regionala rutiner för eldningsförbud har införts i samråd med länets räddningstjänster.

Resultatbedömning

Länsstyrelsens bedömning är att det sammantagna resultatet inom området krishantering och skydd mot olyckor är gott. Myndigheten har en fungerande organisation för krisledning som prövats skarpt under året. Det finns framtagna rutiner, modeller och metodik för samverkan med länets krisaktörer och personal som kan hantera uppgifterna. Utvecklingsbehov finns när det gäller att ytterligare stärka krisledningsorganisationens uthållighet och att integrera nyvunna kunskaper både inom vår egen organisation och i det länsövergripande samarbetet.

De stödjande och utvecklande uppdragen som rör förordningsstyrda uppgifter och de uppgifter som myndigheten har genom överenskommelser med SKR har prioriterats ned i år med anledning av pandemin. Länsstyrelsen har prioriterat arbetet med krigsorganisation och krigsplacering, risk- och sårbarhetsanalyserna och totalförsvarsövning 2020 medan övriga områden har nedprioriterats. Resultatet inom detta område bedöms därför vara otillfredsställande.

Naturvård, miljöskydd och vattenverksamhet (50–58)

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Länsstyrelseinstruktion	Regleringsbrev 2020	Övriga uppdrag, förordningar m.m.
3§ p 9 6§	1A2-1A4 1A6-1A7 1B1	

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens mål och uppdrag

Länsstyrelsen samordnar miljöarbetet i Kronoberg och verkar för att miljökvalitetsmålen nås. Verksamhetsområdet i sig är omfattande och omfattar ett antal olika uppdrag. Arbetet innebär att stötta och samordna kommuner och andra aktörer samt att förankra miljöarbetet i samhällsplaneringen. Verksamheten bidrar till att uppnå de miljömässiga dimensionerna av Agenda 2030.

Verksamhetens huvudsakliga processer

Miljöarbetet bedrivs i flera olika processer. De kan sammanfattas i att länsstyrelsen arbetar:

- som rättsgarant, genom tillämpning av lagstiftning, främst miljöbalken genom tillstånd och prövning, tillsyn och kontroll
- med att fördela bidrag och stöd, till exempel inom friluftsliv, natur- och vattenvård, för dricksvatten och sanering av förorenad mark
- med samverkan, samordning och kunskapsfrämjande insatser
- med förvaltning och skötsel av skyddade områden till exempel statliga naturreservat
- med miljöövervakning och uppföljning av tillståndet och utvecklingen i miljön
- med omvärldsanalys och utveckling i projektarbetsform

Verksamhetens resultat

Verksamheten i siffror	2020	2019	2018
Naturvård, miljöskydd och vattenverksamhet (50–58)			
Medarbetardata			
Årsarbetskrafter män	20,2	18,5	20,5
Årsarbetskrafter kvinnor	27,3	26,1	29,4
Verksamhetsdata			
Antal ärenden, inkomna och upprättade	1 936	2 045	1 831
Antal beslutade ärenden	1 924	2 030	1 799
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	41	47	52
Ekonomidata (tkr)			
Verksamhetskostnad inkl. OH	65 428	61 989	69 437
varav verksamhetskostnad – förvaltningsanslag exkl. OH	14 955	15 270	16 256
• varav verksamhetskostnad – Andra anslag (sakanslag) exkl. OH	27	0	0
• varav verksamhetskostnad – bidragsfinansierad verksamhet exkl. OH	36 722	32 950	38 122
• varav verksamhetskostnad – avgiftsfinansierad verksamhet exkl. OH	112	59	5
• varav OH	13 612	13 710	15 054
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen	44 187	52 285	51 319

Verksamhetens omfattning ökar. Under året har vi särskilt förstärkt personellt för arbetet med den nationella planen för vattenkraft. Det handlar om förberedelser och planering som inte avspeglar sig i antalet ärenden. Under året har en särskild satsning på äldre ärenden gjorts, vilket lett till att de har minskat. Det minskade antalet inkomna/upprättade ärenden jämfört med 2019, beror till del på att vi genomfört mindre tillsyn på eget initiativ med anledning av pandemin. På sikt skapas en tillsynsskuld som ökar risken för att fel som blir kostsamma att åtgärda görs.

Resultatindikatorer	Källa	2020	2019	2018
Tillstånd och prövning				
Antal av det totala antalet miljöfarliga verksamheter där ursprungstillståndet är äldre än 10 år ¹⁾	Länsstyrelsens system NIKITA	52/78	-	-
Tillsyn och kontroll				
Andel tillsyn (tim) totalt i förhållande till länets behovsutredning (%)	LISA ²⁾ och länsstyrelsens behovsutredning utifrån Miljösamverkan Sveriges modell. Sammanfattning av rad 34-37.	52	55	66
Andel miljötillsyn (tim) i förhållande till länets behovsutredning (%)	LISA och länsstyrelsens behovsutredning utifrån Miljösamverkan Sveriges modell. VHT 555, 565, 566, 567.	53	49	68
Andel vattentillsyn (tim) i förhållande till länets behovsutredning (%)	LISA och länsstyrelsens behovsutredning utifrån Miljösamverkan Sveriges modell. VHT 516, 535	52	44	47
Andel naturtillsyn (tim) i förhållande till länets behovsutredning (%)	LISA och länsstyrelsens behovsutredning utifrån Miljösamverkan Sveriges modell. VHT 515, 5232, 525, 526, 527, 529	74	94	96
Andel tillsyn förorenade områden (tim) i förhållande till länets behovsutredning (%)	LISA och länsstyrelsens behovsutredning utifrån Miljösamverkan Sveriges modell. VHT 575	28	43	64
Täckningsgrad för tillsyn miljöfarlig verksamhet (miljötillsynsavgift/kostnad, %)	LISA	103	102	94
Förvaltning och skydd				
Antal besökare i nationalparker och av länsstyrelsen utvalda naturreservat	Automatisk besöksräkning i Åsnen NP och Hissö NR.	135 278	104 315	93 088
Samverkan, samordning och kunskapsfrämjande				
Genomsnittligt genomförd tillsynsvägledning per kommun (timmar)	LISA, VHT 5031-5038, redovisad tid. Ej 5039, Miljösamverkan Sverige	143	157	126

1) Antal av det totala antalet miljöfarliga verksamheter där ursprungstillståndet är äldre än 10 år har inte kunnat tas fram i efterhand.

2) Länsstyrelsernas gemensamma system LISA

Andelen tillsyn som utförts är ungefär hälften av det behov som räknats fram i behovsutredningen, vilket är otillfredsställande. En omfattande preventiv och främjande tillsyn bidrar till färre misstag och överträdelser som är svåra och dyra att rätta till i efterhand. Inom förorenade områden har tillsynen prioriterats ned som en följd av att personalen varit involverad i arbete med pandemin.

Prestationer och effekter

Miljömålsarbetet

1. Samordna det regionala mål- och uppföljningsarbetet

Under 2020 har miljömålsnätverket för kommunernas samordnare träffats vid fyra tillfällen. Mötena har handlat om miljömålsloftena i länet, hållbara event, samverkan (utvärdering och

inledanden dialog) om nya regionala miljömål i Kronobergs län och årlig uppföljning av miljömålen, En träff användes som kompetensutveckling om barnkonventionen och vid en träff medverkade Konsumentverket för att utbilda samordnarna i workshopsverktyget Hållbara livsstilar för att lära sig att planera, genomföra och utvärdera en insats. Vid träffarna deltog även representanter från Region Kronoberg och Energikontor Sydost. Nätverket används för att driva på arbetet och öka samverkan i länet. Det inspirerar och stärker kommunernas representanter som ofta är ensamma i sin roll.

Vi har tagit fram ett länsprogram för miljöövervakningen för 2021–2026 som redovisats till Naturvårdsverket, dnr 502-4086-2019. Miljöövervakningens syfte är att beskriva tillståndet i miljön, bedöma hotbilder, lämna underlag för åtgärder, följa upp beslutade åtgärder och ge underlag för analys av miljöpåverkan från olika utsläppskällor. Ett viktigt syfte med miljöövervakningens är att ge underlag för uppföljning av miljömålen.

Miljö kvalitetsmålen och de 45 regionala miljömålen har följts upp och redovisats till Naturvårdsverket, dnr 501-3720-2020. Nitton regionala indikatorer har uppdaterats på webbplatsen sverigemiljomal.se under oktober, dnr 501-3732-2020.

2. Utveckla, samordna och genomföra regionala åtgärdsprogram med bred förankring i länet för att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen

Arbetet med genomförandet av länets åtgärdsprogram för miljömålen *Vägen framåt* pågår. Det innehåller 38 åtgärder inom temaområdena livsmiljö, landskap, klimat och energi samt konsumtion. Programmet är framtaget i bred förankring i länet och används som ett stöd i miljömålnätverkets arbete. Programmet fungerar även som stöd i länsstyrelsens ordinarie verksamhet och uppdrag.

3. Stödja kommunerna med underlag i deras arbete med generationsmålet och miljö kvalitetsmålen

Länsstyrelsen granskar kommunernas styrdokument som översiktsplaner och energi- och avfallsplaner för att säkerställa att miljömålsarbetet belyses. Länsstyrelsen påverkar även kommunerna via direkta beslut inom Plan och bygglagen och Miljöbalken men också genom rådgivning och information. Fyra nyhetsbrev, Miljö & klimat, om aktuella miljöfrågor har skickats ut till företag, kommunala tjänstepersoner och politiker. Nyhetsbrev finns tillgängliga på vår webbplats och de har också spridits via sociala medier.

4. Verka för att generationsmålet och miljö kvalitetsmålen får genomslag i den lokala och regionala samhällsplaneringen och i det regionala tillväxtarbetet.

Länsstyrelsen leder GreenAct Kronoberg, som är en plattform för samhandling inom det regionala genomförandet av miljömålen med särskilt fokus på transporter och cirkulär ekonomi. Under året har aktiviteterna främst handlat om:

- Miljömålnätverket har knutits till GreenAct Kronoberg på ett tydligare sätt, för att förbättra samverkan och informationsspridning mellan aktörerna.
- En temagrupp för hållbart byggande har startat ett arbete för hållbar konsumtion och resursanvändning enligt länets åtgärdsprogram.
- En checklista för hållbara event har tagits fram och spridits. Den lanserades av GreenAct Kronoberg på digifysiskt möte den 11 september. Representanter från hotell, restauranger och konferensanläggningar samt från länets kommuner, region och universitet deltog.

Arbetet med miljömålen bidrar till att nå den miljömässiga dimensionen av Agenda 2030.

Tillsyn

Tillsyn inom miljöskydd

Coronapandemin har lett till att endast begränsade resurser kunnat läggas på tillsyn och prövning. Under 2020 fick knappt hälften av verksamheterna ett tillsynsbesök. Länsstyrelsen har framförallt lagt tid på planerad tillsyn och en mindre del på händelsestyrd tillsyn. Utifrån framtagen behovsutredning är tillgängliga resurser för miljöskyddstillsynen otillräckliga, vilket visar sig i hur stor andel av verksamhetsutövarna som får tillsynsbesök.

En regelbunden tillsyn ger företagarna möjlighet att möta tillsynsmyndigheten oftare. Länsstyrelsen kan då vara rådgivande och ge den information företagen behöver för att inte hamna i situationer med åtal och miljöstraffavgifter. Under 2020 har länsstyrelsen gjort åtta åtalsanmälningar. Inga beslut om miljöstraffavgifter har tagits. För 2019 var det totalt fem åtalsanmälningar och miljöstraffavgifter. Anledning till att inga miljöstraff beslutats 2020 är att hänsyn tagits till pandemins effekter för företagen. Verksamhetsutövarna har fått längre tid för bland annat inlämnande av miljörapporter.

Länsstyrelsen har deltagit i ett nationellt projekt inom Miljösamverkan Sverige om provtagning och flödesmätning för avloppsreningsverk, där ett handläggarstöd för kontroll av avloppsreningsverk har tagits fram.

Inom Sevesotillsyn har länsstyrelsen ett samarbete med angränsande län. Länsstyrelsen redovisar årligen tillsyn, intäkter och kostnader för Sevesoverksamheter till MSB. Detta styrs i enlighet med Förordningen (2016:986) om avgifter för tillsyn av åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. MSB sammanställer och redovisar till regeringen i april varje år.

Grön tillsyn

Händelsestyrd tillsyn har bedrivits enligt plan. Den har bestått av hantering av skyddade arter vid skogsavverkning främst knärot, invasiva arter, förevisning av vilda djur i djurpark, rapportering av sålda CITES-listade djur samt åtgärder i biotopskyddade alléer.

Engagemanget i Miljösamverkan Sverige har under året bestått av aktivt arbete i styrgruppen samt förslag till ett projekt som avser handläggarstöd för hantering av anläggandet av våtmarker. Projektet kommer att genomföras 2021.

Under året har vi haft särskilt fokus på ljusföroreningar och artskydd. Detta har lyfts upp i arbetet med detaljplaner. Länsstyrelsen har fortsatt med kommunträffar där vi informerat om både artskyddsförordningen och problemen för exempelvis fladdermöss med belysning. Ett informationsmaterial om fladdermöss och belysning av kulturbyggnader har påbörjats. Ökad kunskap har bland annat lett till att Trafikverket har släckt ned belysningen under sommarhalvåret där väg 25 passerar Helgasjöns utlopp. Platsen förmodas vara en viktig passage för fladdermöss.

Tillsyn vatten

Under året har den egeninitierade tillsynen nedprioriterats då många medarbetare arbetat i staben, först på grund av höga flöden under februari och sedan med coronapandemin. Istället har förberedelser prioriterats inför uppstart av arbetet med genomförandet av den Nationella planen för att miljöanpassa vattenkraften. Detta är viktigt eftersom Kronobergs län har flera prövningsgrupper tidigt i processen, se nedan.

Klagomålsärenden där tredje person eller miljön kan lida skada av betydelse har prioriterats. Under 2020 har 62 tillsynsärenden handlagts, de flesta till följd av inkommande klagomål.

Ett område som blir större för varje år är anmälningsärenden för vattenverksamhet, där handläggning ska ske inom lagstadgade tid. Under året har 109 ärenden hanterats jämfört med 74 ärenden 2019, en markant ökning. Eftersom vi måste prioritera dessa ärenden kan vi inte prioritera egeninitierad tillsyn, där den gör mest miljönytta. Med ökat antal anmälningsärenden och klagomål handläggs istället ärenden som har marginell betydelse för miljön. Omfattningen på vår tillsyn är även beroende av hur många domstolsprövningar som behöver hanteras.

Länsstyrelsen bedriver tillsyn inom dammsäkerhet. Vi har utöver granskning av årsrapporterna genomfört tillsynsmöten med de verksamhetsutövare som har anläggningar i klass B och C inom länet, totalt tio anläggningar. Vissa tillsynsbesök har koordinerats med Länsstyrelsen i Halland.

Prövning av vattenverksamhet

Länsstyrelsen har haft tolv prövningar av vattenverksamhet i domstol, där vi yttrat oss i olika steg. Vi har hanterat sju samråd och godkänt fem kontrollprogram efter tillståndsprövningen i domstol. Arbetet med prövning av vattenverksamhet omfattar både samråd, faktiska förhandlingar i Mark- och miljödomstolen samt i vissa fall yttranden till Mark- och miljööverdomstolen. Länsstyrelsen tillvaratar allmänna intressen och bevakar miljövillkor i domarna.

Arbetet med Nationella planen

Arbetet med Nationella planen (NAP) har under andra halvan av 2020 gått in i fas två. Ett aktivt arbete med prövningsgrupperna har därmed påbörjats inför kommande prövningar i Mark- och miljödomstolen.

Kronobergs län är i olika omfattning delaktig i arton olika prövningsgrupper mellan år 2022 och 2036. En prövningsgrupp är ett vattendrag eller en del av ett vattendrag där alla anläggningar prövas i ett sammanhang. Under hösten har vi påbörjat arbetet med de sju första prövningsgrupperna Mieån, Fylleån, Bräkneån, Skräbeån samt tre prövningsgrupper i Mörrumsån, där ansökan ska lämnas in till Mark- och miljödomstolen mellan år 2022 och 2024.

Ett stort förberedelsearbete har gjorts som berör många delar av länsstyrelsens arbete. Vi har förstärkt med personal och haft uppstartsmöten. Vi har utsett arbetsgrupper för respektive prövningsgrupp. De har börjat sammanställa underlag, göra utskick, planera samverkansmöten och analysera övriga anläggningar (ej anmälda till NAP). Kontaktpersoner har utsetts på berörda enheter på länsstyrelsen och dessa är nu väl insatta i arbetsgången. En struktur för arbetsfördelning, mallar och arbets- och tidsplaner för respektive prövningsgrupp har tagits fram. Vi höjer kompetensen genom interna utbildningsinsatser i omprövning och vi deltar i nationella samverkansmöten.

Samtliga prövningsgrupper berör även andra län än Kronoberg och det är därför viktigt att i ett tidigt skede ha en dialog med de andra länsstyrelserna. Vi har haft möten med samtliga fem grannlän (Blekinge, Kalmar, Halland, Skåne och Jönköping). Vi har även haft möte med Vattenkraftens miljöfond samt med Fiskeutredningsgruppen om frågor kopplade till kommande prövningar. Kronoberg har även stöttat Länsstyrelsen i Blekinge att påbörja arbetet enligt den Nationella planen.

Natura 2000 och NAP

Inom uppdraget för uppdatering av Natura 2000 bevarandeplaner inför omprövning av vattenkraft har vi pekat ut 48 Natura 2000-områden som kan vara berörda av omprövningen av vattenkraft. Ett av de utpekade områdena, Prosteköp, ska uppdateras före hösten 2022 då prövningen av avrinningsområdet Fylleån ska ske. Ytterligare sjutton Natura 2000-områden ska uppdateras inom Mörrumsåns avrinningsområde före 2024. Arbetet försvåras av att vägledningen för arbetet med uppdateringen från Havs- och vattenmyndigheten är försenad.

Tillsyn i skyddade områden

Förebyggande tillsyn har genomförts i begränsad omfattning under 2020, men förnyelse av informationsskyltar som upplyser besökare om de föreskrifter som gäller för allmänheten i ett område är en åtgärd som har skett i cirka fyrtio reservat.

Avtalade tillsynspersoner har funnits i en handfull reservat, vilket har inneburit en mer regelbunden kontroll av hur föreskrifterna följs i dessa områden. Överträdelser som nedskräpning och otillåten eldning har noterats i de tätortsnära naturreservaten närmast Växjö stad.

Nationalparken Åsnen har ett särskilt stort behov av löpande tillsyn. Under året har vi ökat tillsynen genom betydligt ökad närvaro i parken. På så vis har vi kunnat möta det kraftigt ökade besöksantalet i spåren av pandemin.

Länsstyrelsen har under året bedrivit tillsynsverksamhet på sjön Åsnen i enlighet med det samarbetsavtal som finns med Alvesta, Tingsryd och Växjö kommuner. Under 2020 har verksamheten omfattat ungefär 700 arbetstimmar.

Tillsynsvägledning

Länsstyrelsen har arbetat mycket med tillsynsvägledning under året, framför allt inom förorenade områden. Den har rört bland annat provtagningsplaner, förorenade områden i detaljplaner, vattenhantering vid saneringar och ansvarsfrågor.

Ett särskilt viktigt objekt när det gäller tillsynsvägledning är Chemwood, en före detta impregneringsverksamhet. Länsstyrelsen har gett råd i ett antal frågor rörande verksamheten som exempelvis utsläpp av förorenat vatten, föroreningar, provtagning och ansvar.

Länsstyrelsen har haft ett tillsynsprojekt under 2020 om nedlagda deponier. Projektet har varit inriktat på kompetenshöjning och på att starta upp arbetet med branschen för att objekten i länet ska kunna inventeras och vid behov åtgärdas. Utbildningsinsatser samt möten med respektive kommun har genomförts. Samtliga kommuner har deltagit i projektet.

Länsstyrelserna i Kalmar, Kronoberg, Jönköping och Östergötlands län påbörjade under 2019 ett samarbete för gemensam tillsynsvägledning inom förorenade områden, TVL-cykeln. Projektet pågår under en treårig cykel för att utveckla tillsynsvägledningen gentemot kommunerna i länen. Under 2020 hölls en tvådagars utbildning om provtagningar och riskbedömning. Även en utbildning i platsspecifika riktvärden genomfördes där Länsstyrelsen i Kronoberg var delprojektledare. Vi kommer att vara övergripande projektledare år 2021 och har ansökt om bidrag för projektet.

Nyhetsbrevet Tillsyn – Råd & Stöd till de kommunala miljöinspektörerna har innehållit tillsynsvägledning samt information från andra statliga myndigheter.

Tillsynsvägledning om vattenskyddsområden och i strandskyddsfrågor lämnas löpande till kommuner efter förfrågan.

Områdesskydd

Skyddsform	2020	2019	2018	2017	2016
Nationalpark			1		
Naturreservat (antal lagakraftvunna)	3	13	3	4	5
Kulturresevat		1			
Biotopskydd		1	2		
Naturvårdsavtal	2		1	3	11
Summa	5	15	7	7	16
Beslutade reservat ej laga kraft	1		4	2	4

Tabell 1. Antal skyddsbeslut i Kronobergs län.

Länsstyrelsen har sedan 1994 en rullande plan för formellt skydd av värdefull natur. Planen redovisar vilka områden som bör utredas för formellt skydd. Syftet med planen är att bidra till öppenhet, skapa framförhållning, göra prioriteringar och presentera hur miljömål ska nås. Både länsstyrelsen och Skogsstyrelsen arbetar också parallellt med ärenden där markägarna själva tar initiativet till skydd av skog, enligt arbetsmetoden ”Nya Komet”. Antalet skydd varierar över åren med i medeltal tio per år. Antalet områdesskyddsbeslut redovisas i tabell 1.

Under året har vi fattat beslut om fyra nya naturreservat: Äskekulla, Fagerhult, Näsen och Ljungsjömyren. Ljungsjömyren har överklagats och beslutet har inte fastslagits. De tre andra har bildats på förslag från markägarna. De bidrar till att nå uppsatta mål – genom att värdefull natur skyddas och vårdas samt genom förbättring av grön infrastruktur för lövskogar i länet.

- *Äskekulla* ligger i värdetrakten Åsnenområdet med sina stora värden för ädellövskog, tallskog, fågelliv och friluftsliv. Trakten har stor areal av lövskog med stora naturvärden och har goda förutsättningar att långsiktigt bevara grön infrastruktur och ett rikt växt- och djurliv.
- *Fagerhult* ligger i värdetrakten Möckelområdet med sina stora värden för ädellövskog, övriga lövskogar, limniska värden, fågelliv och friluftsliv. Trakten har stor areal av lövskog med stora naturvärden och har goda förutsättningar att långsiktigt bevara grön infrastruktur och ett rikt växt- och djurliv.
- *Näsen* är ett strandnära lövskogsområde i Tingsryds kommun.

Ytterligare tre förslag om naturreservat är färdigutredda och har skickats ut på remiss under hösten. De kan troligen beslutas i början av 2021.

Länsstyrelsen har under året träffat överenskommelse om intrångsersättning eller köp om femton miljoner kronor med fastighetsägare för skydd av skog som kommer att ingå i nya naturreservat kommande år. Vi har därmed använt de medel som vi blev tilldelade för detta ändamål.

Arbete med naturreservat och andra skyddsformer har under året pågått i ytterligare trettio områden, däribland områden som ingår i Natura 2000-nätverket, Myrskyddsplan för Sverige, ligger inom Ramsar-områdena som är utpekade i den internationella konventionen Convention on Wetlands, eller ligger inom de utpekade värdetrakterna för lövskog inom vår plan för grön infrastruktur. Arbete med skydd av värdefulla vatten pågår i ett område, Åsnens utlopp genom Trässhults kanal. I detta område har också restaurering av våtmark skett i samarbete med markägare genom resurser från den statliga våtmarkssatsningen.

I början av året gjorde länsstyrelsen på uppdrag av Naturvårdsverket en uppdatering av underlag om skyddsvärda statliga skogar som skulle kunna vara lämpliga för bildande av naturreservat eller som frivilliga avsättningar. Vi bedömde, värderade och sorterade fram 52 sådana områden där fördjupad utredning bör göras, varav de flesta på Sveaskogs mark.

Under året har vi utifrån kunskapen från inventeringen av kalkbarrskogar i Uppvidinge (2018) informerat samtliga markägare och inlett arbete med utredning av formellt skydd i tre områden. Vi har också haft dialog, kunskapsutbyte och samordning om kalkbarrskogar med myndigheterna i alla tre smålandslänen och med enskilda markägare, bolag samt skogsägarorganisationer. Denna samverkan förbättrar grunden för att bevara värdena både på frivillig basis och genom formellt skydd.

Länsstyrelsen har under året haft ett nära och gott samarbete med Skogsstyrelsen vad gäller formellt skydd av natur. Vi har väglett Växjö och Alvesta kommuner i deras arbete med kommunala naturreservat med råd om avgränsning, skötselplan och ansökan om statsbidrag för markåtkomst.

Vattenskydd

Länsstyrelsen har fyra pågående ärenden som gäller vattenskyddsområden. Ett ärende är extra komplicerat. Det berör Skånes vattentäkt i sjön Bolmen som försörjer cirka 500 000 personer i Skåne och påverkar ett tusental markägare i Kronoberg.

Länsstyrelsen har under året beviljat stöd för bättre vattenhushållning till olika projekt inom länet. Projekt som revidering av vattenskyddsområde i Alvesta kommun och framtagande av kommunal vattenförsörjningsplan för Tingsryds kommun bidrar till att långsiktigt säkerställa dricksvattenförsörjningen.

Länsstyrelsen har deltagit i arbetet som lett till att Mark- och miljödomstolen har beslutat om nytt tillstånd för vattenuttag vid Vislanda dricksvattentäkt i Alvesta kommun.

Arbete pågår med att ta fram en ny regional vattenförsörjningsplan för länet i dialog med kommunerna. Den ska säkerställa länets framtida dricksvattenförsörjning. Under året har dock arbetet försenats på grund av coronapandemin och avsaknaden av vägledning om inrättande av skyddsområde för vattentäkt. Arbetet kommer att prioriteras under 2021. Vi har också deltagit i bildandet av ett nytt nationellt nätverk för länsstyrelsernas arbete med framtagande av regionala vattenförsörjningsplaner.

Den Nationella samordningsgruppen för dricksvatten, vars uppgift är att verka för en trygg och säker dricksvattenförsörjning och ge stöd i dricksvattenfrågor, är en ny organisation för 2020 som leds av generaldirektören för Livsmedelsverket. Under den Nationella samordningsgruppen för dricksvatten finns tre ordinarie arbetsgrupper: vattenförsörjningsgruppen, dricksvattenkvalitetsgruppen och gruppen för civilt försvar och krisberedskap. Länsstyrelsen i Kronobergs län representerar länsstyrelserna i dricksvattenkvalitetsgruppen.

Förvaltning av skyddad natur

Länsstyrelsen har under året genomfört ett stort antal förvaltningsåtgärder inom Åsnens nationalpark, cirka 120 naturreservat samt ett antal Natura 2000-områden, biotopskyddsområden, fågelskyddsområden och naturminnen. Arbetet har redovisats till Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten i särskild ordning.

Löpande skötsel

Under 2020 har hävden av cirka 60 hektar ängsmark upprätthållits genom lieslätter och användning av slätterbalkar. Arbetet har till största delen utförts av upphandlade entreprenörer. Mossrivning, röjning och viss bränning har kompletterat skötseln, som hittills resulterat i en förbättrad status för flertalet av de ängar som sköts.

Betesdrift sker i ett femtiotal naturreservat, dels genom markägares egen försorg, dels genom avtal om bete som länsstyrelsen har tecknat. Under året har inga större förändringar i den betade arealen skett. Ett översynsarbete har påbörjat som ska förtydliga ansvar, förenkla underhåll och skapa bättre förutsättningar för att kunna säkerställa långsiktig tillgång till betesdjur som krävs för att uppnå syftet med många skyddade områden.

Igenväxning är en stående utmaning i länet. Under året genomfördes röjning mot igenväxning i odlingslandskapet och inväxande gran i lövskog. Röjningsåtgärder i betesmark har utförts i ett knappt tiotal naturreservat.

Restaurering

Under 2020 fortsatte arbetet med hydrologisk restaurering av våtmarker. Avverkning av gran och igenläggning av diken genom avskärande torvpluggar har resulterat i blötare marker och höjt vattenstånd i flera tidigare dikade områden. Fräsning och slätter av fuktiga mader har skett på fem platser. Det gynnar både fågelliv och flora som exempelvis klockgentiana. Arbetet med våtmarker har redovisats till Länsstyrelsen i Gotlands län i särskild ordning.

Restaurering av två strömmande vattendrag i Stocksmyr-Brännans naturreservat har skapat väsentligt förbättrade förutsättningar för återkomst av öring i detta område.

Utredningar – exempelvis av hur omgivande marker påverkas av höjt vattenstånd – som krävs för att kunna göra hydrologisk restaurering i både skog och våtmarker har genomförts och kommer att utgöra en grund för kommande års åtgärder.

Naturvårdsbränning genomfördes i två områden i Stocksmyr-Brännans och Storasjöområdets naturreservat. Den totala brända arealen uppgick till drygt 50 hektar och skapar stor naturvårdsnytta i dessa områden för flera decennier framåt. I Stocksmyr-Brännan har också utförts ett antal avverkningsåtgärder för att komplettera naturvårdsbränning och bidra till skapandet av öppna tall- och lövdominerade skogar.

Granplanteringar har avverkats i områden som ska utvecklas till lövskog av bok eller blandat ädellöv, bland annat i Granhultsberget och Målaskogsbergs naturreservat.

Många reservat rymmer avsevärda arealer av ungskogar efter stormen Gudrun. De behöver röjas för att styra trädslagsblandningen mot det som är eftersträvat i skötselplanen. Sådana röjningar har utförts i flera områden under året, bland annat Förarm, Risinge bökeskog, Målaskogsberg och Notteryd.

Annan skötsel

Angreppen av granbarkborre var påtagliga under 2020. I flera reservat, bland annat Storasjöområdet, utfördes sök- och plockåtgärder för att identifiera och oskadliggöra angripna granar. Inventering har också skett i merparten av de reservat som har granskog i riskklass och nära enskilt ägd mark med gran som kan riskera angrepp. Vårt arbete med granbarkborrar i skyddade områden har redovisats till regeringen i särskild ordning.

I fem naturreservat har ytor skrapats och såtts in med ängsfrö för att gynna dagfjärilar och andra pollinatörer.

Frilhuggning av värdefulla träd, framför allt ekar, har utförts i naturreservat i framför allt södra och västra delen av länet.

I tidigare naturvårdsbrända skogsområden har viltstängsel för att freda ett kraftigt uppslag av asp från alltför hårt viltbete satts upp. På sikt kommer det att främja uppkomsten av så kallade lövbrännor.

Tillgängliggörande

Skyddade områden är viktiga för utomhusvistelse och friluftsliv, vilket inte minst har visat sig under Coronaåret 2020. Antalet besökare ökade markant i flera av de mest tätortsnära och iordningställda områdena enligt våra besöksräknare.

Under 2020 slutfördes iordningställandet av Åsnens nationalpark med de stigar och anordningar som planerades vid bildandet. Driften av nationalparken kräver en kontinuerlig tillsyn så att byggnader, parkeringar och leder är i gott skick och så att det finns ved, handsprit och broschyrer för besökare.

På Bergön i nationalparken slutfördes en större renovering av torpstugan som pågått sedan 2019. Tanken är att stugan ska utgöra en tillgång för besökare i nationalparken.

I flertalet naturreservat har under året allmänt underhåll av stigar skett och omkring fyrtio områden har fått nya uppdaterade informationsskyltar.

Arbetet med ett tillgänglighetsprogram för länets skyddade områden slutfördes i stort sett under året. Det beslutas i början av 2021 och kommer att lägga en viktig grund för prioriteringar när det gäller tillgängliggörande och friluftsliv i länets skyddade områden.

Uppföljning

Under året gjordes bland annat riktade uppföljningar av insektsfaunan i Kroxnäs naturreservat, av svampfloran och brandgynnade insekter i ett par naturvårdsbrända områden och av sjöfågel i sjön Åsnen. Uppföljningarna visar dels förekomst av arter – exempelvis skalbaggen raggbock i tidigare bränd skog – som vi med säkerhet kan säga har gynnats av de naturvårdande skötselinsatser som har gjort. De kan också, som i fallet med sjöfågelinventeringen i Åsnen, ge en ögonblicksbild av läget som efter ytterligare några års uppföljningsinsatser kan ligga till grund för analys och åtgärder.

Automatiserad besöksräkning genomfördes i nationalparken och några naturreservat.

Friluftsliv

Länsstyrelsen samordnar och leder det regionala arbetet med friluftslivspolitik som utgår från de tio nationella målen. Arbetet bedrivs genom samverkan, erfarenhetsutbyte och kompetensöverföring internt och externt med framför allt samtliga åtta kommuner, Skogsstyrelsen, handikapprörelsen, LRF, Destination Småland, Region Kronoberg och Linnéuniversitetet.

Under året har fokus varit att planera och förbereda Friluftslivets år 2021. Vi har tagit fram ett kalendarium där föreningar och andra aktörer kan annonsera kostnadsfria aktiviteter. Detta kommer att tryckas. I den digitala kalendern på vår webbplats publiceras olika arrangemang kontinuerligt.

Den interna och externa samverkan har lett till att tre kommuner tillsammans med föreningar har planerat in särskilda arrangemang under Friluftslivets år. Dessa aktiviteter stöttas med bidrag från länsstyrelsen.

Övriga insatser med koppling till friluftsliv:

- Under 2020 har fem projekt inom TIA, medel till asylsökande, haft motion och friluftsliv som en del av sin insats.
- Några arkeologifrågor har under året prioriterats. De avser iordningställande av friluftstråk inför Friluftslivets år 2021. Det handlar om beslut om tillstånd under villkor till iordningställandet av basvägar i fossil åkermark för gång- och ridstråk i den tätortsnära stadsdelen Hovshaga i Växjö.
- Inom den regionala skogsstrategin har samverkan skett mellan de tre smålandslänen och de tre regionerna för att utveckla statusen på våra leder och hur det kan utveckla turistnäringen.
- Länsstyrelsens hemsida har uppdaterats med hur vi kan vistas i naturen på ett Corona-säkert sätt.

Grön infrastruktur

Länsstyrelsen har påbörjat genomförandet av den regionala handlingsplanen för grön infrastruktur. Kunskapsunderlag har tagits fram för att underlätta för landskapets aktörer att själva arbeta med grön infrastruktur. Arbetet bygger på frivillighet och samverkan.

Under året har arbete genomförts inom handlingsplanens tre insatsområden.

Insatsområde 1- Torra gräsmarker i nordöstra Kronoberg

Länet deltog tillsammans med fyra andra län i ett projekt lett av Naturvårdsverket för att digitalt kunna söka ut möjliga ängs- och betesmarker som kan restaureras. Projektet har lett till att metoden har förfinats och ska kunna genomföras i alla län.

Vi deltar i samverkansprojektet *Infrastrukturens gräsmarker* i delområde sydsmaaland. I projektet samverkar vi med Länsstyrelserna i Jönköping och Kalmar samt E.O.N, Trafikverket, Svenska Kraftnät och Artdatabanken. Projektet syftar till att främja flora och fauna i gräsmarker vid kraftledningsgator och vägrenar.

Insatsområde 2 – Förstärkning av lövskogsvärden i västra Kronoberg

Under året har länsstyrelsen fattat beslut om tre nya naturreservat med ädellövskog och annan lövskog som bidrar till förbättring av grön infrastruktur för lövskogar i länet. Arbetet med skydd har dessutom under året pågått i ytterligare 12 områden med lövskog.

Projektet Lövsuccé 2.0 handlar om att öka andelen lövträd och variationen i olika successionsstadier i landskapet. Syftet är att bidra till ökad hållbar tillväxt och lönsamhet i skogsföretaget. Det nås genom att skapa en grön infrastruktur av lövträd, lövskogar och blandskogar samt inspirera till att se affärsmöjligheter. Flera skogsdagars och workshops blev tyvärr inställda på grund av pandemin. Aktiviteterna hoppas vi nu kunna genomföra under 2021.

Insatsområde 3 - Grön infrastruktur i vatten genom landskapsinriktade åtgärder

Arbete med skydd av värdefulla vatten pågår i ett område, Åsnens utlopp genom Trässhults kanal. Tillsammans med att vandringshinder tas bort kommer skyddet att leda till att förutsättningarna för hotade arter i Mörrumsån avsevärt kan förbättras.

LONA och LOVA

Länsstyrelsen har löpande kontakt med kommunernas kontaktpersoner och har informerat om möjligheten att söka pengar, både genom våra nyhetsbrev och genom direkta kontakter.

Under året fick vi in ansökningar om elva olika LONA-projekt. Bidrag har beviljats till samtliga projekt. Effekten av detta blir att kunskapen om biologisk mångfald, pollinatörer, våtmarksåtgärder med mera sprids och fler får uppleva naturen där de bor.

År 2020 beviljade Länsstyrelsen i Kronobergs län en ansökan om LOVA-bidrag från Markaryds kommun där projektets syfte är att lokalisera avloppsanläggningar som inte är godtagbara samt kräva att underkända anläggningar åtgärdas. Målet med projektet, som fortlöper till 2023, är att minska utsläppen av övergödande ämnen från enskilda avloppsanläggningar.

Fem projekt har avslutats och beviljats slutligt LOVA-bidrag. De syftar till att minska övergödning och den belastning av fosfor som finns på sjöbottnar till följd av historiska utsläpp. Åtgärderna omfattar reduktionsfiske, framtagande av kommunal verksamhetsplan för dagvatten, kvalitetssäkring av små avlopp, fosforfastläggning i en sjö samt anläggande av våtmark och kalkfilter. Projektet i Växjösjöarna har bidragit till bättre vattenkvalitet i sjöarna i form av bland annat klarare vatten med ökat siktdjup och mindre mängd cyanobakterier. Förutom biologiskt positiva effekter bidrar åtgärderna till höjda rekreativvärden. Norra Bergundasjön ser ut att i framtiden kunna bli en välfungerande badsjö, vilket tidigare inte varit aktuellt med tanke på den höga internbelastningen. Projekten är viktiga för arbetet med minskad näringsbelastning inte bara på lokal nivå utan för att förbättra vattenkvaliteten i hela vattensystemet ända ut till Östersjön.

Åtgärdsprogram för hotade arter

Länsstyrelsen har arbetat med åtgärdsprogram för hotade arter med en kombination av egna skötselåtgärder i samarbeten med externa aktörer. Åtgärderna har i huvudsak gjorts utanför skyddade områden. De omfattar:

Vityxne – Förstärkning av skötseln av länets tre vityxnelokaler har fortsatt. Antalet plantor per lokal ökar för varje år.

Mosippa – Skötsel genom bränning och borttagning av ljung och lövsly pågår sedan 2008. Den positiva trenden sedan 2008 har i år brutits och vi kan nu se en tydlig nedgång 2020 utan att ha hittat förklaringen.

Särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet – Rådgivning om trädvårdande insatser för markägare med särskilt skyddsvärda träd ger kunskap och inspiration som bidrar till att de skyddsvärda trädens utbredning långsiktigt ökar. Uppföljning av länets grova lövträd har genomförts i en del av länet. Det ger oss en bättre bild över trädens åtgärdsbehov så att vi riktar våra insatser dit de behövs som mest.

Trädprojektet 2019–2021 – Länsstyrelsen har beviljats projektstöd inom landsbygdsprogrammet 2014–2020. Projektet syftar till att främja skyddsvärda träd i odlingslandskapet. Projektet innebär frihuggning av träd, åtgärder i form av restaureringshamling, beskärning, kronstabilisering, veteranisering, stängsling och uppsättning av mulmholkar.

Läderbagge – Vi har avgränsat områdena kring länets fem läderbaggelokaler och påbörjat riktad skötsel, rådgivning och skydd där det är som mest värdefullt. Under 2020 inventerades träden i Yxkullunds naturreservat.

Vildbin – Vi har följt upp läget på Diö stationsäng. Resultaten har lett till att länsstyrelsen och Älmhults kommun röjt oönskad vegetation samt skapat mer blottad jord. Länsstyrelsen har genomfört en länstäckande inventering av slättersandbi. Inga slättersandbin hittades vilket sannolikt beror på att det är tvååriga populationsfluktuationer för arten. Länsstyrelsen har

gjort en uppföljning av guldsandbifyndet från 2015 om visade att guldsandbiet fanns kvar i en dubbelt så stor mängd.

Mal – Ett stort projekt om fisken mal pågår sedan 2018 i samarbete med Linnéuniversitetet. Projektet ska fylla ett flertal kunskapsluckor, bland annat gällande malens lekområden, lektid, tillväxt och rörelsemönster. Under 2020 har universitetet avslutat fältstudier i sjön Möckeln i Älmhults och Ljungby kommun. Preliminära resultat visar att malen rör sig betydligt mer och tidigare på året än vad som tidigare var känt. Detta och flera andra resultat kommer vara viktigt i framtida arbete med åtgärder för mal.

Invasiva främmande arter

Under år 2020 har länsstyrelsen genomfört arbetet enligt följande:

1. *Förebygga introduktion*: Vi arbetar aktivt med samtliga länsstyrelser, Naturvårdsverket och Havs- och Vattenmyndigheten för att hålla oss uppdaterade om potentiella nya arter. Vi har startat ett internt arbete för att lyfta kunskapsnivån om invasiva främmande arter och för att få ett tvärsektorielt arbetssätt. Artportalen övervakas för att hantera eventuella nya fynd. Ett nytt fynd av sidenört (*Asclepias syriaca*) har hanterats och övervakas.
2. För att *förebygga spridning* pågår bekämpning av en art i länet som är på EUs förteckning om invasiva främmande arter nämligen gul skunkkalla där det pågår bekämpning vid Lilla Helgeå i Älmhults kommun.
3. För att *hindra spridning* av arter på EUs förteckning som har stor spridning (jätteloka och jättebalsamin) har vi genomfört en inventering och verifiering av tidigare och nya lokaler i och i närheten av naturreservat där även bekämpningsåtgärder påbörjats.
4. För att *förebygga introduktion och spridning* av invasiva främmande arter som inte är med på EUs förteckning har länsstyrelsen arbetat med bekämpning av sjögull i Tingsryds kommun och inventering av sjögull i sjön Bolmen efter ett fynd i Hallands län. Vi har också startat en informationsinsats i ett fyndområde med svarthuvad snigel.

För att få bättre inblick i kommunernas arbete och för att ge dem bättre tillgång till information, har vi skapat ett nätverk med kontaktpersoner. Under hösten har tre nätverksmöten genomförts. Effekten är att samtliga kommuner arbetar eller avser att arbeta med invasiva främmande arter. De arbetar främst med jätteloka, jättebalsamin, parkslide och blomsterlupin. En kommun bekämpar gul skunkkalla inom ett kommunalt naturreservat.

Rovdjur

Länsstyrelsen har under året samordnat och lett inventeringen av kungsörn och lodjur i länet. Vi har nu ett bra och aktuellt underlag när olika bedömningar ska göras.

Länsstyrelsens personal har löpande kontakter med allmänhet och medier i frågor som rör de stora rovdjuren. Anledningen kan vara allt ifrån att minska oro till att uppmuntra medverkan i inventeringar eller förebyggande arbete för att minska risken för rovdjursrelaterade skador. Under 2020 har det genomförts 24 besiktningar av döda tamdjur i länet. Av dessa var tre varg-angrepp och fem lodjursangrepp. Trenden i lodjursinventeringen är att populationen i länet ökar. Vi samarbetar med bland andra Svenska jägareförbundet i Kronoberg och Smålands ornitologiska förening kring inventeringarna.

Under 2020 har länsstyrelsen vid ett tillfälle fattat beslut om skyddsjakt efter varg. Vi har även fattat beslut om att det ska få bedrivas licensjakt efter lodjur under 2021. Besluten har samordnats med övriga länsstyrelser i södra rovdjursförvaltningsområdet. Effekterna förväntas bli minskad risk för skador av stora rovdjur samt en större lokal acceptans och legitimitet för den nationella rovdjurspolitiken.

Förorenade områden

Coronapandemin har gjort att arbete inom förorenade områden blivit eftersatt. Efter årets uppdatering finns nu 39 områden på listan över de potentiellt mest förorenade områdena i länet. En stor del av prioriteringslistan utgörs av glasbruksområden och länsstyrelsen har tillsynen över totalt sjutton av dessa. Alla områden utom sex omfattas av riskklass 1, vilket innebär mycket stor risk för människors hälsa eller miljön. En stor del av länsstyrelsens arbete med förorenad mark utgår från listan, men vi arbetar också med förorenade områden som omfattas av andra riskklasser. Exempelvis ställer länsstyrelsen krav på sanering eller undersökning av föroreningar vid detaljplanering och när verksamheter ska bygga ut. Arbetet med förorenad mark drivs antingen via tillsyn eller statsbidrag, alternativt en kombination av båda. Viktiga utgångspunkter för att öka antalet efterbehandlingar är att driva undersökningar och utreda ansvar. Arbetet är i huvudsak liknande för statligt finansierade och privatfinansierade undersökningar samt åtgärder.

En viktig del i arbetet med förorenade områden är att utreda ansvar, både inför undersökningar och åtgärder. Länsstyrelsen har under 2020 arbetat aktivt med att utreda det miljörättsliga ansvaret för flera prioriterade områden i länet, där ett antal objekt är glasbruk. Under året har en ansvarsutredning tagits fram för Ronnebyån (undersökningar) inriktat på glasbruken, ansvarsutredningen för Älghults glasbruk (åtgärder) har uppdaterats och ansvarsutredningen för Berghems glasbruk (undersökningar) har uppdaterats.

Länsstyrelsen har också arbetat med ansvarsutredningar för tre före detta pappersbruk som omfattas av riskklass 2 för att kunna driva MIFO fas 2 undersökningar (MIFO-Metodik för inventering av förorenade områden).

Nedan listas de objekt som Länsstyrelsen i Kronobergs län har arbetat med år 2020.

Område	Kommun	Finansiering	Vad har hänt 2020
"Malmen" Hovmantorp f.d. ytbehandlingsindustri	Lessebo	Statlig	Delsanering av mark samt projektering för grundvatten pågående.
Alsterfors glasbruk	Uppvidinge	Statlig	Huvudstudie avslutad.
Chemwood	Alvesta	Statlig	Akut sanering av förorenat vatten samt en MIFO fas 2 har utförts.
Dörarp f.d. ytbehandlingsindustri	Ljungby	Statlig	Sanering slutförd, slutrapportering pågår.
Elme glasbruk	Älmhult	Statlig	Huvudstudie utförts. Länsstyrelsen huvudman.
Hjortsberga sågverk	Alvesta	Delad	Åtgärd pågående.
Holmsborg	Ljungby	Statlig (bidrag för sanering inför bostadsbygge)	Sanering har utförts inför bostadsbygge. Slutredovisning pågår.
Hovmantorps nya glasbruk "Udden"	Lessebo	Statlig (bidrag för sanering inför bostadsbygge)	Projektet har slutredovisats under året.
Kosta glasbruk	Lessebo	Ansvar	Huvudstudie pågående.
Lagans textilfabrik	Ljungby	Statlig	Extra provtagning har utförts i grundvatten och ytterligare har upphandlats för 2021. Länsstyrelsen huvudman.
Lidhults f.d. sågverk	Ljungby	Delad	Åtgärdsförberedande arbete.
Profilgruppen	Uppvidinge	Ansvar	Undersökningar har utförts med avseende på PFAS.
Proton Finishing, ytbehandling	Markaryd	Ansvar	Kontrollprogram pågår med uppföljning.
Rosdala glasbruk	Uppvidinge	Ansvar	Medel beviljade för huvudstudie, men på grund av komplexa ansvarsförhållanden kunde den inte genomföras.
Rusthuter ytbehandling	Uppvidinge	Statlig	Huvudstudie har utförts. Länsstyrelsen huvudman.
Ryds f.d. glasbruk	Tingsryd	Statlig	Huvudstudie utförd. Möte med allmänheten genomfördes. Länsstyrelsen huvudman.
Strömbergshyttan	Lessebo	Statlig	Huvudstudie påbörjad.
Traryd sågverk	Markaryd	Ansvar	Sanering har utförts vid nedläggning av verksamheten.
Åryds glasbruk	Växjö	Statlig	Huvudstudie avslutad. Möte med allmänheten genomfördes. Ansvarsutredning inför åtgärd pågående.
Älghults glasbruk	Uppvidinge	Statlig	Åtgärd pågående.

Tabell 2 Objekt inom förorenade områden som länsstyrelsen arbetat med under 2020

Bidrag för sanering inför bostadsbyggande

Två projekt har varit aktuella i Kronoberg under året när det gäller sanering inför bostadsbyggande. Hovmantorps nya glasbruk (Lessebo kommun) har sanerats och under året har länsstyrelsen framför allt arbetat med slutredovisningen. Holmsborg (Ljungby kommun) var förorenat med olja och DDT och där har sanering utförts under året. Länsstyrelsen har arbetat

med bland annat bidragshantering, slutredovisning och vägledning i det aktuella projektet. Vidare har vi väglett några kommuner där det har funnits intresse för att göra en ansökan.

Kalkning

Effekterna av kalkning på försurningen är positiva men insatserna behöver pågå under lång tid. Administrationen av länets kalkning sker via ramanslaget och tar en halv årsarbetskraft i anspråk. Under året betalade länsstyrelsen ut cirka 8,6 miljoner kronor i bidrag till direkta kalkningsåtgärder i länets kommuner. Kalkningsverksamheten bedrivs i enlighet med länets åtgärdsplan för kalkning. Under året beslutades en ny femårig åtgärdsplan. Cirka 57 procent av länets totala areal utgörs av områden i vilka kalkning planeras och utförs. Totalt kalkas 200 sjöar och 38 vattendragssträckor för sin egen skull. Kalkningen påverkar även indirekt ett stort antal andra sjöar och vattendrag. Åtgärden särredovisas till Havs- och vattenmyndigheten.

Övrigt

Länsstyrelsen har medverkat i det internationella projektet Baltic Leadership Programme on PFAS under året. Målet med projektet var att utveckla deltagarnas kompetens genom att höja kunskapen och involvera samt kommunicera med intressenter. Projektet har mynnat i ett nätverk inom sanering avseende PFAS som länsstyrelsen deltar i.

Länsstyrelsen har varit med i planeringen av ett miljöprojekt med fokus på Västra Balkan. Det är ett SIDA-finansierat projekt som kommer att pågå under flera år och som Naturvårdsverket är projektledare för. Länsstyrelsens del i projektet ska vara inriktat på miljöinspektörsrollen och planen är det ska ske ett utbyte av erfarenheter mellan länder när det gäller tillsyn av miljöfarliga verksamheter och förorenade områden.

Länsstyrelsen är en viktig del i det av Statens geotekniska institut finansierade projektet som kallas Innovativ sanering. I projektet utvecklas och verifieras metoder för innovativ sanering inom Glasriket i Småland.

Länsstyrelsen har varit delaktig i tre Miljösamverkan Sverige-projekt, Att leva med BAT-slutsatser, Provtagning och flödesmätning vid avloppsreningsverk och PFAS vid deponier.

Resultatbedömning

Länsstyrelsens samlade bedömning är verksamheten är att resultatet är gott för året. Sakområdet är omfattande och innehåller många olika delar. Det är en stor del av vår verksamhet, och görs inom ramen för olika uppdrag och olika finansieringar.

Inom flera delar har arbetet fungerat utmärkt. Ett exempel är vårt arbete med skötsel av skyddade områden. En stabil finansiering har gjort det möjligt att strukturera och prioritera i arbetet så att det långsiktigt kan bedrivas effektivt. Arbetet med prövningar av vattenverksamheter enligt den Nationella planen ställer stora krav på oss under kommande år. Rekryteringar, planering och uppstart av arbetet har prioriterats.

På andra områden har det varit svårare att genomföra allt som planerats som en konsekvens av arbetssätt, läget i omvärlden och prioritering av resurser till pandemiarbetet. Arbetet med nya regionala miljömål har satts igång och drivits digitalt. Inom miljötillsynen har resurserna varit otillräckliga i relation till arbetsuppgifterna. Under året har vi haft många vindkrafts- och vattenverksamhetsärenden, vilket har krävt prioriteringar och medfört minskade insatser i vår övriga tillsyn.

Areella näringar (60–62)

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Länsstyrelseinstruktion	Regleringsbrev 2020	Övriga uppdrag, förordningar m.m.
3§ p 10–11 4§ p 1	1A8-1A11 1D9	

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens mål och uppdrag

Länsstyrelsens största uppgifter inom sakområdet är att på ett effektivt och säkert sätt hantera EU-stöd som jordbrukarstöd och landsbygdsstöd samt att verka för nationella livsmedelsstrategin. Verksamheten bidrar till hållbar utveckling inom Agenda 2030 och verkar för landsbygdsutveckling och flera miljömål.

- Inom jordbrukarstöd finns mål för gårdsstöd, förgröningsstöd, stöd för nötkreatur och unga är målet att 95 procent av ärendena är beslutade för slututbetalning före årets slut. För miljöersättning betesmarker och slätterängar, ekologiska stöd samt kompensationsstöd är motsvarande mål 90 procent.
- Inom landsbygdsstöd finns mål om handläggningstid. Ansökan om stöd ska vara beslutad inom sex månader från att den kom in. Ansökan om utbetalning ska vara beslutad inom fyra månader.
- Inom livsmedelsstrategin finns övergripande mål samt mål för strategins tre strategiska områden som gäller fram till 2030. De tre strategiska områdena är regler och villkor, konsument och marknad samt kunskap och innovation.

Verksamhetens huvudsakliga processer

Länsstyrelsen arbetar i nära samarbete med Jordbruksverket och har mycket direktkontakt med dem som söker stöd. Vi arbetar även tillsammans med olika regionala aktörer i länet med livsmedelsstrategin och i partnerskapet för landsbygdsprogrammet.

Till största del hör arbetet inom jordbrukarstöd och landsbygdsstöd till processen *tillstånd och prövning*. Inom *tillsyn och kontroll* är fältkontrollverksamheten, som är en förutsättning för utbetalningarna, den viktigaste verksamheten.

Vi arbetar också i processen *samverkan, samordning och kunskapsfrämjande* inom livsmedelsstrategin och i arbetet med kompetensutveckling och rådgivning inom Ett rikt odlingslandskap, Greppa Näringen, Ekologisk produktion och Nya jobb.

Verksamhetens resultat

För jordbrukarstöd sökte under år 2020 har totalt 97,8 procent av de sökande som fått bifall på sin ansökan fått sina medel utbetalda. Det utbetalda beloppet för stödår 2020 är för samtliga jordbrukarstöd 253 miljoner kronor.

Andel bifallsärenden beslutade för slututbetalning i december var för direktstöd 98 procent. För miljöersättning för betesmarker och slätterängar var den 71 procent, ekologiska stöd 85 procent samt kompensationsstöd 99 procent.

Ett eget mål har varit att kunna besluta om de flesta släpande utbetalningar av miljöersättning betesmarker och ekologiskt stöd (2015-2019). Det var 2767 vid årets början. Vid årets slut skulle antal kvarvarande ärenden om miljöersättning betesmarker vara 230. Ryggsäcken av försenade utbetalningar som rör miljöersättning till betesmarker och slätterängar har minskat betydligt under 2020 och består nu av 545 ärenden. Det satta målet nåddes inte helt.

Inom landsbygdsstöd har ärendebalansen rörande ansökningar om stöd ökat något i väntan på besked om nya budgetar för övergångsåren 2021–2022. Ansökan om landsbygdsstöd ska vara beslutad inom sex månader från att den kom in, vilket nåddes i 60 procent av ärendena. Målet om att ansökan om utbetalning ska vara beslutad inom fyra månader nåddes i 82 procent av ärendena.

Verksamheten i siffror	2020	2019	2018
Areella näringar (60–62)			
Medarbetardata			
Årsarbetskrafter män	9,4	10,6	9,4
Årsarbetskrafter kvinnor	16,5	15,8	17,1
Verksamhetsdata			
Antal ärenden, inkomna och upprättade	8 908	9 008	8 845
Antal beslutade ärenden	10 475	10 454	8 739
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1 878	2 389	2 641
Ekonomidata (tkr)			
Verksamhetskostnad inkl. OH	26 123	27 088	26 477
• varav verksamhetskostnad – förvaltningsanslag exkl.	12 474	12 430	13 185
• varav verksamhetskostnad – Andra anslag (sakanslag) exkl. OH	0	0	0
• varav verksamhetskostnad – bidragsfinansierad verksamhet exkl. OH	6 726	7 298	5 926
• varav verksamhetskostnad – avgiftsfinansierad verksamhet exkl. OH	0	0	0
• varav OH	6 923	7 360	7 366
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen	1 498	1 060	728

Länsstyrelsen i Kronobergs län tog under året emot 2156 SAM-ansökningar. En SAM-ansökan består vanligtvis av ansökan om olika stödformer och betalas ut i flera omgångar. Det medför att en enskild SAM-ansökan genererar flera beslut. Inför 2020 kvarstod delar av handläggningen från 2015–2019 års jordbrukarstödsansökningar vilket medfört ökade kostnader. Under 2020 har länsstyrelsen fattat 16 199 beslut i Jordbruksverkets IT -system *Jorden* och 111 beslut i Jordbruksverkets system e-handläggningen där beslut fattas för manuella stöd samt från det äldre systemet *Ararat*. Dessa ärenden och beslut ingår inte i tabellen ovan.

Under senare delen av 2020 har Jordbruksverket öppnat upp funktionalitet i IT-systemet för att göra återkrav för tidigare felaktiga utbetalningar. Detta resurskrävande arbete för stödår 2015–2019 påbörjades under november 2020. 107 ärenden har utretts och beslutats. I denna uppstart av återkravsarbetet har enklare ärenden som ledde till nedsättning eller som blev underposter (för låg minuspost för att krävas tillbaka) prioriterats och därmed inga ärenden som genererat återkrav. Dessa återkravsärenden ingår heller inte i tabellen ovan.

Den höga utgående ärendebalansen för jordbrukarstöden beror till stor del på att Jordbruksverkets IT-system ännu inte är helt färdigbyggda. En satsning för att beta av ryggsäcken av äldre ärenden har gjorts genom att tillföra resurser till handläggningen och kontinuerlig uppföljning av vår interna handlingsplan.

Resultatindikatorer	Källa	2020	2019	2018
Tillstånd och prövning				
Utbetalt belopp gårdstöd för respektive stödår (tkr)	Jordbruksverkets statistik utbetalda stöd	85 211	89 729	85 301
Utbetalt belopp (eko + omst) för respektive stödår (tkr)	Jordbruksverkets statistik utbetalda stöd	11 591	10 009	7 865
Utbetalat företagsstöd för ökad konkurrenskraft (tkr)	Jordbruksverkets system BLIS	7 288	9 049	16 818
Antal yrkesfiskare	Hav	2	2	2
Antal förordnade fiskefyllsynspersoner.	Egna data	195	215	275
Beviljad finansiering till externa bidragsmottagare för fiskevårdsåtgärder (tkr)	Länsstyrelsens ekonomisystem	678	995	678
Beviljad finansiering till egna insatser för fiskevårdsåtgärder (tkr)	Länsstyrelsens ekonomisystem	69	49	50
Antal vattenbruk/odlingar	Jordbruksverkets Centrala vattenbruksregistret	9	9	9
Tillsyn och kontroll				
Antal SAM-ansökningar för jordbrukarstöd (samordnad ansökan om	Jordbruksverkets system Jorden	2 156	2 166	2 185
Antalet tillsynstimmar av fiskefyllsynspersoner		0	-	-
Samverkan, samordning och kunskapsfrämjande				
Antal rådgivningar inom Greppa Naringen	Jordbruksverkets statistik genomförda rådgivningar Greppa naringen	50	38	32

Indikatorn om gårdstöd: En lägre växelkurs mot Euron och något högre avdrag för krisreserven har gjort att utbetalningarna är något lägre 2020 än 2019. Pengarna är viktiga för lantbrukarnas konkurrenskraft.

Utbetalningarna eko har ökat med åren vilket tyder på viss ökad omställning, men framför allt att ryggsäcken för eko arbetats av och inte längre påverkar årets utbetalning.

Utbetalat företagsstöd: Vid programperiodens start byggdes en ryggsäck av ansökningar upp innan länsstyrelsen kunde hantera dem. Många av dessa beslutades och var klara för utbetalning 2018. Utbetalningsbeloppen inom konkurrenskraft har därefter minskat som en följd av att vi har arbetat ikapp.

Antal SAM: Antalet minskar naturligt något för varje år beroende på strukturrationalisering.

Antal tillsynstimmar fiske – länet har inte haft några vatten där staten har föreskriftsrätt. Från 2020 omfattas dock en del av Mörrumsån.

Länsstyrelsen har i enlighet med nationellt mål om fler Greppa-rådgivningar under 2020 ökat antalet genomförda rådgivningar. Det är en viss eftersläpning i inregistreringar av gjorda rådgivningar av rådgivningsföretagen för 2020. Riktigt alla rådgivningar som är gjorda 2020 kommer alltså inte med när utdraget görs i början av januari. De kommer dock med påföljande år.

Prestationer och effekter

Införandet av en ny jordbrukspolitik har dragit ut på tiden. Det har medfört kostnadsökningar för administrationen av Landsbygdsprogrammet och direktstöden. Ökad komplexitet i stöd-systemet samt behovet av hårda prioriteringar i Jordbruksverkets utveckling av IT-system har inneburit en ökad resursåtgång i länsstyrelsens handläggnings- och kontrollarbete inom både jordbruksstöd och landsbygdsstöd. Även om länsstyrelserna under 2020 fått ett mer utvecklat IT-system för handläggningen har vissa moment hanterats manuellt utanför IT-systemet, vilket varit resurskrävande. Kontrollfrekvensen sänktes 2020 på grund av coronapandemin. Det har gjort att arbetet med ryggsäcken kunnat skalas upp. Hanteringen av återkrav startade under hösten.

Jordbrukarstöd

Släpande utbetalningar och återkrav

När år 2020 startade hade länsstyrelsen höga ärendebalanser inom jordbrukarstöd. Till stor del handlar det om återkravsärenden samt slututbetalningar av miljöersättningen för betesmarker och slätterängar samt stöd till ekologisk produktion från åren 2015–2019. Stort fokus och resurser har under året lagts på att handlägga ärenden klara för slututbetalning. Slututbetalningar har inte varit möjliga att färdigställa eftersom funktionalitet i IT-system driftsatts sent i stödperioden och rutiner saknats. Funktionalitet för återkrav har prioriterats ned till förmån för utbetalningar. Tidigare års handläggning som inte är klar stoppar upp kommande års slututbetalningar. Under åren 2018 till 2020 har de flesta av dessa system driftsatts men vissa delar saknas fortfarande. Det är en komplex handläggning när det gäller så pass gamla ärenden vilket gör arbetet med att komma ifatt tidskrävande.

I handläggningen av miljöersättningen för betesmarker och slätterängar har antalet bifallsärenden med kvarvarande belopp att betala ut under 2020 för perioden 2015–2019 minskat kraftigt från 2767 till bara 545 stycken. Länets eget satta mål var 230. Inga släpande ärenden med kvarvarande belopp finns inom ekologisk produktion.

När det gäller återkrav har begränsade delar av IT-funktionalitet samt rutiner börjat driftsättas under 2019 och fortsatt under 2020. Regeringen beslutade den 24 september om prövning av Jordbruksverkets ackreditering som utbetalande organ mot bakgrund av att det bland annat saknas rutiner för skuldhantering 2015–2019. Detta medförde att länsstyrelsen prioriterat om och under hösten 2020 påbörjat hanteringen av återkravsärenden inom jordbrukarstöden. Antalet ärenden kvar att hantera vid årsskiftet var 615. Under 2020 har 107 återkravsärenden handlagts färdigt. Målet var att klara 100.

En effektivisering och förenkling för företag och myndigheter samt en minskning av de administrativa utgifterna och andel fel i stödhanteringen

Länsstyrelsen i Kronoberg arbetar på flera sätt för att förenkla för företag och myndigheter samt med en minskning av de administrativa utgifterna och andel fel i stödhanteringen. Vi deltar i krav- och testgruppen för Jordbruksverkets IT-system för fältverksamheten samt utveckling av handdator inom mobil kontroll. Vi har också en specialist för jordbrukarstöd handläggning inom länsstyrelsernas förvaltningsobjekt Landsbygd och djur som därigenom deltar i en utvecklingsgrupp för SAMInternet.

Länsstyrelsen i Kronobergs län byggde upp och driftsatte under 2019 en nationell kundsupport för jordbrukarstöd (En väg in) knuten till telefonistorganisationen som är placerad i

Kronoberg. Den 21 april 2020 beslutade länsråden att den skulle permanentas. Supporten, som länsstyrelserna och Jordbruksverket driver gemensamt, har tydligt avlastat länsstyrelsernas handläggare.

Länsstyrelsen informerar om vanliga fel i SAM-ansökan genom artiklar i nyhetsbrev. Vi har genomfört en konsulträff med information om jordbrukarstöden inför ansökan. Under ansökningsperioden har handläggarna varit tillgängliga för stöd till sökande via En väg in med information om stödregler och teknisk support vid ifyllandet av ansökan i SAM-internet. Supporten i samband med ansökan om jordbrukarstöd är viktig för att minska felen i ansökningarna. På grund av coronapandemin fick endast elva personer hjälp på plats vilket är en rejäl minskning från 2019 då det var 105 personer som fick hjälp.

I början av året uppdaterades en intern samverkansrutin som rör odlingslandskapsfrågor förknippade med stödverksamheten. Syftet är att säkerställa handläggningstid, extern kommunikation samt att klargöra hur intern samverkan ska gå till i arbetet med jordbrukarstödshandläggning, åtagandeplaner, fältkontroller, naturvårdsåtgärder, landskapsvård och vård av fornlämningar.

Som ackrediterad myndighet för stödhantering har länsstyrelsen arbetat med intern styrning och kontroll. Det innebär bland annat att roller och ansvar beskrivits samt riskanalyser gjorts och följts upp inom jordbrukarstöd. För att förhindra fel har handläggare och fältpersonal deltagit i alla de relevanta utbildningsmöten som Jordbruksverket anordnat. Vi har även haft egna utbildningsinsatser där vi gått igenom regelverk, rutiner, stödmeddelanden och handläggargröd. Fältpersonalen har genomfört träffar i fält för att kalibrera sina bedömningar. Länsstyrelsen har gjort handläggningskontroller enligt fastställda rutiner.

I år har vi haft krav på att vi måste utföra 100 procent efterkontroller för gårdsstödet. Anledningen till förändringen beror på att Sverige har fått upprepad kritik från EU-kommissionen att metoden som använts tidigare inte har kunnat verifiera att aktivitetskravet varit uppfyllt vid kontrolltillfället. Under 2020 har därför Jordbruksverket tillsammans med länsstyrelserna testat en ny teknik för att utföra efterkontroller av aktivitetskravet inom gårdsstödet. Den nya tekniken innebär att vi använder satellitbilder för att avgöra om det har skett en aktivitet på det aktuella skiftet. Under 2020 har tekniken enbart använts för att godkänna efterkontroller. Via satellitbilder har man i vårt län kunnat godkänna cirka 34 procent av de ytor som inte kunde godkännas vid första kontrolltillfället. Resterande 455 ytor har krävt fältbesök för att kunna avgöra om det skett någon aktivitet eller inte.

Ansökningar om stöd och utbetalningar, styr- och uppföljningssystem, samt en strävan efter att stöden i så stor utsträckning som möjligt kan betalas ut tidigt

Länsstyrelsen har aktivt deltagit i arbetet med styrnings- och uppföljningssystem tillsammans med Jordbruksverket och har löpande lämnat synpunkter. Antal SAM som lämnades 2020 var 2 156. För att arbeta bort balanser från tidigare år har en omfördelning av resurser gjorts. Flera medarbetare har i olika omgångar förstärkt handläggargruppen. Eftersom många åtaganden i miljöersättningarna gick ut 2019 har många sökande valt att förlänga sina ansökningar. Detta har varit ett omfattande arbete som krävt att ärendena även är färdiga bakåt i tiden.

Fältkontrollverksamheten har gått bra. Från början skulle kontrollfrekvensen i gårdsstödet vara 7,5 procent men i och med coronapandemin ändrades beslutet till tre procent. Länsstyrelsen har kontrollerat åttio arealföretag med sammantaget 2425 skiften. Därutöver har 57 djurföretag kontrollerats och tolv fullständiga tvärvillkorskontroller genomförts.

Under 2020 upprättades efter fältbesök åtagandeplaner för betesmarker och slåtterängar för sammanlagt 193 block. Det har också upprättats restaureringsplaner för sexton block vilket på sikt genererar fler betesmarker. Alla åtagandeplaner och restaureringsplaner rörande 2020 har upprättats och inget släpar efter. Dessutom har inom restaureringsstödet sjutton block slutbesiktigats.

Utbetalade belopp

Sammanlagt har länsstyrelsen beslutat om utbetalningar av 276,6 miljoner kronor under kalenderår 2020. Det kan jämföras med 269,5 miljoner kronor för kalenderår 2019. Skillnaden beror på att det under 2020 betalats ut mer medel från tidigare stödår. Samtidigt är det en lägre växelkurs för direktstöden samt ett högre avdrag till krisreserven för stödår 2020. För stödår 2020 ser resultatet bra ut, se tabell 1.

Stödform	Utbetalt i procent av beräknat belopp
Gårdsstöd	99,8
Förgröningsstöd	99,8
Nötkreatursstöd	100
Stöd till unga jordbrukare	85
Kompensationsstöd	100
Miljöersättning för betesmarker och slåtterängar	90,9
Ersättning för ekologisk produktion	98,9
Totalt	98,7

Tabell 1. Utbetalningsläget jordbrukarstöd för stödår 2020 för ärenden som beräknas få bifall. Procentuell utbetalning av beräknat belopp. Källa: Jordbruksverkets statistik (BLIS uttag 2020-01-15).

Landsbygdsstöd – målsättningar och handläggningstider

En effektivisering och förenkling för företag och myndigheter samt en minskning av de administrativa utgifterna och andel fel i stödbaneringen

Länsstyrelsen har underlättat för sökande genom informationsträffar för konsulter, påmint företagen om när slutdatum för utbetalning närmar sig samt informerat om läget och möjligheter i nyhetsbrevet Landsbygd i Kronoberg. Vid behov tar vi direkt kontakt med de sökande för att så snabbt som möjligt undanröja missförstånd och reda ut oklarheter. Länsstyrelsen har liksom tidigare stort fokus på utbetalning av företagsstöd, inte minst med tanke på pandemin 2020 och i ljuset av att en del företag fortfarande dras med sviter efter torkåret 2018.

Vi har, genom erfarenhetsutbyte och diskussioner med andra länsstyrelser, kunnat påtala förenklingar som, efter att de lyfts till Jordbruksverket, nu håller på att implementeras. Ett exempel på detta är förenklingen av besiktning av stallar som fått landsbygdsstöd, där en tidig dialog med Jordbruksverket ledde till en förändring. I övrigt handlar det mycket om förenklingar i rutiner för handläggning i Jordbruksverkets system för en snabbare handläggning med bibehållen säkerhet och kvalitet.

Länsstyrelsen har sammankallat partnerskapet för Landsbygdsprogrammet vår och höst och informerat om läget. Under 2020 har vi också arbetat för att effektivt besluta upp resterande budgetar för innevarande programperiod vilket också lyckats väl.

Andelen fel i stödhanteringen är sannolikt låg men länsstyrelsen har svårt att fullt ut bedöma detta då få revisioner görs. Jordbruksverkets internkontroll av fakturor och kvitton på små belopp styrker vår uppfattning då de vid ett möte framhöll att länsstyrelsen hanterat detta på ett bra sätt. Handläggarna deltar i olika utbildningar från Jordbruksverket. Tillsammans med enhetschefen analyserar de olika stödmeddelanden som bland annat rör viktiga förändringar och tolkningar av regler från Jordbruksverket samt genomför handläggnings- och registreringskontroller. Information till stödsökande är också viktigt och något vi fortsatt med att utveckla under året.

Ansökningar om stöd och utbetalningar, styr- och uppföljningssystem, samt en strävan efter att stöden i så stor utsträckning som möjligt kan betalas ut tidigt.

Länsstyrelsen har deltagit i arbetet med styr- och uppföljningssystem tillsammans med Jordbruksverket. Landsbygdskontrollen har bidragit i diskussioner om förenklingar, effektiviseringar, ärendebalanser och handläggningstider rörande landsbygdsstöd och fiske. Länsstyrelsen i Kronoberg har inte hanterat några fiskeärenden under 2020.

Utbetalade belopp

Länsstyrelsen beslut om utbetalningar av företagsstöd, projektstöd och miljöinvesteringar var sammanlagt 75,7 miljoner kronor 2020 (tabell 2) att jämföras med 37,4 miljoner kronor 2019.

Stödform	Beslut om utbetalning
Företagsstöd	16 721 497
Projektstöd	57 528 559
Miljöinvestering	1 455 506

Tabell 2. Jordbruksverkets stödmeddelande 2-2021

Handläggningstid landsbygdsstöd

Länsstyrelserna har under 2020 haft medelsbrist för att kunna fatta beslut om ansökningar i nära nog samtliga delbudgetar och få beslut har kunnat fattas. Nya ansökningar kommer in och ackumuleras vilket på sikt kommer att visa sig i långa handläggningstider. Under våren gjorde dessutom Jordbruksverket, på uppdrag av Näringsdepartementet, två hastiga indrag av tilldelade budgetar för stöd vilket i några fall innebär att de ligger kvar i väntan på nytillskott av medel. Den negativa effekten av detta på handläggningstiden syns först nästa år.

Länsstyrelsen har däremot kunnat fokusera på utbetalning av tagna beslut. Handläggningstiden har förbättrats för både ansökningar och utbetalningar. Måluppfyllelsen för handläggningstid är god för utbetalningar.

Ansökningar om stöd respektive utbetalningar för landsbygdsstöd och fiske

Totalt fanns 112 ärenden med ansökan om stöd eller utbetalning den 1 januari 2020, tabell 3. Under 2020 har ärendebalansen minskat men det finns ansökningar om stöd som inte kan beslutas i väntan på besked om nya budgetar för övergångsåren 2021–2022. Länsstyrelsen har också kunnat fokusera på handläggning av utbetalningar där en låg ingående balans kunnat förbättras ytterligare. Inga ärenden är äldre än två år.

	Ingående balans 2019	Inkomna 2020	Beslut 2020	Utgående balans 2020	Ej beslutat äldre än 2 år
Ansökningar om stöd LB	84	65	87	62	0
Ansökningar om utbetalningar LB	28	98	107	19	0
Totalt LB	112	163	194	81	0

Tabell 3. Ärendebalanser ansökningar respektive utbetalningar av landsbygdsstöd.

Källa: Jordbruksverkets statistik, BLIS.

Länsstyrelserna ska bistå Regeringskansliet och Jordbruksverket i arbetet med EU:s gemensamma jordbrukspolitik för 2021–2027 och framtagandet av en nationell strategisk plan för denna

EU:s gemensamma jordbrukspolitik för 2021–2027

Sedan 2018 finns ett länsrådsuppdrag om en länsstyrelsegemensam och sektorsövergripande arbetsgrupp för att samordna regleringsbrevsuppdraget om att bistå i Sveriges förberedelsearbete för den nya gemensamma jordbrukspolitik. I arbetsgruppen har Miljödirektören i Kronoberg representerat miljönätverket.

Gruppen samverkar med Jordbruksverket och Näringsdepartementet. Arbetet har fortlöpt planenligt om än med korta planeringshorisonter. En stor del av arbetet har varit att tillsätta resurser till Jordbruksverkets uppdrag. Länsstyrelserna har resursatt ett trettiotal arbetsgrupper och uppdrag. Från och med augusti 2020 intensifierades arbetet, då Jordbruksverket fick i uppdrag att föreslå åtgärdstexter till strategisk plan.

En del i arbetet har varit att gemensamt med Jordbruksverket påbörja planeringen av resursbehoven som Jordbruksverket identifierat från länsstyrelserna. En sådan planering påbörjades inom projekt- och företagsstöd och inom verksamhetsstöd för IT.

Arbetsgruppen har informerat om det löpande arbetet, tillhandahållit informationsmaterial, samt producerat åtta interna nyhetsbrev som alla länsstyrelsemedarbetare kan prenumerera på. Landsbygdsdirektören har deltagit på sakråd om den framtida gemensamma jordbrukspolitik. Han har också representerat länsstyrelserna i övervakningskommittén.

Länsstyrelserna ska redogöra för och bedöma hur de inom respektive myndighets ansvarsområde har bidragit till målen för den nationella livsmedelsstrategin

Länsstyrelsen leder arbetet med att implementera den nationella och den regionala livsmedelsstrategin i länet. Den regionala strategin är ett samarbete mellan länsstyrelsen, LRF Sydost och Region Kronoberg. Under 2020 har arbetet med att implementera den regionala handlingsplanen legat i fokus, parallellt med ett arbete för målen i den nationella livsmedelsstrategin. Länsstyrelsens stödutbetalningar är en av de viktigaste insatserna inom livsmedelsstrategin och har prioriterats under pandemin. Länsstyrelsen rapporterar här de gemensamma indikatorer som en arbetsgrupp inom länsstyrelserna arbetat fram.

Övergripande målet att öka livsmedelsproduktionen

Länsstyrelsen har tagit fram ett kunskapsunderlag om brukningsvärd jordbruksmark till stöd för samhällsplanerare och handläggare inom kommuner och länsstyrelsen. Materialet ska användas för att få en gemensam grundsyn kring värdet av jordbruksmark, öka kunskapen om jordbruksmarkens värden och underlätta hanteringen av olika ärenden som berör jordbruksmark. Ett tvärsektorielt arbete där arbetet letts från landsbygdsavdelningen och skett i god samverkan med övriga avdelningar och som beslutades i december.

Även nedanstående insatser går i linje med de nationella övergripande målen, att skapa en konkurrenskraftig livsmedelskedja, produktionsökning, ökad självförsörjningsgrad och ökad sysselsättning.

Beviljade landsbygdsstöd med nära anknytning till livsmedelsstrategin

Länsstyrelsen har under 2020 beviljat stöd i tre ärenden inom fokusområde 3a (lokala marknader, korta livsmedelskedjor och djurvälstånd) ett beviljat stöd i ett ärende 6a (nya jobb och diversifiering) som har koppling till livsmedelsstrategin.

Antal insatser inom samarbetsprojekt för livsmedelsstrategin

Genom kurser, nätverks-, inspirations- och informationsträffar, mässor, framtagande av kunskapsunderlag, samverkan och informationsspridning har vi arbetat för de regionala och nationella livsmedelsstrategiernas mål. Vi har under 2020 trots pandemin nått ut till olika målgrupper i livsmedelskedjan som primärproducenter, förädlingsaktörer, jägare, restauranger, offentliga kök, besöksnäringen och konsumenter.

Totalt har runt 700 personer deltagit och medverkat i de olika aktiviteterna (MAT-rundan räknad där flera tusen besökare åkte runt i länet och besökte de 56 matföretag som deltog). Aktiviteter har ordnats för att förbättra livsmedelskedjan för vildsvinskött med syfte att minska vildsvinsskadorna i jordbruket. Flera av insatserna har även följt målen i de tre strategiska områdena, regler och villkor, konsument och marknad samt kunskap och innovation. Länsstyrelsen har nått ungefär lika många kvinnor som män med dessa aktiviteter.

Antal kommunikationsinsatser inom egna kompetensutvecklingsprojekt relaterade till strategins mål

Förutom aktiviteterna ovan har länsstyrelsen haft ett antal livsmedelskopplade aktiviteter inom ordinarie kompetensutvecklings- och rådgivningsverksamhet. Trots pandemin har vi ändå till del lyckats genomföra både digitala och fysiska möten. Vi har haft sju artiklar i nyhetsbrevet Landsbygd i Kronoberg och genomfört 21 kompetensutvecklingsaktiviteter inom Nya jobb, Greppa näringen, Ekologisk produktion och Ett rikt odlingslandskap samt upphandlat rådgivningar. Med detta har vi nått ut med kompetensutveckling till 341 personer och upphandlat rådgivningar till 75 personer. Alltså har totalt 476 personer fått nya kunskaper inom dessa områden kopplat till livsmedelsstrategierna. Målgruppen här är främst lantbrukare, markägare och småskaliga förädlare.

Regler och villkor

Lättnader i de administrativa processerna

Länsstyrelsen har deltagit och anordnat två samordningsmöten för kommunerna livsmedelsinspektörer i Kronoberg och Blekinge län, vilket långsiktigt leder till mer enhetliga kontroller. Inom ramen för vildsvinspaketet har Kronobergs län fått ett uppdrag som på sikt ska förenkla för att få ut fler skjutna vildsvin på marknaden direkt till konsument och detaljhandel. Under 2020 har vi samordnat en inventering av uppsamlingscentraler av vilt i Sverige.

Konsument och marknad

Insatser för konsument och marknad, skapa förtroende

MAT-mässan i Växjö är en viktig pusselbit för arbetet med livsmedelsstrategin. Delar av MAT finansieras av länsstyrelsen, dels via Landsbygdsprogrammet, dels via anslaget 1.1 för regional utveckling. MAT har genom åren, sedan starten 2009, gjort ett bestående avtryck i länet. Genom att visa upp en mångfald av lokala och regionala livsmedel bedöms MAT ha inspirerat både till produktion och konsumtion av lokalt producerade livsmedel. I år gick det av pandemiskäl inte att genomföra den traditionella MAT-mässan. Då valde länsstyrelsen att tillsammans med samarbetspartnerna ställa om till en mycket lyckad MAT-runda i länet samt en digital kunskapsbuffé med ett antal filmer. MAT-rundan till 56 matföretag (samt ett antal matföretag som samlokaliserat sig med några av de deltagande företagen) under två lördagar i september blev så uppskattad att det planeras en ny för 2021.

Inom området konsument och marknad har vi informerat och inspirerat kring värdet av närproducerad mat och viltkött samt behovet av minskat matsvinn.

Kontroller av livsmedelskedjan

Länsstyrelsen har genomfört flera kontroller inom livsmedelskedjan. Syftet har varit att kontrollera att verksamhetsutövare följer relevant lagstiftning och att konstaterade avvikelser blir åtgärdade, vilket leder till att endast säkra livsmedel når konsumenterna.

Länsstyrelsen har utfört över trettio kontroller av primärproducenter av livsmedel och foder vardera samt 163 riskbaserade normalkontroller inom djurskyddet i livsmedelsproducerande besättningar. Under 2020 har vi däremot inte genomfört några revisioner av kommunal livsmedelskontroll.

Kunskap och innovation

Insatser för att sprida ny kunskap och innovation

I våra insatser för att sprida ny kunskap och innovation har vi varit med och anordnat Food Hackathon, som arrangerats av Drivhuset i samverkan med länsstyrelsen. Det är ett sätt att arbeta för Agenda 2030, och särskilt delmålet som innebär att halvera matsvinnet i världen. Matsvinnet är en utmaning som kräver att vi utvecklar hela leveranskedjan, butikerna och konsumenterna för att hitta lösningar. Därför var temat för Food Hackathon 2020 matsvinn. De tävlande lagen presenterade många bra idéer och nu kommer organisationerna COOP Oxtorget i Växjö, Södra Smålands Avfall och Miljö, Kalmar kommun och Mönsterås kommun, som bidragit med olika case, att kontakta och boka in möten med de lag som enligt dem, presenterade de mest lockande idéerna.

Genom kurser, inspiration och information har många i livsmedelskedjan fått en viktig kunskapsförhöjning för att möjliggöra en livskraftig och hållbar livsmedelskedja. Under MAT 2020 fick de traditionella seminarierna som riktade sig till olika aktörer i livsmedelskedjan ersättas med speciellt framtagna filmer. Syftet var att ge kunskap och motivation till den grupp företag som normalt brukat delta på MAT-marknaden.

Länsstyrelserna ska redovisa hur de inom respektive myndighets ansvarsområde har bidragit till övergripande målet och de tre delmålen för en sammanhållen landsbygdspolitik?

Övergripande målet: En livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd som leder till en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet.

Landsbygden bidrar till en positiv utveckling av länets ekonomi. Länsstyrelsen arbetar därför på olika sätt med målet att långsiktigt och hållbart stärka de goda förutsättningarna för företagsamhet och sysselsättning som finns i länet. Landsbygderna bidrar till att stärka länets konkurrenskraft i en utveckling mot en cirkulär, biobaserad och fossilfri ekonomi och till ett hållbart nyttjande av naturresurserna samt till att relevanta miljö kvalitetsmål uppnås. Länsstyrelsen arbetar också med en målbild för likvärdiga förutsättningar för människor att arbeta, bo och leva i landsbygderna.

De senaste årens händelser som stormar, torka, bränder, pandemi och det säkerhetspolitiska läget har gjort oss allt mer medvetna om hur viktigt det är med en lokal livsmedelsproduktion för att säkra vår förmåga till självförsörjning och ha beredskap för olika kriser som kan uppstå. Detta samtidigt som vi vill behålla och utveckla den öppna och fria handel vi har. Vi behöver

därför tillsammans värna, och vara försiktiga när det handlar om att exploatera odlingsbar mark framöver. Frågan om jordbruksmark är central och den måste hanteras långsiktigt och hållbart.

Länsstyrelsen har därför tagit fram ett kunskapsunderlag om brukningsvärd jordbruksmark till stöd för samhällsplanerare och handläggare inom kommuner och länsstyrelsen.

Att stärka företagsambet och sysselsättning så att den är långsiktigt hållbar, samtidigt som miljömålen nås.

Genom kompetensutveckling, demonstrationer och rådgivning på temat att stärka företagsamhet och sysselsättning satsar länsstyrelsen på en långsiktigt hållbar utveckling, samtidigt med en strävan mot att miljömålen nås. Landsbygdsprogrammets stöd till företag som vill investera för ökad sysselsättning och långsiktig hållbarhet gynnar miljömålen. Här spelar också arbetet med livsmedelsstrategin en viktig roll genom att verka för att öka tillväxt och sysselsättning inom en lokal och regional livsmedelsproduktion i länet. I detta sammanhang ska också, förutom investeringsstöd, också nämnas betydelsen av jordbrukarstöd med exempelvis gårdsstöd, kompensationsstöd och miljöersättningar. Verksamheten har påverkats minskad budget inom flertalet åtgärder i landsbygdsprogrammet på grund av att det är sista året av den ordinarie programperioden 2014–2020.

Att investera i utvecklingen mot en cirkulär, biobaserad och fossilfri ekonomi

Länsstyrelsen verkar för målet genom att landsbygdsprogrammet kan dela ut stöd till biogas-anläggningar och solceller. Det finns även nationella stöd som länsstyrelsen hanterar som stöttar utvecklingen mot en biobaserad och fossilfri ekonomi. Genom livsmedelsstrategin som arbetar vi med minskat livsmedelssvinn och cirkulära produktionsmetoder inom till exempel akvaponik. Vi har land annat anordnat informationsresor till en akvaponikanläggning och hållit ett seminarium kring regenerativt jordbruk. Länsstyrelsens arbete med kunskapsunderlaget om brukningsvärd jordbruksmark leder utvecklingen mot en mer cirkulär, biobaserad och fossilfri ekonomi.

Likvärdiga förutsättningar för människor att arbeta, bo och leva i landsbygderna

Länsstyrelsen verkar för målet löpande genom vårt arbete med kompetensutveckling inom lantbruk, turism, livsmedelsproduktion och företagande. Genom stöd via landsbygdsprogrammet bidrar vi i hög grad till att öka likvärdiga förutsättningar för människor att arbeta, bo och leva i landsbygderna, inte minst genom stöd till bredband. Sex beslut om nya projekt har tagits under året. Inom arbetet med betaltjänster har länsstyrelsen under 2020 finansierat tre befintliga betaltjänstutbud, en komplett Clearon lösning samt två uttagsautomater.

Även arbetet med planeringsunderlaget om brukningsvärd jordbruksmark i Kronobergs län är tänkt att stärka möjligheterna att bevara jordbruksmark och stärka landsbygden.

Övriga prestationer

Ängs- och betesmarksinventeringen

Inriktningen i ängs- och betesmarksinventeringen har varit att besöka

- tidigare inventerade marker som saknar miljöersättning,
- marker med miljöersättning som inte haft ett åtagandeplanbesök på länge och
- marker där det finns åtagande med särskilda värden men som inte har besökts i inventeringen.

Under 2020 har 263 objekt besökts. Trenden är densamma som föregående år, att en stor del av markerna i skogsbygden inte hävdas längre, framför allt om de ligger långt från tätorterna.

Jordförvärsärenden

Totalt har 129 jordförvärsärenden beslutats, varav 120 har gällt fysiska personers förvärv och nio juridiska personer.

Behörighetsutbildning för bekämpningsmedel

Säker användning av bekämpningsmedel är viktigt för folkhälsan. Behörighetsutbildningar för bekämpningsmedel har genomförts, två repetitionsutbildningar med sammanlagt 56 deltagare.

Kugghjulsgala

Länsstyrelsen har för åttonde året anordnat Kugghjulsgalan. Syftet är att uppmuntra och uppmärksamma landsbygdens driftiga personer i kategorierna: Årets lantbrukare, Årets lanthandlare, Årets landsbygdsförening och Årets unga landsbygdsentreprenör. Galan är ett samarbete med Hela Sverige ska leva, LRF Sydost, Region Kronoberg och nätverket Hjälp för unga entreprenörer. Kugghjulsgalan gick trots pandemin att genomföra men på ett smittskyddsanpassat sätt.

Projekt inom kompetensutveckling, information och rådgivning

Länsstyrelsen genomför tretton projekt inom Landsbygdsprogrammet för kompetensutveckling, demonstration och information samt rådgivning. Syftet är att främja miljömål och landsbygdsutveckling, minska fel i ersättningar och öka anslutningsgrad till stöd och ersättningar. De tretton projekten som utförs genom riktad upphandling och egen verksamhet, verkar inom områdena Ett rikt odlingslandskap, Ekologisk produktion, Greppa näringen och Nya Jobb. Ett projekt inom Kommersiell service har avslutats under året då kravet på deltagaravgifter gjort det tämligen ointressant för målgruppen. Merparten av budgeten har kunnat föras över till investeringsstöd för kommersiell service.

Projekten bedöms leda till ökad kunskap om skötselmetoder av betesmarker och slätterängar, minskad utlakning av näringsämnen och bättre klimatanpassning, mer ekologisk produktion och inspirera till ökat landsbygdsföretagande. Inom Greppa Neringen och ekologisk produktion upphandlas konsulter för att genomföra individuell rådgivning. Vid val av föreläsare, försöker vi få en balans mellan könen. Även i inbjudningar försöker vi attrahera personer med olika bakgrund till våra kurser och andra träffar.

Under 2020 har möjligheterna till fysiska träffar starkt begränsats utifrån pandemiläget. Verksamhet har fått ställas in, skjutas fram eller läggas över till digital. Efter hand har en ganska stor kreativitet vuxit fram och vi har lärt oss att hantera digitala mötesforum. Individuell rådgivning i fält inom Ett rikt odlingslandskap har dock kunnat fortsätta, utifrån riskbedömningar som gjorts och instruktioner för hur möten med målgruppen ska gå till.

Tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas

Alla bouppteckningar som har kommit från Skattemyndigheten rörande dödsboägda jordbruksfastigheter har tagits emot och registrerats. Länsstyrelsen har gjort en översyn av hanteringen av ärendegruppen och skickat ut informationsbrev till berörda dödsbon. Arbetet har lett till att flera dödsbon har avvecklat sitt innehav av jordbruksfastigheter under året. Detta

bidrar till att minska antalet komplexa ägarförhållanden av jordbruksfastigheter. Länsstyrelsens utvecklade arbetssätt har lett till effektivare handläggning.

Fiske

Fisketillsyn

I Kronobergs län är yrkesfisket ytterst marginellt. Fisketillsynen bedrivs av fisketillsyningspersoner. Under året har verksamheten påverkats av pandemin. En ny lagstiftning började gälla 2019 och den kräver att alla fisketillsynspersoner uppdaterar sin utbildning för att få nya förordnanden. Då många som utövar fisketillsyn är äldre har det saknats möjligheter att genomföra utbildningar. Distansutbildning, utbildningsmaterial och utbildare har saknats. Det har istället givits en allmän dispens till efter årsskiftet 2020-12-31, vilken nu har förlängts året ut på grund av pandemin. Havs- och vattenmyndigheten har under hösten tagits fram utbildningsmaterial som kan användas till digitala utbildningar. Vi planerar nu digitala utbildningstillfällen under första delen av 2021 och fysiska möten då detta blir möjligt.

Resultatbedömning

Länsstyrelsens samlade bedömning är att vi genomfört årets verksamhet med ett gott resultat. Vi har arbetat intensivt med årets stödutbetalningar av jordbrukarstöd och dessutom handlagt och beslutat de flesta av de släpande utbetalningarna (2015–2019) gällande bete och eko. Tyvärr har vi inte helt kommit ikapp rörande släpande utbetalningar för bete. Återkravsarbetet inom jordbrukarstöd har prioriterats upp enligt en leveransplan som följs.

Inom landsbygdsstöd har ärendebalansen rörande ansökningar om stöd minskat. Vi väntar på nya medel från budgeten för övergångsåren 2021–2022 för att kunna hantera nu inneliggande ansökningar. Länsstyrelsen har under året kunnat fokusera på utbetalningar. Utbetalningsmålen för landsbygdsstöd uppnås i hög grad.

Länsstyrelsen bedömer att redovisade insatser är viktiga för miljömål, landsbygdsutveckling, lantbrukets konkurrenskraft och för att nå målen i den nationella livsmedelsstrategin. Förutsättningarna för sysselsättning, företagande och boende bedöms bli bättre för såväl kvinnor som män. Under pandemin har vi prioriterat stödutbetalningar till företag. Genom ständig uppföljning av resurser har kostnaderna för 2020 kunnat hållas på rimlig nivå, trots IT-system och stödsystemets komplexitet.

Folkhälsa, jämställdhet, integration med mera (70, 80–85)

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Länsstyrelseinstruktion	Regleringsbrev 2020	Övriga uppdrag, förordningar m.m.
3§ p 12–14	1A13-1A14 3B17	

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens mål och uppdrag

Länsstyrelsens arbete utgår ifrån den nationella politikens inriktning, nationella mål och strategier samt internationella konventioner och andra internationella överenskommelser. Länsstyrelsens huvudsakliga uppgift är att förankra den nationella politiken i ett regionalt och lokalt sammanhang.

Utgångspunkter i arbetet framgår kortfattat i nedanstående punkter:

- Folkhälsoarbetet utgår till stor del från de övergripande nationella folkhälsomålen som syftar till en mer jämlik hälsa.
- Jämställdhetspolitikens övergripande mål är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.
- Målet för minoritetspolitiken är att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande, samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande.
- Verksamheten avseende mänskliga rättigheter utgår i grunden från den internationella rätten som framgår av FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter samt konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.
  - Målen för integrationspolitiken är att lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter ska gälla för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. För länsstyrelsen innebär det att verka för beredskap och kapacitet att ta emot nyanlända i länet.

Utifrån den politiska inriktningen finns goda skäl att i flera sammanhang arbeta integrerat i dessa verksamheter. Enheten social hållbarhet, som ansvarar för verksamheterna folkhälsa, jämställdhet, mänskliga rättigheter och integration, har under året genomfört kommundialoger i samtliga länets kommuner. Det främsta syftet med dialogerna har varit att just visa på behovet och vinsterna av integrering av nämnda verksamheter, informera om länsstyrelsens uppdrag samt lyssna in kommunernas behov av stöd.

Verksamhetens huvudsakliga processer

Länsstyrelsen arbetar i nära samarbete och samverkan med länets åtta kommuner och Region Kronoberg samt andra aktörer; offentliga, privata så väl som ideella. Till största del sker vårt arbete inom processen informations- och kunskapsfrämjande. Det gör vi exempelvis genom att processleda utvecklingsinsatser, ta initiativ till nya insatser och bidra till att utveckla befintliga insatser i länet. Insatserna som genomförs grundar sig i en väl genomförd behovsanalys, som oftast genomförs av oss eller i samverkan med oss. Länsstyrelsen tar också fram och till-

handahåller metodstöd och informationsmaterial för olika målgrupper. I syfte att sprida kunskap och information anordnar och deltar vi i olika forum, som nätverksträffar, informationsmöten, utbildningstillfällen samt konferenser och workshops.

Vi bedriver arbete inom processen *tillstånd och prövning* då vi beslutar om statsbidrag och utvecklingsmedel inom integrationsverksamheten samt verksamheten personliga ombud. Vi prövar och beslutar kommunalt för mottagande av nyanlända i länets kommuner.

Inom folkhälsa bedrivs verksamhet inom processen *tillsyn och kontroll* med anledning av vårt uppdrag att kontrollera kommunernas tillsyn enligt alkohol- och tobakslagen.

Verksamhetens resultat

Verksamheten i siffror	2020	2019	2018
Folkhälsa, Jämställdhet, integration m.m. (70, 80–85)			
Medarbetardata			
Årsarbetskrafter män	0,0	0,0	0,3
Årsarbetskrafter kvinnor	8,8	10,6	9,1
Verksamhetsdata			
Antal ärenden, inkomna och upprättade	130	164	135
Antal beslutade ärenden	129	142	134
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	0
Ekonomidata (tkr)			
Verksamhetskostnad inkl. OH	11 257	14 484	12 684
• varav verksamhetskostnad – förvaltningsanslag exkl. OH	3 433	4 735	3 741
• varav verksamhetskostnad – Andra anslag (sakanslag) exkl. OH	0	0	0
• varav verksamhetskostnad – bidragsfinansierad verksamhet exkl. OH	4 930	6 188	5 831
• varav verksamhetskostnad – avgiftsfinansierad verksamhet exkl. OH	0	0	0
• varav OH	2 894	3 561	3 111
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen	7 474	7 843	5 989

Resultatindikatorer	Källa	2020	2019	2018
Samverkan, samordning och kunskapsfrämjande				
Antal kommuner, myndigheter och andra aktörer som tagit del länsstyrelsens främjande insatser för jämställdhetsintegration	Egen dokumentation	10	8	11
Andel av länets kommuner som deltagit i minst två kunskapsspridande event om forskning och konventionsefterlevnad	Egen dokumentation	100%	100%	50%

Fem av länets åtta kommuner deltar i det länsövergripande nätverket för jämställdhet och mänskliga rättigheter. Antalet deltagande kommuner har ökat under året och förhoppningen är att denna ökning ska fortsätta under 2021. I och med satsningen på kommundialoger har alla länets kommuner nåtts av information om länsstyrelsens arbete med jämställdhetsintegration och det stöd vi kan ge till länets kommuner.

Prestationer och effekter

Folkhälsa

ANDTS och brottsförebyggande arbete

En stor del av arbetet med ett samordnat och tillgängligt förebyggande arbete har redovisats i särskild ordning till Brottsförebyggande rådet och Folkhälsomyndigheten (dnr. 706-6205-20, 700-5889-20).

Resultatet visar att länsstyrelsen har en god upparbetad struktur för ett sammanhållet arbete för ANDTS- och brottsförebyggande samordning samt tillsyn enligt alkohol- och tobakslagen, genom nätverket Livsstil Kronoberg. Nätverket består av kommunpoliser, ANDTS- och samordnare brottsförebyggande, alkohol- och tobakshandläggare, representanter från Linnéuniversitetet och idéburen sektor (SISU, CAN, IOGT-NTO, KLAN & VågaVa) och Region Kronoberg. Genom god dialog och samhandling med dessa aktörer har insatser kunnat sättas in för att gemensamt angripa utmaningar som kräver långsiktighet och gemensamma krafter. Utgångspunkt är länets handlingsplan för arbetet inom ANDT som är beslutad fram till och med 2021. Arbeta med en ny handlingsplan, 2022–2026, har påbörjats och den kommer även att integrera områdena spel om pengar samt det brottsförebyggande arbetet.

Flera insatser under 2020 har haft fokus på att utveckla samverkan på ett tvärsektoriellt plan, exempelvis genom kommundialoger och samordning av forum för nätverkande och utveckling av gemensamma insatser. Ett mötesforum som skapats under året har haft fokus på civilsamhällets roll i det förebyggande arbetet. En god effekt av detta är förståelsen för aktörernas olika roller i det förebyggande arbetet samt att forumet lett till att kontakter tagits för vidare samverkan som på sikt gynnar länets utveckling. En annan angelägen insats under året har varit att initiera och utveckla samverkan med Linnéuniversitetets institution för polisiärt arbete.

Länsstyrelsen har fortsatt bidragit med rådgivning och stöd till samverkansaktörerna i specifika frågor, exempelvis stöd i medelsansökningar, utbildade ANDTS-coacher och tillsyn om nya tobakslagen. Effekterna är att beviljade medel troligtvis får högre träffsäkerhet utifrån måluppfyllelse, utvecklade rutiner för det drogförebyggande arbetet samt främjad lagefterlevnad.

En specifik insats under året har varit ärendet om servering via catering i enskilda hem. Länsstyrelsens tillsyn har visat sig otillräcklig för att främja lagefterlevnad hos kommunen, vilket har påtalats i en särskild skrivelse till Socialdepartementet. Vår förhoppning är att detta leder till att en översyn av alkohollagen görs.

Länsstyrelsen ser vikten av att det arbete som bedrivs på området blir tillgängligt för hela länet. Därför har också fortsatt arbete lagts på att utveckla webbplatsen www.livsstilkronoberg.se. Antalet besökare det senaste året har varit 35 865, varav 12 395 unika besökare. Sedan webbplatsen startade upp 2017 har antalet besökare ökat i stadig takt.

Barnkonventionen som lag

I det regionala nätverket Livsstil Kronoberg integreras och samordnas arbetet utifrån ett folkhälsoperspektiv. Under året har även barnrätts- och ungdomsperspektivet integrerats ytterligare i arbetet, vilket främst genomförts med hänvisning till Barnkonventionen som lag. Detta har skett i samverkan med Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor och Region Kronoberg. En effekt hos aktörerna i länet är ökad kunskap om vad som krävs för att kunna integrera barnrätts- och ungdomsperspektivet i arbetet med att främja en god hälsa på lika villkor. Ett samarbete som kommer att utvecklas under 2021 rör stärkt samverkan mellan det

brottsförebyggande arbetet och föräldraskapssamordning, då det finns många beröringspunkter uppdragen emellan. Det finns också goda intentioner om samverkan för att stärka de skyddsfaktorer och förebygga de riskfaktorer som berör barns förutsättningar att leva ett gott liv. I det långsiktiga perspektivet kan det innebära att barnet inte hamnar i utanförskap, missbruk, ohälsa eller kriminalitet.

Länsstyrelsen har vidare integrerat sektorsövergripande perspektiv i folkhälsoarbetet genom den narkotikakonferens som anordnades av Länsstyrelserna i syd tillsammans med Polisen och Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, och som nådde över 2000 deltagare. Där synliggjordes bland annat narkotikaanvändning och misstankar om bruk utifrån kön och socioekonomiska faktorer. En ytterligare insats som efterfrågades och planerades under året var utbildning om könsbaserat våld och sexuella trakasserier i krogmiljö. Den görs 2021.

Jämställdhet

Länsstyrelsens prioriteringar inom jämställdhetsområdet under 2020 har till stor del präglats av arbetet med hanteringen av den pågående pandemin. Under året har vi främst prioriterat arbetet med kunskaphöjande insatser, stöd i arbetet med jämställdhetsintegrering i verksamheter och projekt, jämställdhet i TFÖ 2020 samt jämställdhet i stabsarbetet kopplat till hanteringen av coronapandemin.

Länsstyrelsen och Region Kronoberg har påbörjat en ny utgåva av På tal om kvinnor och män i Kronobergs län, som kommer att ges ut under våren 2021. Samverkan kring regional statistik har pågått under flera år. Statistiken har spridits till och använts av ett stort antal aktörer i länet. Länsstyrelsen ser ett stort värde av att kunna använda informationen vid till exempel kommunbesök för att peka på kommunspecifika utmaningar och framgångar.

Länsstyrelsen har stöttat integrering av jämställdhet i olika typer av regionala styrdokument, som skogsstrategin och regional strategisk överenskommelse på integrationsområdet. Det är en effektiv arbetsmetod som kan få ett brett genomslag i länet och nå relevanta aktörer.

Länsstyrelsens nätverk för jämställdhet har tagit sin utgångspunkt i teman kopplade till jämställdhet och mänskliga rättigheter. Antalet deltagande kommuner har ökat något. Nätverksmötena uppskattas av deltagarna och är ett bra sätt att stödja enskilda tjänstepersoner som ofta är ensamma i sin organisation med uppdrag kopplade till jämställdhet. Under året har nätverket hanterat frågor kopplade till krishantering, integration, coronapandemin samt styrning och ledning. Nätverket verkar som en plattform för deltagarna där det är fritt att lyfta utmaningar och goda exempel.

En större utbildningssatsning för förskoleverksamheten i en kommun har genomförts under året. Innehöll ett basutbildningsblock och ett block mer fokuserat på egna erfarenheter och workshop. Däremellan hann verksamheten arbeta med sin egen verksamhetsplan och måluppföljning, vilket gjorde att effekterna av utbildningssatsningen bedöms bli långvariga.

Inom arbetet med hantering av coronapandemin identifierade vi snabbt utmaningar kopplade till jämställdhet och behovet av att utveckla metoder för att hantera dessa utmaningar. Främst handlade det om risk för ökning av våld i nära relationer men också kopplat till skolresultat, psykisk hälsa och liknande vid skolstängningar. Arbetet med att integrera jämställdhet i krishanteringen har delvis varit framgångsrikt och det finns många erfarenheter som vi tar med oss in i arbetet med uppbyggnaden av det civila försvaret. Vi ser ett behov av tydliga rutiner vad gäller stabsarbetet och integrering av ett jämställdhetsperspektiv, samt att detta finns på plats före händelsens start. Det gäller till exempel arbetet med analys och lägesbild.

Universellt våldsförebyggande med en genusförändrande ansats har genomförts i samverkan med ideella organisationer och idrottsrörelsen. Materialet machofabriken har implementerats i skolor och idrottsorganisationer. Våldsprevention har också varit i fokus genom En vecka fri från våld, som genomförts tillsammans med ett tjugotal aktörer i länet. Vi bedömer att insatsen har bidragit till ökad samverkan och kunskap inom och mellan deltagande organisationer om genusperspektiv, normer, mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck. Satsningen växer årligen och vi når nya målgrupper, fler aktörer och sätter förebyggande insatser på kartan i Kronoberg.

Länsstyrelsen har vidare genomfört utbildningsinsatser riktade till kommuner, myndigheter och ideella organisationer inom områdena mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution och människohandel för sexuella ändamål samt våld mot barn. Vi har genomfört en gemensam konferens tillsammans med Jämställdhetsmyndigheten och regionkoordinatorena i region syd om prostitution och människohandel. Dagen inkluderade basutbildning och en presentation av den reviderade handboken för yrkesverksamma i ämnet: *Manual vid misstanke om människohandel*. Insatsen genomfördes i samverkan med uppdraget mot tagande av ensamkommande barn och unga. Detta har medfört att problematiken har uppmärksamats och medvetenheten i länet har ökat om vikten av att arbeta med frågan.

Länsstyrelsen har samordnat och utvecklat nätverk för erfarenhetsutbyte när det gäller våldsförebyggande arbete samt bedrivit kampanjarbete. Våra kontinuerliga insatser, i form av kartläggningar, utbildningar och kontakter, riktade till kommuner och ideella organisationer är viktiga för att synliggöra problematiken och främja utvecklingen inom området. Vi ser att efterfrågan av kunskap och dialog är fortsatt stor. Vi har fortsatt utveckla vårt samarbete och gemensamma insatser tillsammans med Länsstyrelserna i Halland, Blekinge, Jönköping och Kalmar län, vilket effektiviserat vårt arbete och bidragit till en bredare kunskapsbas för yrkesverksamma i våra län.

Länsstyrelsen i Kronoberg deltar som en av landets fyra pilotlän i arbetet med att stimulera och främja utvecklingen av regionala resurscentra för våld i nära relationer, med särskilt fokus på hedersrelaterat våld och förtryck. Vi har ansvarat för samordning av planerings- och uppstartsfasen samt fungerat som stöd för utvecklingen av verksamheten. Verksamheten startade upp under våren 2020 och riktar sig hittills främst till yrkesverksamma som möter den utsatta målgruppen. Den drivs i samverkan mellan länets alla kommuner, Region Kronoberg och Polisen med Växjö kommun som huvudman. Ett långsiktigt samverkans- och finansieringsavtal är under framtagning och planeras vara färdigt våren 2021. Därmed bedömer vi att det finns goda grunder för att arbetet med att stärka skyddet gentemot den utsatta målgruppen blir permanentat i Kronobergs län. Projektet ingår i regeringsuppdraget om att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor (S2017/07420/JÄM).

Mänskliga rättigheter

Länsstyrelsen har prioriterat kunskapshöjande insatser, regional och nationell samverkan, mänskliga rättigheter i arbetet med Agenda 2030 samt i arbetet med Totalförsvarsövningen 2020.

Inom ramen för TFÖ 2020 har vi lagt stort fokus på jämställdhet och mänskliga rättigheter. Utvärderingen av övningen lyfter dessa områden och kommer att vara en del av den samlade erfarenheten från övningen.

Länets nätverk för frågor som rör mänskliga rättigheter och jämställdhet har bland annat hanterat statistik kopplat till mänskliga rättigheter, coronapandemin och konsekvenser kopplat till mänskliga rättigheter, unga HBTQ-personers levnadsvillkor, samt former för medborgardialoger. Nätverket har också varit kontinuerligt uppdaterat kring arbetet med demokratiuppdraget och planeringen inför Demokratin 100 år.

Demokratin 100 år är en nationell samordnad insats för en stark demokrati. Genom demokratistärkande insatser tillsammans med andra statliga och kommunala aktörer samt ideella organisationer ökar kunskapen om vår demokratis framväxt och demokratins utmaningar idag. Arbetet sker främst i samverkan med Växjö kommun. Länsstyrelsen har därutöver välkomnat samtliga kommuner i länet att underteckna en deklaration. Den ska undertecknas i samband med en kick-off för Demokratiåret 2021, som riktar sig till externa aktörer och våra medarbetare, i januari 2021.

Tidigt i arbetet med hanteringen av coronapandemin identifierades utmaningar kopplade till mänskliga rättigheter. Bland annat handlade det om konsekvenser av en eventuell skolstängning, behov av tillgänglig information, delaktighet med mera. Frågorna har hanterats dels i det mer akuta stabsarbetet, dels kopplat till linjeorganisationen. Erfarenheterna från arbetet med den pågående pandemin kommer att vara viktiga i det fortsatta arbetet med uppbyggnaden av det civila försvaret.

Föräldraskapsstöd

Under året har en väsentlig del av länsstyrelsens arbete inom föräldraskapsstöd utgjorts av regleringsbrevsuppdrag, vilket redovisas i särskild ordning till Socialdepartementet. Länsstyrelsen har på olika sätt bidragit till att utveckla ett kunskapsbaserat, samordnat och i huvudsak universellt stöd. Arbetet i länet samordnas av länsstyrelsen, i samverkan med Region Kronoberg. Flera träffar för nätverket Föräldraskapsstöd har genomförts under året, med representanter för kommunerna och andra föräldraskapsstödjande aktörer. Barnets rättigheter och barnkonventionen har uppmärksammats särskilt under året. Dels genom en utbildningsinsats i samverkan med regionen, dels genom framtagande av foldern *Barnens rättigheter och föräldrastöd* i samverkan med regionen och kommunerna. Länsstyrelsen ansvarar för webbplatsen Föräldraskapsstöd på kronobergtillsammans.se, där det bland annat finns samlad information om regionala och nationella insatser och kunskapsbaserat stöd. Länsstyrelsen har tillsammans med nätverket särskilt uppmärksammat det Länsstyrelsefinansierade projektet *Pappa kom hem*. Det är ett projekt för nyanlända om förebyggande arbete kring föräldraskap, där utvärdering och samarbete skett i samverkan med Linnéuniversitetet och därmed lett till att praktik och forskning mötts.

Barnens rättigheter

Länsstyrelsen har utbildat både tjänstepersoner och förtroendevalda i kommunerna om barnkonventionen som i den nya lagen lyfter fram barnens rättigheter. Utbildningen har erbjudits dels som basutbildning, dels som fördjupning. Insatsen har syftat till att stärka kunskapen hos kommunerna i deras arbete att i alla beslut som rör barn ta hänsyn till barnens rättigheter. Det kan bland annat gälla samhällsplanering och planering av nya bostadsområden och budgetprioriteringar. Utbildningen har syftat till att implementera arbetet med barnkonsekvensanalyser och vikten av att belysa barnens rättigheter i kommunernas styrning. Insatsen har varit mycket uppskattad, då kommunerna har efterlyst just kunskap och praktiskt stöd i att integrera barns rättigheter i sina verksamheter.

Länsstyrelsen har framfört synpunkter om barnens rättigheter i kommunernas översiktsplaner. När det gäller det nya sjukhusbygget i länet har vi arbetat sektorsövergripande och deltagit med synpunkter om att särskilt beakta barnperspektivet och barnens rättigheter i planeringen. Vi har även utbildat de egna medarbetarna i barnens rättigheter. Syftet har varit att beakta barnens rättigheter som en del av verksamheten. Vi har identifierat behov av att arbeta mer strukturerat och systematiskt med barnkonsekvensanalyser, vilket vi planerar att utveckla under 2021.

Länsstyrelsen har under året deltagit i det nationella nätverket om barnens rättigheter och ett sydlänsamarbete mellan Kronoberg, Skåne, Halland, Blekinge och Kalmar har inletts.

Nationella minoriteter

Länsstyrelsen bedömer att minoritetspolitiken inte har fått tillräckligt genomslag hos länets kommuner, vilket också påverkar intresset för att stärka och utveckla arbetet. Nationella minoriteters rättigheter hanteras inom ramen för länsstyrelsens program för mänskliga rättigheter, dock är inte nationella minoriteter speciellt utpekade i programmet. Frågan lyfts även i målformuleringarna kopplade till TFÖ 2020 och inom ramen för det länsövergripande nätverket för mänskliga rättigheter och jämställdhet.

Under början av 2020 hölls ett samråd med en sverigefinsk förening i länet. Fokus för samrådet låg främst på den regionala kulturplanen, som Region Kronoberg ansvarar för. Inför 2021 önskar föreningen bland annat återkommande samråd och en utbildning kring minoritetslagstiftningen.

Länsstyrelsen har fortsatt arbetet med rekrytering av personal med kompetens inom de nationella minoritetsspråken genom att efterfråga denna kompetens i rekryteringsannonser oavsett tjänst. Vi kan dock inte se att vi har haft fler sökande med den bakgrunden än tidigare år. Länsstyrelsen uppmärksammar nationella minoriteters högtidsdagar genom att hissa respektive flagga på residenstaket.

Integration

Flera av länsstyrelsens uppdrag inom integration, med beskrivning av arbetet med och resultaten av olika insatser, rapporteras i särskild ordning.

Länsstyrelsen menar att 2020 har varit ett år där samverkan har stärkts. Det beror framför allt på färdigställandet av den regionala strategiska överenskommelsen (se nedan), där länet nu har en tydlig regional struktur för arbetet framåt. I arbetet deltar såväl undertecknande parter, civilsamhället som deltagare från målgruppen asylsökande och nyanlända. Att samverkan stärkts syns även tydligt i länets förhållningssätt till anvisning av asylsökande ensamkommande barn respektive nyanlända. Här har samarbetet i länet fördjupats i frågan om stärkt beredskap och kapacitet. Allt anvisat mottagande ses som en helhet, utifrån länets samlade resurser, hög kvalitet i mottagandet och ett tydligt barnperspektiv. Arbetet med att jämställdhetsintegrera all verksamhet med utvecklingsmedlen inom § 37, § 37a och TIA ger också tydliga effekter. Alla beviljade insatser har ett fokus på jämställdhet och fler kvinnor än män deltar i TIA-insatsernas aktiviteter.

En strategisk och långsiktig överenskommelse för Kronobergs län 2019–2025 – inom mottagande och etablering i arbets- och samhällsliv (SÖK) blev klar under våren. Länet har under flera år saknat en överenskommelse för samverkan inom integration. Behovet av en gemen-

sam strategisk överenskommelse har lyfts av olika parter i länet, framför allt efter flyktingsituationen 2015. Utvecklingsarbetet med SÖK och dess innehåll har därefter processats fram under ett par år via olika workshops och dialoger. Många olika parter har varit engagerade, från de idag undertecknande parterna till andra aktörer, civilsamhället och deltagare från målgruppen asylsökande och nyanlända. Genom denna regionala samverkan kan parter i länet tillsammans skapa bästa möjliga förutsättningar för asylsökandes och nyanländas mottagande och etablering. Fyra områden har gemensamt identifierats som särskilt viktiga, arbetsmarknadskompetens, boende, hälsa och delaktighet.

Under framtagandet har SÖK kontinuerligt analyserats utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Det avspeglar sig framförallt i delmål och samverkansområden under Arbetsmarknad/Kompetens. Nästan hälften av de nyanlända i länet har en utbildningsnivå som är lägre än gymnasial, och en stor del av dem är kvinnor. Därför syftar ett av delmålen till att öka andelen kvinnor som arbetar eller studerar efter avslutad etablering och ett av samverkansområdena till att utveckla jämställdhetsintegrerad vägledning till arbete och studier. Även folkhälsoperspektivet genomsvrar analysarbetet inför prioriterade områden i SÖKen. En god hälsa skapar bättre förutsättningar för etablering och är en grund för varje individs möjlighet att utvecklas och vara delaktig i samhället. Därmed är hälsa ett av de fyra prioriterade områdena länet vill stärka genom samverkan inom ramen för SÖK. Ohälsa kan i många fall vara ett stort hinder i både vuxnas och barns personliga utveckling och deras möjligheter till etablering i samhällslivet.

Länsstyrelsen och kommunerna har sedan Bosättningslagens införande 2016 haft dialoger för att samordna mottagandet av asylsökande ensamkommande barn med mottagandet av nyanlända. Länets kommunledning kom i oktober 2019, inför mottagandet år 2020, överens om att fortsätta samarbeta. Växjö kommun och Uppvidinge kommun enades om att Uppvidinges andel av länsandelen ensamkommande barn övergick till Växjö kommun, och sex personer från det beräknade kommunalet nyanlända för Växjö kommun istället blev Uppvidinge kommuns åtagande.

Motsvarande lösning finns för år 2021 och den valda vägen stärker länets beredskap och kapacitet, utifrån kommunernas möjligheter och behov. Genom lösningen tar parterna tillsammans även hänsyn till mänskliga rättigheter och alla ensamkommande flickors och pojkars bästa, där ett mottagande med hög kvalitet står i fokus. Det är en lösning och prioritering där barnperspektivet, tillsammans med en optimal resursanvändning, samtidigt bidrar till fortsatt stärkt beredskap och kapacitet i länets samtliga kommuner.

Länsstyrelsen har under året haft särskilda dialoger med Växjö kommun om kommundelar med sociala och ekonomiska utmaningar, och om områdesbegränsningar av asylsökandes boende. Länsstyrelsen tillstyrkte kommunens bedömning om områdesbegränsningar, vilken infördes i juli och omfattar fyra kommundelar i Växjö kommun.

Länsstyrelsen har under året fortsatt att arbeta tvärssektoriellt inom social hållbarhet med hanteringen av utvecklingsmedel (§37, §37a och TIA). Medarbetare inom integrationsteamet bildar med jämställdhets- och ekonomiansvarig sedan flera år tillbaka en gemensam arbetsgrupp som ansvarar för medlen, och tillsammans gått igenom samtliga ansökningar och formulerat beslut. Resultatet är mer samordnade beviljade insatser, hos länsstyrelsen, kommunerna och civilsamhällets aktörer. Under pågående insatstid samverkar beviljade parter numera i allt högre utsträckning med varandra kring genomförandet av olika aktiviteter, från samordning av lokaler till tidsupplägg för erbjudna aktiviteter. Allt med den deltagande individen i fokus.

Länsstyrelsen har också under året fortsatt att stärka medvetenheten om jämställdhet och hur jämställdhet ska beaktas i samtliga insatser som söker utvecklingsmedel (§ 37, § 37a och TIA). Metoden vi använder för jämställdhetsarbetet inkluderar varje steg i en insats, från utlysning av medel, till beslut om beviljande av medel, vid kick-off för beviljade insatser, under insattiden till del- och slutrapportering. Detta bedöms ha resulterat i förbättringar, där de parter som beviljats medel (kommuner och civilsamhället) anpassar schemat för insatsens aktiviteter för att tiderna ska passa båda könen. De har föräldraskapsstödjande verksamhet riktad till båda föräldrarna, har såväl könsspecifika som gemensamma deltagargrupper och strävar efter en jämn könsfördelning bland insatsernas deltagare och ledare samt anordnar barnverksamhet parallellt med aktiviteter för föräldrarna. Resultatet är att jämställdheten mellan kvinnor och män i deltagandet har ökat, och att asylsökande kvinnor i högre utsträckning än asylsökande män deltar aktivt i olika tidiga insatser.

För att underlätta den utvecklade samverkan har vi under hösten tagit fram en sammanställning av utvecklingsmedel, där bland annat de 27 pågående insatserna inom asyl och etablering som länsstyrelsen beviljat medel till presenteras. Länsstyrelsen har även under året fortsatt med gemensamma träffar för samtliga beviljade insatser, från en gemensam kick-off, med jämställdhet och ekonomi i fokus, till dialoger under pågående insattid. Vi bedömer att träffarna bidrar till ett gemensamt lärande bland berörda aktörer, där utmaningar så väl som framgångsfaktorer diskuteras.

Resultatbedömning

Länsstyrelsens samlade bedömning är att vi genomfört årets verksamhet med ett gott resultat, trots förändrade förutsättningar i arbetet med anledning av pandemin. Under året har det sektorsövergripande perspektivet med samarbete mellan uppdragen och de olika verksamhetsområdena utvecklats och stärkts.

Inom folkhälsa bedrivs arbetet i enlighet med regeringens mål och inriktning, vilka har operationaliserats och konkretiserats i länets regionala handlingsplan ANDT. Inom det brottsförebyggande arbetet har en god struktur upparbetats i länet, och flera initiativ till sektorsövergripande insatser har genomförts. Det kunskapsbaserade brottsförebyggande arbete ökar och vi vet också att den rådgivning vi erbjuder enligt Alkohol- och tobakslagen bidrar till god lag- efterlevnad.

Inom jämställdhet har arbetet med jämställdhetsintegrering och att motverka mäns våld mot kvinnor i länet utvecklats. Vi ser en ökning av kunskapsbaserat arbete hos kommunerna i deras arbete med att motverka mäns våld mot kvinnor. Länsstyrelsens stöd i uppbyggnaden av ett regionalt Resurscentrum heder har bidragit till ett förbättrat stöd för de utsatta men också ett stärkt kunskapsbaserat arbete kring hedersärenden i länet.

I arbetet med nationella minoriteter har vi tagit flera steg i att knyta kontakter och samråda med målgruppen.

Länsstyrelsen har upparbetat ett intresse i länet för frågor kring mänskliga rättigheter och erbjuder stöd genom efterfrågade insatser. Särskilt vill vi betona att våra insatser har lett till god kännedom om Barnkonventionen och den nya lagen, där verksamheternas arbete utifrån barnets bästa utvecklats och stärkts. Länsstyrelsen har en hög ambition att arbeta med Demokratin 100 år, och kommer att ha det även framgent.

Länsstyrelsens bedömning inom integrationsområdet är att länets beredskap och kapacitet att ta emot nyanlända är god. Vårt samordningsansvar och arbete med SÖK har lett till gemensam förståelse för behov, inriktning och strategi. Detta har i sin tur lett till stärkt samverkan och att länsstyrelsen har fått en ny roll som samordningsansvarig för SÖK. Kommunerna klarar mottagandet via anvisning väl genom den plattform vi erbjuder. Arbetet med civilsamhället har stärkts och i samtal med våra kontakter i länet får vi bekräftelse på att det stöd som länsstyrelsen erbjuder inom ramen för statsbidragen är uppskattat och efterfrågat.

Året i siffror

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Länsstyrelseinstruktion	Regleringsbrev 2020	Övriga uppdrag, förordningar m.m.
	3E4	3 kap. 2§ förordning om årsredovisning och budgetunderlag 2 kap. 4§ förordning om årsredovisning och budgetunderlag

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Avsnittet är framtaget med utgångspunkt i regleringsbrevsuppdrag 3E4 om enhetlig struktur i länsstyrelsernas årsredovisningar.

Tabell A - Verksamhetskostnader 2018–2020

Belopp angivna i tkr

VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2020	2019	2018
20–21 (exkl. 201) ¹⁾	Övrig förvaltning	3 561	3 403	2 914
201	Allmänna val	39	728	1 662
25	Trafikföreskrifter	262	415	188
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	7 898	9 461	7 243
30	Regional tillväxt	234	627	2 390
34	Infrastrukturplanering	578	393	355
40	Hållbar samhällsplanering och boende	4 288	4 755	4 135
41	Stöd till boende och energitåtgärder	1 131	1 224	983
42	Energi och klimat	2 675	3 246	3 057
43	Kulturmiljö	7 406	6 253	5 392
45	Krishantering och skydd mot olyckor	17 669	10 681	9 524
50	Övergripande och gemensam för naturvård och miljöskydd	7 282	7 120	5 995
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	24 332	22 109	30 645
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	2 245	2 217	2 276
53	Vattenverksamhet och vattenförvaltning	6 748	5 716	5 763
54	Mineralfyndigheter	50	207	178
55	Miljöfarlig verksamhet	4 100	3 498	3 196
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	131	90	87
57	Förorenade områden, efterbehandling	4 545	4 345	3 687
58	Restaurering	2 382	2 978	2 555
60	Lantbruk och landsbygd	18 727	18 847	18 467
61	Rennäring och fjällförvaltning (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)			
62	Fiske	473	881	645
70	Folkhälsa	2 552	2 712	2 410
80	Jämställdhet	2 391	3 149	2 442
81	Nationella minoriteter	9	79	24
82	Mänskliga rättigheter	1 087	1 793	1 630
85	Integration	2 324	3 190	3 067
	SUMMA PRODUKTION	125 121	120 116	120 910
10	Myndighetsövergripande verksamhet	12 142	12 728	12 773
11	Administration och intern service	33 149	31 628	31 001
	SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	170 412	164 471	164 684
99	Resurssamverkan ²⁾	17 212	14 340	12 137
	TOTALSUMMA VERKSAMHETENS KOSTNADER ENL RESULTATRÄKNINGEN ³⁾	187 625	178 810	176 821

¹⁾ Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämföras med övriga uppgifter, urskiljs VÄS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÄS 20–21) från och med 2018.

²⁾ Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

³⁾ Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnader enligt resultaträkningar.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem UNIT 4 Business World

Kommentar till Tabell A – Verksamhetskostnader 2018–2020

De stora ökningarna inom området 45 Krishantering beror på det omfattande stabsarbete som bedrivits under året för att hantera Höga flöden och Covid-19. Dessa insatser är också anledningen till minskade kostnader på andra områden som istället har fått stärka upp stabsarbetet: 40, 70, 80, 81, 82 och 85.

Minskningen på energi- och klimat, område 42 beror bland annat på arbete med Covid-19. Ökade sakanslag inom område 53 Vattenverksamhet för arbete med Nationella planen för vattenverksamhet förklarar ökningarna inom det området.

Tabell B - Verksamhetskostnader 2020

VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH (%)	OH-kostnad (tkr)	OH-kostnad (%)	Kostnad inkl. OH (tkr)	Kostnad inkl. OH (%)
20–21 (exkl. 201) ¹⁾	Övrig förvaltning	3 561	2,09%	1 287	3,35%	4 848	2,96%
201	Allmänna val	39	0,02%	16	0,04%	55	0,03%
25	Trafikföreskrifter	262	0,15%	106	0,28%	369	0,23%
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	7 898	4,63%	2 549	6,63%	10 447	6,39%
30	Regional tillväxt	234	0,14%	46	0,12%	280	0,17%
34	Infrastrukturplanering	578	0,34%	212	0,55%	791	0,48%
40	Hållbar samhällsplanering och boende	4 288	2,52%	1 716	4,46%	6 004	3,67%
41	Stöd till boende och energiåtgärder	1 131	0,66%	453	1,18%	1 584	0,97%
42	Energi och klimat	2 675	1,57%	1 019	2,65%	3 694	2,26%
43	Kulturmiljö	7 406	4,35%	1 987	5,17%	9 393	5,74%
45	Krishantering och skydd mot olyckor	17 669	10,37%	5 640	14,67%	23 310	14,25%
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	7 282	4,27%	2 505	6,51%	9 787	5,98%
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	24 332	14,28%	4 353	11,32%	28 685	17,54%
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	2 245	1,32%	898	2,34%	3 143	1,92%
53	Vattenverksamhet och vattenförvaltning	6 748	3,96%	2 540	6,60%	9 288	5,68%
54	Mineralfyndigheter	50	0,03%	14	0,04%	64	0,04%
55	Miljöfarlig verksamhet	4 100	2,41%	1 640	4,26%	5 740	3,51%
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	131	0,08%	53	0,14%	185	0,11%
57	Förorenade områden, efterbehandling	4 545	2,67%	881	2,29%	5 426	3,32%
58	Restaurering	2 382	1,40%	727	1,89%	3 109	1,90%
60	Lantbruk och landsbygd	18 727	10,99%	6 764	17,59%	25 491	15,58%
61	Rennäring och fjällförvaltning (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)						
62	Fiske	473	0,28%	159	0,41%	632	0,39%
70	Folkhälsa	2 552	1,50%	773	2,01%	3 325	2,03%
80	Jämställdhet	2 391	1,40%	795	2,07%	3 185	1,95%
81	Nationella minoriteter	9	0,01%	4	0,01%	13	0,01%
82	Mänskliga rättigheter	1 087	0,64%	395	1,03%	1 481	0,91%

85	Integration	2 324	1,36%	928	2,41%	3 252	1,99%
	SUMMA PRODUKTION	125 121	73,42%	38 461	100,00%	163 582	100,00%
10	Myndighetsövergripande verksamhet	12 142	6,93%				
11	Administration och intern service	33 149	19,65%				
	SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	170 412	100,00%			163 582	100,00%
99	Resurssamverkan ²⁾	17 212		6 830		24 043	
	Totalsumma verksamhetens kostnader enl resultaträkningen³⁾	187 625				187 625	
	Myndighetsövergripande, adm och intern service uppdelat på: ⁴⁾						
	Nivå 1 (113–115)	24 403	25,81%				
	Nivå 2 (110–112, (116-119)	9 078	9,60%				
	Nivå 3 (100–109)	11 810	12,49%				
	Personalkostnad produktion (kkl 4, verksamhetskod 2-8)	94 548					

1) Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämföras med övriga uppgifter, urskiljs VÅS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÅS 20–21).

2) Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

3) Totalsumma verksamhetskostnader skall överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen.

4) Summan på nivå 1–3 ska överensstämma med summan av Myndighetsövergripande verksamhet och Administration och intern service. Den procentuella fördelningen skall visa resp. nivåns andel av personalkostnaderna vht 2–8 (kkl 4).

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem UNIT 4 Business World

Tabell C – Årsarbetskrafter (ÅA) 2018–2020

VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2020 ÅA totalt	2020 varav ÅA kvinnor	2020 varav ÅA män	2019 ÅA totalt	2018 ÅA totalt
20–21 (exkl. 201) ¹⁾	Övrig förvaltning	3,8	2,8	1,1	3,4	3,0
201 ¹⁾	Allmänna val	0,1	0,1	0,0	0,9	1,7
25	Trafikföreskrifter	0,4	0,1	0,2	0,4	0,3
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	8,5	6,3	2,2	9,7	9,1
30	Regional tillväxt	0,1	0,0	0,1	0,4	0,7
34	Infrastrukturplanering	0,8	0,4	0,4	0,5	0,5
40	Hållbar samhällsplanering och boende	5,6	5,0	0,6	6,1	5,2
41	Stöd till boende och energiåtgärder	1,7	0,4	1,2	1,7	1,4
42	Energi och klimat	3,3	2,8	0,5	3,6	3,7
43	Kulturmiljö	7,1	5,3	1,8	6,9	6,5
45	Krishantering och skydd mot olyckor	17,4	12,1	5,2	9,2	8,2
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	7,8	4,6	3,3	6,9	6,9
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	15,5	6,5	8,9	14,3	20,4
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	3,1	1,9	1,2	3,2	3,2
53	Vattenverksamhet och vattenförvaltning	9,5	6,8	2,8	7,9	7,6
54	Mineralfyndigheter	0,0	0,0	0,0	0,3	0,2
55	Miljöfarlig verksamhet	5,8	4,0	1,8	4,9	4,8
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	0,2	0,1	0,0	0,1	0,1
57	Förorenade områden, efterbehandling	3,0	2,6	0,4	3,6	4,0
58	Restaurering	2,6	0,8	1,8	3,5	2,7
60	Lantbruk och landsbygd	25,3	16,5	8,8	25,6	25,8
61	Rennäring och fjällförvaltning. (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
62	Fiske	0,6	0,0	0,5	0,8	0,7
70	Folkhälsa	2,6	2,6	0,0	2,6	1,9
80	Jämställdhet	2,2	2,2	0,0	2,5	2,4
81	Nationella minoriteter	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
82	Mänskliga rättigheter	1,1	1,1	0,0	1,6	1,2
85	Integration	2,9	2,9	0,0	3,9	3,8
	SUMMA PRODUKTION	131,0	87,9	43,1	124,4	126,2
10	Myndighetsövergripande verksamhet	9,6	8,6	1,0	11,5	10,7
11	Administration och intern service	12,0	8,2	3,8	12,3	11,4
	SUMMA ÅRSARBETSKRAFTER EXKL RESURSSAMVERKAN	152,6	104,7	47,8	148,3	148,3
99	Resurssamverkan	29,4	24,8	4,6	24,8	22,4
	TOTALT ANTAL ÅRSARBETSKRAFTER	181,9	129,5	52,4	173,0	170,7

1) Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämföras med övriga uppgifter, urskiljs VÄS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÄS 20-21) från och med år 2018.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem UNIT 4 Business World

Kommentar till Tabell C – Årsarbetskrafter (ÅA) 2018–2020

Ökad arbetskraft inom område 45 Krisberedskap beror på hantering av de särskilda händelserna Höga flöden samt Covid-19.

Tabell D – Årsarbetskrafter per finansieringsform

VÄS-KOD	Sakområden och myndighets-övergripande verksamhet	2020	2020	2019	2019	2018	2018
		ÅA finansierade av förvaltningsanslag	ÅA övrig finansiering ¹⁾	ÅA finansierade av förvaltningsanslag	ÅA övrig finansiering ¹⁾	ÅA finansierade av förvaltningsanslag	ÅA övrig finansiering ¹⁾
20–21 (exkl. 201) ²⁾	Övrig förvaltning	2,6	1,3	2,3	1,1	2,2	0,9
201 ²⁾	Allmänna val	0,1	0,0	0,6	0,3	1,6	0,1
25	Trafikföreskrifter	0,4	0,0	0,4	0,0	0,3	0,0
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	7,8	0,7	9,2	0,5	8,6	0,5
30	Regional tillväxt	0,1	0,0	0,2	0,2	0,3	0,4
34	Infrastrukturplanering	0,2	0,7	0,2	0,3	0,2	0,3
40	Hållbar samhällsplanering och boende	4,9	0,8	5,1	1,0	4,4	0,7
41	Stöd till boende och energigtätorter	0,0	1,7	0,0	1,7	0,0	1,4
42	Energi och klimat	0,7	2,6	0,3	3,2	0,0	3,7
43	Kulturmiljö	5,6	1,5	5,2	1,7	5,0	1,5
45	Krishantering och skydd mot olyckor	12,6	4,8	3,7	5,5	4,1	4,1
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	3,5	4,3	4,1	2,8	4,1	2,8
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	1,5	13,9	1,6	12,7	3,0	17,3
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	2,7	0,4	3,2	0,0	3,1	0,0
53	Vattenverksamhet och vattenförvaltning	4,3	5,2	4,2	3,7	4,0	3,5
54	Mineralfyndigheter	0,0	0,0	0,3	0,0	0,2	0,0
55	Miljöfarlig verksamhet	5,5	0,2	4,7	0,3	4,6	0,2
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	0,2	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0
57	Förorenade områden, efterbehandling	1,3	1,7	1,3	2,2	2,0	2,0
58	Restaurering	0,4	2,2	0,4	3,1	0,5	2,3
60	Lantbruk och landsbygd	16,9	8,4	17,1	8,5	18,3	7,5
61	Rennäring och fjällförvaltning. (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
62	Fiske	0,5	0,1	0,5	0,2	0,6	0,2
70	Folkhälsa	0,6	1,9	0,5	2,1	0,1	1,8
80	Jämställdhet	0,4	1,9	0,7	1,9	0,4	2,0
81	Nationella minoriteter	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0

82	Mänskliga rättigheter	0,3	0,8	0,8	0,8	0,2	1,0
85	Integration	2,9	0,0	3,9	0,0	3,8	0,0
	SUMMA PRODUKTION	75,9	55,1	70,7	53,8	71,9	54,3
10	Myndighetsövergripande verksamhet	9,5	0,1	11,3	0,2	10,2	0,5
11	Administration och intern service	12,0	0,0	12,3	0,0	11,4	0,0
	SUMMA ÅRSARBETSKRAFTER EXKL RESURSSAMVERKAN	97,4	55,2	94,2	54,0	93,4	54,8
99	Resurssamverkan	0,1	29,3	0,0	24,8	0,0	22,4
	TOTALT ANTAL ÅRSARBETSKRAFTER	97,4	84,5	94,2	78,8	93,4	77,2

1) Med övrig finansiering avses sådan finansieringskälla som inte är förvaltningsanslag såsom sakanslag, bidrag och avgiftsfinansiering.

2) Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämföras med övriga uppgifter, urskiljs VÅS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÅS 20-21) från och med år 2018.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem UNIT 4 Business World

Tabell E – Representation

Kostnader för representation	2020	2020	2019	2019	2018	2018
	totalt (tkr)	per ÅA (kr)	totalt (tkr)	per ÅA (kr)	totalt (tkr)	per ÅA (kr)
Intern representation	178	980	119	685	122	715
Extern representation	130	715	311	1 798	465	2 721

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem UNIT 4 Business World

Kommentar till Tabell E – Representation

Kostnaderna för intern representation är något större 2020 än jämförande år. Under 2020 har det förutom sommarfest och julfest varit lite fler personalaktiviteter. Extern representation har minskat på grund av coronapandemin och svårigheter att genomföra aktiviteter på ett smittsäkert sätt.

Tabell F – Lokaler

Lokalkostnader ¹⁾	2020	2019	2018
Residens			
Lokalkostnader (tkr) ²⁾	1 389	1 358	1 323
Lokalyta (m ²)	958	958	958
Lokalkostnad per m ² (kr)	1 450	1 417	1 381
Lokaler³⁾			
Lokalkostnader (tkr)	8 641	8 413	7 887
Lokalyta (m ²)	5 206	5 206	5 066
Lokalkostnad per m ² (kr)	1 660	1 616	1 557
Lokalkostnader per årsarbetskraft (tkr)	47	49	46
Lokalyta per årsarbetskraft (m ²)	29	30	30
Kontorslokaler⁴⁾			
Kontorslokalyta (m ²)	4 537	4 537	4 397
Kontorslokalyta per årsarbetskraft (m ²)	25	26	26
SUMMA LOKALKOSTNADER	10 030	9 771	9 210

1) Urvalen för lokalkostnaderna som redovisas i denna tabell är inte desamma som de urval som görs för de lokalkostnader som redovisas i resultaträkningen. Dessa tabeller har inte samma definition.

2) Residensets lokalkostnader redovisas under VÄS 103 Servicestöd till ledningen.

3) Med lokaler avses samtliga utrymmen förutom residenset som kontorslokaler, förråd, källare och garage. Med lokalkostnader avses hyra, lokalvård, larm och bevakningskostnader, avskrivningskostnader m.m. Dessa kostnader redovisas under VÄS 113 Lokaler.

4) Med kontorslokaler avses ytor ovan mark såsom kontorsrum, biytor som korridorer, toaletter, trapphus, närarkiv, närförråd etc.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem UNIT 4 Business World

Kommentar till Tabell F – Lokaler

Under året har hyresavtalet med Stenvalvet förhandlats om. Ytorna var oförändrade men kvadratmeterpriset har ändrats. Länsstyrelsen har haft delar av sina lokaler uthyrda till Trafikverket. Avtalet är uppsagt och Trafikverket lämnar lokalerna den sista april.

Tabell G – Redovisning av ärenden 2020

(samtliga ärenden oavsett databas)

Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl. upprättade ärenden)	Antal upprättade ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år
Myndighetsövergripande, administration och Intern service (10-11)	24	120	244	337	51	2
Övrig förvaltning (20–21), exkl. 201	81	307	39	366	61	1
Allmänna val (201)	0	34	1	33	2	0
Trafikföreskrifter (25)	12	104	12	119	9	0
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	132	899	584	1 530	85	0
Regional tillväxt (30)	4	14	1	16	3	1
Infrastrukturplanering (34)	3	17	7	23	4	0
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	24	375	3	359	43	0
Stöd till boende och energiåtgärder (41)	523	553	0	766	310	0
Energi och klimat (42)	46	31	5	43	39	9
Kulturmiljö (43)	399	900	88	948	439	27
Krishantering och skydd mot olyckor (45)	71	161	61	216	77	1
Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd (50)	37	186	11	179	55	1
Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	101	192	129	328	94	21
Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	58	481	18	501	56	1
Vattenverksamhet och vattenförvaltning (53)	74	255	98	333	94	8
Mineralfyndigheter (54)	4	3	0	4	3	0
Miljöfarlig verksamhet (55)	70	340	58	411	57	2
Övrigt miljö och hälsoskydd (56)	4	106	0	106	4	0
Förorenade områden, efterbehandling (57)	34	18	5	25	32	8
Restaurering (58)	15	31	5	37	14	0
Lantbruk och landsbygd (60) ¹⁾	5 215	8 650	106	10 284	3 687	1 876
Rennäring och fjällförvaltning (61)						
Fiske (62)	66	149	3	191	27	2
Folkhälsa (70)	26	41	24	54	37	0
Jämställdhet (80)	5	4	1	6	4	0
Nationella minoriteter (81)	1	2	0	3	0	0
Mänskliga rättigheter (82)	13	5	5	18	5	0
Integration (85)	12	37	11	48	12	0
TOTALT ANTAL ÄRENDE FÖR SAMTLIGA ÄRENDESLAG	7 054	14 015	1 519	17 284	5 304	1 960
varav Vattenmyndighetens ärenden						
varav Miljöprövningsdelegationens ärenden						

1) Under 2020 har huvuddelen av länsstyrelsens arbete med jordbrukarstöden och landsbygdsstöden skett i Jordbruksverkets IT-system. Dessa system är ännu inte färdigbyggda, vilket medför att delar av handläggningen ännu ej gått att genomföra och att rättvisande statistik över handlagda ärenden inom området jordbrukarstöd (601) därmed inte är möjliga att hämta ut i sin helhet. För området jordbrukarstöd omfattar ärendestatistiken

direktstöden och ansökan om utbetalning av kompensationsstöd, ersättning för ekologisk produktion, miljöersättning för betesmarker och slätterängar samt vallodling. Statistik för ansökan om åtaganden och övriga stödformer ingår ej.

För landsbygdsstöden (602) redovisas för 2019 komplett ärendestatistik av både ansökningar om stöd och utbetalningar.

Det som redovisas här är den ärendestatistik som hämtas från länsstyrelsens eget diarietätningssystem i tabellen summerat med ärenden beträffande jordbrukarstöd (direktstöd, betesstöd och kompensationsstöd) och landsbygdsstöd från Jordbruksverkets IT system, BLIS.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina och Jordbruksverket.

Kommentar till Tabell G – Redovisning av ärenden 2020

Kulturmiljö (43)

Antal inkommande och beslutade ärenden ligger på omkring 1000, samma nivå som tidigare år. Förklaringen är hög exploateringstakt i tätorter och inom skogsbruket. Flera äldre ärenden har kunnat avslutas och ärenden äldre än två år har minskat med 18 ärenden till 27.

Vattenverksamhet o Vattenförvaltning (53)

Antalet ärenden har inom vattenverksamhet ökat varje år speciellt inom anmälan av vattenverksamhet. Bara det senaste året har antalet ärenden ökat med över 30%.

Lantbruk och landsbygd (60)

Inom jordbrukarstöden kvarstod inför 2020 delar av handläggningen från 2015 till och med 2019 års jordbrukarstödsansökningar. Den utgående balansen 2020 är väsentligt mindre än den ingående, vilket är resultatet av att personalresurser har tillförts för att hantera de stora ärendemängderna. Fokus har legat på bifallsärenden som fortfarande haft någon utbetalning att vänta i miljöersättningen för betesmarker och slätterängar. Det kvarstår dock fortfarande 545 bifallsärenden i utgående balans som ska ha utbetalning av miljöersättning för betesmarker och slätterängar. Den största andelen ärenden i utgående balans omfattar återkravsärenden. Det är också ärenden som ska avvisas, avslås samt avskrivs som har tekniska begränsningar eller som helt saknas möjligheter att avsluta ännu. Den stora andelen ärenden äldre än två år rör i första hand miljöersättningen för betesmarker och slätterängar.

Inom landsbygdsstöden (företagsstöd, projektstöd och miljöinvesteringar) har ärendebalansen minskat med 31 ärenden totalt sett för ansökningar och utbetalningar av stöd. Minskningen i ärendebalans rör både ansökningar om stöd och utbetalningar.

Den största ärendegruppen utanför stödverksamheten är 129 beslutade jordförvärvsärenden.

Fiske (62)

Nya och förlängda förordnanden för fisketillsynsmän har varit en stor arbetsuppgift, då det kommit ny lagstiftning. Vi har inte kunnat hålla de nya utbildningar som krävts, på grund av coronapandemin. Inom kategorin förekommer även många ärenden om utplantering av fisk.

Folkhälsa (70)

Inom verksamhetsområdet folkhälsa har antalet inkomna ärenden minskat, från 56 föregående år till 41 i år. Förmodligen är det en effekt av coronapandemin, då kommunernas tillsyn inom alkohol- och tobakslagen har nedprioriterats.

Tabell H – Överklagade beslut

Sakområde och del av sakområde	Antal överklagade beslut ¹⁾	Antal beslut ²⁾	Andel överklagade beslut ³⁾ (%)
Myndighetsövergripande, administration och Intern service (10-11)	0	337	0
Övrig förvaltning (20-21), exkl. 201	8	366	2,2
Allmänna val (201)	0	33	0
Trafikföreskrifter (25)	8	119	6,7
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	43	1 530	2,8
Regional tillväxt (30)	0	16	0
Infrastrukturplanering (34)	0	23	0
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	20	359	5,6
Stöd till boende och energiåtgärder (41) ⁴⁾	1	656	0,2
Energi och klimat (42)	0	43	0
Kulturmiljö (43)	1	948	0,1
Krishantering och skydd mot olyckor (45)	1	216	0,5
Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd (50)	23	179	12,8
Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	3	328	0,9
Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	10	501	2,0
Vattenverksamhet och vattenförvaltning (53)	15	333	4,5
Mineralfyndigheter (54)	0	4	0
Miljöfarlig verksamhet (55)	4	411	1
Övrigt miljö och hälsoskydd (56)	0	106	0
Förorenade områden, efterbehandling (57)	0	25	0
Restaurering (58)	0	37	0
Lantbruk och landsbygd (60)	10	10 284	0,1
Rennäring och fjällförvaltning (61)			
Fiske (62)	0	191	0
Folkhälsa (70)	0	54	0
Jämställdhet (80)	0	6	0
Nationella minoriteter (81)	0	3	0
Mänskliga rättigheter (82)	0	18	0
Integration (85)	0	48	0
TOTALT ANTAL ÄRENDEN FÖR SAMTLIGA ÄRENDESLAG	147	17 174	0,9
varav Vattenmyndighetens ärenden			
varav Miljöprövningsdelegationens ärenden			

1) Avser beslut som överklagats till högre instans år 2020, oavsett vilket år som beslutet är fattat.

2) Avser beslut som fattats av länsstyrelsen under år 2020.

3) Avser antalet överklagade beslut under år 2020 dividerat med antalet beslut under år 2020.

4) Antalet beslut skiljer sig åt från antalet beslut i tabell G beroende på att registreringen och definitionen av beslutsdatum i integrationen med Boverkets ärendehanteringssystem fungerar på ett annat sätt än i ärendehanteringssystemet Platina

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina och Jordbruksverket

Kommentar till Tabell H – Överklagade beslut

Stöd till boende och energiåtgärder (41)

Sökande har ej inkommit med handlingar i tid varför beslut om bidrag har återkallats. Sökande motsätter sig inte att tidsfristen löpt ut men anser sig ha särskilda skäl. Överklagan lämnas utan åtgärd av Länsstyrelsen i Kronobergs län och är skickad vidare till Statens Energimyndighet för prövning.

Kulturmiljö (43)

Ett ärende rörande ändring av byggnadsminnet Sven Ljungbergs födelsehem är överklagat och avgjort i Förvaltningsrätten. Länsstyrelsen har överklagat delar av beslutet genom att begära prövningstillstånd hos Kammarrätten, vilket beviljats.

Lantbruk och landsbygd (60)

Nio av de överklagade besluten gäller jordbrukarstöd och ett gäller landsbygdsstöd.

Tabell I – Överklagade beslut som ändrats i högre instans

Sakområde och del av sakområde	Antal överklagade beslut med dom i högre instans ¹⁾	Varav antal ändrade beslut i högre instans ²⁾	Andel ändrade beslut ³⁾ (%)
Myndighetsövergripande, administration och Intern service (10-11)	0	0	0
Övrig förvaltning (20-21), exkl. 201	6	0	0
Allmänna val (201)	0	0	0
Trafikföreskrifter (25)	7	1	14,3
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	33	6	18,2
Regional tillväxt (30)	0	0	0
Infrastrukturplanering (34)	0	0	0
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	27	5	18,5
Stöd till boende och energiåtgärder (41)	4	1	25
Energi och klimat (42)	0	0	0
Kulturmiljö (43)	2	1	50
Krishantering och skydd mot olyckor (45)	0	0	0
Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd (50)	18	4	22,2
Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	1	0	0
Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	4	1	25
Vattenverksamhet och vattenförvaltning (53)	12	1	8,3
Mineralfyndigheter (54)	2	1	50
Miljöfarlig verksamhet (55)	3	0	0
Övrigt miljö och hälsoskydd (56)	0	0	0
Förorenade områden, efterbehandling (57)	0	0	0
Restaurering (58)	0	0	0
Lantbruk och landsbygd (60)	17	3	17,6
Rennäring och fjällförvaltning (61)			
Fiske (62)	0	0	0
Folkhälsa (70)	0	0	0
Jämställdhet (80)	0	0	0
Nationella minoriteter (81)	0	0	0
Mänskliga rättigheter (82)	0	0	0
Integration (85)	0	0	0
TOTALT ANTAL ÄRENDEN FÖR SAMTLIGA ÄRENDESLAG	136	24	17,6
varav Vattenmyndighetens ärenden			
varav Miljöprövningsdelegationens ärenden			

1) Avser antalet beslut som överklagats i högre instans vars domar/beslut inkommit till länsstyrelsen under 2020.

2) Avser beslut som ändrats under 2020 på grund av domar/beslut i högre instans.

3) Antal ändrade beslut i högre instans under år 2020 dividerat med antal beslut som överklagats till högre instans med dom/beslut under år 2020.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina

Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)

De sex ändrade ärendena i högre instans avser ekonomiska fakturer för extra offentliga kontroller och kostnadsansvar i verkställighetsärenden inom djurskyddsområdet.

Stöd till energiåtgärder och boende (41)

Ändrat beslut. Statens Energimyndighet ändrade sin tolkning till att kommuner inte är att likställa med företag vad gäller ansökningsregler för det statliga bidraget till solceller (Förordning 2009:689)

Kulturmiljö (43)

Ett ärende rörande ändring av byggnadsminnet Sven Ljungbergs födelsehem är överklagat och avgjort i Förvaltningsrätten som gått på sökandens linje att tillåta håltagning för ny dörröppning till trapphuset och modernisering av köket genom rivning av vägg till pigkammare. Länsstyrelsen har därefter överklagat den del av beslutet som avser rivning av vägg genom att begära prövningstillstånd hos Kammarrätten, vilket beviljats.

Vattenverksamhet och vattenförvaltning (53)

Länsstyrelsens bedömningar ligger i fas med lagstiftningens intentioner.

Lantbruk och landsbygd 60

Ett ärende berör jordbrukarstöd där Jordbruksverket som högre instans har ändrat beslut om antalet stödrätter i sin egen handläggning. Därefter har de återförvisat ärendet för ny handläggning till länsstyrelsen. Stödrätter handläggs av Jordbruksverket men ligger till grund för utbetalning av gårdsstöd och förgröningsstödet som handläggs av länsstyrelsen.

Tabell J – Handläggningstider

VÄS	Ärendeslag med gemensamma mål	Mål dagar 2018–2020	Utfall (%) 2020	Utfall (%) 2019	Utfall (%) 2018	Medel-antal dagar 2020	Medel-antal dagar 2019	Medel-antal dagar 2018
202	Anmälan om svenskt medborgarskap ¹⁾	45						
204	Begravningsfrågor ¹⁾	45						
212	Auktorisation av bevakningsföretag ¹⁾	180						
282	Ansökan om tillstånd enligt 6 kap. 4 § djurskyddslagen ²⁾	90	93	100	93	18	18	20
282	Ansökan om förprovning djurstall ²⁾	56	93	91	100	14	16	9
282	Anmälningsärenden djurskydd	90	93	90	95	30	38	29
403	Överklagande av lov, förhandsbesked	150	96	100	100	37	43	48
403	Överklagande av bygglov för bostäder, dock ej fritidsbostäder	120	Not 8	Not 9	100	Not 8	Not 9	37
403	Överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen	180	Not 10	100	100	Not 10	48	51
505	Överklagade kommunala beslut Miljöbalken m.fl. föfattn	180	100	100	93	48	41	56
525	Samråd enligt 12 kap. 6§ Miljöbalken	42	90	72	85	25	35	35
526	Granskning av kommunal strandskyddsdispens ³⁾	21	93	97	80	14	11	15
551	Prövning miljöfarlig verksamhet 9 kap. Miljöbalken - Ansökan om tillstånd (konc) ^{2, 4)}	180						
555	Anmälan ändring tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet	75	83	91	Not 11	84	64	Not 11
562	Prövning av avfall och producentansvar	40	85	97	98	18	12	15
566	Tillsyn av avfall och producentansvar	30	100	94	96	8	14	11
602	Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder ^{5, 6)}							
	Företagsstöd	180	64	25	32	160	323	286
	Projektstöd	180	53	52	33	169	268	558
	Miljöinvesteringar	180	Not 12	56	18	Not 12	238	353
622	Ansökan om stöd från Fiskerifonden ^{5, 6)}							
	Företagsstöd	180	Not 13	Not 13	Not 13	Not 13	Not 13	Not 13
	Projektstöd	180						
602	Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder ^{6, 7)}							
	Företagsstöd	120	93	82	78	55	73	93
	Projektstöd	120	77	50	85	138	152	84
	Miljöinvesteringar	120	Not 14	30	Not 15	Not 14	158	Not 15
622	Ansökan om utbetalning av stöd från Fiskerifonden ^{6, 7)}							
	Företagsstöd	120	Not 13	Not 13	Not 13	Not 13	Not 13	Not 13
	Projektstöd	120						
623	Ansökan tillstånd flyttning och utplantering av fisk	30	95	74	89	13	24	21
623	Ansökan om förordnande som fisketillsynsman	40	66	89	84	41	41	43

1) Ärendeslaget är koncentrerat till länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Skåne, Västra Götalands, Dalarnas, Västernorrlands och Norrbottens län.

2) Målet är satt från komplett ansökan.

3) Enligt 19 kap 3 b § Miljöbalken.

4) Ärendeslaget är koncentrerat till länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Kalmar, Skåne, Hallands, Västra Götalands, Örebro, Dalarnas, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län.

5) Handläggningstid, ansökan om stöd: Mätning från att ansökan kom in till Länsstyrelsen fram till att Länsstyrelsen har fattat beslut om stöd. Målsättning för handläggningstiderna gäller för alla ansökningar oberoende av vilket år de kom in. 90% av ansökningarna om stöd ska vara beslutade inom 6 månader.

6) Målet enligt SUSS PoF (Styr- och Uppföljningssystem i Samverkan för LB/Fiskestoden) Hämtas från Jordbruksverkets uppföljningsverktyg BLIS.

7) Handläggningstid, ansökan om utbetalning: Mätning från att ansökan om utbetalning kom in till Länsstyrelsen fram till beslut. Målsättning för handläggningstiderna gäller för alla ansökningar oberoende av vilket år de kom in. 90% av ansökningarna om utbetalning ska vara beslutade inom 4 månader.

8) 7 beslut, utfall 100 %, medel 38 dagar

9) 9 beslut, utfall 100 %, medel 32 dagar

10) 9 beslut, utfall 100 %, medel 29 dagar

11) 8 beslut, utfall 63 %, medel 66 dagar

12) 6 beslut, utfall 67%, medel 159 dagar

13) 2020 inga ärenden, 2019, 4 avslag ansökan stöd och 2018 inga beslut. Uppgifterna hämtade ur årsredovisning 2018 och 2019. Eftersom Länsstyrelsen i Kronobergs län från 2021 inte längre hanterar fiske så är uppgifterna inte sökbara i Jordbruksverkets system BLIS.

14) 7 beslut, utfall 57%, medel 113 dagar

15) 7 beslut, utfall 43%, medel 147 dagar

Källa: Ärendehanteringssystemet Platina och Jordbruksverket

Kommentar till Tabell J – Handläggningstider

Samråd enligt 12 kap. 6§ Miljöbalken (525)

Medelhandläggningstiderna för 12:6-samråd har sjunkit från 35 dagar till 25 dagar. Det beror på införandet av ett nytt effektivare ärendefördelningssystem som tillkommit på initiativ från handläggarna.

Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder (602), ansökan om stöd

Länsstyrelserna har under året 2020 haft medelsbrist för ansökningar i nära nog samtliga delbudgetar och få beslut har kunnat fattas. Nya ansökningar kommer in och ackumuleras vilket på sikt kommer att visa sig i långa handläggningstider. Under våren gjorde Jordbruksverket, på uppdrag av Näringsdepartementet, två hastiga indrag av tilldelade budgetar för stöd vilket medförde att ett stort antal ansökningar inte kunde beviljas och därför ligger kvar i väntan på eventuellt tillskott av medel och lång handläggningstid som följd. Indragningen innebar även ett stort merarbete för länen. Under 2020 har ärendebalanser byggts upp i väntan på besked om nya budgetar för övergångsåren 2021-2022 och det kommer att få negativa effekter på målen för handläggningstid under 2021.

Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder (602), ansökan om utbetalning

Länsstyrelserna har kunnat fokusera på handläggning av utbetalningar eftersom få ansökningar om stöd kunde handläggas på grund av budgetbrist. Handläggningstiderna har generellt förbättrats jämfört med föregående år.

Ansökan tillstånd flyttning och utplantering av fisk (623)

Handläggningstider för utplantering och flyttning av fisk hanteras inom handläggningstiderna. Vad gäller förordnanden av fisketillsynsman beror handläggningstiden även på när kompletteringar inkommer och utdrag kan ske från belastningsregistret, vilket i vissa delar sökande själva ska inkomma med.

Övrig rapportering

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Länsstyrelseinstruktion	Regleringsbrev 2020	Övriga uppdrag, förordningar m.m.
		2 kap. 4§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag 3 kap. 2§ förordning om årsredovisning och budgetunderlag

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Avsnittet innehåller information som länsstyrelsen bedömer är av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning enligt 2 kap. 4 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt uppgifter enligt 3 kap. 2§ i samma förordning.

Information av väsentlig betydelse

Coronapandemin

Den pandemi som pågått under större delen av året har påverkat hela vårt samhälle i grunden och är en händelse som väsentligt påverkat länsstyrelsernas verksamhet och våra möjligheter att utföra våra ordinarie uppdrag och uppnå våra mål och.

Vid årets början var länsstyrelsens samtliga sektorer inriktade på att genomföra aktiviteter inom länet i syfte att fullgöra uppdragen. Den pågående pandemin har förorsakat att länsstyrelsens inriktning på dessa uppdrag förändrats under löpande verksamhetsår. Ökad beredskap och samverkan med regionen i arbetet mot att förhindra smittspridning har påverkat prioriteringarna för myndigheten.

I mars fattade landshövdingarna beslut om uppdraget att etablera ett länsstyrelsegemensamt samordningskansli för hantering av coronapandemin. Utgångspunkten var bland annat erfarenheterna från länsstyrelsernas gemensamma hantering av bränderna 2018.

Samordningskansliet har involverat många personer och kompetenser från olika länsstyrelser. På uppdrag av regeringen har regelbundna redovisningar av läget i länen tagits fram. Samordningskansliet har löpande levererat lägesbilder till länsledningarna, Regeringskansliet och centrala myndigheter. Lägesbilderna har legat till grund för beslutsfattande på flera nivåer och samordning av kommunikationsfrågorna över länsgränser.

Förutom det länsstyrelsegemensamma arbetet har respektive länsstyrelse haft en sammanhållande och samordnande roll inom ramen för sitt geografiska områdesansvar. Samtliga länsstyrelser har arbetat i ett stabsläge i syfte att säkra samordning, informationsutbyte och gemensam inriktning på de åtgärder som behövde vidtas i länet. Länsstyrelsernas dagliga samordning har omfattat kommuner och statliga myndigheter samt dialoger med näringslivet. Dialogerna med berörda aktörer har bland annat syftat till att inhämta, analysera, sammanställa och förmedla kunskap till andra statliga myndigheter och regeringen om läget i kommunerna. Länsstyrelserna har även fått flera nya uppdrag under pandemin:

- Regelbundet redovisa arbetet i länen kopplat till spridningen av covid-19. Underlaget ska redogöra för länsstyrelsernas arbete och bedömningar kopplade till utvecklingen av covid-19, dels i samtliga län och länsstyrelser, dels för respektive län och länsstyrelse.

- Bistå Socialstyrelsen i arbetet med att samordna kommunernas behov av skyddsutrustning och sjukvårdsmaterial till följd av spridningen av covid-19.
- Följa kommunernas verksamhet och biträda kommunerna med information och råd enligt ny lag om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen.
- Bistå regionerna i att säkerställa flöden för storskalig testning för covid-19.
- Följa efterlevnaden av rekommendationer, riktlinjer och råd för inrikesresor och sommaraktiviteter.
- Samordna lägesbilder av kommunernas bedömningar och åtgärder för att förebygga social problematik och utsatthet.
- Sprida information och goda exempel på åtgärder vid en identifierad bristfällig efterlevnad av rekommendationer, riktlinjer och råd vid inrikesresor och sommaraktiviteter.
- Handlägga stöd till hyresvärdar som har gett rabatt på fasta lokalyreskostnader till hyresgäster i utsatta branscher.
- Handlägga stöd som riktar sig specifikt till enskilda näringsidkare som har fått ett större omsättningstapp.

När samverkan och samarbete varit viktigare än någonsin har länsstyrelserna tagit en aktiv roll i att samordna krishanteringen på regional nivå. Tillsammans med regioner och kommuner har vi hanterat konsekvenserna av coronapandemin och byggt motståndskraft för framtida prövningar. Länsstyrelsernas samordningskansli har analyserat och bedömt utmaningar inom säkerhetsområdet och det som är skyddsvärt samt bidragit till samsyn. Samordningen under coronapandemin har bidragit till korta ledtider och snabb spridning av aktuell information. Samordningen har även bidragit till en gemensam kontaktyta gentemot andra myndigheter och Regeringskansliet. Länsstyrelserna har fått flera nya regeringsuppdrag under pandemin och vi bedömer att våra gemensamma insatser har stärkt länsstyrelsernas anseende och förtroende.

Coronapandemin – Länsstyrelsen i Kronobergs läns arbete

Redan i februari då Länsstyrelsen i Kronobergs län arbetade i stab med Höga flöden började bilden av ett hot runt coronapandemin växa sig allt starkare. En analysgrupp tillsattes för att parallellt med pågående stab bevaka utvecklingen av det nya virusets framfart. Det blev snabbt tydligt för analysgruppen att det fanns stora samverkansbehov i frågan och en stab upprättades tidigt i händelsen, ungefär samtidigt som händelsen Höga flöden fasades ut till ordinarie verksamhet.

Initialt bemannades coronastaben med kärnan i länsstyrelsens krisorganisation men det blev snabbt uppenbart att det var en för liten kritisk massa för en så stor och långsiktig kris. Med tanke på krisens natur behövdes också en redundans för att kunna hantera ett stort sjukdomsbortfall. Med detta som bakgrund togs beslutet att involvera en stor mängd medarbetare i krishanteringen. Totalt sett har runt en tredjedel av länsstyrelsens medarbetare på rullande schema ingått i stabsarbetet.

En inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) med länets högsta ledningar, ledd av landshövdingen, verkställdes redan första veckan som staben upprättats. Likaså genomfördes utökad så kallat GSAM för tjänstepersonsnivå. Dessa forum har sedan dess genomförts en till två gånger i veckan med undantag för de lugna månader som rådde under sommaren.

En modell för lägesbild var påbörjad av analysgruppen och formaliserades då staben tillträdde. Lägesbildsrapportering från länets aktörer gjordes enligt regionala rutiner och fungerade

snabbt, med något undantag. En stor fråga som tidigt växte fram var behovet av skyddsutrustning där Länsstyrelsen i Kronoberg, redan innan uppdraget kom från regeringen, tog upp frågan på dagordningen och etablerade ett nätverk för länets Medicinskt ansvariga sjuksköterskor (MAS). Tack vare att länet var tidigt på frågan lyckades vi under våren få till en gemensam upphandling i länet för skyddsutrustning till länets kommuner.

Tidigt i händelsen identifierade länsstyrelsen att frågor rörande mänskliga rättigheter och jämställdhet var viktiga i hanteringen av pandemin. Initialt bevakades dessa perspektiv enbart inom stabsorganisationen men flyttades efter en tid till de delar av linjeverksamheten som arbetar med frågorna till vardags, dock med en bibehållen, nära koppling till stabsorganisationen. När länsstyrelserna fick i uppdrag att utreda sociala konsekvenser av pandemin kunde även detta uppdrag hanteras i linjen. Parallellt med linjeverksamheten arbetade staben med att förstärka de sociala perspektiven inom de olika funktionerna, främst inom analys och lägesbild. En lärdom som länsstyrelsen har dragit är att det krävs ett kontinuerligt och strategiskt arbete för att integrera dessa perspektiv i krishanteringen och att dessa system behöver finnas på plats innan händelsen startar.

Länsstyrelsen har aktivt deltagit i den information till näringslivet i Kronoberg om pandemins effekter som Business Region Kronoberg samarbetar kring. Detta har pågått sedan pandemins början med de regionala samverkansaktörerna Arbetsförmedlingen, IF Metall, Unionen och Företagarna för att gemensamt tackla utmaningen med krisen. Genom gemensamma möten skapas löpande kontakt med ett större antal regionala aktörer för att upprätta en gemensam överblick över läget. Dessa möten har oftast landshövdingen deltagit i.

Under hösten initierade länsstyrelsen en intern och extern utvärdering, trots att krisen inte var över. Detta för att fånga aktörerna medan frågan fortfarande var aktuell och saker inte glömts bort. Syftet var också att få möjlighet att justera saker i det fall krisen skulle fortgå. Utvärderingarna är i skrivande stund i princip färdigställda och visar på ett antal slutsatser.

Länsstyrelsen i Kronobergs län har löst sitt uppdrag att samordna länet i denna kris. Externt har samverkan präglats av vilja till samverkan och samarbete. Under ledning av länsstyrelsen har man försökt ensa sina beslut i den mån det går och samordna kommunikationen. Svårigheter har bestått av otydliga och snabba besked från nationell nivå, stor belastning under lång tid på samhällets funktioner, svårigheter i de fallen avsteg har behövt göras från ordinarie rutiner i krissamverkan – exempelvis vid etablerande av nya forum såsom MAS-nätverk. Internt har engagemanget varit högt, från medarbetare till högsta ledning. Det har dock varit en stor belastning på organisationen som avsatt mycket tid till stabsarbete. Dessutom har många av dem som jobbat i stab inte varit utbildade för arbetet vilket varit svårt i introduktion och prestation.

Höga flöden

Till följd av kraftig nederbörd under vintern 2020 drabbades Kronobergs län av höga vattenflöden i framförallt sjöar och vattendrag. Så höga flödesnivåer har inte uppmätts på över femtio år. Dessa höga flöden ledde i sin tur till översvämningar som riskerade att påverka människors hälsa, miljön, kulturmiljöer och ekonomisk verksamhet. Under flera veckors tid arbetade därför en stor mängd aktörer, från lokal till nationell nivå, för att hantera händelsen så att konsekvenserna för samhällets skyddsvärden skulle bli så små som möjligt.

Krissamverkan i länet fungerade bra under händelsen och samverkan upprättades med såväl offentliga aktörer som ägare till kraftverk runt de vattendrag som påverkades av händelsen. Då

händelsen handlade om vattendrag som rör sig över länsgränser skedde stor samverkan med angränsande län. Det beslutades tidigt att samverkan inte skulle ske enligt gängse geografisk indelning utan istället följa de drabbade vattendragen. Detta gjorde att kommuner och berörda ägare till kraftverk i andra län ingick i Länsstyrelsen Kronobergs samverkan.

En utvärdering är gjord av händelsen. Den visar att ett antal företag och privatpersoner drabbades av översvämningar i sina verksamheter, på sin mark och bostäder. Framförallt var det enskilda villaägare som drabbades. Det blev också påverkan på två kulturmiljöer. Dock kunde större samhällspåverkande katastrofer undvikas. Det fanns framför allt två kritiska moment under händelsen som kunde avhjälpas – dels en risk för översvämning av delar av E4, dels översvämning av ett avloppsverk i Ljungby där det var mycket nära att avloppsvatten gick ut i dricksvattnet.

Länsstyrelsernas samordnade Löneservice

Den övergripande inriktningen för Löneservice är att bedriva verksamheten med balans mellan kostnadseffektivitet, kvalitet och god service. Löneservice ska löpande främja ett gemensamt arbetssätt och frågor där länsstyrelserna har nytta av gemensamma processer och enhetlighet, allt för kundens bästa. Löneservice sköter lönehanteringen för samtliga 21 länsstyrelser samt för Myndigheten för ungdoms- och civilförsvarsfrågor. Löneservice hanterade under 2020 i snitt 7 200 löner och betalade ut cirka 165 miljoner kronor per månad.

Under 2020 har Löneservice i likhet med många andra verksamheter fått ställa om, från kontorsarbete till hemarbete och från en del manuella rutiner till det digitala. Hemarbetet har fungerat mycket bra hos Löneservice. Ytterligare effektivisering kan ses som ett resultat av detta med utveckling av arbetssätt och kompetenshöjning.

Utveckling av ett mer digitalt arbetssätt var för 2020 och några år fram en prioriterad aktivitet. Arbetet med detta ska förenkla både för länsstyrelserna som kunder till Löneservice och för Löneservice som verksamhet. Med hemarbetet följde en nödvändig digitalisering av det egna arbetet.

Under 2020 har Löneservice arbetat med de tillfälliga regeringsbeslut som kommit med anledning av coronapandemin. Det har varit beslut om tillfälliga regler vid sjukdom och vård av barn samt beslut om tillfällig nedsättning av arbetsgivaravgifterna. Besluten har påverkat det dagliga arbetet och krävt förändringar i rutiner både hos kunderna och hos Löneservice.

Anslutningsprojektet till Statens servicecenters löneadministrativa tjänst har sedan tidig vår 2019 varit pausad på grund av de säkerhetsbrister som upptäcktes i systemet Heroma som är aktuellt för länsstyrelserna vid anslutning till SSC. Under 2020 togs en förnyad kontakt och dialog har på nytt inletts om anslutning till SSC:s löneadministrativa tjänst.

Länsstyrelsernas gemensamma Telefonistorganisation

Den övergripande inriktningen för Telefonistorganisationen under 2020 har varit att bedriva verksamheten med balans mellan kostnadseffektivitet, kvalitet och god service. Telefonistorganisationen betjänar tjugo myndigheter, med totalt 7301 anknnytningar.

För Telefonistorganisationen har året 2020 kommit att handla mycket om den pågående pandemin, precis som för länsstyrelsen i stort. Genom investeringar i ny teknik har medarbetarna fått möjlighet att arbeta hemifrån, vilket har bidragit till minskad oro bland personalen. Effekterna av coronapandemin i samhället har lett till fler och framför allt längre samtal till växeln samtidigt som vi har sett ett ökat behov och fått önskemål från Länsstyrelserna om att

växeln ska kunna ge information till kunderna vid första kontakten. Det leder till ökad kundnöjdhet och tillgänglighet samtidigt som vi avlastar handläggarna på länen.

Under 2021 kommer vi att fortsätta arbetet med att hitta resursoptimeringar och bredda samarbetet för att utveckla oss vidare och fortsätta vara en attraktiv samarbetspartner.

En väg in (EVI) Kundsupport

Telefonistorganisationen byggde upp en nationell Kundsupport för jordbrukarstöd som driftsattes den 1 april 2019. Under våren 2020 utvärderades effekten av Kundsupportens arbete.

Utvärderingen visade på goda resultat i form av hög kundnöjdhet och avlastning för handläggare. Vid länsrådsmötet i april 2020 togs beslut om att permanenta verksamheten.

Under 2021 kommer Kundsupporten att fortsätta arbetet med att utöka sin service ytterligare. Målet är att kunden ska få så mycket hjälp som möjligt vid första samtalet och minska antalet vidarekopplade samtal.

Sammanställning av väsentliga uppgifter

Sammanställningen är gjord enligt 2 kap. 4 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Belopp angivna i tkr.

Sammanställning väsentliga uppgifter	2020	2019	2018	2017	2016
Låneram i Riksgälden					
Beviljad	8 000	7 000	6 000	7 000	8 000
Utnyttjad	2 957	2 633	3 599	2 692	3 208
Räntekontokredit i Riksgälden					
Beviljad	6 000	6 300	6 200	6 200	6 200
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto					
Ränteintäkter	0	9	15	16	26
Räntekostnader	-2	-103	-190	-183	-165
Avgiftsintäkter som disponeras					
Budget	26 150	25 625	17 600	21 280	21 200
Utfall	25 925	26 182	27 869	25 693	20 338
Avgiftsintäkter som inte disponeras					
Budget	6 200	5 095	4 400	3 925	3 740
Utfall	6 015	6 167	6 452	5 109	4 447
Anslagskredit					
<i>Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 006 Länsstyrelsen Kronobergs län</i>					
Beviljad	2 580	2 576	2 545	3 207	3 013
Utnyttjad	0	0	0	0	2 051
<i>Utgiftsområde 19 Regional tillväxt 19 01 001 006 Länsstyrelsen Kronobergs län</i>					
Beviljad	32	101	101	242	372
Utnyttjad	0	27	60	7	103
<i>Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel 23 05 015 008 Länsstyrelsen Kronobergs län</i>					
Beviljad	0				
Utnyttjad	0				
Anslagssparande					
<i>Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 006 Länsstyrelsen Kronobergs län</i>					
Summa anslagssparande	2 435	1 209	2 323	1 851	0
<i>Utgiftsområde 19 Regional tillväxt 19 01 001 006 Länsstyrelsen Kronobergs län</i>					
Summa anslagssparande	88	0	0	0	0
<i>Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel 23 05 015 008 Länsstyrelsen Kronobergs län</i>					
Summa anslagssparande	0	0	0	0	0
- Därav in-tecknade åtaganden med stöd av anslagssparande	0	0	0	0	0
Bemyndiganden					
<i>Utgiftsområde 19 Regional tillväxt 19 01 001 006 Länsstyrelsen Kronobergs län</i>					
Tilldelat	1 500	3 000	3 000	3 000	6 000
Åtaganden	570	1 056	713	832	2 629
Personal					
Antal årsarbetskrafter ¹⁾	181	173	171	154	150
Medeltal anställda ²⁾	201	194	188	172	167
Drifkostnad per årsarbetskraft	1 030	1 019	1 023	974	997

Sammanställning väsentliga uppgifter	2020	2019	2018	2017	2016
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	-989	1 530	926	1253	-572
Balanserad kapitalförändring	4 481	2 951	2 024	772	1 344

1) Med årsarbetskrafter avses antal anställda personer omräknat till heltidsarbetande. Sammanlagd arbetad tid divideras med en länsstyrelsegenomsnittlig möjlig arbetstid = 1 710 timmar.

2) Medeltal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100%. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

Kommentar till tabellen sammanställning över väsentliga uppgifter

Sparsamt med investeringar. Under året har fordon inköpts till skötsel av naturreservaten. Det har även köpts in ett ryggburet elfiskeaggregat, möbler och skyltar till reservaten. I lokalerna har det gjorts en ombyggnad av systemet för larm/inpassage. Övriga tänkta lokalförändringar sköts på framtiden då prioritering av arbetsinsatser gjorts mot arbete med pandemin.

Det har varit lägre räntekostnader under året då räntan i princip varit noll hela året. Anslags-sparandet ökade då länsstyrelsen i slutet av året fick nya anslag tilldelade för att täcka ökade kostnader på grund av Covid -19. Ett anslag har tillkommit, inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel även kallat vildsvinsprojektet.

Årets kapitalförändring visar på underskott i uppdragsverksamheten, för ytterligare information se not 13.

Avgiftsbelagd verksamhet

Avgiftsbelagd verksamhet redovisas i enlighet med 3 kap. 2 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Belopp angivna i tkr.

Verksamhet	2018	2019			2020						2020
	Akkumulerat utfall	Utfall intäkter	Utfall kostnader	Nettoutfall	Budget intäkter	Utfall intäkter	Budget kostnader	Utfall kostnader	Netto budget	Nettoutfall	Akkumulerat utfall
Offentligrättslig verksamhet											
Djur och lantbruk (avgift för extra kontroller m.m.)	-155	478	484	-6	500	374	500	382	0	-8	-169
Registreringsavgift för jaktområden	2	1 162	1 162	0	1 200	1 077	1 200	1 077	0	0	2
Delgivning					0		0		0		
Övrig offentligrättslig verksamhet	331	352	118	234	350	338	350	200	0	138	703
Uppdragsverksamhet											
Resurssamordning	2 580	21 039	19 746	1 293	21 000	21 178	21 000	22 313	0	-1 135	2 738
Övrig uppdragsverksamhet	0	3 151	3 151	0	3 100	2 958	3 100	2 958	0	0	0
Summa totalt	2 758	26 182	24 661	1 521	26 150	25 925	26 150	26 930	0	-1 005	3 274
- fördelat på											
Summa offentligrättsligt	178	1 992	1 764	228	2 050	1 789	2 050	1 659	0	130	536
Summa uppdragsverksamhet	2 580	24 190	22 897	1 293	24 100	24 136	24 100	25 271	0	-1 135	2 738

Tabellen visar intäkter, kostnader och utfall för länsstyrelsens avgiftsbelagda verksamhet, enligt den indelningen för

återrapportering som framgår av budgeten för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras i regleringsbrevet.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem UNIT 4 Business World

Kommentar till tabellen avgiftsbelagd verksamhet

Djur och lantbruk har under året haft en del vakanta tjänster samt behövt ändra sina rutiner för att hantera pandemin. Detta har lett till färre djurskyddskontroller under 2020. Inom uppdragsverksamheten är det främst telefonin som har underskott beroende på hög andel sjukskrivningar och nya uppdrag som krävt ytterligare resurser samt investeringar i ny telefoniutrustning.

FINANSIELL REDOVISNING

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Länsstyrelseinstruktion	Regleringsbrev 2020	Övriga uppdrag, förordningar m.m.
		7 kap. 2 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag

Resultaträkning

Belopp i tkr

	Not	Utfall 2020-12-31	Utfall 2019-12-31
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	87 108	83 902
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	32 850	31 482
Intäkter av bidrag	3	66 647	64 935
Finansiella intäkter	4	31	21
Summa verksamhetens intäkter		186 636	180 340
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5, 35	-130 016	-122 561
Kostnader för lokaler		-10 436	-10 041
Övriga driftkostnader		-45 998	-43 658
Finansiella kostnader	6	-21	-126
Avskrivningar och nedskrivningar		-1 154	-2 424
Summa verksamhetens kostnader		-187 625	-178 810
Verksamhetsutfall		-989	1 530
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter mm som inte disponeras	7	6 015	6 167
Skatteintäkter mm		0	0
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	7	-6 015	-6 167
Saldo Uppbördsverksamheten		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	8	3 935	3 291
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	9	59 491	68 209
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	10	414	61
Finansiella intäkter		0	-1
Avsättning till/upplösning av fonder m.m. för transfereringsändamål	11	493	32
Lämnade bidrag	12	-64 333	-71 592
Saldo Transfereringar		0	0
Årets kapitalförändring	13	-989	1 530

Balansräkning

Belopp i tkr

	Not	Utfall 2020-12-31	Utfall 2019-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	14	0	0
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	14	669	760
Maskiner, inventarier, installationer mm	14	2 288	1 911
Varulager mm			
Varulager och förråd	15	27	34
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	16	875	992
Fordringar hos andra myndigheter	17	7 037	6 990
Övriga kortfristiga fordringar	18	390	268
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	19	2 694	2 516
Upplupna bidragsintäkter	19	8 454	9 398
Övriga upplupna intäkter	19	493	246
Avräkning med statsverket			
	20	-1732	25 932
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	21	45 489	31 942
Övriga tillgodohavande i Riksgäldskontoret	21	46	343
Kassa och Bank Vattenregleringsfond - bygdemedel	24	249	420
Summa tillgångar		66 979	81 752
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring	22	4 481	2 951
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	22	-989	1 530
Fonder			
Älgårdsfond	23	1 607	1 929
Vattenregleringsfond - bygdemedel	24	249	420
Avsättningar			
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	25	0	68
Övriga avsättningar	25	1 492	1 452
Skulder mm			
Lån i Riksgäldskontoret	26	2 957	2 633
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	27	5 043	4 684
Leverantörsskulder	28	4 570	4 288
Övriga kortfristiga skulder	29	5 094	1 838
Depositioner	30	46	343
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	31	10 309	9 201
Oförbrukade bidrag	32	31 493	49 775
Övriga förutbetalda intäkter	33	627	640
Summa kapital och skulder		66 979	81 752

Anslagsredovisning

Belopp i tkr

Anslag	Villkor	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Utnyttjande av medgivet över-skridande	In-dragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
01 05:001 006									
Länsstyrelsen (ram)	1	1 209	88 940	1 484			91 633	-89 198	2 435
19 01:001 006									
Allmänna regionalpolitiska åtgärder (ram)	2	-27	653				626	-539	88
23 01:015 008									
Konkurrenskraftig livsmedelssektor	3		1 500				1 500	-1 500	0
SUMMA		1 182	91 093	1 484	0	0	93 760	-91 237	2 523

Överskottet för länsstyrelsens egen verksamhet och av anslaget för regionalpolitiska medel ligger inom ramen för anslagssparande/överskridande. Anslaget för regionalpolitiska åtgärder ska succesivt minskas för att omfördelas till andra aktörer. Nytt anslag i år är konkurrenskraftig livsmedelssektor. Anslaget får användas till att anpassa IT systemet för primärproducenter och för att jägare ska kunna leverera små mängder vildsvinskött till konsumenter, kartlägga uppsamlingscentraler och revidera regionala förvaltningsplaner för vildsvin.

Finansiella villkor för anslag och bemyndigande

Villkor 1: 01 05:001 006 Länsstyrelsens ramanslag

Länsstyrelsen disponerar ett räntekonto med kredit i Riksgäldskontoret. Kreditutrymmet på räntekontot är 6 000 tkr. Till räntekontot överförs varje månad en tolfedel av tilldelat anslag. Länsstyrelsen får utöver tilldelat anslag disponera ett anslagssparande på 3 % och en anslagskredit på 2 580 tkr. Anslagskrediten har inte utnyttjats. Länsstyrelsen disponerar en låneram på 8 000 tkr hos Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar. Låneramen har utnyttjats med 2 957 tkr.

Länsstyrelsen ska med 2 603 tkr finansiera förvaltningskostnader hos Kronobergs läns lands-ting (Region Kronoberg). Medlen betalas ut med en tolfedel per månad.

Medel som deponeras hos Länsstyrelsen sätts in på ett särskilt konto i Riksgäldskontoret.

Villkor 2: 19 01:001 006 Allmänna regionalpolitiska åtgärder

Länsstyrelsen kan med stöd av bemyndigande under år 2020 göra ekonomiska åtaganden som innebär behov av framtida anslag på 1 500 tkr under åren 2021-2024. Infriade åtagande är beräknat till 500 tkr per år under 2021 till 2023. Länsstyrelsen har för 2020 en anslagskredit på 32 tkr, som inte utnyttjats. Myndigheten disponerar inte någon anslagsbehållning för 2020.

Av tilldelat anslag kan Länsstyrelsen utöver ordinarie ramanslag för förvaltningsändamål använda 200 tkr för uppföljning och utvärdering av insatser som finansieras av anslaget samt säkerställa uppföljningssystem kopplat till bemyndigandesystemet på anslaget. Av dessa har 136 tkr utnyttjats.

Villkor 3: 23 01:015 008 Konkurrenskraftig livsmedelssektor

Länsstyrelsen i Kronobergs län får använda högst 1 500 tkr för uppdraget att genomföra åtgärder i vildsvinspaketet inom ramen för livsmedelsstrategin. Anslaget har ingen anslagskredit och myndigheten får inte disponera något anslagssparande.

Redovisning mot inkomstitel 2020

Belopp i tkr

	Inkomstitel	Beräknat belopp 2020	Inkomster 2020-12-31	Inkomster 2019-12-31
2511:012	Expeditions- och ansökningsavgift	900	1 001	865
2537:112	Miljöskyddsavgifter	4 400	4 377	4 420
2552:310, 410	Avgifter enligt avfallsförordningen	100	79	89
2714:110	Sanktionsavgift enligt arbetsmiljölagen	400	504	770
2714:510	Sanktionsavgifter enligt socialtjänstlagen	400	54	23
	Summa	6 200	6 015	6 167

Beloppen avser avgifter som myndigheten inte disponerar. Skillnader mellan åren beror på omfattningen av verksamhet i samhället där avgifter/sanktionsavgifter debiteras. Expeditions- och ansökningsavgifter avser bland annat förvärvstillstånd, dispenser biotopskydd mm. Sanktionsavgifter avser domstolsbeslut enligt arbetsmiljölagen och socialtjänstlagen om avgifter där inbetalning sker till länsstyrelsen. Miljöskyddsavgifter avser tillsyn och tillstånd inom miljöfarlig verksamhet, täktavgifter m.m. *Tidigare har beräknat belopp inneburit belopp enligt regleringsbrev men då detta inte längre erhålls per länsstyrelse används i år budgetäskandet enligt instruktion från finansdepartementet.*

Redovisning av bemyndigande

Belopp i tkr

Anslag	Tilldelad bemyndiganderam	Ingående åtagande	Utgående åtagande	
19 01 001 ap 6 Regionala tillväxtåtgärder	1 500	1 056	570	Not 34

Utestående åtagande, 2020-12-31, fördelning per år		
2021	2022	2023
400	100	70

Utestående åtagande kommer att minskas genom att anslaget successivt ska omfördelas till andra aktörer. Kapitalbehovet för utestående åtagande specificeras i not, se not 34.

Tilläggsupplysningar och noter

Information av väsentlig betydelse

Från och med årsskiftet 2009 har länsstyrelserna en gemensam databas för det ekonomi-administrativa arbetet, ett gemensamt lönekontor samt en gemensam IT-organisation. Förvaltningen av dessa leds av Länsstyrelsen i Örebro län, Kronobergs län samt Västra Götalands län. Utöver detta beslutades det 2011 om en gemensam lösning av telefontekniken som Länsstyrelsen i Västra Götaland ansvarar för samt en gemensam telefonistfunktion som leds av Länsstyrelsen i Kronobergs län. Anslutning till telefonistfunktionen är frivillig och i februari 2020 anslöt sig Stockholms län. Det är nu totalt 19 län som har anslutit sig till telefonistorganisationen. Utöver länen är även Fastighetsmäklarinspektionen ansluten till telefonisttjänsten men har meddelat att de kommer att lämna denna i mars 2021. Länsstyrelserna startade på försök upp en länsstyrelsegemensam kundtjänst under 2018 för rådgivning och information

kring stöden inom landsbygdsområdet, som en utökning av telefonist-tjänsten. Under 2020 har länsrådsgruppen beslutat att permanent fortsätta tjänsten. Länsstyrelsen hyr ut delar av sina lokaler till Trafikverket. Trafikverket har sagt upp avtalet till den 30 april 2021.

Länsstyrelsen är ansluten till Statens Servicecenter som administrerar fakturaväxel och E-handelsverktyget Visma Proccedo. Statens Servicecenter hanterar även grundbokföring och betalningstjänster.

Under året har Länsstyrelsen erhållit ett nytt anslag inom livsmedelsstrategin. Anslaget syftar till att anpassa IT systemet för primärproducenter att även innefatta jägare som får leverera små mängder vildsvinskött till konsumenter, kartlägga uppsamlingscentraler och revidera regionala förvaltnings-planer för vildsvin.

Förändringar av ledningen har skett under året. Året började med Kristina Zetterström som vikarierande landshövding och Stefan Carlsson som vikarierande länsråd. I början av året tillträdde Maria Arnholm som landshövding och Kristina Zetterström återgick till vikarierande länsråd. Stefan Carlsson återgick till sin tjänst som avdelningschef. Under året har sedan nytt länsråd utsetts. Malin Almqvist tillträdde sin tjänst i slutet av året och Kristina Zetterström lämnade myndigheten.

Under året har länsstyrelsen arbetat med stabsverksamhet för incidenter i samhället. I början av året var det höga vattenflöden som följdes av uppgifter kring Covid -19 pandemin. För stabsarbete med höga flöden har vi lagt ned 1 092 timmar till en kostnad av 522 tkr och för pandemin 17 183 timmar till en kostnad av 8 640 tkr. Stabsarbetet kring pandemi kommer att fortgå under 2021.

Allmänt

Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) där annat ej anges. Då decimaler kan förekomma kan det ge mindre avrundningsdifferenser.

Länsstyrelsens redovisning följer god redovisningssed enligt 6 § Förordning (2000:606) om myndigheters bokföring. Brytdatum, det datum då löpande bokföring på räkenskapsåret avslutas, är den 5 januari 2021.

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till förordningen.

Med årsarbetskrafter avses antal anställda personer omräknat till heltidsarbetande. Sammanlagd arbetad tid divideras med en länsstyrelsegenomsnittlig möjlig arbetstid = 1 710 timmar. Medeltal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100 procent. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

Avvikelser från generella ekonomiadministrativa regler

I regleringsbrevet har regeringen beslutat om följande undantag från det ekonomiadministrativa regelverket:

”- Vid redovisningen av de uppgifter som avses i 2 § 1–3 förordningen med länsstyrelseinstruktion ska myndigheten inte tillämpa bestämmelserna 3 kap. 1 § andra stycket Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att resultatredovisningen ska avse hur verksamhetens prestationer har utvecklats vad gäller volym och kostnader.

- Med undantag från vad som gäller enligt 3 kap. 1 § tredje stycket och 3 kap. 2 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag, ska verksamhetskostnader och årsarbetskrafter redovisas i en för länsstyrelserna enhetlig struktur och enligt anvisningar från Länsstyrelsen i Örebro län.”

Länsstyrelserna undantas enligt 6 kap 1 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag från att redovisa kostnaderna för avgiftsbelagd verksamhet i vilken intäkterna inte får disponeras.

Resultatredovisningens indelning är förändrad

I ekonomistyrningsverkets allmänna råd till 3 kap 2§, Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, framgår att skälen till förändringar i indelning ska anges.

Inför årsredovisning 2020 har länsstyrelserna gemensamt genomfört ett arbete att förenkla och förtydliga årsredovisningen. Det har bland annat inneburit att indelningen i verksamhetsområden i resultatredovisningen delvis har förändrats genom att verksamhetsområden har slagits samman. Praktiskt innebär det att koder på tvåsiffernivå, i länsstyrelsernas verksamhets- och ärendestruktur, har slagits samman. Syftet med det är att skapa mer likvärdiga och balanserade redovisningar av verksamhetsområdena som både ger en översikt och visar på bredden i länsstyrelsernas uppgifter och uppdrag. År 2019 ingick 19 verksamhetsområden i resultatredovisningen och 2020 ingår tio verksamhetsområden.

Resultatindikatorer

Enligt ESV: s föreskrifter till 3 kap. 1 § ska myndigheten ta fram resultatindikatorer och redovisa enligt dessa, om det inte medför kostnader som menligt påverkar verksamheten. Föreskriften har för 2020 kompletterats med regleringsbrevsuppdrag 3E4 där det framgår att länsstyrelserna ska ta fram gemensamma indikatorer.

Tabell D

I länsstyrelsernas regleringsbrev 2020 3E4 efterfrågas uppgifter om antalet årsarbetskrafter utifrån finansieringskälla. På grund av detta redovisas ”Tabell D - Årsarbetskrafter per finansieringsform”. Denna statistik har tidigare årsredovisningar inte redovisats men i likhet med ”Tabell C – Årsarbetskrafter” redovisas den enligt verksamhets- och ärendestruktur (VÄS) på nivå två för år 2018, 2019 och 2020.

Tabell H och I

I årsredovisningen för 2019 utgick en tabell som innehållit statistik om överklagade ärenden och överklagade ärende som ändrats i högre instans. Detta då det framkommit vissa kvalitetsbrister i framtagna data. Till årsredovisning 2020 har den grunddata som statistiken baseras på delvis omarbetats. Numera fokuserar statistiken på antalet överklagade beslut istället för antalet överklagade ärenden, vilket av registreringstekniska skäl bedöms ge en mer rättvisande bild. Statistiken finns nu tillgänglig i följande två tabeller:

Tabell H – överklagade beslut

Tabell I – överklagade beslut som ändrats i högre instans

Redovisnings- och värderingsprinciper

Periodavgränsningsposter

Mindre belopp, under 5 000 kr, periodiseras inte även om de kommit innan brytdagen. Inkomna fakturor efter brytdagen den 5 jan 2021 och fram tills första filen med utfall skickas till ESV periodiseras om de överstiger 50 000 kr. Intäkter eller fakturor som inkommer efter detta anses vara väsentliga och periodiseras om de påverkar posten i resultaträkningen med minst en procent. Efter den 31 jan periodiseras inga fakturor eller intäkter. Löpande under året periodiseras förutbetalda kostnader, hyror med mera för att kostnaden ska belasta rätt period. Skulder till personalen i form av kompledighet och semesterlöner redovisas månadsvis.

Erhållna bidrag som inte förbrukats periodiseras och redovisas som oförbrukade bidrag. Kostnader motsvarande bidragsbelopp som ännu inte erhållits periodiseras och redovisas som upp-
lupna bidragsintäkter.

Avgiftsbelagd verksamhet där Länsstyrelsen disponerar inkomsten skall inte redovisas mot anslag utan ska i enlighet med ESV:s föreskrifter 7 kap. 1§ Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ingå i årets kapitalförändring. Intäkterna ska redovisas i not i årsredovisningen och i de fall de överstiger 100 000 kronor särredovisas. Målet för avgifterna är enligt 5 § avgiftsförordningen (1192:191) att de skall finansiera kostnaderna.

Övriga fordringar har tagits upp med belopp motsvarande vad som beräknas erhållas. Omsättningslager har redovisats enligt lägsta värdets- och först in först ut principen.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångars ekonomiska livslängd bestäms utifrån teknisk utveckling och den belastning objektet utsätts för som medför slitage. Årliga avskrivningar sker med belopp som svarar mot avskrivningsplan och låneskuldens löptid. Länsstyrelserna har en gemensam avskrivningsplan för olika kategorier av anläggningstillgångar.

Tillgångar med en bedömd nyttjandeperiod om minst 3 år och ett anskaffningsvärde på minst ett halvt prisbasbelopp redovisas som anläggningstillgångar.

Avskrivningsplan

Immateriella anläggningstillgångar (dataprogram)	3 år
Materiella anläggningstillgångar	
Förbättringsutgift på annans fastighet	7 år
Maskiner, inventarier m.m.	
Maskiner	5 år
IT-teknisk utrustning	3 år
Bilar och transportmedel	5 år
Övriga inventarier	5 år

Noter till resultaträkningen

Not 1 Intäkter av anslag

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
01 05:001 006, Länsstyrelsen, ramanslag	86 401	83 666
19 01:001 006 Allmänna regionalpolitiska åtgärder	136	236
23 01:015 008 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	571	0
	87 108	83 902

Skillnaden i anslagen hänförs till förändringar i tilldelningen av medel samt pris- och löneomräkning. 2020 fick vi ca 5 mkr mer i ramanslag jämfört med 2019. En omDisposition skedde i dec med 1,4 mkr. Anslaget för regionalpolitiska medel ska successivt minska för att omfördelas till andra aktörer. Under året har vi fått ett nytt anslag för att möjliggöra småskalig leverans av vildsvinskött till konsument.

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Belopp i tkr

Intäkterna fördelar sig inom följande verksamheter:

	2020-12-31	2019-12-31
Offentligrättslig verksamhet		
Älgvårdsadministration	1 077	1 163
Animaliska biprodukter	0	0
Djurskyddskontroll	374	478
Kontroll djurtransporter	6	17
Offentlig förevisning av djur	15	29
Särskild avgift för djurstallar	12	0
Tillsyn dammsäkerhet	282	275
Intäkter av 15§ avgifter, kopior m.m.	1	1
Delgivningar	23	30
Summa offentligrättslig verksamhet	1 789	1 993
Övriga intäkter av avgifter m.m.		
Rådgivning och konsultation inom lantbruksområdet (4§)	149	179
Uthyrning av lokaler (4§)	1 577	1 609
Utbildningar och konferenser (4§)	175	1 040
Uppdragsverksamhet inomstatligt (4§)	1 285	819
Resurssamverkan, uppdrag - Samordnad telefoni (4§)	11 297	11 019
Resurssamverkan, uppdrag - Samordnad löneservice (4§)	9 280	9 240
Resurssamverkan, uppdrag - Övriga (4§)	354	269
Inkomster för försäljning materiel m.m. (4§)	20	15
Övriga inkomster	6 925	5 299
Summa övriga intäkter av avgifter m.m.	31 061	29 489
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	32 850	31 482

Intäkter från utbildningar och konferenser har minskat då flertalet har ställts in pga Covid -19. Uppdragsverksamheten har utökats och innefattar även bekämpning av sjögull och fossilfria länsstyrelser. Avverkningen av skog i naturreservaten har varit stor under året därav ökade de övriga inkomsterna. Samordnad telefoni har fått in nya uppdrag och därmed ökade intäkter. I tabell för avgiftsfinansierad verksamhet ingår inte övriga inkomster där det bland annat ingår avverkning i reservaten, jakt-, fiske- och jordbruksarrenden.

Not 3 Intäkter av bidrag

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Myndigheten för skydd och beredskap, MSB	6 093	6 398
Statens Jordbruksverk, SJV	7 246	8 459
Havs och vattenmyndigheten	7 588	6 922
Naturvårdsverket, NV	19 730	18 894
Olika Länsstyrelser	18 264	16 931
Socialstyrelsen	-28	112
Skogsstyrelsen	0	-34
Riksantikvarieämbetet, RAÄ	3 519	2 381
Kammarkollegiet	0	0
Verket för innovationssystem	0	27
Statens energimyndighet	631	865
Tillväxtverket	225	-105
Arbetsförmedlingen	312	766
Skatteverket	512	418
Övriga myndigheter	474	546
Bidrag från kommuner och landsting	1 846	1 438
Bidrag från EU-institutioner och andra EU-länder	176	918
Övriga	59	-1
	66 647	64 935

Bidrag från Statens jordbruksverk har fortsatt ökat bland annat för TA-medel och regionala insatser för livsmedelsstrategin, medan uthyrningen av personal för ajourhållning av blockdatabasen har minskat då samarbetet har avbrutits och vi inte hyr ut personal under vinterhalvåret som tidigare. Ökningen av bidrag från Havs- och vattenmyndigheten avser bekämpning av sjögull, regionala insatser för Östersjön mm. Bidrag från Naturvårdsverket har ökat jämfört med 2019, med fortsatta investeringar i värdefull natur och rovdjursinventering samt större utbetalningar inom efterbehandling av förorenad mark. Riksantikvarieämbetet har under 2020 satsat på att ge bidrag för fornvård och byggnadsvård. Detta har lett till utredning av riksintressen och skrifter därom samt skrifter om glasbruken på svenska och engelska. Milstenvård är ett annat uppstartat projekt. Ökningen av bidrag från olika länsstyrelser består först och främst av bidrag för utökad testning av Covid-19.

Not 4 Finansiella intäkter

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Räntor från Riksgäldskontoret; kapitalräntor	0	9
Övriga finansiella intäkter	31	12
	31	21

Inga räntor på Riksgäldskontoret på grund av nollränta. Övriga finansiella intäkter avser ränteintäkter från fordringsbevakning av Kammarkollegiet.

Not 5 Kostnader för personal

Av kostnaden särredovisas den del för vilken arbetsgivaravgift utgår (lönekostnader exkl. arbetsgivaravgift, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal som redovisas på S-kod 411*).

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Löner m.m. exkl. arbetsgivaravgift, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal varav arvoden till styrelse, kommittéer eller ej anställd personal (uppdragstagare.	-86 318	- 81 299
Arbetsgivaravgifter, pensionspremier och övriga kostnader för personal	-289	- 373
	-43 698	-41 263

Ökningar i löner beror på att antalet årsarbetskrafter har ökat från 173 till 182 samt periodiserad lönerevision som skulle genomförts under hösten.

Not 6 Finansiella kostnader

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Räntor till Riksgäldskontoret; låneräntor	-2	-103
Övriga finansiella kostnader	-19	-23
	-21	-126

Under året, kvartal 2-4, har det varit nollränta på skulder till Riksgäldskontoret.

Not 7 Uppbördsverksamhet

Belopp i tkr	2018-12-31 Utfall intäkter	2019-12-31 Utfall intäkter	2020-12-31 Budget intäkter	2020-12-31 Utfall intäkter
Expeditions- och ansökningsavgift	755	865	900	1 001
Miljöskyddsavgifter	4 333	4 420	4 400	4 377
Avgifter enligt avfallsförordningen	95	89	100	79
Sanktionsavgift m.m.	1 269	793		558
	6 452	6 167	5 400	6 015

Noten är uppdelad på avgifter med ett bestämt respektive inte bestämt ekonomiskt mål (sanktionsavgifter). Expeditions- och ansökningsavgifter avser bland annat förvärvstillstånd, dispenser, biotopskydd mm. Miljöskyddsavgifter avser tillsyn och tillstånd inom miljöfarlig verksamhet, täktavgifter mm. Sanktionsavgifter avser domstolsbeslut enligt arbetsmiljölagen och socialtjänstlagen om avgifter där inbetalning sker till länsstyrelsen. Tidigare har budgeterade intäkter inneburit belopp enligt regleringsbrev men då detta inte längre erhålls per länsstyrelse används i år budgetäskandet, enligt instruktion från finansdepartementet.

Not 8 Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Fördelning på följande ändamål:		
Regional samverkan, anslag 01 05:001	2 603	2 551
Regional projektverksamhet, anslag 19 01:001	403	740
Konkurrenskraftig livsmedelssektor, anslag 23 01:015	929	0
	3 935	3 291

Anslaget för regionalpolitiska åtgärder ska successivt minskas för att omfördelas till andra aktörer. Nytt anslag 2020 inom konkurrenskraftig livsmedelssektor som tilldelas för att underlätta leverans av små mängder vildsvinskött till konsumenter.

Not 9 Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Naturvårdsverket, NV	29 668	29 153
Socialstyrelsen, SOS	4 429	3 302
Post och telestyrelsen	431	427
Havs och vattenmyndigheten	14 542	24 425
Länsstyrelsen i Jönköpings Län	125	581
Länsstyrelsen i Örebro Län	3 560	3 960
Riksantikvarieämbetet	5 642	6 331
Statens Jordbruksverk	820	0
Övriga	274	30
	59 491	68 209

Minskningen från Havs- och vattenmyndigheten avser bland annat bekämpning av sjögull. Statens Jordbruksverk avser återbetalning i projektet livsmedelsstrategin av dubbelutbetalt bidrag. Ökningen av Naturvårdsverket avser LONA våtmark och LONA pollinering. Ökningen av Socialstyrelsen avser personliga ombud. Minskningen av Riksantikvarieämbetet avser ASK-betalningar.

Not 10 Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	414	61
	414	61

Ökningen beror på det länsstyrelsegemensamma projektet Nyttan med kulturmiljö, där man har tagit fram en publikation med exempel på kulturmiljövård från olika län.

Not 11 Avsättning till fonder

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Inbetalning Älgvårdsfond (intäkt)	-987	-1 090
Utbetalning Älgvårdsfond (kostnad)	1 308	1 128
	321	38
Inbetalning Vattenregleringsfond – (intäkt) bygdemedel	-101	-99
Utbetalning Vattenregleringsfond – (kostnad) bygdemedel	273	93
Summa avsättning till fond	172	-6

Intäkter och kostnader redovisas i motsatt tecken för att visa avsättning/ upplösning av fonderna. Skillnaden i kostnader för älgvårdsfonden avser bland annat att vi lämnat bidrag till jakttskyttebana under 2020 vilket inte gjordes under 2019. Under 2020 lämnades ett större bidrag från vattenregleringsfonden med 200 tkr för att skapa en mötesplats för ungdom, idrott och kultur i Bolmsö Bygddegård.

Not 12 Lämnade bidrag

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Lämnade bidrag till kommuner	-33 866	-33 423
Lämnade bidrag till enskilda företag, organisationer och föreningar	-4 330	-6 660
Lämnade bidrag till kommunala sektorn	-2 904	-2 734
Lämnade bidrag till enskilda personer	-969	-997
Sv. Geologiska undersökningar (SGU)	-18 580	-26 328
Länsstyrelser	-1 737	-257
Övriga myndigheter	-1 947	-1 193
Övriga ersättningar	0	0
	-64 333	-71 592

Minskningen av bidrag till enskilda företag, organisationer och föreningar beror bland annat på att det lämnades mindre bidrag för kulturmiljö. Under 2019 lämnades bidrag för dricksvatten och våtmarker som inte gjordes 2020. Bidrag till SGU har minskat genom att under 2019 lämnades bidrag för åtgärder inom förorenad mark till insatser i Udden Hovmantorp med 22 mkr jämfört med 1 mkr under 2020. För insatser på Ålghults Glasbruk lämnades 2019 bidrag med 894 tkr 2019 jämfört med 14 mkr under 2020. Övriga länsstyrelser har erhållit bidrag för insatser för att underlätta leveranser av små mängder vildsvinskött till konsumenterna.

Not 13 Årets kapitalförändring

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Offentligrättslig verksamhet		
Djurskyddskontroller	8	4
Kontroll djurtransporter	-1	-1
Offentlig förevisning av djur	4	19
Särskild avgift djurstallar	4	0
Tillsyn dammsäkerhet	132	216
Summa Offentligrättslig verksamhet	147	238
Övrigt kapitalposter		
Telefonadministration	-1 219	448
Löneadministration	82	844
Förvaltningsstyrning generellt handl. stöd	0	0
Summa övriga kapitalposter	-1 136	1 292
Summa Årets kapitalförändring	-989	1530

2020 har mer arbete lagts på Tillsyn dammsäkerhet. Kapitalförändringen enligt resultaträkningen beror bland annat på att telefonistorganisationen har ökade kostnader för löner i samband med anslutningen av ett nytt län samt ökade omkostnader för konsultinsatser kring coaching. Löneservice har ökade lönekostnader då en vakant tjänst har återbesatts.

Noter till balansräkningen

Not 14 Immateriella och Materiella anläggningstillgångar

Belopp i tkr

	Immateriella tillgångar	Maskiner, inventarier m.m.	Förbättringsutgifter på annans fastighet	Total
Anskaffningsvärde	0	13 004	2 398	15 402
Ackumulerad avskrivning		-11 092	-1 638	-12 730
Utgående värde 2019-12-31	0	1 911	760	2 672
Årets anskaffning		1 299	141	1 440
Utrangering ack anskaffningar		-68		-68
Utrangering ack avskrivningar		68		68
Årets avskrivningar		-922	-232	-1 154
Utgående värde 2020-12-31	0	2 288	669	2 957

Under året har fordon köpts in till skötseln av naturreservaten. Det har även köpts in ett ryggburet elfiskeaggregat, möbler mm. I lokalerna har en mindre ombyggnad av systemet för larm-/ inpassage gjorts.

Not 15 Varulager och förråd

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Förråd till Residenset	3	9
Förråd av representationsgåvor	3	4
Förråd av flexitankar	21	21
	27	34

Posten är relativt oförändrad. Förråd till residenset avser livsmedel för representation. Under 2018 års torra köptes flexitankar för att hjälpa länets bönder med vattenförsörjning till sina djur. Kvarvarande tankar har lagerförts för eventuellt kommande behov.

Not 16 Kundfordringar

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Utomstatliga fordringar	875	992
	875	992

Utestående kundfordringar minskade under 2020 eftersom fordringar inom djurskydd och regionala samverkanskurser minskat. Under 2019 genomfördes en utbildning i beredskapsjuridik som inte gjordes 2020.

Not 17 Fordringar hos andra myndigheter

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Skatteverket (avräkning moms och skattekonto)	1 385	1 793
Länsstyrelser	5 638	5 066
Övriga myndigheter	14	131
	7 037	6 990

Fler länsstyrelser har anslutit sig till telefonistorganisationen och ökad fakturering leder till ökade fordringar. Lägre antal leverantörsfakturer och mindre aktiv verksamhet på grund av Covid -19 har lett till minskad ingående moms och följaktligen lägre fordringar hos Skatteverket.

Not 18 Övriga kortfristiga fordringar

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Osäkra fordringar	124	139
Värdereglering av osäkra fordringar	-124	-139
Övriga fordringar	390	268
	390	268

Övriga fordringar avser sanktionsavgifter enligt arbetsmiljölagen.

Not 19 Periodavgränsningsposter

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Förutbetald kostnad, hyra	2 334	2 266
Övriga förutbetalda kostnader	360	250
Summa förutbetalda kostnader	2 694	2 516
Upplupna bidragsintäkter, SJV	5 397	6 535
Upplupna bidragsintäkter, Länsstyrelser	94	374
Upplupna bidragsintäkter, Naturvårdsverket	17	552
Upplupna bidragsintäkter, Havs- och vattenmyndigheten	1 680	1 761
Övriga upplupna bidragsintäkter	1 266	176
Summa upplupna bidragsintäkter	8 454	9 398
Övriga upplupna intäkter	493	246
	11 641	12 160

Förutbetalda kostnader för hyror 2020 har ökat pga omförhandling av hyresavtal. Övriga förutbetalda kostnader har ökat pga krissamverkan Covid-19. Skogsavverkningar med inmätt virke 2020, men där intäkten inte har kommit, har ökat posten upplupna intäkter. Upplupna bidragsintäkter, SJV, har minskat då det under 2019 fanns en större inbetalning av TA-medel 2,9 mkr. Samtidigt har Övriga upplupna bidragsintäkter ökat då det finns upparbetade kostnader inom projektet Life Taiga.

Not 20 Uppbörd

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Ingående balans	268	25
Redovisat mot inkomsttitel (-)	-6 015	-6 167
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde (+)	6 137	6 410
Medel från räntekontot som tillförts inkomsttitel (+)	0	
Fordringar avseende uppbördsmedel	390	268
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	0	0
Redovisat mot anslag (+)	2 039	977
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-2 039	-977
Fordringar/Skuld avseende anslag i icke räntebärande flöde	0	0
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-1 209	-2 323
Redovisat mot anslag (+)	89 198	86 337
Anslagsmedel som tillförts räntekontot (-)	-90 424	-85 223
Återbetalning av anslagsmedel (+)		
Skulder avseende anslagsmedel i räntebärande flöde	-2 435	-1 209
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	1 338	1 458
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-194	-120
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	1 144	1 338
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
Ingående balans	25 535	57 885
Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	85 250	107 568
Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-107 518	-134 484
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar (+/-)	-4 098	-5 434
Övriga fordringar på statens centralkonto	-831	25 535
Summa avräkning statsverket	-1 732	25 932

Under året har länsstyrelsen fått ett nytt anslag i icke ränteflöde för att anpassa IT systemet för primärproducenter och för att jägare ska kunna leverera små mängder vildsvinskött till konsumenter, kartlägga uppsamlingscentraler samt revidera regionala förvaltningsplaner för vildsvin. För anslag i räntebärande flöde har anslagssparandet ökat.

För övriga fordringar och skulder på statens centralkonto (SCR) har både inbetalningar och utbetalningar minskat jämfört med 2019. Under 2019 fick länsstyrelsen mer intäkter och bidrag för bland annat förorenad mark, bekämpning av sjögull, restaurering av Skyeån. Medan det år 2020 löstes upp bidragsmedel som varit balanserade så den 31 december 2020 fanns det en skuld till SCR på 1,7 mkr. Vid ingången till 2020 fanns det balanserade medel för bidrag med 25 mkr och det erhöles bidrag med 27 mkr. Totalt lämnades bidrag med 54 mkr.

Not 21 Behållning räntekonton i Riksgäldskontoret

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Behållningen vid årets slut fördelar sig enligt följande:		
Behållning på räntekontot Riksgäldskontoret	45 489	31 942
Behållning övriga tillgodohavanden (deponerade medel) Riksgäldskontoret	46	343
	<hr/>	<hr/>
	40 863	32 285
varav kortsiktigt likviditetsbehov (30 dagar)	7 600	6 200

Förändring av räntekontot påverkas av förändring av tillgångar och skulder i räntebärande flöde. Resultatet på förvaltningsanslaget har ökat med 3,9 mkr och oförbrukade bidrag har ökat med 4,6 mkr. Kapitalförändring myndighetskapital har minskat med 989 tkr. Av de deponerade medlen finns två öppna ärenden med små belopp jämfört med 2019 då det fanns tre öppna ärenden med större belopp.

Not 22 Förändring myndighetskapital

Belopp i tkr

	Balanserad kapitalförändring, avgiftsbelagd verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2019-12-31	2 951	1 530	4 481
Varav: Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	2 951	1 530	4 481
Ingående balans 2020-01-01	2 951	1 530	4 481
Föregående års kapitalförändring	1 530	-1 530	0
Årets förändring		-989	-989
Varav: Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan		-989	-989
Summa årets förändring		-989	-989
Utgående balans 2020-12-31	4 481	-989	3 492

Kapitalförändringen enligt resultaträkningen beror bland annat på att telefonistorganisationen har ökade kostnader för löner i samband med anslutningen av ett nytt län samt ökade omkostnader för konsultinsatser kring coaching. Löneservice har ökade lönekostnader då en vakant tjänst har återbesatts.

Not 23 Älgvårdsfond

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Ingående behållning	1 929	1 967
Inbetalningar	987	1 090
Utbetalningar	-1 309	-1 128
	<hr/>	<hr/>
	1 607	1 929

Skillnaden i utbetalningar för älgvårdsfonden avser bland annat lämnat bidrag till jakttskyttebana under 2020 vilket inte gjordes under 2019.

Not 24 Vattenregleringsfond - bygdemedel

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Ingående behållning	420	414
Inbetalningar	101	99
Utbetalningar	-272	-93
	249	420

Under 2020 lämnades bidrag från fonden med 200 tkr för att skapa en mötesplats för ungdom, idrott och kultur i Bolmsö Bygdegård.

Not 25 Avsättningar

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Avsättningar för pensioner		
Ingående avsättning	68	1 203
Årets pensionsavsättning	0	0
Årets pensionsutbetalning	-68	-1 135
	0	68
Övriga avsättningar	1 492	1 452

Vid årets slut finns det ingen person kvar med delpension. Övriga avsättningar avser kompetensmedel enligt avtal mellan parterna i PA 16. Under året har medel använts för utbildningen dialog inom naturvård.

Not 26 Lån i Riksgäldskontoret

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Länsstyrelsen disponerar år 2020 en låneram på 8 000 tkr i Riksgäldskontoret.		
Ingående låneskuld	2 633	3 599
Nyupptagna lån	1 478	1 495
Amorteringar	-1 154	-2 461
Utnyttjad låneram	2 957	2 633

Under året har fordon inköpts till skötseln av naturreservaten. Det har även köpts in ett ryggburet elfiskeaggregat, möbler mm. I lokalerna har det gjorts en ombyggnad av systemet för larm/inpassage.

Not 27 Kortfristiga skulder till andra myndigheter

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Skatteverket	2 445	2 208
Statens pensionsverk	773	589
Länsstyrelser	1 337	1 127
Skogsstyrelsen	0	10
Statens servicecenter	48	53
Försäkringskassan	9	159
Sveriges lantbruksuniversitet	132	30
Riksrevisionen	156	135
SMHI	19	46
Riksarkivet	0	152
Övriga	124	175
	5 043	4 684

År 2020 ökade skulden till Skatteverket för arbetsgivaravgifter och för avgifter till Statens Pensionsverk, bland annat genom ökning av lönekostnaderna. Förändringen av länsstyrelser avser kostnader för den gemensamma IT-organisationen, Nationell samordnare TFÖ mm.

Not 28 Leverantörsskulder

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Leverantörsskulder	4 570	4 288
	4 570	4 288

Ökningen av leverantörsskulder påverkas av när i tiden man genomför inköpen. Under 2020 hade vi skulder bland annat för inköpta tjänster för reservats- och vattenverksamheten

Not 29 Övriga kortfristiga skulder

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Skatteverket	2 026	1 837
Övriga skulder	3 068	1
	5 094	1 838

Ökning i skulder till Skatteverket avser personalens källskatt som hänförs till de ökade lönerna. Övriga skulder 2020 avser insats i Resurscentrum till kommuner.

Not 30 Depositioner

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Depositioner, kapital, räntekonto	46	343
Depositioner, ej fördelad ränta kv. 4, räntekonto	0	0
	46	343

Av de deponerade medlen finns två stycken öppna ärenden med små belopp jämfört med 2019 då det fanns tre öppna ärenden med större belopp.

Not 31 Upplupna kostnader

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Löner och arvoden	848	191
Semesterlöner	8 453	7 954
Riksrevisionen	157	147
Länsstyrelsernas IT-organisation	0	207
Länsstyrelsen PuP	82	83
Länsstyrelsen Kalmar djurskydd	0	117
Länsstyrelsen TFÖ	360	450
Länsstyrelsen Halland krisberedskap	250	0
Övriga	159	52
	10 309	9 201

Periodiserade kostnader för Riksrevisionen avser förväntade kostnader för granskning av årsredovisningen. Samtliga kostnader i år för Länsstyrelsens IT-organisation, som avser kostnader för arbetsplatser mm, har inkommit i december då de fakturerade sina kostnader innan brytdagen. Länsstyrelsen PuP avser samarbetet mellan Kronoberg, Kalmar och Blekinge kring omhändertagandet och försäljning av djur. Länsstyrelsen TFÖ avser kostnader för en större totalförsvarsövning.

Not 32 Oförbrukade bidrag andra myndigheter

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Inomstatliga bidrag		
Naturvårdsverket	12 347	38 375
Länsstyrelser	7 798	3 014
Riksantikvarieämbetet	739	1 305
Havs och vattenmyndigheten	3 802	2 059
Statens jordbruksverk	1 160	999
Tillväxtverket	33	258
Myndigheten för skydd och beredskap	2 457	682
Statens energimyndighet	1 334	1 906
Övriga	131	86
	29 801	48 684

Minskningen av oförbrukade bidrag från Naturvårdsverket avser till största delen sanering av förorenad mark med ca 24 mkr. Länsstyrelsen har under året utfört arbete med marken på Älghults glasbruk, Udden i Hovmantorp, Malmens metallfabrik, Hjortsberga och Dörarp. Från de andra länsstyrelserna har vi fått medel för investeringsstöd för hyresbostäder, vattenförvaltning, marint områdesskydd samt återbetalning av RC medel m fl. Riksantikvarieämbetet avser de projekt som vi själva driver inom kulturmiljöområdet. Minskningen avser byggnadsvårdprojekt. Från Havs- och vattenmyndigheten har länsstyrelsen fått ersättning bland annat för åtgärder för akvatiska miljöer och åtgärder för övergödning. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har bidragit med ytterligare medel för totalförsvarsövning och förnyade medel för civilt försvar men pga Covid-19 har inte dessa kunnat användas fullt ut.

Utomstatliga bidrag

Livsstil Kronoberg	45	55
Fiskevårdande åtgärder inom Mieåns avrinningsområde	60	60
Life Taiga (Life Nature)	0	327
Åsnentillsyn	311	299
Kunskapshöjning om Allemansrätten	47	50
Trädprojekt 2019-2021	229	300
Life RestoRed (Life multiannual work programme)	1 000	0
	1 692	1091

Life RestoRed är ett restaureringsprojekt inom odlingslandskapet som till stor del finansieras av EU (LIFE Multiannual work programme 2018-2020). Projektet fokuserar på att restaurera igenvuxna ängs- och betesmarker inom några Natura 2000-områden och pågår till 2026.

Förväntad förbrukning av oförbrukade bidrag 2020-12-31

Belopp i tkr

	Inom 3 mån	mer än 3 mån upp till 1 år	Mer än 1 år upp till 3 år	Mer än 3 år
Inomstatligt	11 110	13 515	5 177	0
Utomstatligt	76	856	760	0
Totalt	11 186	14 371	5 937	0

Medel som ska återbetalas till bidragsgivaren mm redovisas som förbrukade inom 3 månader.

Not 33 Övriga förutbetalade intäkter

Belopp i tkr

	2020-12-31	2019-12-31
Trafikverket hyra m.m.	258	258
Arrenden	369	373
Övriga förutbetalda fordringar	0	9
	608	640

Trafikverket avser hyra i Länsstyrelsens lokaler.

Noter till anslagsredovisningen

Not 34 Kapitalbehov för bemyndigande

Belopp i tkr

Anslag 19 33:1 Allmänna regionalpolitiska åtgärder	2020-12-31	2019-12-31
Utestående åtagande per 31 dec	570	1 056
Utgående anslagsbehållning	-88	27
	482	1 083

Utestående åtagande kommer att minska genom att anslaget successivt ska omfördelas till andra aktörer

Övriga noter

Not 35 Kostnader för personal

Belopp i tkr

I enlighet med 7 kap. 2 § i Förordningen om årsredovisning och budgetunderlag redovisas skattepliktiga ersättningar och andra förmåner (i tusentals kronor) som betalats ut under kalenderåret 2020 till ledande befattningshavare vid Länsstyrelsen.

	Belopp	Uppdrag
Landshövding		
Maria Arnholm	1 447	Jämställdhetsmyndighetens insynsråd
Vik. landshövding och vik. länsråd		
Kristina Zetterström	1 201	Ledamot i SMHI insynsråd
Länsråd		
Malin Almqvist	85	Särskild ledamot vid Kammarrätten i Jönköpings Län
Vik. länsråd		
Stefan Carlsson	792	Inga övriga uppdrag

Ledamöter insynsrådet

Katarina Brännström	2 Ledamot i rådet för Polis i syd Ledamot i inspektionen för Socialförsäkringar
Monica Haider	3 Ersättare i Riksbankens jubileumsfond
Lotta Fonsell	2 Styrelseledamot Orrefors Kosta Boda AB Styrelseledamot Smålandsriket Fastighets AB Styrelseledamot Kosta Glasproduktion AB
Patrik Oldin	2 Inga övriga uppdrag
Peter Aronsson	2 Ledamot och vice ordförande styrelsen UHR Ledamot i insynsråd Länsstyrelsen i Kalmar län Myndighetschef, GD och Rektor för Linnéuniversitetet
Thomas Haraldsson	3 Ledamot Ryssbygymnasiet AB Ledamot Allbohus AB i Alvesta
Mikaela Johnsson	3 Inga övriga uppdrag
Lennart Johansson	3 Inga övriga uppdrag

LANDSHÖVDINGENS UNDERSKRIFT AV ÅRSREDOVISNINGEN

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Växjö den 19 februari 2021

Maria Arnholm

Landshövding

BILAGOR

Bilaga A. Paragrafer i Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion, som redovisas i årsredovisningen

Paragraf	Uppgift / Uppdrag	Avsnitt i årsredovisning
2§ p3	Följa tillståndet i länet	Läget i länet
3§ p1	De allmänna valen	Övrig förvaltnings och trafikföreskrifter
3§ p2	Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor
3§ p3	Regional tillväxt	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
3§ p4	Infrastrukturplanering	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
3§ p5	Hållbar samhällsplanering och boende	Hållbar samhällsplanering och boende
3§ p6	Energi och klimat	Energi och klimat
3§ p7	Kulturmiljö	Kulturmiljö
3§ p8	Skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap	Krishantering och skydd mot olyckor
3§ p9	Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd	Naturvård, miljöskydd och vattenverksamhet
3§ p10	Lantbruk och landsbygd	Areella näringar
3§ p11	Fiske	Areella näringar
3§ p12	Folkhälsa	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.
3§ p13	Jämställdhet	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.
3§ p14	Integration	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.
4§ p1	Tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7§ ärvdabalken	
4§ p2	Barentssamarbetet i Västerbottens och Norrbottens län	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
4§ p3	I utpekade län göra de utredningar om det allmänna fiskeintresset som begärs av andra myndigheter i ansökningsmål enligt 22 kap. miljöbalken	Areella näringar
4§ p4	I utpekade län vara förvaltande och attesterande myndighet för vissa program inom EU:s strukturfonder	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
4§ p5	I utpekade län vara behörig myndighet enligt lagen (2017:244) om kontroller och inspektioner på plats enligt...	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
4§ p6	I utpekade län vara ansvarig för kontroller enligt ...	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
5§ p1	Integrering av jämställdhetsperspektiv	Om Länsstyrelsen – integrering av sektorsövergripande områden
5§ p2	Individbaserad statistik med kön som fördelningsgrund	Om Länsstyrelsen – integrering av sektorsövergripande områden
5§ p3	Vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn, analysera konsekvenserna och ta särskild hänsyn till barns bästa	Om Länsstyrelsen – integrering av sektorsövergripande områden
5§ p4	Verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Om Länsstyrelsen – integrering av sektorsövergripande områden
5§ p5	Integrera mänskliga rättigheter genom att belysa, analysera och beakta dem, särskilt skyddet mot diskriminering	Om Länsstyrelsen – integrering av sektorsövergripande områden
5§ p6	Beakta folkhälsomålet i arbetet med bl a regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak	Om Länsstyrelsen – integrering av sektorsövergripande områden
5§ p7	Verka för att förenkla för företag	Om Länsstyrelsen – integrering av sektorsövergripande områden

Paragraf	Uppgift / Uppdrag	Avsnitt i årsredovisning
5§ p8	Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat	Energi och klimat
5§ p9	Verka för att behovet av bostäder tillgodoses	Hållbar samhällsplanering och boende
6§	Verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling	Naturvård, miljöskydd och vattenverksamhet
7§	Geografiskt områdesansvar enligt förordningen (2015:1052)	Krishantering och skydd mot olyckor

Bilaga B. Regleringsbrevsuppdrag som redovisas i årsredovisningen

Bilagan innehåller åiterrapporteringar och uppdrag som redovisas i årsredovisningen och som framgår i länsstyrelsernas regleringsbrev 2020.

Uppdrag i regleringsbrev 2020	Område	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
Kap 1 A1	Agenda 2030	Om Länsstyrelsen – strategisk styrning och planering/Integrering av sektorsövergripande områden	Alla län
Kap 1 A2	Företnade områden för bostadsbyggande	Naturvård, miljöskydd och vattenverksamhet	Alla län
Kap 1 A3	Åtgärdssamordning mot övergödning	Naturvård, miljöskydd och vattenverksamhet	Alla län som får bidrag från HaV för åtgärdssamordning och alla län som är vattenmyndigheter
Kap 1 A4	Förebygga introduktion och spridning av invasiva arter	Naturvård, miljöskydd och vattenverksamhet	Alla län
Kap 1 A5	Regionala handlingsplaner för grön infrastruktur	Naturvård, miljöskydd och vattenverksamhet	Alla län
Kap 1 A6	Bevarandeplaner för Natura 2000-områden, omprövning av vattenkraft	Naturvård, miljöskydd och vattenverksamhet	Alla län
Kap 1 A7	Nationella planen för vattenkraft genomförs	Naturvård, miljöskydd och vattenverksamhet	Alla län
Kap 1 A8	Hantering av EU-stöd, genomförande av Landsbygdsprogrammet och Havs- och fiskeriprogrammet.	Areella näringar	Alla län
Kap 1 A9	EU:s gemensamma jordbrukspolitik	Areella näringar	Alla län
Kap 1 A10	Nationella livsmedelsstrategin	Areella näringar	Alla län
Kap 1 A11	Sammanhållen landsbygdsolitik	Areella näringar	Alla län
Kap 1 A12	Nationella mål för kulturmiljöarbete	Kulturmiljö	Alla län
Kap 1 A13	Länsstrategier för jämställdhetsintegrering internt och i länet redovisning av integrering på myndigheten	Om Länsstyrelsen – Integrering av sektorsövergripande områden	Alla län
	Länsstrategier för jämställdhetsintegrering internt och i länet – redovisning av externt riktad verksamhet	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
Kap 1 A14	Mänskliga rättigheter redovisning av integrering på myndigheten	Om Länsstyrelsen – Integrering av sektorsövergripande områden	Alla län
	Mänskliga rättigheter – redovisning av externt riktad verksamhet	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
Kap 1 B1	Redovisning av 218 jakt och viltvård	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	Alla län
	Regionalt arbete, naturvård, biologisk mångfald, friluftsliv, hotade arter mm. - redovisas inkl 51 18 rovdjursförvaltning, men exkl. vht 218* jakt och viltvård	Naturvård, miljöskydd och vattenverksamhet	Alla län
Kap 1 B2	Barents hav	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Norbottens och Västerbottens län
Kap 1 C1	Regionala strukturfondsprogrammen 2014–	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Alla län

Uppdrag i regleringsbrev 2020	Område	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
	2020, samverkande insatser		
Kap 1 C2	Tilldelning av medel från anslag 1:1 regionala tillväxtåtgärder	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Alla län
Kap 1 C3	Omarrondering i Dalarnas län	Areella näringar	Dalarnas län
Kap 1 C4	Förenklingsarbete - underlätta för företaget	Om Länsstyrelsen – Integrering av sektorsövergripande områden	Alla län
Kap 1 D2	Måluppfyllelse - kontrollplan livsmedelkedjan, kommunernas livsmedelskontroll	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Alla län
Kap 1 D3	Livsmedels- och foderkontrollen i primärproduktion	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Alla län, samordnas av Norrbottens län
Kap 1 D4	Operativ tillsyn om transport av avfall	Naturvård, miljöskydd och vattenverksamhet	Gävleborgs, Norrbottens, Stockholms, Skånes och Västra Götalands län
Kap 1 D6	Hanteringen av markärenden ovanför odlingsgränsen och på renbetesmark	Areella näringar	Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län
Kap 1 D7	En hållbar rennäring och en gynnsambevarandestatus för stora rovdjur	Areella näringar	Dalarnas, Västermorlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län
Kap 1 D8	Långsiktigt hållbar rennäring	Areella näringar	Berörda län
Kap 1 D9	Skada på fisk och fiskeredskap - ersättning	Areella näringar	Alla län till HaV
Kap 1 D10	Skada av vilt och ersättning för skada av vilt på annat än renar, fisk och fiskeredskap	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	Alla län
Kap 3 B5	Samverkansråd vid Statens kulturråd	Kulturmiljö	Hallands län
Kap 3 B7	Civilt försvar (eller i särskild ordning)	Krishantering och skydd mot olyckor	Alla län
Kap 3 B9	Stödja kommunernas beredskapsplanering av det civila försvaret (eller i särskild ordning)	Krishantering och skydd mot olyckor	Alla län
Kap 3 B17	Anvisningsmodell för ensamkommande barn - nyanlända	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm	Alla län
Kap 3 E4	ÅR i enhetlig struktur, redovisning av statistik enligt VÅS m.m.	Året i siffror	Alla län

Bilaga C. Övriga uppdrag, förordningar m.m. som redovisas i årsredovisningen

Bilagan innehåller regeringsuppdrag och hänvisningar till paragrafer i förordningar i vilka det uttryckligen framgår att återrapportering/redovisning ska ske i årsredovisningen.

Uppdrag/Förordning	Område	Avsnitt i årsredovisning
2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Förhållanden av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning av verksamheten	Övrig rapportering
3 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Avgiftsfinansierad verksamhet	Övrig rapportering
3 kap. 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Kompetensförsörjning	Om Länsstyrelsen/Organisation och medarbetare
7 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Skattepliktig ersättning till ledamöter i styrelse, råd utsett av regeringen och myndighetens ledande befattningshavare	Finansiell redovisning
7 kap. 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Frånvaro på grund av sjukdom	Om Länsstyrelsen/Organisation och medarbetare
Uppdrag att bistå Rådet för hållbara städer i dess arbete (M2017/03235/Mm), 2017-12-18	Utveckling av hållbara städer	Hållbar samhällsplanering och boende (40-41)

Bilaga D. Regleringsbrevsuppdrag som redovisas i särskild ordning

Bilagan innehåller regleringsbrevsuppdrag i länsstyrelsernas regleringsbrev 2020 som redovisas i särskild ordning. Förteckningen är kompletterad med uppdrag från tidigare regleringsbrev, som redovisas i särskild ordning under 2020.

Uppdrag ur 2020 års regleringsbrev			
Uppdrag i regleringsbrev	Rapporteringsdatum	Rapporteras till	Länsstyrelsens diarienummer
1 D1 Utvecklingsarbete tillsyn	2021-06-01	Finansdepartementet	Har inget dnr ännu
1 D5 Alkohol/livsmedelskontroll - digital inhämtning av uppgifter från företag	2021-06-01	Näringsdepartementet	281-6610-2020
3 A1 Energi- och klimatstrategier	2021-01-31	Länsstyrelsen Dalarna	420-7187-2020
3 A2 Integrering av klimat och energimål	2021-01-31	Länsstyrelsen Dalarna	420-7187-2020
3 A3 Skydd av dricksvatten	2021-03-01	Länsstyrelsen i Kalmar län redovisar samlat till Miljödepartementet	539-7086-2020
3 A4 Åtgärder havs- och vattenmiljö	2021-02-15	Länsstyrelsen i Västernorrlands län redovisar samlat till HaV med kopia till Miljödepartementet	537-7201-2020
3 A5 Restaurering o anläggning våtmark	2021-02-15	Länsstyrelsen i Gotlands län redovisar samlat till Miljödepartementet	512-7157-2020
3 A7 Friluftslivspolitik	2021-02-15	Naturvårdsverket med kopia till Miljödepartementet	507-845-2021
3 A8 Skydd, skötsel och förvaltning av värdefulla naturområden, arter mm	2021-02-15	Naturvårdsverket och HaV med kopia till Miljödepartementet	512-7009-2020
3 A9 Strandskyddsärenden, statistik	2021-02-15	Naturvårdsverket med kopia till Miljödepartementet	526-157-2021
3 A10 Kostnader EU-stöd	2020-02-01	Jordbruksverket med kopia till Näringsdepartementet	600-7569-2019
3 A11 Vilda pollinatörer i landskapet	2021-02-15	Naturvårdsverket med kopia till Miljödepartementet	512-7009-2020
3 B2 Handläggningstider överklagade beslut om lov	2021-02-26	Boverket kopia till Finansdepartementet	403-7130-2020
3 B3 Motverka vräkning av barnfamiljer	2021-06-15	Boverket kopia till Finansdepartementet	Har inget dnr ännu
3 B4 Utveckling av handläggningstider förprovning djurstallar, samråd, och provning miljöfarlig verksamhet	2021-03-31	Näringsdepartementet	Har inget dnr ännu
3 B6 Främja kulturmiljöstrategier	2021-06-30	Kulturdepartementet	Har inget dnr ännu
3 B8 Krisberedskap och höjd beredskap	2020-10-31	MSB med kopia till Justitiedepartementet	457-3349-2020
3 B10 Granbarkborrar	2020-12-01	Näringsdepartementet	512-6414-2020
3 B12 Föräldraskapsstöd		Redovisas till Socialdepartementet enligt anvisningar i uppdrag Fi 2018/03219/SFÖ	821-6763-20
3 B13 Praktisk tillämpning av barns rättigheter i kommuner och regioner	2021-07-01 2020-03-01	Länsstyrelsen i Dalarnas län redovisar samlad slutredovisning till Arbetsmarknadsdepartementet. Delredovisning	Har inget dnr ännu 821-726-2020
3 B14 Spelmissbruk	2021-03-31	Socialdepartementet	700-207-2020

Uppdrag ur 2020 års regleringsbrev			
3 B16 Lägesbild nyanlända och asylsökande	2021-03-01	Länsstyrelsen i Kalmar län redovisar samlat till Arbetsmarknadsdepartementet	851-6771-2020
3 B18 Beredskap och mottagningskapacitet nyanlända	2021-03-01	Länsstyrelsen i Kalmar län redovisar samlat till Arbetsmarknadsdepartementet	851-7030-2020
3 B19 Beredskap och mottagningskapacitet ensamkommande barn och unga	2021-03-01	Länsstyrelsen i Kalmar län redovisar samlat till Arbetsmarknadsdepartementet	851-6752-2020
3 B20 Insatser för asylsökande	2021-03-01	Länsstyrelsen i Kalmar län redovisar samlat till Arbetsmarknadsdepartementet	851-7027-2020
3 B22 Ersättning enligt §§ 37 och 37a (2010:1122)	2021-03-01	Länsstyrelsen i Kalmar län redovisar samlat till Arbetsmarknadsdepartementet	851-7031-2020
3 B23 Redovisning enligt förordning (2010:1138) om samhällsorientering	2021-03-01	Länsstyrelsen i Kalmar län redovisar samlat till Arbetsmarknadsdepartementet	851-6753-2020
3 B24 Redovisning om portalen informationsverige.se	2021-03-01	Länsstyrelsen i Västra Götalands län redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet	851-7028-2020
3 B25 Nationella minoriteter och minoritetsspråk	2020-11-13	Lst Stockholms län och Sametinget med kopia till Kulturdepartementet	811-5499-2020
3 B27 Informationssäkerhetsarbete	2020-09-15	Finansdepartementet	108-5194-2020
3 B28 Aktiviteter på demokratiområdet	2021-03-01	Länsstyrelsen i Jönköpings län redovisar samlat till Kulturdepartementet	820-89-2021
3 C1 Bredband	2021-01-29	Länsstyrelsen Dalarna redovisar samlat till PTS med kopia Infrastrukturdepartementet	341-167-21
3 C2 Grundläggande betaltjänster	2020-12-01	Infrastrukturdepartementet Länsstyrelsen i Dalarna sammanställer	341-5528-2020
3 C3 Prognoser Tillväxtverket användning 19 1:1		Redovisas till Tillväxtverket enligt anvisningar	303-5755-2020
3 C4 Fisketillsyn	2021-02-01	HaV med kopia Näringsdepartementet	623-673-2021
3 C5 Mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld m.m.	2021-03-12	Länsstyrelsen i Örebro län redovisar samlat till Arbetsmarknadsdepartementet	801-737-2021
3 D1 Goda exempel Samordning kommunal tillsyn	2021-09-01	Boverket kopia till Finansdepartementet	Har inget dnr ännu
3 D2 Hinder för digital detaljplaneprocess	2021-09-01	Boverket kopia till Finansdepartementet	Har inget dnr ännu
3 D3 Tillsynsvägledning enskilda avlopp	2021-02-15	HaV med kopia Miljödepartementet	555-185-2021
3 D4 Kommunal samverkan Kontroll enligt Livsmedelslagen m.m.	2020-12-31	Miljödepartementet och Näringsdepartementet Länsstyrelsen Norrbotten sammanställer yttrande	281-4955-2020 500-5859-2020
3 D6 Utveckling tillsyn enligt MB	2021-02-15	Naturvårdsverket kopia Miljödepartementet.	555-185-2021
3 D7 Stöd vatten- och avloppsplaner	2021-02-15	HaV kopia Miljödepartementet	555-185-2021
3 E1 Prognoser Hermes - förvaltningsanslag	2020-02-10 2020-05-04 2020-07-27 2020-10-23	ESV (HERMES)	111-1066-2020 111-3356-2020 111-4375-2020 111-1185-2021
3 E2 Prognoser Hermes - Utgiftsområde 19 anslag 1:1	2020-02-10 2020-05-04 2020-07-27 2020-10-23	ESV (HERMES)	111-1066-2020 111-3356-2020 111-4375-2020 111-1185-2021

Uppdrag ur 2020 års regleringsbrev			
3 E5 Resultatredovisningens tabeller till Örebro	2021-02-22	Redovisning Länsstyrelsen i Örebro län enligt anvisningar	106-990-2020

Uppdrag ur 2019 års regleringsbrev som rapporterats 2020			
Uppdrag i regleringsbrev	Rapporteringsdatum	Rapporterat till	Länsstyrelsens diarienummer
3.6 Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar – vidtagna åtgärder, övningar	2020-05-31	Justitiedepartementet	455-3245-2020
3.7 Kulturmiljö och kulturmiljövården i lokala plan-, bygg- och bostadsprocesser	2020-01-31	Kulturdepartementet	436-254-2020 100-7218-2018
3.10 Regionalt arbete inom energiomställning och minskad klimatpåverkan	2020-01-31	Länsstyrelsen Dalarnas län redovisar samlat till Naturvårdsverket	420-442-2020
3.11 Tillsyn enligt Miljöbalken	2020-02-15	Naturvårdsverket	559-293-2020
3.12 Tillsynsvägledning av enskilda avlopp	2020-02-15	Havs- och vattenmyndigheten	559-293-2020
3.13 Efterbehandling av förorenade områden	2020-02-15	Naturvårdsverket	575-741-2019
3.14 Strategiskt VA-arbete	2020-02-22	Havs- och vattenmyndigheten	559-293-2020
3.17 Insatser för att skydda, förvalta och tillgängliggöra värdefulla naturområden	2020-02-15	Naturvårdsverket och havs- och vattenmyndigheten	512-711-2019
3.19 Havs- och vattenmiljö	2020-02-15	Havs- och vattenmyndigheten	530-990-2019
3.20 Översyn av vattenförekomster	2020-02-28	Miljö- och energidepartementet	530-990-2019
3.21 Strandskydd	2020-02-15	Naturvårdsverket	526-192-2020
3.22 Friluftslivspolitiken	2020-02-15	Naturvårdsverket	512-711-2019
3.25 Tillsyn över djurhälsopersonal	2020-02-01	Statens jordbruksverk	284-7132-2019
3.26 Övertagande av uppgifter på djurområdet	2020-02-01	Länsstyrelsen i Norrbottens län redovisar samlat till Näringsdepartementet	282-7444-2019
3.28 Infrastrukturplanering	2020-01-31	Post- och telestyrelsen	341-5974-2019
3.36 Förenkla för företag	2020-03-31	Länsstyrelsen i Kronobergs län redovisar samlat till Näringsdepartementet	101-3747-2019
3.37 Plan- och byggverksamhet	2020-01-31	Boverket	404-6953-2020
3.38 Uppföljning av tillämpningen av plan- och bygglagstiftningen	2020-01-31	Boverket	404-6953-2020
3.39 Överklagande enligt plan- och bygglagstiftningen	2020-02-28	Boverket	403-7362-2019
3.42 Samordning av tidiga insatser för asylsökande	2020-02-28	Länsstyrelsen i Jönköpings län redovisar samlat till Arbetsmarknadsdepartementet	851-7136-2019
3.43 Statsbidrag till verksamheter för asylsökande m. fl.	2020-02-28	Länsstyrelsen i Jönköpings län redovisar samlat till Arbetsmarknadsdepartementet	851-7138-2019
3.44 kommunernas beredskap och mottagningskapacitet	2020-02-28	Länsstyrelsen i Jönköpings län redovisar samlat till Arbetsmarknadsdepartementet	851-129-2020

Uppdrag ur 2019 års regleringsbrev som rapporterats 2020			
3.45 Fördelning av medel för kommunersättningar och etableringsåtgärder	2020-02-28	Länsstyrelsen i Jönköpings län redovisar samlat till Arbetsmarknadsdepartementet	851-130-2020
3.46 Samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare	2020-02-28	Länsstyrelsen i Jönköpings län redovisar samlat till Arbetsmarknadsdepartementet	851-6200-2019
3.47 Portalen www.informationsverige.se	2020-02-28	Länsstyrelsen i Västra Götalands län redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet	851-7139-2019
3.48 Ensamkommande asylsökande barn	2020-02-28	Länsstyrelsen i Jönköpings län redovisar samlat till Arbetsmarknadsdepartementet	851-6201-2019
3.49 ANDT-samordning	2020-01-31	Länsstyrelsen i Västra Götalands län redovisar samlat till Folkhälsomyndigheten	700-6653-2019
3.50 Förstärkt alkohol- och tobakstillsyn		Länsstyrelserna ska lämna samlad redovisning till Folkhälsomyndigheten enligt anvisningar i uppdrag (S2016/01458/FS)	705-6915-2019
3.51 Spelmissbruk	2020-02-15	Länsstyrelsen i Västra Götalands län redovisar samlat till Socialdepartementet	700-1661-2019
3.54 Mäns våld mot kvinnor	2020-03-31	Socialdepartementet	801-1165-2021

